

Str. 3

Namenu predali največjo naložbo
v zgodovini mlade občine Kuzma

Voda v tristo
gospodinjstev

Gradnja občinskega vodovoda je
poslej stala skoraj 575 milijonov

Kakšna je podoba pomurske avtoceste

Dars: Prometnica bo nared do konca leta 2008

Str. 6

Str. 35

Potovanje dolgo
osemdeset let

100% VEČ

za isto ceno

Vabljeni v novi supermarket SPAR BELTINCI.

Ponudba velja od 28.9.2005 oz. do prodaje zalog.

Str. 5 – Praznični teden
Občine Gornja RadgonaCeste, godbeniki
in hrast

Od 26. septembra do 2. oktobra
potekajo po vsej gomjeradgonski
občini številne prireditve ob
10. občinskem prazniku

Slavko Lončarič, častni občan
občine Gornja Radgona

Str. 12 – Prekmurci
na evropskem prven-
stvu v košarki

Kdor ne skače,
ni Slovenec se
je slišalo čez
pol Beograda

Ko ste spremljali nedavno
evropsko košarkarsko prvenstvo
v Srbiji in Črni gori, ste morda
med našimi navijači opazili
slovensko zastavo z napisom
Murska Sobota. Lastnik zastave
je Primož Slavič iz Čemelavec.
Pripovedoval nam je, kako se
je navijalo v Beogradu.

Str. 8 – Gornja Radgona

Odkup grozdja po
lanskih pogojih

Letošnji pridelek nekoliko
pod pričakovanim zaradi
zimsko spomladanske pozebe
in nekaj malega toče.

NAROČNIK

Vaš novi naslov za vozila

Audi
PORSCHE
MARIBOR

Vasilijska c.128 a, tel.: 02/ 65-40-334, 040/ 950-950

Namenu predali največjo naložbo v zgodovini občine Kuzma

Voda pritekla v tristo gospodinjstev

Gradnja občinskega vodovoda je doslej stala skoraj 575 milijonov tolarjev

Kako pomembna življenjska dobrina je voda, najbolje vedo tisti, ki so kadar koli občutili njeno pomanjkanje. V mnogih sušnih letih so morali mnogi prebivalci Goriškega z vodo oskrbovati gasilci, zato je ostala oskrba s pitno vodo prioriteta nalog občine na območju. Tistim, ki v prihodnje tega problema ne bodo občutili, so se konec tedna pridružili tudi v občini Kuzma, kjer so na priložnostni slovesnosti predali namenov občinski vodovod, z njim pa so vodo speljali do več kot 300 gospodinjstev.

vodovoda župan Jožef Škalič. Po njegovem pa te pomembne pridobitve ne bi bilo, če ne bi bilo vseh tistih, ki so pomagali pri urenitvi tega projekta. V gradnjo občinskega vodovoda so doslej vložili skoraj 575 milijonov tolarjev, največji del sredstev pa je prispevala občina, ki je za gradnjo vodovoda namenila več kot 250 milijonov tolarjev. Dobrih 47 milijonov tolarjev je znašala donacija Evropske unije iz sredstev programa Phare, ministrstvo za gospodarstvo je zagotovilo dobrih 192 milijonov tolarjev, za sofinanciranje izgradnje vodovoda v rom-

skih naseljih je zagotovil javni sklad RS za regionalni razvoj skoraj 26 milijonov tolarjev, 82 milijonov 625 tisoč tolarjev pa so h gradnji vodovoda prispevali uporabniki. Od globinske vrtine v Dolici do vodnega zbiralnika s prostornino 140.000 litrov in do uporabljenih je bilo položenih skoraj 41 kilometrov primarnih in 7,5 kilometra sekundarnih vodov, poleg 301 hišnega priključka pa je na vodovodnem omrežju še 28 nadzemnih in 25 podzemnih hidrantov.

Poleg številnih gostov, poslancev, županov sosednjih občin in

domačinov se je nedeljske slovesnosti ob otvoritvi občinskega vodovoda udeležila tudi mag. Bernarda Podlipnik, vodja sektorja za javne službe pri ministrstvu za okolje, ki je skupaj z županom Jožefom Škaličem in najstarejšo občanko 95-letno Janko Benko vodovod tudi predala namenu. Ob tej priložnosti jim je zaželela, da se voda iz tega vodovoda ne bi nikoli skalila, kot naj se ne skalijo tudi odnosi med majhnimi občinami na tem območju, saj bodo le tako lahko dosegali nove delovne zmage.

Ludvik Kovač

Trak pred vodnim zbiralnikom je prerezala najstarejša občanka, 95-letna Janka Benko iz Gornjih Slaveč, ki je občinski vodovod tako tudi simbolično predala namenu. Foto: L. K.

Komentar

Parlament je dan po referendumu pognal svoje kolesje, kar realno pomeni, da se politika seli za parlamentarne zidove. Začelo se je neposredno po referendumu o javni televiziji. Izid je bil tesen. Gledano skozi politična očala se ga lahko ocenjuje tako ali drugače, kot se ga tudi ocenjuje. Košarkarsko gledano je razlika za pol koša in tega pol koša pomeni zmago. Referendum se analizira skozi politične dimenzije in ne po tem, o čemer se je glasovalo. O tem je brezpredmetno razpravljati, ker je rezultat izmerjen do stotinke odstotka natančno. Ne glede na to pušča referendum za sabo določene posledice, ne sicer v kontekstu predvidenih sprememb, ki jih zakon prinaša znotraj javne radio-televizije. Če ostanemo v okviru zakona in argumentih za ali proti zakonu, ta pomeni določene spremembe znotraj te institucije. Vprašanje sicer je, ali bo prine-

Janez Votek

Zmaga

sel spremembe, ki jih zagovorniki zakona napovedujejo. Namreč napovedi o izboljšanju kakovosti programa, boljšem poslovanju ipd., zakon sam po sebi ne zagotavlja. Kar pa se novinarstva tiče, je odvisno od sebe in svojega znanja. To je tisto, kar pozicionira novinarski položaj in njegovo težo ter njegov vpliv na javnost. Vse druge diskusije o taki ali drugačni naravnosti in avtonomnosti so brezpredmetne. Objektivno pa se zastavlja vprašanje, ali predpisana subordinacija pomeni tisto obliko organizacije, ki zagotavlja učinkovitost na eni in možnost uveljavljanja novinarjev znotraj tega sistema. Tu pa morda ima referendumski izid svojo težo.

Seveda se referendumski rezultat postavlja tudi v okvir tehtanja politične moči vladne in opozicijske strani. Nekateri se izmikajo tovrstnim ocenam z argumentom nizke udeležbe. Toda ta je bil kljub vsemu glede na preostale reference, ko ni šlo za nacionalno pomembne teme, kot sta osamosvojitve in priključevanje EU, nadpovprečno obiskan in ima svojo težo. Predreferendumska kampanja je bila zapeljana tudi v te vode in jo je začelo medsebojno dopisovanje opozicijskih veljakov o tem, kdo je imel več oblasti na javni RTV. Ob tem je bilo tudi jasno poudarjeno, da referendum posredno pomeni izrekanje podpore novi vladni garnituri. Če upoštevamo to izhodišče, je izid referenduma določeno presenečenje. Vse ankete so napovedovale bistveno boljše izhodišče za vladno stran. Zgodil pa se je nemški rezultat. Realno izid lahko pomeni padec priljubljenosti vlade, ki pa ni povezan samo s »podržavljanem televizije«, ampak je nanjo vplivala cela vrsta drugih okoliščin. Med drugim se je zapletlo z Mercatorjem. Ne gre za vprašanje uresničevanja vladnega programa umika iz gospodarstva, ampak gre za vprašanje transparentnosti in poštenosti, ki so jo vladajoče stranke obljubile. Četudi je posel pošteno izpeljan, je v javnosti za sabo pustil dvom. In to ne samo pri nekdanjih oblastnikih, ampak tudi pri vladi naklonjenih analitikih, ki so opozorili na nevarnost klientelizma v novi podobi. Čeprav je po drugi strani tudi res, da je bilo nekaj treba narediti, da se ustavi Mercatorjeve »stajkune«.

Murskosoboška bolnišnica imela darovalca organov

Odvzem uspešno opravili kirurgi iz Ljubljane, Dunaja in Berlina

Darovanje organov v krizi

»Z zadnjim posegom v naši bolnišnici smo z darovanimi organi, obema ledvicama, jetri, pljuči in srcem, pomagali kar nekaj hudo bolnim Evropejcem zaživeti novo življenje,« je dejal strokovni direktor murskosoboške bolnišnice Daniel Grabar.

kirurške ekipe iz Ljubljane, Berlina in Dunaja so opravile v murskosoboški bolnišnici odvzem organov možgansko mrtvega dajalca. Poseg so opravili v petek, 23. septembra, v večernih urah, pri tem pa sodelovali domači anesteziologi. Darovanje organov ostaja temelj celostnega posega v naši bolnišnici. Med drugim so darovanimi organi, obema ledvicama, jetri, pljuči in srcem, pomagali kar nekaj hudo bolnim Evropejcem zaživeti novo življenje. »Zadnji strokovni direktor murskosoboške bolnišnice Daniel

gijska ustanova vključena v mrežo donorskih bolnišnic, njena naloga pa je, da bolnika, pri katerem je dokazana možganska smrt, strokovno oskrbi do odvzema organov, odvzem pa potem ob sodelovanju domačih zdravstvenih delavcev opravijo strokovnjaki iz specializiranih transplantacijskih centrov. Ob slednjem odvzemu organov je bil bolnik zdravljen in potem kot darovalec oskrbljen v intenzivni enoti internega oddelka. Zdravstvena ekipa je z zavzetim delom uspela ohraniti vitalnost odvzetih organov in strokovno ter pravočasno izpeljala postopek. Kajti pri darovanju organov in potem njihovi presaditvi je namreč čas zelo pomembna določilnica. »Vse postopke smo uspeli izpeljati v desetih urah,« je povedal sogovornik.

Svojci na darovanje organov težko pristanejo

V murskosoboški bolnišnici imajo darovalca organov vsako drugo leto, čeprav so med bolniki vsako leto vsaj trije, ki bi to lahko postali. Običajno se zataknje pri svojcih, ki predvsem iz bojznosti, da ne bi prišlo do zlorab, na darovanje organov možgansko umrlega svojca težko pristanejo. »Toda ta strah je nepotreben, saj pri nas vse postopke peljemo strokovno in po zakonu, ta pa je usklajen z evropskimi predpisi,« je poudaril Daniel Grabar.

Povedal je tudi, da se o odvzemu organov s svojci pogovarjajo šele takrat, ko je možganska smrt že dokazana, kar

pomeni, da ni nobene možnosti za preživetje.

Postopek za ugotavljanje možganske smrti pa je natančno predpisan in z manjšimi odstopanji veljaven povsod po Evropi. Možganska smrt klinično dokazujejo z možganskimi testi, ki jih istočasno in v razmaku šestih ur opravljata dva zdravnika, neizbežno smrt pa potem zdravstvena ekipa potrdi še z instrumentalnimi preiskavami. Z možnostjo darovanja organov torej zdravstveni delavci svojce seznanijo šele po ugotovitvi možganske smrti, in če temu ne nasprotujejo, začnejo s postopkom za odvzem.

Izpolnjen formular, ki je enak po vsej Evropi, pošljejo v center Slovenija transplant, ta pa potem takoj začne z akcijo iskanja primernih prejemnikov organov s čakalne liste doma ali v mreži Euro transplant.

Pol ure po oddaji poročila klic iz Berlina

»Že pol ure po oddaji našega poročila

la smo imeli klic kolegov iz Berlina, ki so ravno tisti čas zelo nujno iskali srce,« je povedal sogovornik. Odvzeti organi so prvenstveno namenjeni domačim bolnikom, če pa jih zaradi neskladnosti ali drugih vzrokov ni mogoče porabiti doma, jih preko evropske mreže ponudijo drugim z namenom, da res noben organ ne bi propadel in da potem lahko tudi sami pričakujemo organe od drugod.

V letošnjih devetih mesecih je bilo v Sloveniji opravljenih največ presaditev ledvic doslej, čeprav je bilo doma darovanih organov manj kot pred šestimi leti.

Darovanje organov v krizi

Naključje je hotelo, da so se dva dni pred odvzemom organov v murskosoboški bolnišnici v Ljubljani srečali koordinatorji slovenske transplantacijske mreže in se pogovarjali o tem, kako zaznamovati 14. oktober, evropski dan transplantacije in ozaveščati ljudi o pomenu darovanih organov. »Opozarjali smo na krizo darovanja organov in ugotavljali vzroke ...

Ob vsem pa je vendarle najpomembnejše razumevanje svojcev. Zato se v bolnišnici in regiji zahvaljujemo svojcem in cenimo njihovo odločitev. Kljub lastni bolečini so se bili sposobni odločiti za plemenito dejanje in prisluhniti stiski in potrebam drugih,« je povedal Daniel Grabar.

Majda Horvat

TEMPIRANO

Anton Kampuš, rad-
gonski župan: »Milan
Kurbus je samo direk-
tor, ni pa lastnik podjet-
ja. Če je zahteval pove-
čanje sredstev, je bilo to
na osnovi pritiska odbo-
ra, saj je bilo res veliko
cest uničenih. Posebna
komisija, v kateri pa ni
Kurbusa, bo ugotovila
dejansko stanje na terenu in odločila, ali so
zahteve upravičene.«

Karl Eriavec, minister

Karl Erjavec, minister za obrambo: »Sejem se je razrasel v nepogrešljivo srečevanje proizvajalcev vojaške opreme in njenih uporabnikov – Slovenske vojske, vojsk sosednjih držav, policije, civilne sfere in gasilcev.«

* * *

Zvone Bevk, Euro designa »Nimamo reklamacij, kar pomeni, da smo v »spiciti. Naša edina napaka na razpisih za srednje šole je, da smo prepreni. To so pač neke igre, čeprav zakon točno določa, da je za enak izdelek enake kakovosti odločujoča najnižja cena in pogoje za pridobivanje. Če smo kake pomoči, subvencije, ki jih vlada ne kupujejo neki, ampak vsaj enake pogoje za pridobivanje je problem. Že itak smo morali za vsak podpis ali 200 kilometrov, nekdo v koči ven na kavico.« To bi bilo ministru za gospodarstvo, če bi razpisni pogoje in odločitve razpisih.»

Primož Slavič: »Na vsaki tekmi v predtekmovalju je bilo v dvorani Pionir, ki sprejme šest tisoč ljudi, pet tisoč Slovencev. Tribune so zelo strme, zato se je navijanje dobro slišalo. Navijači so bili fenomenalni. Tega še nisem doživel. Navijalo se je že pol ure pred tekmo. Najbrž smo nasprotnike prestrašili. Naši so še toliko bolj »grizli«, ko so nas videli. Ko je bilo napeto, so nas spodbujali s klopi.«

* * *

Jožef Škalič, župan občine Kuzma, ob otvoritvi občinskega vodovoda: »25. september je zame najpomembnejši in najsrečnejši dan v mojem županovanju. Z današnjim dnevom izpolnjujem obljubo, ki sem jo dal svojim občanom pred volitvami. Skupaj smo izmojili že dolgo sanjalo, danes realnost. Vsega tega čisto, če ne bi bilo vseh tistih, ki niso uresničitvi tega zahtevne-

* *

Daniel Grabar, strokovni direktor soboške bolnišnice: »Opozarjali smo na krizo darovanja organov in ugotavljali vzroke ... Ob vsem pa je vendarlej najpomembnejše razumevanje svojcev, zato se v bolnišnici in regiji zahvaljujemo svojcem in cenimo njihovo odločitev. Kljub lastni bolečini so se bili sposobni odločiti za plemenito dejanje in prisluhniti stiski in potrebam drugih.«

Prvo daljinsko ogrevanje na lesno biomaso v Pomurju

Z vztrajnostjo prebili led

Cankovski sistem daljinskega ogrevanja na lesno biomaso je že uspešno prestal dve kurilni sezoni – Želijo razširiti krog odjemalcev, saj ima peč dovolj zmogljivosti

Ko pridete v kletne prostore Osnovne šole na Cankovi, kjer sta montirani peč in celotna inštalacija z odvodi za različne odjemalce, vas najprej preseneti prijeten vonj po lesu. Ko so se pripravljali na gradnjo in obnovo osnovne šole, je bila načrtovana klasična peč na kurjenje s kurilnim oljem. Župan Drago Vogrinič se spominja, koliko prepričevanja je bilo potrebnega, koliko ur, tolmačenja, predstavljanja, da so občinski svetniki in ravnateljica spremenili svoje odločilno stališče in sprejeli predlagano novost: ogrevanje na lesno biomaso.

Danes jim ni žal, čeprav je bilo v minulih letih kar precej zapletov in nezaupanja. Čeprav so naleteli na velik posluh države in so takoj dobili odobreno posojilo Ekosklada v višini 39 milijonov tolarjev, jim ga Ministrstvo za finance ni dovolilo najeti, saj je bila občina prezadolžena; nato so se takoj prijavili na AURE (Agencijo za učinkovito rabo energije) in uspeli pridobiti 26 milijonov nepovratnih sredstev. Celotna investicija je stala 54 mio. SIT, s tem da ne gre le za ogrevanje šole, ampak za pravi sistem dal-

jinskega ogrevanja, prvi te vrste v Pomurju, saj kurijo z lesno biomaso. Na sistem so priključeni šolski objekti (3000 m²), župnišče, cerkev (talno gretje), vrtec, telovadnica, dvorana in celotni gasilski dom. S kurilno sezono so pričeli pred zimsko leta 2003. Začetki niso bili lahki, zaradi novosti in v tem koncu neznanega sistema je bilo več kritičnosti in nestrpnosti. Čeprav so za minulo sezono predvidevali še negativno poslovanje, so že presli na pozitivno ničlo. Cena njihove ener-

»Mi smo pionirji na tem področju. Nafta in kurilno olje sta še precej gotovo precej cenejši. Mi lahko tukaj kurimo tudi sekance in bomo to možnost izkoristili, moja ambicija je motivirati ljudi, da bodo tudi svoje gozdove. Mi imamo ustanovljeno tudi komunalno podjetje KomunalaCA, vendar v njem zaenkrat še ni zaposlenih. V prihodnosti se bomo tudi na tem področju bolje organizirali. Svetniki na vseh področjih pričakujejo dohodek. Menim pa, da bi morali več pozornosti tudi na Zavodu za gozdove in pomagati pri podiranju in čiščenju gozdov,« trdi župan **Drago Vogrinčič**.

Župan Drago Vogrinčič in upravitelj sistema DOLB Cankar
lan Fras sta odprla pokrov nad odprtino, kjer se nasipleti
sekanci ali se transportirajo peleti po cevi v notranji reze

gije s prometnim davkom je 9,6 sit za kilovatno uro (brez amortizacije), cena energije, pridobljene s kurilnim oljem, pa je 18 sit za kilovatno uro.

Zmogljivost cankovske peči je ta čas prevelika, dovolj bi bila 500 KW, montirana pa ima zmogljivost 830 KW. Pri dobili so sredstva tudi za nadaljevanje projekta in v prihodnje naj bi na ta prvi pomurski daljinski sistem ogrevanja z lesno biomaso priključili še zdravstveni dom (v njem imata prostoro zdravnika in zobozdravnica), lekarno in naiverjetneje tudi trgovino. Osta-

ne pa možnost še za okro-
dualnih hiš, za kar bodo po-
svojo toplotno postajo (na-
potrebovali več dimnika, st-
va, servisiranja peči, dimni-
ritev ...).

Pri DLOB Cankova sta jim sva-
no pomočjo stala ob strati-
nik, s. p., in Milan Fras (Bli-
dobavo peletov in sekancev po-
nosti prav gotovo ne bo težje
število ponudnikov nevezje-
večje.

Bernarda &

Kletni prostori cankovske osnovne šole, v kateri so peč in odvodne cevi.

Radgonska komunala pred zagonom

Distributer vode in gramoz

Tokrat bo to povsem občinsko podjetje. Kdo bo v prihodnje opravljal določena dela?

S 1. januarjem 2006 bo Občina Gornja Radgona ponovno dobila svoje komunalno podjetje. Razlika v primerjavi s prejšnjim, ki je bilo v drugi polovici 90. let likvidirano, je, da bo to povsem občinsko. Ponovno želijo obuditi črpanje gramoza v občinski gramoznici v Konjišču, prav tako pa želijo prevzeti distribucijo pitne vode, katero je vsa leta do sedaj upravljala služba Radenske.

Ta čas ima gornjeradgonska občina le režijski obrat, v katerem je zaposlenih osem delavcev. Ti bodo v prihodnje zaposleni v novi Komunalni Gornja Radgona. Verjetno bodo potrebne tudi nove zaposlitve, predvsem če bodo hoteli opravljati tako odgovorno delo, kot je distribucija vode in nadzor nad črpalščem.

Prihodnje leto bodo potekle pogodbe z izbranimi izvajalci, ki so v minulih letih opravljali določene komunalne storitve v mestu in občini. Tako bo naloga novega občinskega podjetja tudi izbrati najugodnejše ponudnike stori-

tev, čeprav s tem ni rečeno, da so z dosedanjimi nezadovoljni. Med prvimi izvajalci javnih del v občini je bil zasebnik **Ivan Vrbnjak iz Lomanoš**, ki je prevzel čiščenje in vzdrževanje pokopališča in mesta; vsi so zelo zadovoljni z opravljenim delom, je poudaril župan Anton Kampuš. Tudi sodelovanje s podjetjem **Letnik - Saubermacher od Lenarta** je solidno, saj je podjetju uspelo vključiti v sistem odvoza komunalnih odpadkov skoraj 96 odstotkov gospodinjstev (občinskemu svetu so celo posredovali natančen seznam 170 strank, ki so zvrnile sodelovanje in za-

bojnikov niso hotele sprejeti). Junija so zbirali nevarne odpadke na desetih različnih lokacijah po občini; zbrali so jih 12005 kg, od tega je bilo več kot 54 odstotkov akumulatorjev, motornih olj je bilo 21,6 odstotka ter barv in lakov 11,6 odstotka. V drugi polovici junija so zbirali tudi kosovne odpadke in zbrali na šestih lokacijah gornjeradgonske občine 2903 kubičnih metrov odpadkov. Občina tudi sodeluje pri izgradnji **Centra za ravnanje z odpadki v Puconcih**, do katerega ima še 75,5 milijona sit obveznosti (od tega letos 21,8 mio., 11,3 mio. v prihod-

njem letu, 22,6 mio. v letu
19.7 mio. v letu 2008).

Konkisionar za izvajanje žbe na lokalnih cestah v občini Radgona pa je podjetje Črna pombe, da je vzdrževanje kakovostno, je direktor na zadnji seji občinskega ril, da je proračunskih sredstev ževanje občutno premalo z rebalansom za to novolarjev, samo lani terjala skoraj 13 – ker so v letošnjem letu s plačevali še druga dela idr.), je za kakovostno narja občutno premalo gom je Milan Kurbus kot predstnik odbora stvo, obredni in podjetništvo občinskega sveta predlag najde dodatna sredstva lokalnih cest, saj bo nem primeru že letos letih na tem področju lokalnih cest, saj bo nem primeru že letos letih na tem področju

Bernarda

Gramozničarstvo naj bi bilo v prihodnje spet ena pomembnih dejavnosti novega gornjeradgonskega komunalnega podjetja. Tokrat naj ne bi bilo več takih zapletov kot v preteklosti, ko je bilo za podjetje dobičkonosni posej mimo občine. Koncesija za črpanje gramoza je razpisana in nanjo se bo prijavila tudi občina oz. komunalno podjetje. Kdo bo izvajalec, pa bo potem odločilo podjetje, saj bodo lahko izbirali med najugodnejšimi ponudniki.

Praznični teden Občine Gornja Radgona

Ceste, godbeniki in hrast

Od 26. septembra do 2. oktobra potekajo po vsej gornjeradgonski občini številne prireditve ob 10. občinskem prazniku

Na petkovi slavnostni seji bo slavnostni govornik rojak in predsednik Odbora za reforme pri Vladi Republike Slovenije dr. Jože P. Damijan – Častni občan bo postal eden prvih in največjih zaščitnikov iz Lokavcev pri Negovi Slavko Lončarič.

Praznovanje jubilejnega 10. praznika Občine Gornja Radgona se je pričelo v ponedeljek, 26. septembra, s koncertom učencev in profesorov Glasbene šole Gornja Radgona v kulturnem domu. V torek so na novo zgrajenem platoju na Delavski poti slovesno predali namenu obnovitve ulice, ker so hkrati obnovili tudi kanalizacijski sistem. Vrednost investicije je bila 82 milijonov tolarjev. Izvajala jo je bilo Cestno podjetje Ljubljana. V sredo so odprli naslednjo cestišče – dva kilometra ceste v Ljubljani, ki je bila že dolgo zapuščen in je sedaj po izgradnji opravilo Cestno podjetje Ljubljana lahko zgled za vse nasle-

dnje gradnje (ob cesti so že urejeni prostori za zbiralnike smeti). Vrednost investicije je 27,2 milijona tolarjev. V četrtek je na vrsti tretja otvoritev, in sicer v KS Negova, tujsko podjetje Asfalti Ptuj pa je zgradilo dva odseka cest. Prvi Negova-Dobrava-Ivanjševci je dolg 1,2 km in je stal 16,8 mio., drugi Negova-Mujkec pa je dolg 1,3 km in je stal 19 mio. sit.

V četrtek (29. septembra) bo odprlo Likovno društvo Gornja Radgona v avli kulturnega doma likovno razstavo, nato pa bodo v organizaciji agencije PORA predvajali film Vojna svetov. Slovesna seja občinskega sveta bo v petek ob 16. uri v dvorani kulturnega doma, na njej pa bo slavnostni govornik dr. Jože P. Damijan. Letos bodo podelili naziv častni občan Slavku Lončariču za njegov izjemen prispevek v gospodarstvu ter za izjemno pomembno delo in zasluge za krepitev ugleda Občine Gornja Radgona. Nagrado akademika dr. Antona Trstenjaka bo prejel mag. Marjan Žula, ki že 23 let opravlja funkcijo ravnatelja Glasbene šole G. Radgona in je drugi mandat predsednik KS Gornja Radgona; zlati grb Občine Gornja Radgona bo prejelo podjetje Arcont, d. d.; srebrni grb dr. med. Miloš Radašin in bronzasti grb Marta Bregar, ki je bila od leta 1979 do 2005 predsednica društva invalidov.

Gornjeradgonska občina je svojim občanom ob prazniku »podarila« tri cestne investicije, najdražja in zelo zahtevna pa je bila obnova ulice Delavska pot.

vlja funkcijo ravnatelja Glasbene šole G. Radgona in je drugi mandat predsednik KS Gornja Radgona; zlati grb Občine Gornja Radgona bo prejelo podjetje Arcont, d. d.; srebrni grb dr. med. Miloš Radašin in bronzasti grb Marta Bregar, ki je bila od leta 1979 do 2005 predsednica društva invalidov.

V soboto bo osrednji dogodek v Zgornjem Konjišču, kjer bo sklepna prireditev projekta Oče panonskih hrastov, slavnostni govornik pa bo okoljski minister Janez Podobnik. Osrednji nedeljski dogodek bo otvoritev novega Doma godbenikov v Gornji Radgoni.

Bernarda B. Peček

Ogrevanje v Lendavi prevzema FISA

Razvojni javni sklad Lendava bo kot novi upravljelec večstanovanjskih objektov v lendavski upravni enoti ta teden podpisal pogodbo z izbranim izvajalcem storitev ogrevanja.

To je FISA, d. o. o., iz Murske Sobote, ki je dala med tremi prijavljenimi na razpis, Nafto Geoterm in Komunalo Lendava, najugodnejšo ponudbo. Direktor sklada Mihael Feher napoveduje, da bodo stanovalcem kmalu predstavili model oblikovanja cene ogrevanja, pomembno pa je, da kljub zadnjim podražitvam naftnih derivatov ta ne bo pomembno višja od cene v zadnji kurilni sezoni ali glede na ceno v aprilu plus/minus pet odstotkov. Tako kot lani bodo uporabniki tudi letos ogrevanje plačevali v desetih akontacijah.

Predvidoma v ponedeljek se bo sestal tudi nadzorni svet javnega sklada, edina točka dnevnega reda pa bo najemna pogodba s podjetjem Koncept Optimum za proizvodne prostore. Ker se direktor Miran Druscovich že tri tedne ne oglašja nikomur v Lendavi in ni izpolnil pogojev za podaljšanje najemne pogodbe, bodo to najverjetneje prekinili. V podjetju že drugi mesec nihče ne dela, po naših virih pa so v postopku prisilne poravnave upniki prijavi več kot 300 milijonov tolarjev terjatev.

M. H.

CERO Puconci poteka po načrtih

Investicija v Center za ravnanje odpadkov Puconci (CERO) ni odložena, postopek izbire izvedenca je v sklepnih fazah, potreba je le še usklajevalni sestanki z okoljskim ministrstvom. Zanimano bo, kdo bo gradil novi center, je zatrdil župan. Med tednom smo namreč poročali o negativnem mnenju računskega sodišča, ki ga je izdalo Občini Puconci za leto 2003. Ta očitno ne ogroža ene največjih investicij v pomurski regiji, katere nosi Občina Puconci in pri kateri smo finančnimi sredstvi kar 19 milijonov evrov. »Samo za to investicijo imamo ustanovljen poseben računski sklad, ki ima posebno posredništvo in svojega računovodje,« je izjavila Anica Krpič, je še župan Ludvik Novak.

B. B. P.

Štefan Titan in Evgen Želodec kri darovala že stokrat

Na transfuziološkem oddelku murskosoboške bolnišnice sta Štefan Titan iz Tropovec in Evgen Želodec iz Murske Sobote stotič darovala kri in se tako pridružila sedmim rekordernim iz Pomurja. Ob tej priložnosti so darovalca pozdravili in se jima za plemenito dejanje zahvalili direktor bolnišnice Ernest Börc, župan občine Tišina Jožef Poredoš, predsednica murskosoboške OO RK mag. Branislava Belović, predstavnica murskosoboške občine Rofina Bernjak in zaposleni na oddelku. Po besedah vodje oddelka Erike Kavaš, dr. med. spec., v murskosoboški bolnišnici letno opravijo okoli pet tisoč odvzemov krvi, Pomurci pa sodijo med najbolj osveščene krvodajalce v državi. – M. H.

Druženje starejših

Župnijska Karitas župnije svetega Petra Gornja Radgona namenja veliko pozornost skrbi za starejše. V ta namen je pripravila minulo jesensko nedeljo druženje vernikov radgonske župnije, starih 70 in več let. Najprej se je 40 udeležencev s turističnim vlakom družbe Radgonske gorice popeljalo iz Gornje Radgone po obronkih Radgonsko-Kapelskih gor. Po vrnitvi je bilo za vse udeležence v Trstenjakovem domu poskrbljeno s prigrizki in napitki. Ti so se zadržali v sproščenem pogovoru do večernih ur. Po besedah predsednice župnijske Karitas, Hedvike Korošec, so s tolikratno akcijo številnim ostarelim in osamelim polepšali nedeljsko popoldne. – F. K.

Blagovne znamke

Globoko grlo

Sprašujem se, kaj imajo skupnega znameniti »porniči« iz sedemdesetih let, afera Watergate, ki je odnesla Nixona, in čezmerno uživanje vina. Na prvo žogo lahko za vse uporabimo izraz »globoko grlo«. Zanimiva je še ena dimenzija, ki jih druži. Moralna. Tako pri »porniču«, pri Nixonu kot pri čezmernem pitju vina gre za moralno dvojnost, skozi katero se filtrirajo vrednote današnje družbe. Pornografije sicer nihče ne odobrava, a le redki iz tistih generacij so, ki filma niso videli; za predsednika ZDA se nikakor ne spodobi, da laže, a prav pri tem dejanju ga ujamejo; o nevarnostih čezmernega pitja je izrečenega preveč, a ga ni junaka, ki bi se bil ves večer v družbi pripravljen nacejati s kokto. Ker se približuje čas trgatve, se bodo »kompetentni« gotovo začeli širokoustiti o nacionalnem pomenu vina in kulturi pitja, med tem ko se bodo na drugi strani spet pojavljale akcije Natakara taksi prosim in podobne. Hipokrizija, ki se pojavlja ob omembi vina, je prav zanimiva. Vinogradniki bodo pritiskali na kmetijskega ministra, ki bo kriv, da ne naredi več za promocijo vina in pitja, socialni minister bo kriv, ker ni pripravil ukrepov za recikliranje dolgotrajnih čezmernih uživalcev, in bo kriv za vse grozote, ki jih alkohol povzroča v družini, policijski minister pa bo kriv za vse nesreče na cesti. Ko teče beseda o tako vsakdanji zadevi, kot je pitje vina, se vrti debata v skoraj mitskih sferah, kjer dobiš občutek, da brez vina ta narod resnično ne bi preživel, ali pa se banalizira na patološki ravni. Naenkrat se pojavijo strokovnjaki, ki bodisi za ali proti modrujejo in imajo vselej prav. Ob omembi vina je v večini primerov pomembno vse, kar gre zraven, ob in nad, le redko pa se osredotočamo prav na bistvo. Dejstvo je, da je dobrega ali užitnega vina v naših krajih kar dovolj. Dejstvo pa je tudi, da je dobrega vina tudi v vseh sosednjih državah dovolj. In dejstvo je, da nam lastni ego ne dovoli, da bi povezali kritično maso pridelovalcev in zagotovili skupno prepoznavnost tudi zunaj naših meja. Glede na količino tistih, ki se poklicno in ljubiteljsko uk-

varjajo s pride-lavo vina, je zelo malo prepoznavnih vin, ki imajo toliko energije, da bi lahko z njimi odigrali pomembnejšo vlogo v širšem prostoru. Če so Novozelandci uspeli prepričati svet, da znajo narediti vrhunsko vino, ne vem, zakaj ga ne bi mogli mi, če smo vinski narod v osnovi, oni pa so prepoznavni kot izvrstni ovčerejci. Ko se pogovarjamo na načelni ravni, je dobrega vina veliko, ko pa dobimo gosta in mu želimo predstaviti najboljši, kar imamo, pa zadeva ni več tako enostavna. V preteklosti sta janževci in tramineci s črno etiketo odigrala vlogo dobrega vina in ni bilo treba dosti premišljevati o izboru, če si želel navdušiti oziroma izbrati vino, ki je v območju varne kakovosti. Ker so se trendi pri konzumaciji v letih nekoliko spremenili, bi moralo vino, ki navdušuje, imeti nekaj več kot le to, da ga lahko brez slabega okusa spraviš vase. V tujini se kreirajo regije, ki poskušajo svojo prepoznavnost graditi na skupnem imenu ali celo na posamezni sorti, mi pa smo sposobni na nekaj gričih proizvesti množico vrhunskih vin različnih sort in vsako je toliko unikatno in specifično, da ga je nujno treba pomenovati po lastniku, hribu ali ovinku, ki je najbližje vinogradu. Z vidika kupcev s temi dejanji krepimo zmedo, ki dolgoročno škoduje najbolj pridelovalcem. Ministri bodo vedno krivi, saj je to ena od njihovih funkcij, zavedati pa se je treba, da tudi rešitve ne morejo dati toliko časa, dokler se sami pridelovalci ne bodo uspeli med seboj dogovoriti za strateško usmeritev. Če se to zgodi danes in če se začne vinska blagovna znamka graditi takoj, lahko čez deset let upravičeno pričakujemo, da bomo dosegli takšno prepoznavnost, ki bo dajala rezultate tudi v turizmu in drugih dejavnostih. V nasprotnem si lahko še naprej razlagamo, da nihče še ni videl »porniča«, da predsedniki ne lažejo in da smo za volanom vedno trezni. Globoka grla pa bodo v času trgatve verjetno bolj posegala po vodi kot vinu. Poleg vsega pa je najhujše, če v gostilni dobiš slab »špricer«.

Matej Fišer, matej.fiser@anlaser.com

Na borznem parketu

Obilne padavine na borznem trgu

S prihodom jesenskega obdobja je kazalo, da bo tudi na borznem trgu prevladalo optimistično razpoloženje, vendar se je zadnji teden znova pokazalo, kako nepredvidljivo zna biti dogajanje na borzi. Kratkoročni indikatorji tehnične analize so že nakazovali rastoči trend, dolgoročni pa so bili še vedno na negativnem območju, minuli teden pa se je ponovno končal z negativnim predznakom. Tako investitorji kar z negotovostjo pričakujejo prihodnje trgvalne tedne.

Eden od pomembnih dejavnikov, ki ne bo deloval pozitivno na prihodnji tok dogajanja na borznem trgu, je tudi dejstvo, da se izteka triletni rok od prevzema družbe Lek in marsikateri vlagatelj se bo po omenjenem roku odločil kapital preseliti na perspektivnejše trge, kjer je pričakovano višji donos. Omenjeno dejstvo je pomembno z davčnega vidika, kajti večina omenjenih vlagateljev je investirala denar v nakup delnic domačih družb pri relativno nizkih nivojih. V triletnem obdobju so bili priča solidnim donosom in sedaj po izteku triletnega obdobja bodo deležni neobdavčenega dobička. Tako lahko v prihodnjih tednih pričakujemo povečan prodajni pritisk majhnih vlagateljev, ki bo, kot kaže, potisnil borzne tečaje na nižje nivoje. Dodatno se je ustvaril prodajni pritisk zaradi napovedane davčne spremembe, ki naj bi začela veljati 1. januarja prihodnje leto. Predlog spremembe zakona predvideva spremembo obdavčevanja kapitalskih dobičkov od prodaje vrednostnih papirjev in od prodaje točk vzajemnih skladov. Po novem bi to pomenilo, da bodo omenjeni dobički od 1. januarja prihodnjega leta prvih pet let od nakupa obdavčeni z 20-odstotno stopnjo.

Zadnje omenjeno dejstvo je še dodatno pospešilo drsenje tečajev v negativni smeri. Osrednji borzni indeks SBI 20 je strmoglavil za 3,74 odstotka in trenutno znaša 4.385 indeksnih točk. Med likvidnejšimi družbami naj omenimo zdrs delnic družbe Luke Koper, ki so se spustile pod psihološko mejo in s tedenskimi zdorsom v višini 5,5 odstotka trenutno stanejo 6.948 tolarjev. Okroglih 5 odstotkov pocenitve zdrs beležimo pri delnicah družbe Intereurope, ki so oblikovale enotni tečaj na nivoju 5.622 tolarjev. Tudi delnice farmacevtske družbe Krka so klonile splošnemu trendu in se pocenile za 3,1 odstotka pri trenutnem enotnem tečaju 83.498 tolarjev. Na trgu smo pričali izrazitemu negativnemu trendu, vendar so se temu stanju dobro uprle delnice družbe Pivovarne Laško, ki so doživele minimalno pocenitev v višini 0,4 odstotka pri trenutnem tečaju 7.394 tolarjev. V nasprotno smer, kot se je trgovalo z večino delnic, se je trgovalo z delnicami trgovske družbe Mercator, ki beležijo na tedenski ravni rast v višini 0,4 odstotka pri trenutnem tržnem tečaju 37.404 tolarjev.

Na prostem trgu pa smo bili priča depresivnemu stanju, kar je povzročilo precejšnje prodajne pritiske. Med zanimivejšimi družbami velja omeniti negativno spremembo pri trgovanju z delnicami družbe Juteks, ki so ceneješe za 5,8 odstotka pri enotnem tečaju 24.500 tolarjev. Razočarani so rudi lastniki rednih delnic KD Holding, kajti enotni tečaj je upadel za 6,9 odstotka pri trenutnem tečaju 12.739 tolarjev.

Pri segmentu investicijskih družb se je ravno tako trgovalo v negativni smeri. Indeks PLIX je zdrsnil za 4,4 odstotka pri vrednosti 3 997 indeksnih točk.

Nad borznim trgom so nevihtni, črni oblaki, ki povzročajo obilne padavine borznih tečajev.

Zaključni tečaji so na dan 27. 09. 2005.

Prispevek izraža osebno mnenje avtorja in ne nujno tudi podjetja, v katerem je zaposlen. Članek ne daje nakupnih in prodajnih priporočil.

Štefan Kerčmar, strokovni svetovalec za kapitalske naložbe,
e-mail: stefan.kercmar@individa.si

Kakšna je podoba pomurske avtoceste

Dars: Prometnica bo na- red do konca leta 2008

85 kilometrov za 175 milijard tolarjev

Na novinarski konferenci, ki jo je sklicala Družba za avtoceste v RS (Dars), je najbolj odmevala novica, da uresničujejo sklep vlade o dokončanju del na avtocesti Maribor-Lendava do konca leta 2008. Gradnjo štiripasovne avtoceste brez odstavnih pasov bodo financirali s posojilom Evropske investicijske banke, z obveznicami Darsa in nekaj iz državnega proračuna.

Pomurski krak avtoceste med Pesnico in Pincami je dolg 85,3 km. Predvidoma bo stal 175,3

tinci je ze zgrajen, za preostalih pet odsekov se ureja dokumentacija. Letos naj bi začeli graditi še odsek Maribor-Lenart. Namestnik predsednika uprave Družbe za avtoceste Jožef Zimšek je dejal, da če se bodo dela na preostalih odsekih začela do sredine prihodnjega leta, bo avtocesta pravočasno predana name-nu. Denar je po njegovih besedah zagotovljen. Dopolnil ga je Abdon Peklaj, direktor za tehnično pripravo in organizacijo gradenj v Darsu, ki pravi, da bodo odseke, ki bodo zgrajeni prej, prej tudi odpri za promet, seve-

blizu 18 milijard tolarjev. Konec leta 2007 pa bo predan prometu. Odsek Lenart-Spodnja Senarska bo končan leta 2008, sta pa bo 13 milijard tolarjev. 10-kilometrski odsek Spodnja Senarska-Cogetinci je vreden 19 milijard. Dela na njem bodo končana konec leta 2008. Na tem delu avtoceste bodo začeli z odkupom zemljišč. Med Cogetinci in Vučjo vasjo, dela potekajo. Slabih 12 kilometrov ceste je vrednih 28 milijard tolarjev. Po avtocestnem odseku Vučja vas-Beltinci promet že poteka. Na 17,4 kilometra dolgem odseku med Beltinci in Lendavo se pripravlja vse potrebno za odkup zemljišč. Gradnja se bo začela poleti

Evropska investicijska banka je včeraj zagotovila 250 milijonov evrov za izgradnjo odseka med Mariborom in Vučjo vasjo v dolžini 36 kilometrov.

Banka odločitev razla-
ga z velikim povečanjem
tovornega prometa na
cestah med štajersko
prestonico in madijsko
mejo. Odsek je del
petega evropskega pro-
metnega koridorja.

družb SCT, Primorje, 8
grad in cestnega po
bljana kot najugodnej
nudnika za izvajalce gradbenih
del.

Sanacija asfaltnih razpok

Spomnimo, da je pri
lu avtoceste med vuč
mostom čez Muro do pose
tal in nasipa, zaradi
pokal asfalt. Pri prega
je bilo maja letos
da so vzroki za razpoke na
procesi, deformacije in nak
kanje zemljine v nasipa
panje kanalizacije z gra
sedanje temeljnih tal. Razpo
so bile sproti sanirane
njem, ker pa ne ogra
ga prometa, bodo slep
končno sanacijo pre
opravihi spomladi
to. Predstavniki Dar
še omenili, da se je ob
deževju in poplavih
kot pravilna odločitev, da
dili tako dolg in visok
reko Muro.

Andrej Bede

Vodstvo Darsa na gradbišču avtoceste pri Grabonošu. V ospredju tehnični direktor Abdon Peklaj.

milijarde tolarjev. Trenutno so dela na vrhuncu le na odseku Cogetinci-Vučja vas na priključku Sv. Jurij ob Ščavnici. Del avtoceste med Vučja vasjo in Bel-

da tam, kjer bo to smiselno.

Odsek med Mariborom oziroma natančneje Pesnico in Lenartom je dolg 7,8 kilometra, njegova ocenjena vrednost je

prihodnje leto, rok za dokončanje naložbe je konec leta 2008. Za 16,7 kilometra dolg odsek Lendava-Pince pa so 20. septembra izbrali skupni nastop

Društvo Iniciativa Slovenija

Odnos do sočloveka na delovnem mestu

Leon Novak o načelih delovanja društva, ki želi vnesti več etike in sociale v odnos delodajalec – delojemalec

Društvo Iniciativa Slovenija je najbolj zaslužno, da so pred kratkim Mursko Soboto in Prekmurje obiskali gospodarski atašeji z veleposlaništev držav EU v Ljubljani. Treba je bilo uporabiti osebna poznanstva, veliko diplomatske pregovorne spretnosti in prepričevanja, da so se eminentni gostje kljub oddaljenosti in nezgrajeni avtocesti odločili za obisk oddaljene Murske Sobote, je povedal predsednik društva mag. Leon Novak, sicer duhovnik evangeličanske cerkve v Murski Soboti.

Naslednje srečanje atašejev naj bi bilo maja prihodnje leto v Gornji Radgoni, nato še v Ljutomeru in Lendavi. Društvo Inicijativa Slovenija je bilo registrirano v drugi polovici leta 2004, vendar so delo

vali neuradno v okviru evangeliščanske cerkve že vse od leta 1998. Za ustanovitev društva so se odločili zato, da bi se lahko včlanili tudi drugi zainteresenti in ne zgolj

Društvo Inicijativa Slovenija že kar nekaj časa intenzivno sodeluje pri pripravi instituta visokošolskega izobraževanja s področja kmetijstva, ki naj bi se ustanovil kot izpostava mariborske univerze v Rakičanu. S tem namenom so bili ravnatelj Srednje kmetijske šole, predsednik društva in Stanko Kapun na obisku v Avstriji pri predstavniku oddelka za agrarni marketing; naslednji korak je bilo pismo o nameri med Dunajem in Mariborom. V nadaljevanju naj bi sodelovali tudi pri izmenjavi profesorjev, k specializaciji in postdiplomskemu študiju agrarnega marketinga pa bi radi pritegnili študente iz nekdanjih jugoslovanskih držav, Madžarske in Romunije.

pripadniki evangeličanske cerkve. Delovanje društva je namreč namenjeno razvoju gospodarstva, kmetijstva, obrtništva in izobraževanja na osnovi protestantske

etike: »V našem društvu imamo to načelo, ki je pravzaprav Jezusov izrek: Ljubi gospoda Boga z vsem srcem, z vso dušo in z vsem mišljenjem in ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. In to je načelo našega delovanja, torej spoštuj Boga in obravnavaj drugega kot sebe. Torej tudi v gospodarstvu je pomembno, ne le da se podjetje razvija na osnovi tržnih zakonitosti, ampak da ima tudi **posluj za delavce, da ima do ljudi pošten odnos s poštenim plačilom.** Zavzemamo se torej, da bi se tudi v gospodarsko sfero vnesle te vrednote, da ne bi bilo izkoriščanja, nečloveških odnosov, da vsi spoznajo, da **sta pravzaprav delodajalec in delojemalec odvisna drug od drugega.**«

Za člane torej ni nujno, da so člani evangeličanske cerkve, ampak da se strinjajo z načeli, da ima-

jo primeren odnos do boga in odnos do sočloveka, to pa se mora kazati v njihovem zasebnem in družbenem življenju. Tako prihaja 50 članov iz srednjih šol, obrtništva in gospodarstva, člani pa so tudi samostojni podjetniki in kmetovalci. Plačajo letno članarino, še bolj veseli pa so njihove udeležbe na seminarjih, ki so zastoj. Pripravili so že več strokovnih seminarjev, na katere so povabili tuje strokovnjake iz Avstrije in Nemčije s področja bančništva, kmetijstva, z bavorske in avstrijske obrtne zbornice, veleposlanike iz EU ter s področja izobraževanja.

Med zanimivejšimi možnostmi, ki jih ponuja članstvo v Društvu Iniciativa Slovenija, pa je udeležba na tritedenski praksi v tujino, kjer lahko spoznajo nove tehnologije in navežejo gospodarske stike. Leon Novak je še povedal: »V

prvi vrsti je to nam
društva, saj je to pred
grada za članstvo. Če
ko dejavnost, v kateri
sobiti in izrazi željo,
društva iščemo možnost b
pri družini oziroma b
me. Podobna društva
stajajo tudi v Nem
tvi, Latviji in Rusiji
imamo nekoga
Andrej Cipot (Munka
na praksi v podobnem
Nemčiji, ki se ukva
štvom. Prav tako
praktikante s pod
stva, vinogradniš
no sta zunaj po
Predsednik društva
pa je sam spoznal
likih firmah, kon
pomembnejša
odnos do ljudi

15 let podjetja EURO DESIGN Apače Ogromen preskok

Slovenski specialisti za opremo naravoslovnih učilnic in laboratorijev so si šele po 15 letih privoščili nove poslovne prostore – V prihodnje si želijo predvsem enake pogoje pri pridobivanju dela

Zvone Bevk in njegovi partnerji ter vsi sodelavci so po 15 letih ponosni, pa kljub temu še vedno nadevajo delavni, vztrajni, natančni in previdni. Pri taki konkurenci, ko se morajo za vsak posel dobesedno boriti na trgu in vedno znova dokazovati, da so najkvalitetnejši ponudnik, ni lahko prepeti. Napake si ne smejo privoščiti, reklamacij ni, včasih so bili le – prepeti. Tudi gradnja novih prostorov, ki je dodobra spremenila podoba tistega prostora nekdanje LINE v sedemdesetih let, je bila preusklajena in varčna. Končno so podrla staro dotrajano hišo, v kateri so imeli vsa leta pisarne, dogradili nove proizvodne hale in nazadnje prizidali še posebej stavbo, ki bo imela v tem galerijskem delu še izdelkov.

15 letih so cilji, ki so si jih postavili v začetku, prekoračeni. Prav niso pričakovali, da po 15 letih v svojih prostorih. Začeli so namreč leta osemdesetih let po prosto Linu Apače, pisarne so imeli v starih prostorih in stari šoli, kjer so jih z javno telefonsko govo-

in štiri svoje štipendiste. Certifikat iz 1998. leta so izpopolnili in si pridobili novi certifikat ISO 9001-2000. Prav tako so posodobili opremo oz. stroje. Skupno imajo ta čas novih 370 proizvodnih in še 130 kvadratnih metrov, poleg tega pa še od prej 950 kvadratnih metrov proizvodno-skladišnih prostorov.

Zadnja tri leta so veliko naredili pri razvoju opreme: »Mi zdaj lahko ponudimo pohištvo za naravoslovne učilnice in laboratorije evropske kakovosti. Značil-

Zvone Bevk se vsako jutro ob 7. uri usede za mizo v skupnem prostoru ob proizvodni hali in popije z delavci kavo, se z njimi pogovori o dnevnem delu in morebitnih problemih. Skrb za njihovo počutje in njihove družine je zanj prav tako pomembna kot skrb za lastno družino.

Enakovredni pogoji in odločitev stroke

»Nimamo reklamacij, kar pomeni, da smo v »špicu«. Naša edina napaka na razpisih za srednje šole je, da smo prepoceni. To so pač neke igre, čeprav zakon točno določa, da je za enak izdelek enake kakovosti odločujoča najnižja cena. Hočemo enake pogoje za pridobivanje dela. Na potrebuje neke pomoči, subvencije, s tem si začasne vlade le kupujejo neki mir. Naj nam dajo vsaj enake pogoje za pridobivanje dela. To je problem. Že itak smo prikrajšani, da moramo za vsak podpis ali dogovor potovati 200 kilometrov, nekdo v Ljubljani pa le »skoči ven na kavico«. To bi rad povedal tudi ministru za gospodarstvo, da naj nam omogočijo enake pogoje in odločanje stroke na razpisih,« je povedal Zvone Bevk iz EURO DESIGNA Apače.

je bila 240 milijonov, od tega je bilo do 6 odstotkov dobička, ki pa so ga tokrat v celoti vložili v gradnjo novih prostorov in posodobitev strojne opreme. Celotna letošnja naložba jih je stala 54 milijonov tolarjev. Minula leta so bila sicer bolj dobičkonojna, toda tudi to je posledica čedalje večje konkurence na trgu. Vseeno pa so veseli, da še vedno pridobivajo delo po vsej Sloveniji in da so uspeli zagotoviti za svoje delavce boljše pogoje dela.

Prodor na tuji (npr. avstrijski) trg jim še ni uspel, čeprav se nanj pripravljajo. Najprej, pred dvema letoma, je bila ovira ta, da Slovenija še ni bila v EU; zdaj je »ovira« druga valuta, sicer pa to ni glavni razlog. Avstrijski investitorji morajo najti najprej domače proizvajalce, šele nato lahko najamejo zunanje. Vezani so namreč na subvencije države in to je pogoj države, s katerim ščiti domače proizvajalce.

Bernarda B. Peček

Radenska zanika prodajo podjetja

Zlatko Vili Hohnjec, direktor Radenske, je v sporočilu za javnost izjavil, da je Radenska močno vpeta v sistem Pivovarne Laško in s svojim poslovanjem ter dejavnostjo predstavlja njegov pomemben del. Med podjetjema tečejo procesi ustvarjanja sinergijskih učinkov, zato bi bilo nenavadno, če bi hkrati razmišljali o prodaji družbe iz sistema.

Prodajo Radenske torej odločno zanikajo tako vodstvu Radenske kot Pivovarne Laško, nanjo pa so se z zanikanjem odzvali tudi direktorji podjetij v sistemu Pivovarne Laško.

Iz Radenske javnosti še sporočajo, da uresničujejo letni načrt poslovanja, uspešno poslujejo in dosegajo dobre finančne rezultate, hkrati pa se intenzivno ukvarjajo s pripravo načrtov za prihodnje leto.

M. H.

Vrtnarstvo z novim direktorjem

Po nakupu 52-odstotnega deleža premoženja Vrtnarstva je postal pred tedni novi lastnik tega podjetja s 37 zaposlenimi Agroservis Murska Sobota. Direktorsko mesto je že začel opravljati eden od lastnikov Matevž Kadiš Matko.

Večinski delež so si zagotovili z odkupom delnic od prejšnjega večinskega lastnika družbe FINIR iz Ljubljane in od nekdanjega zaposlenega in dolgoletnega direktorja dr. Aleksandra Šiftarja. Tudi vsi zaposleni, ki še imajo delnice, so v minulih dneh prejeli obvestilo oz. ponudbo odvetnika v imenu Agroservisa, da lahko prodajo svoje delnice. Seveda pa so mnogi v dvomih, radi bi, da bi jim izplačali toliko kot dr. Šiftarju, ki je prejel menda 7-krat večji znesek, kot naj bi ga za vrednost delnic prejeli sedanji zaposleni. Prav tako so prepričani, da je nekdanji direktor naredil napako, ko je prodal delnice Agroservisu, saj bi jih moral najprej ponuditi družbi pooblaščenki. Pred leti so namreč prav vsi delničarji pred notarjem podpisali izjavo, da ne bo nihče prodajal delnic zunanjim kupcem. To zavezo bi po mnenju zaposlenih moral upoštevati tudi nekdanji direktor, ne pa da se je držal zgolj načela »kdo da več«.

Več informacij o tem, koliko delnic so zaposleni že prodali in kako je s pravno upravičenostjo odkupa deleža delnic dr. Šiftarja, bomo lahko objavili v prihodnji številki Vestnika.

B. B. P.

Občina Puconci sklicuje na podlagi 28. člena Zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS št. 110/2002 in 8/03 – popr. in 53/03 – ZK-1)

PROSTORSKO KONFERENCO

za pridobitev priporočil

glede Odloka o sprejetju lokacijskega načrta za komunalno opremo v obrtno-poslovni coni v Puconcih.

Konferenca bo v četrtek, 6. oktobra 2005, ob 9. uri v sejni sobi Občine Puconci.

Prostorska konferenca ni namenjena širši javnosti.

Udeleženci prostorske konference, ki predložijo dokazilo, da zastopajo organ, organizacijo, društvo ali drugo pravno osebo, lahko na konferenci podajo svoja priporočila in usmeritve v pisni obliki ali ustno na zapisnik. Vljudno vabljeni!

Ludvik Novak, ŽUPAN, l.r.

Tekstilno podjetje V. P. A. iz Velike Polane

Sklenjene pogodbe rešitev za podjetje

Delavci dobili plačo, ostal jim je dolg Vzajemni

Direktor in lastnik tekstilnega podjetja V. P. A. Velika Polana Jože Ružič je povedal, da prisilna poravnava, ki je bila zaradi likvidnostnih težav na predlog uprave uvedena 26. junija, teče po načrtu. Na murskosobotsko okrožno sodišče so vložili načrt finančne reorganizacije, tako da se bodo upniki o njem in prisilni poravnavi odločali predvidoma konec oktobra.

»Mi si prizadevamo, da bi bila izglasovana,« je izjavil Jože Ružič za Vestnik. Največji upnik je država oziroma Davčna uprava RS, svoje člane v petčlanskem upniškem odboru pa imajo še družba S. R. P. iz Beltincev, podjetje V. Paulana, predhodnik sedanje družbe, in Pinocchio iz Celja, dela-

vce pa zastopa Marija Balažek. Zaradi pomanjkanja dela je sedaj večina od 69 zaposlenih, večinoma delavk, na prisilnem dopustu, upanje za obstoj podjetja pa so sklenjene nove pogodbe. Nekaj jih je že podpisanih, je povedal Jože Ružič, o tem, ali bo naročil dovolj za delo vseh sedaj zaposlenih, pa bo znano sredi oktobra.

Direktor Jože Ružič pa je izpolnil tudi vse, kar so se z delavci dogovorili ob napovedani, vendar ob izplačilu plače neizpeljani stavki konec avgusta. Do 9. septembra je poravnal odtegnjene, vendar ne nakazane prispevke za dodatno zdravstveno zavarovanje in sindikalno članarino za zadnje obdobje, v petek, 23. septembra, je sklical zbor delavcev in na ta dan zaposlenim tudi izplačal celotno plačo za avgust, s

tem da bodo zaposleni odslej prispevke Vzajemni poravnali sami. Prav ti so namreč na zboru, kjer je bilo govora o položaju družbe in poteku prisilne poravnave, najbolj razjezili zaposlene. Ker podjetje ni nakazovalo denarja za zavarovanje, ki ga je sicer pri plačah odtegovalo, trikrat v lanskem letu in dvakrat letos, delavci sedaj od zavarovalnice Vzajemna prejemajo položnice, nekateri tudi z zneskom po petdeset tisoč tolarjev. Predstavnica zaposlenih Marija Balažek je povedala, da se bodo pri prisilnem upravitelju Miloradu Vidoviču pozanimali, kako je s prijavljanjem te terjatve v postopku prisilne poravnave, pri Vzajemni pa se bodo poskušali dogovoriti za obročno odplačevanje neporavnanih obveznosti.

Majda Horvat

V EURO DESIGNU je redno zaposlenih 20 ljudi, ki delajo v montaži ali proizvodnji. Lada za njih delajo številni kooperanti na Apaš-ki polji, tako da bi lahko govorili tudi o 40 ali 50 delavcih, ki izdelujejo ploščice in vrteško opremo (plastificiranje, izdelanje miznih plošč in podobno).

Danes je v podjetju 20 delavcev, v poletnih mesecih pa jih je več. Imajo pa tudi praktično iz srednjih šol

nost naše opreme je, da je skladna in ustreza zahtevam za izobraževanje naravoslovja v merilu EU, učenje je dosti lažje, na primer miza za učitelja ima že vgrajeno vso elektriko, nanjo lahko prikljopi učila na enosmerni ali izmenični tok, sami tudi izdelujemo namizno keramiko. S tem omogočimo individualno ali skupinsko delo na zares visoki ravni. V to pohištvo je vključenega že veliko znanja. Ob naši petnajstletnici so nas predstavili v šolskih razgledih, kajti opremili smo že zares veliko šol, zadnje čase na primer Vojnik, Majšperk, Ljudski vrt Ptuj, Franko-lovo, Log pri Vrhniki, Dobrava pri Novi Gorici, Bohinjska Bistrica, Radovljica, Rogaška Slatina in druge. Tudi pri opremi vrtecev smo naredili presek in šli

korak naprej, zdaj je že oprema takšna, da omogoča ustvaritev različnih igralnih kotičkov, na primer kuhinjo, pralnico, tržnico, gledališče. Največji napredek je res pri opremi za naravoslovje in za malčke v vrtcih,« je prepričan direktor EURO DESIGNA Zvone Bevk. Najbolje je plačano to, kar je plod njihovega dela, mnogo slabše pa klasični »proizvodi«, na primer stol – tu ni računa. Plačila potekajo preko Nove Ljubljanske banke – zdaj že lahko prevzamejo velike naložbe in v začetku zagotovijo svoja finančna sredstva, nato pa pač čakajo 30, 60 ali 90 dni, da jim naročniki opravljeno delo plačajo, to pa so predvsem občine in šole, odvisno od tega, za kako veliko naročilo gre.

Letna realizacija v letu 2004

Cene v kmetijskih trgovinah

Trgovina Ljutomerčan, Kolodvorska ul., Ljutomer

Tovarniško ime	Pakiranje	MPC v SIT/kg
pu-predstarter	10/1	135,00
pu-starter 1	10/1	120,00
pu-starter	40/1	80,00
s-doj	40/1	62,50
bek 1	40/1	56,25
rekord 40	40/1	110,00
super bek 35	10/1	110,00
tl-starter	10/1	70,00
tl-starter	40/1	67,50
tl-pit 1	40/1	55,00
super-u-3	40/1	67,25
bro-starter	10/1	80,00
bro-starter	40/1	75,00
bro-finišer	10/1	75,00
bro-finišer	40/1	71,25
ns-k (za nesnice)	10/1	65,00
ns-k (za nesnice)	40/1	63,00
kmilo za kunce	10/1	65,00

kz-krmilo za krave molznice	40/1	61,50
gov.mol.32	40/1	82,50
sončične tropine	30/1	36,00
sojine tropine	50/1	68,00
bučne pogače	50/1	85,00
pšenični otrobi	30/1	21,00
koruza	50/1	34,00
ječmen	50/1	34,00
pesni rezanci	35/1	42,50
živinska sol	50/1	30,00
vitaredin	2/1	280,00
kostovit	2/1	340,00
kravimin 3 bio zn	5/1	266,00
kravimin 3 bio zn	25/1	240,00
pravimin 2	5/1	226,00
pravimin puj	25/1	280,00
pravimin pit	25/1	250,00
mlečni nadomestki:		
sano mlsam	25/1	240,80

Zadružna kmetijska družba, prodajalna Martjanci

	Pakiranje	MPC v SIT/kg
Ozimsa pšenica		
žitarka	30/1	89,00
srpanjka	40/1	90,00
soissons	40/1	90,00
justus	40/1	88,00
profit	30/1	94,00
evropa 90	40/1	90,00
renesansa	40/1	90,00
lenta	40/1	88,00
pegassos	30/1	94,00
isengrain	40/1	90,00
renan	30/1	98,00

Ozimni ječmen		
plaisant	30/1	92,00
rex	30/1	90,00
fantazia	50/1	90,00
gotic	40/1	90,00
astrid	40/1	94,00
favorit	40/1	90,00

Ozimsa rž		
nikita	50/1	95,00

Mineralna gnojila		
	Pakiranje	MPC v SIT/kg
NPK 7:20:30	50/1	66,60
NPK 0:10:30+3+0,1	50/1	65,80
KAN 27 %	50/1	43,80

Kultura kmetovanja na Goričkem (2)

Kjer si narava in človek podajata roko

Morda preveč idilično opisano življenje na kmetijah Goričkega, ki je vendarle pomnilo trdo delo in velikokrat strah pred izgubo pridelka ob poletnih neurjih, se korenito spreminja.

Novodobna specializacija kmetijske panoge samo v eno vejo prinaša spremembe v prostoru in tudi spremembo slikovitosti krajinske zgradbe, ki je takšna prav zaradi mnogokulturne rabe zemljišč oziroma kmečkega gospodarstva. Melioracije zemljišč v najširših dolinah Ledave in Krke so vidno in ekološko osiromašile prostor ter sprožile procese prehitrega odтока vode in osuševanja tal. Zložbe tal obračajo smeri oranja in z večanjem parcel ne upoštevajo reliefa in zmanjševanja erozivnih procesov. Kmečke hiše postajajo vse bolj podobne predmestnim hišam, ki s svojo nelogično višino in močnimi fasadnimi barvami izstopajo iz krajine. Označevanje teritorija lastnine vnaša v prostor nelogične in moteče ograje okoli celih posestev, ki preprečujejo gibanje tako živalim kot ljudem. Nekdanje sožitje na podeželju izginja v boju za pridobitništvo.

In vendar je dejstvo, da ostaja kmetijstvo še naprej najpomembnejša gospodarska veja na Goričkem, ki bi ga bilo treba dopolniti s t. i. končno obdelavo pridelkov pod npr. sloganom: Doživite in poskusite zdravo hrano v zdravem okolju, v najbolj sončni regiji Slovenije, v pestri krajini, ki jo poleg ljudi naseljujejo rastline in živali, ki so že izginile iz drugih okolij in kjer se zrcalita harmonija življenja in ubrana podoba do te mere, da smemo Goričko imenovati **Krajinski park**.

Krajinski park je samo ena od priložnosti, ki vendarle ponuja razvoj v smeri zdravja, sožitja, harmonije in ugodja predvsem

za domačine in šele nato tudi za obiskovalce. Kmetovanje in zlasti kmetijske tehnike bodo v tej viziji morale odigrati najpomembnejšo vlogo, ki bo morala biti povsem drugačna od ustaljenih stereotipnih razvojnih vizij, saj na Goričkem ni naravnih in družbenih prilik, ki bi lahko konkurirale načinom kmetovanja v velikih ravninskih državah zahodne in vzhodne Evrope. Vzorec kmetovanja je bil enkrat na Goričkem že ustaljen in preizkušen ter gre dandanes vstric z novimi bio- in ekoparadigmi. Škoda v krajini bi bila velika, če se tovrstnih »novodobnih« tehnika ne bi posluževali, saj bi v obratnem primeru izgubili tudi t. i. dodano vrednost – **krajinsko sliko**, kar je tista neoprijemljiva kakovost Goričkega, zaradi katere se na Goričkem domačini počutijo dobro in se predvsem obiskovalci radi vračajo.

Natura 2000 na Goričkem

Kultura kmetovanja na Goričkem je prispevala tudi k nastanku različnih življenjskih okolij, ki jih naseljujejo številne rastlinske in živalske vrste. Številne med njimi so znane samo strokovnjakom, veliko med njimi vidimo le redko kdaj. Človek, ki mu je bila zaupana naloga gospodarjenja nad naravo, je dolžen poskrbeti za njihov nadaljnji obstoj in preživetje, za kar smo se zavezali tudi v Sloveniji z dnevom vstopa v Evropsko unijo. Naši strokovnjaki so na Goričkem zabeležili številna dragocena življenjska okolja in vrste, ki so se na Goričkem uspele obdržati prav zaradi kulture kmetovanja, drobne parcelacije in morda za koga tudi kmetovanja, ki se ne »splača« – takšnega, mafhnega in samooskrbnega, pa vendar naravi prijaznega in človeku zdravega.

Direktivo o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živeličih živalskih in rastlinskih vrst je sprejel Ministrski svet Evropske skupnosti 21. maja 1992, bila pa je večkrat dopolnjena.

Med najdragocenejša življenjska okolja, razvrščena po tej Direktivi, na Goričkem sodijo:

(6510) nižinski ekstenzivno gojeni travniki, (6410) travniki s prevladujočo stožko na glinenomuljastih tleh, (6210*) polnaravna suha travišča in grmiščne faze (* pomembna rastišča kukavičevk), (3130) oligotrofne do mezotrofne stoječe vode z amfibijskimi združbami, (91L0) ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi, (91E0*) obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mekolesna loka) in (91I0) bukovi gozdovi *Luzulo-Fagetum*.

Rastlinske in živalske vrste, ki jih varuje ista direktiva, ki nalaga tudi ohranjanje ugodnega stanja vrst na Goričkem, so:

gozdni postavnež (*Euphydryas maturna*), veliki pupek (*Triturus carnifex*), močvirski cekinček (*Lycaena dispar*), starašnični mravljiščar (*Maculinea teleus*), temni mravljiščar (*Maculinea nausithous*), travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*), potočni piškurji (*Eudontomyzon spp.*), hribski urh (*Bombina variegata*), bakreni senoženetik (*Colias myrmidone*), navadni netopir (*Myotis myotis*), črtasti medvedek (*Calimorpha quadripunctaria*), navadni škrlček (*Unio crassus*), rogač (*Lucanus cervus*), veliki studenčar (*Cordulegaster heros*), vidra (*Lutra lutra*), dolgo-krili netopir (*Mintopterus schreibersi*), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), pezdirk (*Rhodeus sericeus amarus*).

(Se nadaljuje)

Stanka Dešnik,
univ. dipl. inž. kraj. arh.

Gornja Radgona

Odkup grozdja po lanskih pogojih

Na območju Radgonsko-Kapelskih goric imajo zasebni vinogradniki nekaj več kot 600 hektarjev vinogradov. Čeprav je večina v najrodnejšem obdobju, kaže, da bo letosni pridelek nekoliko pod pričakovanim, in to zaradi zimskih spomladanske pozebe in nekaj malega toče. Po besedah Franca Škrobarja, direktorja družbe Radgonske gorice, bo izpad okrog 20-odstoten.

V lanskem letu so zasebniki na radgonskem območju prodali preko Kmetijske zadruge Gornja Radgona delniški družbi Radgonske gorice 517 ton, družba Kapela Vinogradništvo in vinarstvo s Kapelskega Vrha pa je odkupila 120 ton grozdja. Novi grozdja so zasebniki tukajšnjega območja prodali v letu 1997, ko so obema družbama prodali kar 1,3 milijona kilogramov grozdja najmanj pa v letu 1999, ko so ga prodali le 328 ton.

Po besedah Janka Rihtariča, direktorja Kmetijske zadruge Gornja Radgona, bo ta odkupovala grozdje od vseh, s katerimi ima večletne pogodbe za odkup; lani ji je grozdje prodalo 114 vinogradnikov. V delniški družbi Kapela pa pravijo, da bodo lani odkupovali grozdje le od tistih zasebnikov, ki so jim grozdje prodali lani.

V obeh družbah pravijo, da bo cena odkupljenega grozdja lani lanskeletni ravni. Plačilo za to bo potekalo tako, kot teče pri grozdju. Sicer pa te dni vinogradniki, ki so lani v jeseni prodali grozdje preko Kmetijske zadruge Gornja Radgona delniški družbi Radgonske gorice, lahko pričakujejo ponovni obrok plačila. Lani ni bilo tako do konca septembra tem izplačanih 60 odstotkov, pri družbi Kapela pa pravijo, da je bilo plačilo opravljeno do polovice. V obeh družbah napovedujejo celotno izplačilo lani odkupljenega grozdja do konca leta.

Ceprav so začeli v delniški družbi Radgonske gorice s trgatvijo v četrtek, 22. septembra, in na Kapeli v ponedeljek, 26. septembra, kaže, da bodo trgovci zasebnikov na območju Radgonske gorice v glavnem potekale od ponedeljka, 3. oktobra, prej. Odkup grozdja od zasebnikov bo potekal tako, kot pri obeh družbah trgali grozdje.

Pričakovati je, da bo večji del letošnje trgatve na območju Radgonsko-Kapelskih goric končan v začetku druge polovice oktobra. V družbi Radgonske gorice trgatve opravlja 150 delavcev, družbi Kapela Vinogradništvo in vinarstvo pa preko 40. Med njimi je veliko takih, ki so pri zavodu za zaposlovanje prijavljeni kot nezaposleni.

Franci Klemenčič

Dan beltinskih čebelarjev

Bogata čebelarska razstava

V Čebelarskem društvu Beltinci so doslej vložili v gradnjo čebelarskega doma okoli 3,5 milijona tolarjev.

Čebelarsko društvo Beltinci, ki združuje 33 čebelarjev, imajo 1264 čebeljih panjev, je ob robu Beltincev zgradilo letno čebelarski dom, ki je predvsem namenjen za druženje čebelarjev.

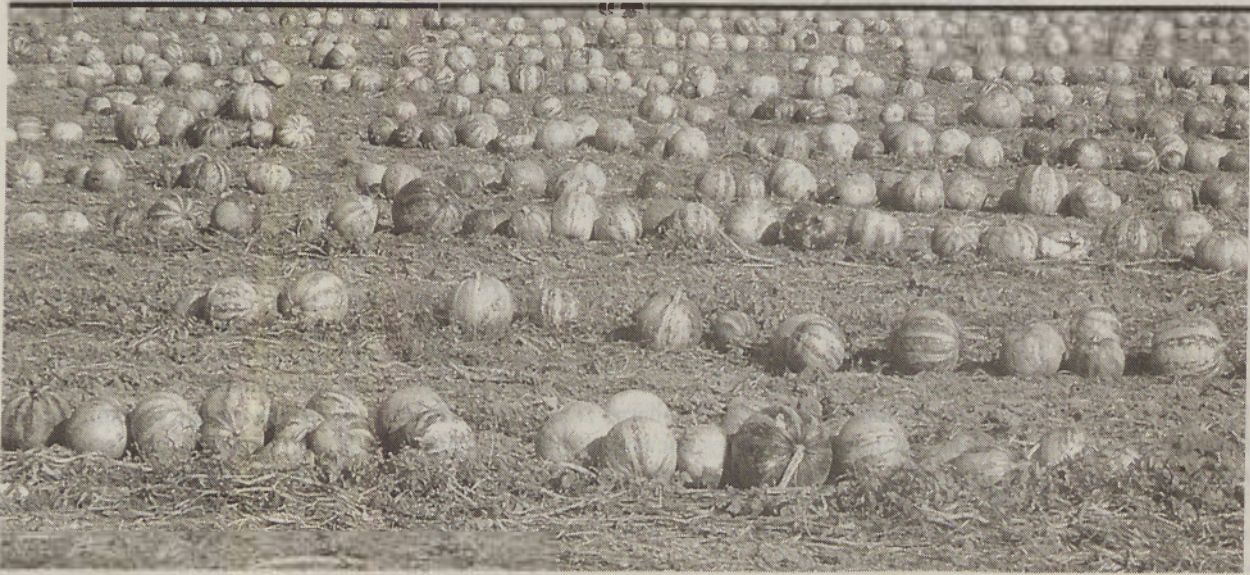
V večnamenskem prostoru čebelarskega doma potekajo namreč čez leto različne čebelarske aktivnosti. Sicer pa so v čebelarski družbi Beltinci vključeni čebelarji iz vseh osmih vasi beltinske občine. Čebelarji so ob domu uredili tlakovane steze, okoli pa zasadili z medovitimi rastlinami. Za obiskovalce so uredili in postavili tudi koto čebelnjaka, kupili so nove klopi in ob pomoči občine Beltinci do čebelnjaka potegnili vodovodno in električno omrežje.

Beltinski čebelarji so povezani s čebelarji iz čebelarskega društva Maribor - Pobrežje. Čebelarski dan, ki so ga pripravili v septembru, je uspel, kajti druženja se je udeležilo veliko čebelarjev in drugih ljubiteljev narave. Doslej so vložili čebelarji v gradnjo doma čebelarskega doma Beltinci več kot 3,5 milijona tolarjev. Dan čebelarjev so povezali s priložnostjo razstavo jedi iz čebeljih izdelkov, medice, medenih likerjev in različnih medov. Posebnost razstave je bil med iz rdeče pese, ki ga je pridelal čebelar Vinke Jerič iz Gančan.

Jože Žemlja

Manj ročnega obiranja buč

Danes na območju radgonske občine vse manj kmetov, ki pridelujejo buče, le-te obira ročno. Tudi te buče iz okolice Gornje Radgone bodo trebili strojno. Foto: Franci Klemenčič

Po naših znanih poteh

Stanjevcí-Gornji Petrovci-Peskovci

V zelenju ob železni cesti

Značilnost naše tokratne poti je, da skozi vse tri kraje, ki smo jih obiskali, teče železniška proga Murska Sobota-Bodoš. Le-ta poteka vzporedno z avtomobilsko cesto, ki je ostala po odprtju nekaterih mejnih prehodov na meji z Madžarsko, še zlasti tistega v Martinju, brez gostega prometa, kakršen je včasih vladal v stari Jugoslaviji. Če bi se radi odpočili od delovnega in življenjskega stresa, od onemoglosti. Pripeljite se katikoli popoldan sem in znašli se boste v vseobsegajočem miru narave, ki ga le tu in tam pretrga postaja na poti so Stanjevcí. Gre za razloženo na-

Kapela v Stanjevcích leži v lepo urejeni okolici s pokošeno travo, cvetličnimi gredami, vinogradom, leseno mizo s klopmi, košem za smeti in veliko informacijsko tablo.

novega sklada, ki še vedno živi tukaj, in z malo sreče ga boste ujeli ob tem, ko kosi travo na svojem vrtu. Na severni strani je ogleda vredna kapela, ki so jo zgradili 16. septembra 1923. leta.

Gornji Petrovci so razloženo središčno naselje z gručastim jedrom v dolini Peskovskega potoka. Že na prvi pogled je jasno, da je tukaj sedež občine in da so

za zapuščene živali, vendar so v zadnjih letih ti načrti nekoliko zamrli. Pa ne po krivdi domačinov. Več bi se dalo narediti tudi pri sedaj zapuščenem turističnem domu Pindža, ki je nekoč privlačil na stotine obiskovalcev.

Za konec se ustavimo še v Peskovcih, razloženem naselju v široki dolini Peskovskega poto-

Zanimiv »ostanek« kulturnozgodovinske dediščine v Peskovcih

Petrovci center tega dela Goričkoga. Imajo vse, kar imajo »veliki«: zdravstveni dom, zobno ambulanto, lekarno, policijsko postajo, osnovno šolo, ki se ponaša z lepo oblikovanim zunanjim in notranjim videzom, poslovnim center z banko, pošto, zavarovalnico, mesnico, trgovino s prehrabnenimi artikli in tekstilno trgovino, barom, skratka vsemi objekti, ki so potrebni za prijetno in kakovostno bivanje. V kraju sta dve cerkvi: poznogotska cerkev Sv. trojice ali Nedela in evangeličanska cerkev iz leta 1824. V Gornjih Petrovcích deluje močno turistično, folklorno in kulturno društvo, vsako leto pa v kraju in okolici posadijo po tisoč rož, kar je hitro opazno tudi naključnemu popotniku. Petrovci so pred kratkim orali ledino s ponudbo, da bi bil pri njih vsepomurski azil

ka, in si tukaj pogledamo še domačo kapelo, kakšno nenavadno drevo, ki jih ne bi pričakovali v tem kraju, in gojitveno lovišče Kompas. Lani je bilo tukaj ustanovljeno društvo ljubiteljev starodobne tehnike Abraham, ki poleti organizira večjo prireditev, na katero prihajajo ljubitelji starih jeklenih konjičkov iz Slovenije in sosednjih držav.

T. K.

Česarjeva knjiga Kuhanje v kotlu

Kuhanje v kotlu je naslov knjige kuharske in gostilničarke Branka Česarja, ki so jo predstavili v gostilni Lovenjak v Polani, kjer je Česar kuhanje v kotlu je redkost na našem tržišču, na katerem je kar precej zbirk receptov. V knjigi pripravimo v kotlu, izšla pa je pri murskoslovenski založbi Franc-Franc. Predstavitev so popestrili s predstavitvijo nekaterih jedi iz kotla, ki jih je skuhal sam. Pogovor z avtorjem knjige, ki ga je vodila Vesna Radovanovič, in pokušino jedi pa je vodila glasbena skupina Halgato band. Branko Česar je pogovoru povedal, da so kotle in lonce

za kuhanje nad ognjem uporabljali že naši predniki, nomadi in polnomadi. Marsikomu se zdi tako kuhanje enostavno, vendar pa je kuhanje v kotlu na odprtem ognju le na videz preprosto opravilo, saj zahteva kar nekaj izkušenj in znanja pa tudi brez primerne opreme kotla in dobrega ognja ni dobre kuhe v kotlu. V knjigi je tudi kar nekaj tradicionalnih jedi, med njimi seveda tudi recept za bograč z naslovom Prekmurski bograč z divjačino. Ob tem so predstavljene še denimo jedi: marinirana svinjina v kotličku, perutninski kotliček, ribji golaž, mesni kotliček, dušena svinjina z zelenjavo, štajerska kisla juha, špinačni kotliček in druge.

J. Ga.

Turistične prireditve

Gerlinci – V soboto, 1. oktobra, ob 13. uri bo v Gerlincih 21. prireditev Praznik mošta, vina in kostanjev. Uvod v prireditve bo vesela tregatev s stiskanjem mošta pred vaško-gasilskim domom, v programu pa bodo nastopili še domači harmonikarji, ljudske pevke iz Filovec, folklorna skupina občine Puconci in humorist Anton aus Tirol. Pripravili bodo še izbor 21. princeze Praznika mošta, vina in kostanjev, izbor najtežjega grozda in degustacijo buteljčnih vin zahodnega Goričkoga.

Beltinci – V soboto, 1. oktobra, ob 10. uri se bo začel Spust županov po reki Muri od Kroga do Melince. Postanek bo v Veržaju, nato pa še v Ižakovcih na Otoku ljubezni, kjer bo tudi okrogla miza, na kateri bodo razpravljali o letošnjih velikih poplavih s predstavitvijo aktivnosti v zvezi z visokovodnimi nasipi, obenem pa bodo obiskovalce seznanili tudi s projektom Dol po Muri.

Puconci – V nedeljo, 2. oktobra, ob 11. uri bo v večnamenski dvorani v Puconcih kulturna razstava, na dvorišču pri občini Puconci pa se bo ob isti uri začela Dodolijada. Obiskovalce bodo pogostili s pečenim kostanjem. Razglasitev rezultatov s kulturnim programom in podelitvijo priznanj ter zlate kijanice se bo začela ob 14. uri v večnamenski dvorani v Puconcih.

Kukeč – V nedeljo, 2. oktobra, ob 14. uri bo v gasilskem domu v Kukeču prireditev Dan jedi iz vzhajane testa z razstavo in pokušino različnih vrst jedi iz kvašenega testa, ki ga pripravljata Društvo žena Kukeč in občina Gornji Petrovci.

Selo – V soboto, 1. oktobra, ob 18. uri se bo začela na parkirišču pri rotundi v Selo prireditve Ljupanje kukorice, na kateri bo prikaz, kako so nekoč lupali koruzo. V kulturnem programu bodo nastopili med drugim citrarji iz Madžarske, Ižakovski pevci, frajtonarji in drugi. Gostom bodo ponudili tudi domače jedi in novi mošt.

Gornji Petrovci – V soboto, 1. oktobra, ob 9. uri bo organiziralo Društvo za opazovanje ptic Slovenije opazovanje ptic. Ljubitelji ptic se bodo zbrali pred pošto v Gornjih Petrovcích, potem pa se bodo odpravili do Velike Krke. Udeležence bosta vodila Željko Šalamun in Igor Kolenko. Dogodek je v okviru Evropskega dneva opazovanja ptic, ki poteka pod sloganom Pobljize spoznajmo podeželje.

J. Ga.

TERME LENDAVA
www.termes-lendava.si

ALI STE PREUTRUJENI? ŽIVITE V STRESU?
Če je odgovor da, potem je REGENERACIJSKA KOMORA PANHTHERMAL najboljša rešitev vaših problemov.
Info. in rezervacije telefonov po tel. 02 577 44 55

NOVO V TERMAH LENDAVA!

Terme Lendava nagrajujejo Vestnikove naročnike
Nagrada: dnevna vstopnica s kosilom. Nagradenec: Štefan Raščan, Maša Polana 81, Velika Polana. Nagradenec dobi potrdilo o nagradi po pošti.

27. september, svetovni dan turizma

Slovenski turizem v ogledalu svetovnega

V Sloveniji je turizem ena vodilnih gospodarskih dejavnosti z velikim vplivom na narodno gospodarstvo, regionalni razvoj, zaposlovanje in na način življenja prebivalcev na območjih s turistično dejavnostjo.

To je ugotovitev, ki so jo v Sloveniji poudarjali ob 27. septembru, svetovnem dnevu turizma, ki ga je generalna skupščina Svetovne turistične organizacije (WTO) letos posvetila prometu in turizmu.

Rast slovenskega turizma

Po podatkih slovenskega statističnega urada je po številu prihodov in prenočitev turistov po drugi svetovni vojni najuspešnejše leto 1986, drugo najuspešnejše pa 1990. Po močnem upadu po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 smo se zadnja leta spet začeli približevati tem rekordnim letom. Tako je bilo v Sloveniji po osamosvojitvi države rekordno lansko leto, ko smo zabeležili 7,6 milijona prenočitev, od tega so ustvarili tuji

gostje 57,5 odstotka prenočitev. Lani smo tako zabeležili 2,3 milijona prihodov turistov, kar je za 4,2 odstotka več kot leta 2003, vendar še vedno 17 odstotkov manj kot leta 1986. Največ tujih turistov je bilo lani iz Italije, Nemčije, Avstrije, Hrvaške, Nizozemske in Velike Britanije.

Povprečna letna zasedenost ležišč v slovenskih hotelih je bila 46,2-odstotna. Turisti letno potrošijo v Sloveniji več kot 300 milijard tolarjev, kar pomeni okrog 4 odstotke celotne gospodarske dejavnosti (BDP), v širšem pojmovanju (vplivi turizma v trgovini, prometu, kmetijstvu...) pa 5,5 odstotka celotne dodane vrednosti slovenskega gospodarstva.

Napovedi Svetovne turistične organizacije

Ob svetovnem dnevu turizma so v Svetovni turistični organizaciji tudi naredili napoved važnejših turističnih tokov za daljše obdobje. V njej ugotavljajo, da je letovalo leta 1960 zunaj meja domovine 69,3 milijona turis-

tov, leta 1998 desetkrat več, 635 milijonov, za leto 2020 pa napovedujejo, da jih bo že milijardo in pol. Evropa je še vedno najprivlačnejša in najuspešnejša turistična destinacija sveta. Izjemno porast tujih gostov napovedujejo Kitajski, ki bo postala četrta turistična velesila na svetu. Evropa pa bo najbolj močno čutila prerazporeditev turističnih tokov, saj se bodo turisti pogostejše odločali za bolj oddaljene kraje. Najhitreje naj bi naraščal turistični promet tujcev v Vzhodni Aziji in na Pacifiku. Turistična potovanja »na dolge proge« bodo predstavljala leta 2020 skoraj četrtino vseh potovanj, delež bližnjih in srednje oddaljenih turističnih ciljev bo zdrsnil z dosedanjih 82 na 76 odstotkov. Prebivalci razvitih držav si bodo privoščili na leto več turističnih potovanj v tujino, od tega najmanj eno ali dve daljši. Trenutno pomeni svetovni turizem 195 milijonov delovnih mest, kar je 7,6 odstotka vseh zaposlenih, 10,2 odstotka svetovnega bruto proizvoda in 9,6 odstotka vseh kapitalskih investicij.

J. Ga.

Dan brez avtomobila tudi v Murski Soboti

Ali bomo kdaj Parma?

Ob koncu tedna mobilnosti, ki je trajal od 16. do 22. septembra, je mestna občina Murska Sobota skupaj z drugimi organizacijami minuli teden pripravila t. i. dan brez avtomobila tudi v pomurski prestolnici. Tako je bilo za promet od 5. do 19. ure zaprto celotno središče mesta, in sicer Slovenska ulica, Trg zmag, Kardoševa, Kocljeva in Zelena ulica, Trubarjev drevored, Cvetkova in Zelena ulica, ulica arhitekta Novaka, ulica Staneta Rozmana in ulica Štefana Kovača. Stanovaleci, ki se vsak dan vozijo po tem delu mesta, so bili tako prisiljeni oditi v službo ali s kolesom, kar je bil nezadnje eden od namenov akcije.

Na parkirišča za tiste, ki se vozijo od drugod na delo v Mursko Soboti, so bila urejena gorčičevi, Slomškovi in Čokarjevi ter Mojstrski ulici. Cilj akcije, ki je bila v pomurski prestolnici organizirana zapored, je bil namreč razmisliti o čim manjši

uporabi avtomobila (skoraj 40 odstotkov emisij ogljikovega dioksida nastaja zaradi rabe avtomobila v mestih, op. p.) ter tako tudi zmanjšanju onesnaženja, hrupa, prometnih zastojev in posledično izboljšanju varno-

sti, zdravja, kvalitete življenja in lastnih materialnih stroškov. Promocija pešačenja in kolesarjenja, tudi z deljenjem letakov na posebnih stojnicah, je vsaj v dopoldanskem času žal izzvenela bolj v prazno, saj se je zaradi

slabega vremena v centru zbralo le malo obiskovalcev. Več zadovoljstva so zato imeli otroci z vožnjami z vlakecem, posebnim kolesom in avtomobilčki (na posnetku), popoldne, ko se je vreme izboljšalo, pa tudi nekoliko starejši meščani, ki so se lahko srečali na drugače zelo prometnih ulicah – vse v stilu gesla Lepo te je srečati v mestu brez avtomobila.

Čeprav sanje o stalnem zaprtju dela Slovenske ulice živijo že več desetletij, pa je vprašanje, kakšen učinek bo imela ta akcija na preveč razvjenega sodobnega slovenskega meščana, ki mu manjka zavesti, kakršno imajo na primer prebivalci nizozemskih, danskih ali nekaterih italijanskih mest (Parma, Ferrara ...), kjer se ponašajo z največjim povprečnim številom koles na prebivalca.

Evropski dan avtomobila je bil prvič organiziran v Franciji leta 1998, leta 2000 pa ga je kot evropsko pobudo uvedla evropska komisarka za okolje Margot Wallström.

T. K.

Zgodilo se je ...

Med 21. in 28. septembrom se je zgodilo na pomurskih cestah 21 prometnih nesreč, v katerih je ena oseba umrla, sedem se je lažje telesno poškodovalo, pri drugih nesrečah pa je nastala le materialna škoda. Policisti Policijske uprave Murska Sobota so 17-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 11-krat na javnih krajih in 9-krat v zasebnih prostorih. Pridržali so tri osebe. Kaznivih dejanj je bilo 19, med njimi sedem tatvin, štirje vlomi, tri poškodovanja tuje stvari, dve ponarejanji listin, dve povzročitvi lahke telesne poškodbe in kršitev nedotakljivosti stanovanja. Na mejnih prehodih so zavrnilili 54 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

Kulinarično

Nepriprav je vlomil v vaški dom v Trnju. Njegov (u)plen: zaboj piva, dva kilograma kruha in gorčica. Vrednost: borih sedem tisočakov.

Kazenski ovadbi

Ustrezni ukrepi mož postav (beri kazenski ovadbi) čakajo dve osebi, ki sta sodelovali pri pretepu v Dobrovniku. Na srečo ali nesrečo, kakor želite, je pretep minil brez posledic. Vroč kri je bila hitro umirjena.

Kovanec

Natančna policijska kronika (dobesedno): V Beltincih je neznanec skozi balkonsko okno vlomil v stanovanje. Pregledal je notranjost in odnesel en kovanec in nekaj žgane pijače. Povzročil je za 50.000 škodo.

Spet bodo gradili

Tatovi iz tedna v teden dokazujejo, da jih zanima gradbeni material. Tokrat so »pobrali« 50-metrsko gumijasto cev za polivanje v Andrejcih, 17 vreč malta v Kuzmi, šest smrekovih hlobov v Otovcih in 400 tisočakov vreden voziček z orodjem v Gornji Radgoni.

A. B.

32 tisoč ljudi na sejmu Sodobna vojska Naslednjič 2007.

Prvič podrobneje gasilci

V nedeljo se je sklenil tretji mednarodni sejem Sodobna vojska v Gornji Radgoni. Sejem si je ogledalo več kot 32.000 ljudi. V štirih dneh so predstavili številni ponudniki vojaške opreme in storitev iz 14 držav. Kot je v nagovoru ob otvoritvi povedal minister za obrambo Karl Erjavec, je v treh dneh organizacija sejma prerasla v mednarodno in strokovno vodstvo obrambnega ministrstva in radgonskega sejmišča. Sejem se je, tako Erjavec, razvil v nepogrešljivo srečanje med porabniki – Slovenske vojske, vojske sosednjih držav, policije, civilne sfere in gasil-

drugimi nesrečami in je organizirano kot javna služba za zaščito, reševanje in pomoč. Gasilske enote so organizirane v poklicne enote, prostovoljne gasilske enote v gasilskih društvih ter enote v podjetjih in zavodih. Gasilska zveza Slovenije šteje več kot 123 tisoč gasilcev, od tega je 70.000 operativnih. Po letu 1993 je bilo v gasilske vrste sprejetih okrog 14 tisoč novih članov. Med njimi je skokovito naraslo števi-

lo žensk, ki so se strokovno usposobile za gasilke. Danes jih je več kot 27 tisoč. V operativnih enotah jih je razporejenih skoraj 9500.

Sejem je pomemben tudi zato, ker se na njem sestanejo predstavniki podjetij obrambne industrije. Posebni posvet Priložnosti slovenskega gospodarstva po vključitvi Slovenije v evroatlantske povezave je pokazal, da ima Slovenija velike po-

Gasilska vaja Prometna nesreča z nevarno snovjo

tencialne in priložnosti na tem področju, ki jih je treba izkoristiti.

Seveda nista manjkali niti t. i. dinamična predstavitev enot Slovenske vojske, ki je najbolj pričakovan del sejma, niti čisto prava brezplačna vojaška hrana. Obrambno ministrstvo in vojska sta še poskrbela za organiziran in plačan prevoz na sejem za srednješolce iz vse Slovenije.

Naslednjič bo sejem Sodobna vojska v letu 2007. Sejem bo tako po novem vsako drugo leto. Takšna je tudi praksa v Evropi.

A. B.

Kombi zbil pešca

Na pomurskih prometnicah se nadaljuje morija, saj se je zgodila v četrtek zjutraj, 22. septembra, na glavni cesti blizu Lendave prometna nesreča, ki je zahtevala že petnajsto smrtno žrtev letos. 54-letni Franc Prendt je ob pol treh zjutraj peščil po lendavski obvoznici. Prendt je hodil v temi brez kresničke in po nepravni strani ceste. Za namerček je hoja po obvoznici prepovedana. Vanj pa je, ker je peljal prehitro, trčil 38-letni voznik večjega kombija iz Ljubljane. Prendt je zaradi hudih poškodb umrl na kraju nesreče. Za slednjo sta kriva tako pokojnik kot šofer kombija. Lani do konca septembra je umrlo 17 ljudi, celo leto leta 2003 pa 18 oseb. - A. B., foto: N. J.

Hitri tehnični pregledi, zavarovanja, registracija vozil in servisne storitve

Za vas v Lenartu:

pon. - pet. med 8. in 17. uro
ter vsako prvo soboto v mesecu med 8. in 12. uro

Popusti in ugodnosti za člane AMZS

AMZS

Za poti brez skrbi

24 ur pomoč na cesti

1987

www.amzs.si

Tank M55 S

Barometer

Simon Špilak, kolesar, ki je dosegel peto mesto na svetovnem prvenstvu kolesarjev, kar je najboljši rezultat pomurskih športnikov v letošnjem letu.

Dr. Mitja Lainščak je nagrajenec Evropskega kardiološkega združenja.

Lojze Kozar mlajši je avtor dramskega dela, ki ponazarja razvoj družine od začetka prejšnjega stoletja do danes. Delo so uprizorili črenšovski gledališčniki.

Dr. Marija Kozar-Mukič je dobitnica Štekljeve nagrade. Nagrado, ki se podeljuje petič, je dobila za svoje strokovno delo, predvsem pa velik prispevek pri ohranjanju korenin Porabskih Slovencev.

Dr. Franc Kramberger, mariborski škof, je privolil, da Murska Sobota dobi škofijo. Tak predlog je posredovan tudi v Vatikan.

Prekmurci na evropskem prvenstvu v košarki

Kdor ne skače, ni Slovenec se je slišalo čez pol Beograda

Ko ste spremljali nedavno evropsko košarkarsko prvenstvo v Srbiji in Črni gori, ste morda med našimi navijači opazili slovensko zastavo z napisom Murska Sobota. Lastnik zastave je Primož Slavič iz Černelavec. Pripovedoval nam je, kako se je navijalo v Beogradu.

Primož Slavič in košarka?

Meni je košarka vse. Igral sem jo deset let. Sedaj sem pomočnik članskega trenerja pri Radenski Creativu. Treniram še mladince in pionirje. Po šolah tudi iščem mlade igralce za naš klub. Kot trener sodelujem pri

Primož Slavič: »Na vsaki tekmi v predtekmovanju je bilo v dvorani Pionir, ki sprejme šest tisoč ljudi, pet tisoč Slovencev. Tribune so zelo strme, zato se je navijanje dobro slišalo. Navijači so bili fenomenalni. Tega še nisem doživel. Navijalo se je že pol ure pred tekmo. Najbrž smo nasprotnike prestrašili. Naši so še toliko bolj »grizli«, ko so nas videli. Ko je bilo napeto, so nas spodbujali s klopi.«

košarkaških kampih Košarkarske zveze Slovenije.

Kako ste šli na prvenstvo?

Bili smo na vseh tekmah v skupini. Že na avtobusu, ko smo šli v Srbijo, je bilo pravo vzdušje, navijanje in podobno. Nastanjeni smo bili v Pančevu. Ponavadi smo šli pet ur pred tekmo v Beograd. Slovenci smo se zbirali v lokalu Old Town. Tega ne vidiš nikjer, vsi so bili skupaj. Mladi, stari, Štajerci, Primorci... Iz Sobote je bilo kakih petdeset navijačev. Sploh ni bilo pomembno, odkod je bil kdo. Navijači se niso »delili«.

Nori »žur«.

Naj le povem, da je stalo veliko pivo 350 tolarjev. Po sobotni tekmi z Grki se nas je v »pubu« zbralo blizu tisoč Slovencev. Beograščani so nas hodili gledat, kako slavimo. Neka glasbena skupina je imela koncert. Pele so se slovenske pesmi, kot je Na Golici, Kreslinove skladbe... Čez pol Beograda se je slišalo Slovenija in Kdor ne skače, ni Slovenec. Potem pa se je »žur« nadaljeval na znamenitih splevih.

In?

Na nivoju, narodna glasba, Ceca...

Srbkinje?

Prave. Ne moreš verjeti. Samo gledaš, ko greš po mestu. Tudi, če ni tako »dobra«, se je pa uredila. Saj veš, krilo in visoke pete.

Mesto ste si ogledali?

Med drugim smo šli na stadion Crvene zvezde in Partizana. Pa na Dedinje.

So bile na tekmah kakšne težave?

Ni bilo ničesar. Vse je bilo organizirano. Pred tekmami so bili policisti na vsakem koraku. Vignjenih niso spustili v dvorano. Če si »galamila«, so te opozorili. Res je bilo vse dobro izpeljano.

Kateri naš košarkar je bil najboljši na prvenstvu oz. kdo te je razočaral?

Meni osebno je bil najboljši Nachbar. Vidi se, da ima prodor

Tako se je v lokalu Old Town slavila zmaga nad Grki v predtekmovanju. Sicer pa je bilo kal zbirališče Slovencev v Beogradu. Četrtno tekmo z Nemci si je ogledalo približno 9.000 Slovencev.

in met. Zna odigrati »ena na ena«. Standarden je bil Laković. Vsako tekmo je igral 35 minut. Razočaral?

Kapetan Nesterovič?

Mene ne. Je obrambni tip igralca. Tako igra v svojem klubu. On ni napadalec. Tudi v

Ameriki ima povprečje le osem točk na tekmo.

Zakaj smo izgubili proti Nemcem?

Vsi to sprašujejo. Bila je euforia. Imeli smo tri zmage. Ne vem, če je škodil premor po predtekmovanju. Preveč smo se

O vstopnicah, mesu in čistilki

Sklepni boji prvenstva so bili razprodani. Ko so Srbi izpadli v repesažu, so začeli vstopnice za polfinale in finale prodajati Slovincem. Ko pa smo izgubili proti Nemcem, so slovenski navijači vstopnice prodajali Grkom. Primož še pravi, da je bila standardna hrana v Beogradu meso z žara, torej pleskavice in čevapčiči. Ko je prišel domov, tri dni ni jedel mesa. Ženska, ki je skrbela za sanitarije v Old Townu in ki je pobirala denar za uporabo stranišča, je v eni noči zaslužila 45 tisočakov. Toliko nikoli ni zaslužila. Menda je bila prav žalostna, ko so Slovenci odšli.

osredotočili na Nowitzki, je dal svoje standardno košev. Enako obrambo bi morali igrati kot prve tri tekme. Ne so na naši tekni in v polfinalu pokazali, da nimajo le enega igralca. Njihova »beka« sta nam la trideset točk. Sedaj smo pametni in vprašamo Pipina, kaj ni poskušal s Capinom, ko je Nemec igral z dvema »bekami«.

Imeli smo ekipo za medaljo.

Da. Vseeno moramo biti ponosni. Dosegli smo to, česar smo še nikoli. Gremo na svetovno prvenstvo. Je pa malce grenak priokus, ker smo pretihnili prvaka Grčijo in še enega nosilca medalje Francijo.

Boš šel na svetovno prvenstvo na Japonsko?

Zna se zgoditi. Andrej Bedek, foto: Nataša Juhn

Prof. dr. Martin Kramar

Pred šestdesetimi leti, 8. septembra 1945, je v zaselku Ložič, na Hotizi, nedaleč od reke Mure, zagledal luč sveta naš slavjenec – prof. dr. Martin Kramar. Lepa in otroško bogata mladost mu je tekla v petnajstčlanski kmečki družini, ki se je preživljala s trdim delom na majhni kmetiji. Na nekem mestu je spominsko spoštljivo zapisal, da sta bila starša pokončna, poštena, zelo delavna in skrbna človeka, ki sta vse, kar je številna družina potrebovala, ustvarila s svojim delom in preudarnim ravnanjem. Tudi otroci so morali veliko in trdo delati že v zelo zgodnjih letih, kar pa jih je usposabljal in utrjevalo za kasnejše samostojno življenje.

V objemu šumečih jelševih logov, pisanih travnikov in skrbno obdelanih njiv mu je zorelo njegovo otroštvo in dozorevalo mladeništvo. Z bistrim opazovanjem in kritičnim razumskim dojemanjem je spoznaval in odkrival za-

konitosti obdajajoče narave in medčloveške odnose sproletarizirane vaške srenje in širše okolice. Vpjal je prekmurski svet in njegove ljudi v vsej barvitosti in v vseh bivanjskih otenkih.

Mladostna uka žeja ga je gnala v svet učenosti. Vedenja, znanja in modrosti je vsrkaval, širil, poglabljal in kritično odbiral v osnovni šoli v Veliki Polani, na učiteljsku v Murski Soboti, na pedagoški akademiji v Mariboru, na filozofski fakulteti v Ljubljani in na vseučilišču v Zagrebu. Osnovno učiteljsko izobrazbo je nadgradil z višjo izobrazbo, kasneje je nadaljeval študije pedagogike in jih podiplomsko poglobil ter razširil z magistriranjem in doktoratom.

Po maturi je nekaj let poučeval na osnovni šoli v Črenšovcih, a po diplomu iz pedagogike je bil dve leti šolski pedagog na osnovni šoli v Lendavi. Od leta 1976 dalje je stalno zaposlen na pedagoški fakulteti v Mariboru. Kot

univerzitetni profesor je nosilec predmeta didaktika na dodiplomskih in podiplomskih študijskih programih.

Pomemben delež je prispeval k strokovni in znanstveni rasti pedagoške fakultete kot predstojnik oddelka za pedagogiko, psihologijo in didaktiko, še zlasti v oblikovanju programov dodiplomskega in podiplomskega magistrskega študija pedagogike. Na fakulteti je organiziral in vodil več odmevnih znanstvenih posvetov z mednarodno udeležbo. Na matični ustanovi pa tudi v okviru univerze je opravljal več pomembnih nalog, med drugimi je bil

dvakrat prodekan fakultete.

Strokovno in znanstveno se je zaznavno uveljavil v slovenskem prostoru, opazno pa tudi v zamejstvu. Doslej je objavil več samostojnih publikacij, znanstvenih, strokovnih in poljudnoznanstvenih člankov, recenzij, ocen in poročil. Njegova bibliografija šteje več kot dvesto objavljenih enot.

Sodeloval je in sodeluje v strokovnih svetih in komisijah pri Ministrstvu za šolstvo in šport, dolgo časa je bil dejaven v Zvezi pedagoških društev Slovenije, en mandat je bil njen predsednik, vodil je Pedagoško društvo v Mariboru, bil glavni in odgovorni urednik Educe, je predavatelj v Šoli za ravnatelje in še bi lahko naštevali njegovo tvorno dejavnost, zlasti na področju šolstva. Aktivno je sodeloval na številnih pedagoških kolokvijih, simpozijih in kongresih doma in v tujini. Doslej je imel veliko predavanj učiteljskim zborom šol in drugim pedagoškim ustanovam.

Vselej je pripravljen prisluhniti potrebam in željam na področju šolstva v svetu ob Muri in poma-

gati pri načrtovanju in izvajanju samega izobraževanja. Na nekem mestu je jasno poudaril, da se na predno usmerjeni in kakovostni izobraženi učitelji zelo pomembni razvojni dejavniki prebivalstva in pokrajine.

Ob vsem strokovnem, znanstvenem in pedagoškem delu prof. dr. Kramarja navdihuje še pesništvo. To svoje ustvarjalno veča muza. To svoje besedovanje je zaneslo v njegovo literarno stvaritev. Vse kaže, da njegove duše in ga ni ohejal ni vsega skrivaj. Vse kaže, da njegove pesniške zbirke. Rojstnemu stoletju je posvetil čuteče verzice: *O, Ložič moj dragi, / v srcu vedno / mlade, / spomin na rojstna leta / mlade duše in srce!*

Prof. dr. Martin Kramar je že nitu ustvarjalnosti, zato ga njevi šestdesetletnici še ni časa za povzemanje dosedanjega. Pedagoški znanstvenici in sodelavci mu srčno želimo nadaljnje strokovno in znanstveno potrjevanje in vplivanje v slovenski pedagoški kulturi!

Mladen Kramar

Bioplinarna Nemščak

Alternativna proizvodnja energije iz živalskih ostankov in biomase

Postavimo si vprašanje, koliko časa bomo še lahko izkoriščali nafto in druga fosilna goriva

**Z MESECEM
VARČEVANJA
ZAČNEMO
50% PREJ!**

Kako zmanjšati onesnaževanje, da se ne bomo zadušili na našem planetu? Rešitev, ki vse bolj uveljavlja v svetu in tudi pri nas, so obnovljivi viri energije, ki so naravno ne onesnažujejo okolice in se nikoli ne izrabijo. Pri vsakem zgorevanju organskega materiala, ki vsebuje ogljik, nastane ogljikov dioksid in se izloča v atmosfero. Naraščanje prebivalstva in posledno vse večja proizvodnja ogljikovega dioksida predstavljata velik problem za naš svet. V svetu že vrsto let potekajo mednarodne dejavnosti, ki se sprostijo ogljikovega dioksida v ozračje. Ze decembra leta 1997 so se v Kjotu na prvem industrijske države

obvezale, da bodo do leta 2012 zmanjšale izpuste ogljikovega dioksida. Vendar ta dogovor ne pomeni dokončne rešitve.

Začetek uporabe energije je povezan z uporabo obnovljivih virov, ko je človek kuril lesno biomaso. Razvoj človeške civilizacije je temeljil na uporabi obnovljivih virov energije; kurjenje lesa za pridobivanje toplote, uporaba hidroenergije za transport in kot delovna energija pri različnih dejavnostih, izkoriščal je energijo vetra in v nekaterih primerih tudi sončno energijo. Pretirana uporaba fosilnih goriv v zadnjih desetletjih je pripeljala do občutnih klimatskih sprememb zaradi emisij toplogrednih plinov. Tako smo primorani začeti vse bolj izkoriščati alternativne vire oz. obnovljive vire energije.

Obnovljivi viri energije – predvsem biomasa, vodna energija in veter – so bili vse do začetka industrijske dobe sredi osemnajstega stoletja primarni energetski vir. Sredi sedemdesetih let prejšnjega stoletja, ob na-

stanku politično ustvarjene naftne krize, zasledimo ponovno večje zanimanje za uporabo obnovljivih virov energije z novimi tehnologijami.

Ena teh tehnologij je tudi proizvodnja energije iz bioplin, ki med drugim prispeva predvsem k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov, onesnaževanja vode in degradacije tal. Med porabniki tega obnovljivega vira energije je poleg industrije, čistilnih naprav za odplake in odlagališč komunalnih odpadkov tudi kmetijstvo.

Razvoj tehnologij za učinkovito proizvodnjo bioplin je doma v Nemčiji. V Sloveniji so se eni prvih s proizvodnjo bioplin, z napredno tehnologijo začeli ukvarjati prav v Prekmurju v okviru Skupine Panvita (prej KG Rakičan) na farmi Nemščak. Proizvodnjo bioplin so vključili v tehnološki postopek čiščenja svinjske gnojevke pred izpustom v reko Muro.

Zbrani organski ostanki se uporabljajo kot dodatek koruzni masi in gnojevki. Ostanki so naj-

prej sterilizirani pod tlakom in temperaturo, nato pa predelani v bioplin. Iz bioplin generirana električna energija se prenaša v javno omrežje. Ker se plinski motorji generatorja morajo hladiti, se hrati proizvajata tudi toplotna energija. Proizvedena toplotna energija ogreva celoten kompleks farne Nemščak. Da bi bil cikel obnovljivega vira popolnoma sklenjen, se iztrošena organska masa uporablja kot odlično organsko gnojilo na poljih Skupine Panvita.

Zaradi spoznanja, da je gnojevka, pomešana s koruzno maso in drugimi organskimi snovmi, kalorično bogat substrat za proizvodnjo električne energije, je v pripravi razširitev in posodobitev obstoječe bioplinke naprave Nemščak. Iz bioplinke naprave bodo ob skrbnem načrtovanju in izgradnji lahko proizvedli 1,2 MW moči električne energije.

V primeru Skupine Panvita in njenih proizvodnih ostankov lahko govorimo o popolni reciklaži organskih ostankov znotraj go-

spodarskih dejavnostih. Ugotovili so namreč, da prijazen odnos do okolja ni samo družbeno odgovorno dejanje, ampak ima tudi pozitivne ekonomske učinke. Tako celostno zasnovana poslovna ideja kakor tudi tehnična zasnova nove bioplinarne Nemščak, projektanta tehnologije Rolanda Tušarja iz družbe Inter-ring Holding, zagotavlja izhodišča prostorsko kompatibilne arhitekturne zasnove, ki jo je zasnoval arhitekt Tomaž Ebenšpanger.

Prostorska zasnova novega kompleksa bioplinarne Nemščak se tako spoštljivo spogleduje z naravnim okoljem zaščitene obmurskega pasu, v katerem se umešča. Že pri vходу v kompleks s ceste Dokležovje-lžakovci je v prostor vpeljan element zaslona, ki predstavlja neke vrste razmejitev med obstoječo prašičjo farmo Nemščak in novim kompleksom bioplinarne Nemščak. Novogradnja se v okolje vključuje tudi z nagovorom izbranih ekoloških in trpežnih materialov, ki imajo dolgo življenjsko dobo in ne potrebujejo dodatnega vzdrževanja.

Tjaša Gerič

Barometer

Feliks Mavrič, župan Križevca pri Ljutomeru, dopušča Darso, da nemoteno odvažajo odvečni material v Borece, pri tem pa ne poskrbi niti za minimalno vzdrževanje lokalne ceste, kar že povzroča škodo na premoženju občanov.

Janka Benko, 95-letna občanka Kuzme, je slovesno odprla pipo novega vodovodnega omrežja.

Slavko Lončarič, eden najbolj znanih in največjih slovenskih zasebnih podjetnikov še iz časov »družbene lastnine«, ki je močno vplival na razvoj radgonskega podjetništva, je postal častni občan Gornje Radgone.

Leon Novak je uspel animirati gospodarske atašeje članice EU, da so obiskali Prekmurje.

Franc Škrobar, direktor Radgonskih gor, napoveduje odkup grozdja, vendar pogoj ostajajo enaki kot lani.

Jeruzalem kot marketinška zgodba – s senco

Obnavljal bo podnajemnik

Je solastnik družbe Jeruzalem Ormož VVS, IGD Holermuos, d. o. o.

Gostilnica na Jeruzalemu ne obnavlja družba Jeruzalem Ormož VVS – Vinogradništvo in sadjarstvo, smo izvedeli v odmevu marketinški zgodbi, objavljeno na 37. številki Vestnika, ki jo najete poslovne priložnosti oddala v podnajem inženirsko gradbeni zasebni IGD Holermuos, d. o. o. V ločeni svoji solastniku. Družba Jeruzalem Ormož VVS je podnajemnik razmerja v pogodbi za naš teden ni omenil, ki z besedo, dokumenti, ki jih sedaj o tem dobili iz njene roke, pa nam to v celoti razpravi.

ter srednje velike gospodarske družbe. Jeruzalem Ormož VVS pa to ni. In ker razpisne pogoje izpolnjuje njihov soustanovitelj, družba Holermuos, je najemnik ljutomerske občine zaprosil za spremembo najemne pogodbe v tistem delu, ki prepoveduje podnajem. Občinska uprava je potem pripravila predlog sklepa o soglasju k spremembi najemne

pogodbe, ki so ga občinski svetniki pod taktirko podžupanje Darje Odar sprejeli na dopisni seji 8. avgusta. Ljutomerska občina in Jeruzalem Ormož VVS naj bi zaradi spremenjene najemne pogodbe sklenila še poseben sporazum, po katerem bi bil podnajem za družbo IGD Holermuos mogoč za deset let, podnajemna pogodba pa bi prenehala ve-

ljati, če podnajemnik na razpisu ne uspe. Podnajemnik tudi mora upoštevati vsa določila najemne pogodbe, ki pa še naprej zavezuje podpisnika, družbo Jeruzalem Ormož VVS.

Spremembe pravno niso v ničemer sporne, pravijo poznavalci, toda zaradi priganjanja najemodajalca in dopustniškega časa, ko sploh ni bil predviden

sklic seje občinskega sveta, pristojni občinski odbori o zadevi, ki pa vendarle ni nepomembna, sploh niso razpravljali, svetniki pa so o njej odločali v dopustniškem času in seveda na dopisni seji. Res da je naglico določil čas prijave, saj je bilo vlogo treba oddati do 5. septembra, in seveda potegovanje za evropski denar, toda spomnimo, da je ljutomerska občina julija 2002 taisti objekt kupila za 50 milijonov od družbe Jeruzalem Ormož – Turizem, gostinstvo, trgovina, katere ustanoviteljice so bile tri družbe z blagovno znamko Jeruzalem, torej tudi Jeruzalem Ormož VVS. Povrh je vzela občina za nakup kleti skoraj 30 milijonov tolarjev od takratnega občinskega sklada za razvoj (nakazilo sklada občine), ki je bil ustanovljen za spodbujanje gospodarske rasti.

Majda Horvat

Holermuos je zasebno podjetje, registrirano za dejavnost investicij in gradbenih del, kot ustanovitelja pa sta vpisana Anka in Davorin Lesjak. Pred dnevi je podjetje na Svetinjah, vasi ob jeruzalemsko-ormoški vinski turistični cesti, odprlo v eni tamkajšnjih zidanic gostinjsko-turistični objekt. Holermuos v podjetju Jeruzalem Ormož VVS nima večine, vendar je uglasen z večinskimi lastniki, da skupaj z domačim industrijskim gradbenim podjetjem obvladujejo več kot 75-odstotni lastniški delež družbe Jeruzalem Ormož VVS.

Vsem vlagateljem, ki bodo v obdobju od vključno 15. 9. 2005 do vključno 14. 10. 2005 prvič pristopili k pravičnem upravljanju vzajemnega sklada in katerih pristopna izjava bo popolno izpolnjena, bo KD Investments d. o. o. za vsa njihova enkratna vplačila v vzajemni sklad, ki bodo prispela na transakcijski račun vzajemnega sklada v času od 15. 9. 2005 do 12. uri pa vse do 14. 10. 2005 do vključno 12. ure, v navedenem obdobju obračunala 50 % popust pri vstopnih stroških, ki so določeni v pravičnem upravljanju vzajemnega sklada. Popust ne velja za vstopne stroške pri običnem vplačevanju, ki ostanejo nespremenjeni. Akcija velja izključno za nove vlagatelje v vzajemni sklad, ki prvič pristopijo k pravičnem upravljanju vzajemnega sklada.

Vsem vlagateljem v podsklad KD DeLux, katerih plačila bodo v obdobju od vključno 15. 9. 2005 do vključno 14. 10. 2005 prispela na poseben račun izločenih sredstev strank KD BPD, d. o. o., ki je za vsak podsklad KD DeLux odprt pri SKB Banki d. d., bo KD BPD, d. o. o. v času trajanja akcije zaračunala 50 % vstopnih stroškov, ki so določeni v listvici.

080 1208
GRATISNI TELEFON
BREZPLAČEN KUC

www.kd-group.si
www.financna-tocka.si

KD

Trio Šernek neguje ljudsko petje in glasbo

Trio, ki ga sestavljajo Mirko Šernek, Julka Šernek in Marija Hanc (na sliki) že pet let aktivno deluje v sklopu Kulturnega društva Črenšovci. Gre za ljudske pevce, ki negujejo ljudsko petje svojih prednikov. Največ pojejo stare prekmurske pesmi, najde se tudi nekaj slovenskih. Nastopajo na ljudskih srečanjih in tekmovanjih v okviru Javnega sklada za kulturne dejavnosti Lendava, v domači občini ter na območnih revijah, bili pa so tudi na srečanju ljudskih godcev in pevcev v Rušah. Posebnost tria so namizne citre, ki so stare več kot 110 let. – J. Ž.

52 let je igrala na orgle v cerkvi pri Lenartu, ob priložnostih še danes 90 let Lojzke od Lenarta

Ni vsakemu dano, da bi dočkal 90 let življenja. Lojzka Pavalec od Lenarta v Slovenskih goricah je dočakala ta jubilej.

Rodila se je v Zgornjih Žerjavih v družini dveh otrok 1. septembra leta 1915. Pri treh letih je na fronti 1. svetovne vojne izgubila očeta. Ko ji je bilo 8 let, so jo dali služiti k Breznikovim v Negovo. Po osnovni šoli v Negovi je obiskovala meščansko šolo pri Lenartu, nato pa orglarsko šolo v Mariboru. Po materi je v Lenartu podedovala manjšo posest, ki ji je bila osnova za preživljanje. Ni si ustvarila družine, pač pa se je celih 52 let posvetila vodenju cerkvenega pevskega zbora in orgljanju v cerkvi. Ob tem je 30 let opravljala katehetsko službo. Kljub letom še danes, ko

90-letna organistka Lojzka Pavalec je po maši zaigrala na orgle.

ni na voljo mlajših organistov, ki si med tednom v službah, sede za orgle in s svojim igranjem polnijo »božjo službo«. Za sprostitev se ukvarja s čebelarstvom, saj na njenem vrtu muje šest čebeljih družin.

Na lepo sončno soboto so ji pravili v farni cerkvi sv. Lenarta hvalno mašo, ki jo je ob domačem župniku in dekanu Martinu Bezgovšku vodil lenarški rojak Januš Gogner. Slavljenki se je za vse, kar je dobrega storila za lenarško cerkev, župnijo, zahvalil domači župnik in dekan Martin Bezgovšek.

Za kateder ob oltarju je stopila tudi slavljenka Lojzka in se zahvalila Bogu za talent, pevcem, ki so jo na leta sodelovali v cerkvenem zboru, učencem verouka, ki so jo poslušali ter sprejemali njene nauke in vsem, ki so ji pripravili slovesnost. Slavljenki se je s šopkom rož zahvalila vodja katehetin pri mariborski škofiji dr. Marija Sraka. V imenu ceroukarjev ji je šopek izročila profesorica Romana Fekonja, v imenu cerkvenega pevskega zbora pa pevke dkinja Mateja Smonikar. Priznanje mariborskega škofa Franca Krambergerja ji je izročil domači župnik Martin Bezgovšek.

Po zahvalni maši je za pripravo poskrbela še Lojzka sama. Od obzora se je po številnih stopnicah na kor, kjer je kot organistka vodkinja vodila pesem Marije življenje. Slovesnost se je nadaljevala v župnišču, kamor so slavljenko in vilne udeležence zahvalne maše bili na skupno kosilo.

Množično srečanje radenskih upokojencev

Pri lovskem domu v Radencih so sredi tedna pripravili 2. dan radenskih upokojencev. Kljub muhastemu vremenu se je zbralo precej članov upokojenskega društva, ki jih je uvodoma pozdravil župan Jožef Toplak. Letos so prireditev oplemenitili z medgeneracijskim sodelovanjem z mladimi.

Na osrednji prireditvi so sodelovali malčki otroškega vrtca, učenci od 1. do 4. razreda osnovne šole, dijaki SŠTG Radenci in člani radgonskega invalidskega društva.

V kulturnem programu so nastopili tudi kvartet Kapelski fantje, folklorna skupina KUD Bublja Radenci, glasbenik Braco Pučko, Karaoke (ples deklic OŠ Radenci) in folklorna skupina Janka Divjaka.

Poleg tega so na prireditvi, ki je potekala v zares prijetnem vzdušju, razglasili zmagovalce tekmovanja sekcij v ribištvu, streljanju, kegljanju, pohodništvu in kolesarjenju, priznanja pa so dobili tudi najboljši v kuhanju ričeta.

M. J.

NOREGA SE METEK OGNE

SOBOTA, 1. 10. 2005, 20.00

SLAVNOSTNA PREDPREMIERA
PREKMURSKEGA FILMA V
SOBOŠKEM KINU

režija in scenarij
MITJA NOVLJAN

igrajo
UROŠ POTOČNIK
PETRA ZUPAN
LUDVIK BAGARI
PETRA CIRKOVSKI

produkcija

FILMOGRADNJA

Mladini do 16. leta odsvetujemo ogled filma.

www.nor.si

Obiskali smo zaselek Kocjan

Ne čutijo se prikrajšane

Marsikdo bi se verjetno vprašal, kje je sploh Kocjan? Sprva sem bil v zadregi, saj sem najenostavneje rečeno: Kocjan je majhno razloženo slemensko naselje ob odcepu z regionalno cesto Radenci-Sv. Jurij ob Ščavnici. Ko se s Kapeškega Vrha peljete proti Okoslavci, vas tabla na desni strani jasno opozori, da morate zaviti na levo. In tani je »dol in gor« speljana asfaltna cesta precej ozka, ki ne omogoča srečanja dveh vozil. »Zato se takrat dogovarjamo, kdo

Da jo na kraj vežejo zares lepi spomini, mi pokaže svojo rojstno hišo. »Zdaj tu ni več gospodarskega poslopja. Grajena je bila namreč na ključ. Stara je več kot sto let. Prvotno slamnato streho je leta 1935 zamenjala opeka. Gre za »cimprano« hišo z blatnim ometom. Ker smo imeli težave z vodo, je leta 1939 oče skopal studenec, globok 14 metrov. Vode običajno ne zmanjka, saj je je vedno okrog tri četrta metra.«

Drugi jih težko najdejo

Kocjan je pravzaprav zaselek s samo 17 hišnimi števkami. Na južni strani je sleme zaraščeno z listnatim gozdom. Spodbudno je, da je tu še nekaj novih hiš, povrh pa so še tri počitniške hišice. »Zaselek propada, ker tod živijo le majhni posestniki. Ti so bili nekoč v glavnem kočarji ali »želarji«. Ljudje so se ukvarjali z vinogradništvom, česar niso opustili niti danes, večinoma pa so bili naši prebivalci dninarji pri kmetih, blizu in daleč naokrog,« se spominja nekdanjih časov gospa Zdravec.

Na koncu vasi, globoko v dolini, zagledam tudi ribnik, kjer bo verjetno kmalu zamelek turizma. »Najbrž bodo naši sosede ponujali športni ribolov. Drugače pa je nekaj zelo starih hiš v razpadajočem stanju, prebivalcev pa nas je vedno manj.

Skupno nas je okrog 40 do 50. Ljudje od drugod imajo težave, preden nas najdejo,

ker obstajajo namreč trije Kocjani: Spodnji, Zgornji in Kocjan. Spadamo v občino Radenci, v kapelsko faro in pod pošto Sv. Jurij ob Ščavnici. Tako je zaradi našega položaja na robu meja dveh občin, radenske in Sv. Jurij ob Ščavnici.«

Kdaj do kabelske televizije?

Doslej so krajani hodili večinoma v službo v Radensko, zdaj pa so upokoenci. »Imamo le tri šoloobvezne otroke in kraj nekako nazaduje. Premoremo pa asfaltno cesto in vodovod in se po tej plati ne čutimo preveč prikrajšani. Želimo si le, da bi imeli kabelsko televizijo, ki je za zdaj še ni. Kabel je menda položen, vendar vsega še niso dokončno uredili. V kraju nimamo društev, ampak se vključujemo drugam, na primer v Gasilsko društvo Okoslavci, upokoenci pa v Društvo upokoencev Radenci,« končuje Vera Zdravec.

Ko sem zapuščal Kocjan, se nisem mogel znebiti občutka odmakljenosti kraja od glavnih prometnih tokov, saj ne premorejo ne trgovskih ali drugih lokalov. Toda le redko kje najdeš tako miren kotiček. Zdi se, da so nekje na obrobju dogajanja, kar pa jih posebej ne moti. Imajo namreč svoj mir, ki ga za nobeno ceno ne bi zamenjali za kakšen hrupen kraj. So še taki kotički?

Milan Jerše

Zdravec pred svojo domačijo

malce nazaj in se umaknil. En pač storijo eni, drugi drugi. Zaradi doslej ni bilo nikakršnih posebnih nam je zatrčila domačinka Vera Zdravec, upokojena učiteljica slovenskega jezika. Zvem, da je rojena v Kocjanu, ki je dobil ime po knezu Koclju. Ves čas je v Mariboru, le prvi dve leti v Murski Soboti. In sicer pri gospe Barbaričevi, mamočnana Kučana, nekdanjega slovenskega predsednika. Tam sem bila vzgojiteljica, kar sem prišla na prvo službeno mesto in bivala v internatu. Tako sem spoznala slovensko življenje,« pravi.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Tudi novogradnje vnašajo več življenja

Prva prleška trgatav na Kapeli

Člani pevskega društva Kapelski kvartet so pripravili pred časom prireditev z naslovom Prva domača prireditev prleške trgatve. Vodil jo je radijski voditelj Murskega vala Beno Horvat. Začelo se je s prihodom Kapelskega kvarteta na prizorišče s kočijo, ki jo je vodil Jože Tivadar. Preden se je začela trgatav, so fantje Kapelskega kvarteta zapeli nekaj vinskih pesmi, občinstvo pa je pozdravil njihov vodja Tone Kosmajer. Tudi župan Jože Toplak se je pridružil pozdravom vseh. Kroniko, v kateri je orisal zgodovinske dogodke z območja Kapele, je prebral član Kapelskega kvarteta Milan Markovič. Udeleženci so bili deležni dobrih kapelskih vin, v krušni peči pečenih kvasenic in ocirkovic ter pristne prleške kisle juhe, ki jo je za 120 oseb skuhal Pepi Himerajh. - L.

PDU upravlja 3 vzajemne sklade, in sicer:

- uravnoteženi posebni vzajemni sklad PRIMUS
- delniški vzajemni sklad PRIMUS INTERNATIONAL
- obvezniški vzajemni sklad PRIMUS BOND

Uravnoteženi posebni vzajemni sklad PRIMUS ima naložbe razpršene med delnice (večinoma domače) na eni strani in obveznice, bančne depozite in denarne instrumente na drugi strani. Naložbe v delnice so v naslednje družbe: Krka, Petrol, Gorenje, Mercator, Pivovarna Laško, Telekom Slovenije, Luka Koper, Merkur, Deutsche Telekom, Aerodrom Slovenije, Intereuropa, Daimler Chrysler, Deutsche bank, Sanofi Aventis, Terme Čatež, Novartis, Roche, Nokia, China Mobile, Commerzbank. Za vlagatelje je uravnoteženi posebni vzajemni sklad tudi zanimiv, ker nima vstopnih stroškov, izstopne stroške pa bo odpravil najkasneje do 28. 09. 2007. Tako bodo imeli določeni vlagatelji to prednost, da ne bodo plačali nobenih vstopnih in izstopnih stroškov in na ta način manj stroškov kot pri drugih vzajemnih skladih.

Obvezniški vzajemni sklad PRIMUS BOND je namenjen vlagateljem, ki sta jim pomembnejša varnost in stabilnost naložbe. Naložbe tega sklada so predvsem obveznice in cilj takih vlagateljev je dolgoročno, ob relativno majhnem tveganju, dosegati višje donose, kot jih prinašajo vezane bančne vloge.

Delniški vzajemni sklad PRIMUS INTERNATIONAL ima večino naložb v tujih vrednostnih papirjih, in sicer na borzah v Frankfurtu, Londonu, New Yorku, Tokiu, Parizu itd. Največje naložbe so: Novartis, Deutsche Telekom, Mercator, Basf AG, Pfizer, Connoco Philips, Nokia, Deutsche Bank, Daimler Chrysler, Helios, SAP AG, Toyota Motors, Astra Zeneca, Roche, Wall-Mart, Alcatel, China Mobile, Abn Amro, Bayer, Stada.

Glavne prednosti delniškega vzajemnega sklada PRIMUS INTERNATIONAL so:

- geografska in panožna razpršenost,
- valutno uravnotežen portfelj naložb (EUR, USD, CHF, GBP, SIT),
- vsebuje več kot 70 delnic, kar zmanjšuje tveganje (največja naložba je pribl. 2,5 %),
- velika prilagodljivost razmeram na svetovnih trgih.

Po trenutni enoletni donosnosti sodi med najbolj donosne vzajemne sklade v Sloveniji, le-ta znaša zdaj 14,18 %.

P D U

Članica Skupine

PUBLIKUM

Obogatimo prihodnost

VZAJEMNI SKLADI PDU

POMURSKA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE SKLADOV d.d.
Slovenska 41, 9000 Murska Sobotna

www.pdu.si

080 20 41
brezplačen klic

Dežela buč

Pred davnimi časi je daleč za gorami kraljeval zelo strog kraj. Vsi so se ga bali, ker je od ljudi zahteval nemogoče stvari. Že nekaj let je grozil ženi in možu, ki nista imela otroka, da ju bo pregnal iz svoje dežele. Žena je vsak večer, dan za dnem, bridko jokala in prosila Boga, naj jima podari vsaj enega otroka. A želja se ji ni uresničila.

Bilo je nekega lepega sončnega pomladnega dne, ko sta mož in žena na polju sadila bučna semena. Mimo se je pripeljala zelo lepa in veličastna kočija, ki je bila iz samih dragih kamnov in zlata. Iz nje je stopil kralj in je možu in ženi zapovedal, da morata takoj zapustiti to deželo. Vsa njune prošnje so bile zaman. Kraljevi vojščaki so ubogega moža in ženo pregnali iz dežele. Sedem dni sta utrjena od napore pota stopala po prašni poti. Hranila sta se z gozdnimi sadeži in oddežala pri kakšnem studenčku. Objokovala sta svojo žalostno usodo in se spraševala, kje in kako bosta zdaj živela. Bala sta se, da ju ne bi zapustile moči ali raztrgale divje zveri. Ko sta tako sklonjenih glav hodila, se je nenkrat pred njima razprostrlo široko polje, za poljem pa gozd. Nedaleč stran je bil pisan travnik, mimo pa je žuborel potoček.

»Tu je pa tako zelo lepo,« sta v en glas rekla. Tedaj sta zaslišala neznan glas z njive: »Pridita in posadita, kar imata v svojih žepih!« Mož in žena sta se prestrašila: »Ali res imava kaj v žepih?« Nezaupljivo sta pogledala v žepe. Takrat sta se spomnila. Ko ju je kralj pregnal iz dežele, sta sadila semena in nekaj jih je ostalo v njunih žepih. Bila sta tako lačna, da ju je prvi hip zamikalo, da bi semena pojedla. Pa se je spet oglasilo z njive: »Posadita to njivo z bučnimi semeni, pa ne bosta nikoli več lačna. Ne vidva, ne vajin rod!« Mož in žena sta se podala na delo in z zadnjimi močmi posadila bučna semena in jih pokropila z znojnimi kapljami. In koncu njive sta utrjena legla v senco in zaspala. Ko sta se naslednji dan zbudila, sta se spraševala, ali je bilo vse to res ali sta samo sanjala. Ostala sta na tistem mestu in čakala, ali bodo vzklila semena. Minilo je nekaj dni, na njivi pa se ni nič zgodilo. Obupano sta sklenila, da gresta naprej in pozabita na svojo nesrečo. Tedaj pa so nebo prekrili črni oblaki in začelo je

deževati. Mož in žena sta se zatekla v zavetje dreves. Bučna semena v zemlji so se čez noč zbudila in z listjem pokrila vso njivo. Ko sta mož in žena to videla, sta od sreče jokala. Kjer so padle njune solze, je pognal rumen bučni cvet. Iz njega je zrastle buča velikanka, ki je rasla in se večala in večala, dokler ni bila velika kot hiša. Mož in žena sta jo začudena opazovala, ko ju je spet zmotil glas z njive: »Vstopita v bučo, to bo odslej vajin dom!« Takrat se je buča pričela spreminjati. Dobivala je okna, vrata pa tudi dimnik je zrastle na vrhu. Vstopila sta v notranjost buče. Pred njima je bila pogrnjena miza, v drugem prostoru pa postelja za počitek. Prvič po zelo dolgem času sta se najedla in pošteno spočila. »Končno se nama je nasmehnila sreča,« je rekla žena svojem možu. »Ja, zelo se bova morala potruditi, da tega ne izgubiva,« je odvrnil mož in stopil na njivo.

Tam so že začele zoreti buče. Medtem ko sta onadva pospravljala obilen pridelek, v deželi, ki sta jo morala zapustiti, ni zrastle nobena buča. Drobne rastlinice buč so sproti pojedle kobilice, tako da na polju ni ostalo nič. Kralj je jezno priganjal ljudi, naj ponovno sadijo in bolj pazijo na rastline. Vse je bilo zaman. Ko je zmanjkalo bučnih semen, je kralj ljudi kaznoval.

Minila so tri leta brez bučnega olja in v kraljevi deželi je bila vse večja lakota. Tedaj je kralj poslal svoje ljudi po širnem svetu, naj poiščejo bučna semena. Objubil je, da bo dal kraljestvo tistemu, ki mu bo dal bučno seme. Kraljevi poslanci so obšli velik del sveta, preden so prišli v deželo buč. Bili so presenečeni, ko so prepoznali prežganega moža in ženo. Ta dva sta zdaj že imela družino, dobila sta hčerko in sina. Ko sta mož in žena izvedela, kaj se godi v njuni deželi, sta kralju odpustila in mu dala nekaj vreč z bučnimi semeni. Kralj je semena sprejel in se odpoval svojemu kraljestvu. Spoznal je, da je ravnal napačno.

Mož in žena nista hotela sprejeti kraljevine, ampak sta kralju naročila, naj bo odslej dober vladar in dober do vseh ljudi. Raje sta ostala v svoji deželi buč in s svojima otrokoma dolgo srečno živela.

Marija Sarjaš, 8.a/9,
OŠ F. Prešerna Črenšovci

Bil sem v Afriki

V počitnicah sem z atijem in mamo obiskal Tunizijo. Tja in nazaj smo leteli z letalom. Bili smo na gusarski ladji. Obiskali smo domače kmetije, kjer smo jahali kamele. Bilo je zelo zanimivo.

Nejc Flegar, 2. b, OŠ Tišina

Najine počitnice

Skupaj sva bila na morju v Strunjanu. Vsak dan sva se kopala in potapljala. Našla sva veliko školjk. Obiskala sva Izolo. Zvečer sva šla s starši na pico in v lunapari. Bilo bi živela ob morju.

Tine Celec in Luka Škallč, 2. b, OŠ Tišina

Pišite, rišite, sodelujte:
joze.graj@p-inf.si

Zakladi slovenskega mleka ...

POMURSKÉ
MLEKARNE

moji zakladi

POMURSKÉ MLEKARNE, d.d., Industrijska ulica 10, 9000 Murska Sobota, Slovenija

Mladi spoznali delo in namen policije

Prometna policija Lendava in Osnovna šola Odranci sta skupno pripravili projekt Osveščenost mladih v prometu, ki je potekal v športnem centru v Odrancih.

Mladim iz vrtca Mavrica in učencem nižje stopnje osemletke so prikazali svoje delo v prometu, namen policije pri varovanju meje, kriminala, ropov, tatvin in se jim ob tem predstavili z vozilom za varovanje državne schengenske meje. Ob tej priložnosti so se mladi ogledali še lutkovno predstavo 113, kar pomeni, da lahko na svoji lefonsko številko pokličejo, če se jim zgodi kakšna neprijetna ali godivščina ali nesreča. Iz PP Lendava je prišlo med mlade iz vrtca in šole Odranci osem policistov, ki jih je vodil pomočnik komandir Igor Kavaš. - J. Ž.

Nekaj najbolj navdušenih otrok nad motornim kolesom

Monociklist Jože Vöröš pripeljal na Grossglockner Jekleni človek

Konec oktobra napad na svetovni rekord

Jože Vöröš je uresničil pred kratkim napovedani podvig. Prekmurški monociklist je ob spremljavi svojega moštva Calliver Sports Team pripeljal na vrh Edelweiss-Spitze (Facktor) na Grossglocknerju, ni pa pričakoval, da ga bo avstrijska gora tako izmučila. Vzpon se je pričel na nadmorski višini 1300 metrov na točki Heilbrunn, kjer so člani morali prečkati vstopnice za spremljevalce. Ker je območje Grossglocknerja razglašeno za nacionalni park, ob štartu si Jože s svojo ekipo ni predstavljaj, kaj ga čaka na vrhu. Po tradiciji proge, po kateri bi peljal, nikoli vnaprej ne bi smel prepušiti njenim zahtevam. Ze po prvih nekaj sto metrih so nekateri člani pomislili, da bo ta podvig pretežek, izpeljati, saj so bili in spusti preveč zahtevni. Vendar popuščal, res pa je, da je prišel do vrha s sestopiti z monocikla, prehodi vzponi popolno-

Vöröšu je vožnjo oteževal zelo redek zrak na nadmorski višini okoli 2100 metrov. Foto: T. Z.

ma izmučili. Ker nikakor ni razmišljal o odstopu, se je začela dvigati tudi morala spremljevalne ekipe. S složnostjo, vztrajnostjo in delom za enega ekstremista se je Jože fokusiral samo na en cilj: priti na vrh. To mu je tudi uspelo v zelo težkih vremenskih razmerah, saj se je vreme iz minute v minuto spreminjalo, na višini 2490 metrov pa se je popolnoma sprevrglo v gosto meglo in dež, ki sta Vöröša povsem izčrpala. Vseeno je prikolesaril do cilja, do nadmorske višine 2505 metrov,

kjer mu je v zadnjih metrih pomagala celotna ekipa, saj je porabil že vse svoje moči. Jekleni človek je dosegel svoj novi cilj, utrujenost pa je bila vidna pri celem moštvu, ki ga je nenavadno vreme presenotilo, saj prej v podobnih razmerah člani še nikoli doslej niso spremljali Vöröša ob njegovih podvigih. Zmagoslavje na vrhu je bilo nepopisno in s tem poplavan ves vlozeni trud.

V spremljevalni ekipi Jožeta Vöröša so bili: Dominik Novak,

Max Čeh, Branko Marinič, Brigita Novak Vöröš, Aljoša Vöröš, Sandi Hari, Tadej Hari, Adrijana Hari, Tadej Tinev, Tanja Zrinski in Bojan Kolar.

Jože po tem podvigu ne miruje, ampak pripravlja novo »misijo nemogoče«. 27. in 28. oktobra letos bo poskušal zrušiti svetovni rekord v 24-urni vožnji, za to pa bo moral prevoziti 280 kilometrov. Dogodek bo potekal v Gornjih Petrovcih.

G. S. T., T. K.

Kolesarstvo

Fantastičen uspeh Simona Špilaka

Simon Špilak, nekdanji član KK Tropovci, ki zdaj nastopa za KK Krka Adria Mobil, je dosegel na svetovnem kolesarskem prvenstvu v Madridu fantastičen uspeh. V kronometru do 23 let je na 37,9 km dolgi progi zasedel peto mesto. Za bronom je zaostal za 35 sekund. Začel je hitro, saj je bil ob merjenju prvega vmesnega časa tretji, ob merjenju drugega je padel na šesto mesto, po 28 km pa je bil četrti, le sekundo za tretjeuvrščenim Lathamom iz Nove Zelandije.

To pomeni, da je nekoliko popustil v zadnji četrtini cestne vožnje. Kljub temu je to enkratni dosežek mladega kolesarja iz Tropovca, ki je še lani nastopal v mladinski konkurenci, zdaj pa se je podal v pogumen boj z mlajšimi člani. Strokovnjaki so si edini, da je pred njim velika prihodnost, saj je dosežek Simona Špilaka izenačen druga najboljša uvrstitev slovenskega kolesarja v tej konkurenci. Selektor slovenskih kolesarjev Milan Eržen dodaja: »Samo za primerjavo naj povem, da je imel Simon kilogram in pol težje kolo od Lathama. Tudi zaradi tega je Simonovo peto mesto toliko več vredno, čeprav bi se dalo iztržiti tudi kaj več, vendar njegova tehnika še ni najboljša, preveč časa pa je izgubljal tudi pri pitju. A ne glede na to, je to za debitanta sijajen dosežek, čeprav v športu štejejo samo kolajne.«

Izidi kronometra: 1. Mihail Ignjatijev (Rusija) 47:24, 2. Dimitro Grabovski (Ukrajina) z zaostankom 0:34, 3. Peter Latham (Nova Zelandija) +0:37, 4. Martin Mortensen (Danska) +0:50, 5. Simon Špilak (Slovenija) +1:12.

Le dan po velikem uspehu je Mednarodna kolesarska zveza (UCI) suspendirala slovenskega kolesarja Simona Špilaka in Vladimira Kerkeza, saj naj bi kolesarjema v krvni analizi namerili vrednosti, ki presegajo dovoljeno mejo, zato nista smela nastopiti na sobotni cestni dirki mlajših članov do 23 let. Vodstvo slovenske reprezentance je vložilo protest, ker meni, da sta imela oba kolesarja vrednosti hemoglobina in hematokritov v okviru dovoljenih meja.

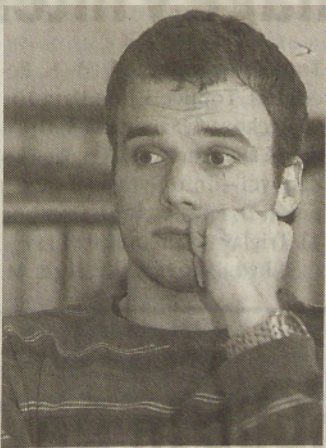
Milan Jerše, foto: M. J.

Rokometaša Edvard Kokšarov in Uroš Zorman v Prekmurju Kje pa je gibanica

Na obisku v Prekmurju sta se rokometša svetovnega kalibra Edvard Kokšarov in Uroš Zorman. Ni ju treba podrobno predstavljati. Pri je najboljši levo krilo svetovnega vrhu in večkrat razglašen za najboljšega igralca različnih prvenstev. Druga je igralec z domišljijo na mestu organizatorja igre. Na svetovni spadati v TOP 10 igralcev rokometne igre. Člana Celja Pivovarna sta morala svojo vrhunskost dokazovati v pogovoru s podaj podpisanim, ki jima je zastavil prijetna in malo manj prijetna vprašanja. Pri tem ju je večkrat vnel v zadrego in stisnil v kot. In po rokometno. In po možko.

Edvard Kokšarov

Uroš Zorman

Niste menda rokometša »st-rup« za dekleta?

Zorman: Doma nas že imajo rade. **Kokšarov:** To pa je treba dekleta vprašati, ne nas (pogleda simpatično spremljevalko, ki je bila z njima). **Simpatična spremljevalka:** Sigurno.

Kokšarov o sebi

Edi, drži tisto o Rusih in vodki?

Sem že pozabil, kdaj sem nazadnje pil vodo. To je odvisno od človeka. Koliko pijem sam? Kaj pa vem. Nikoli nisem »probala«, da bi šel do neke meje.

Je res, da kadiš?

Kadim.

Koliko pokadiš na dan?

Ne bi bilo dobro, da bi povedal, koliko kadim. Vem, da ni v redu. Bi z veseljem nehal, pa ne morem (Edi je odgovarjal v slovenščini, ki jo govori veliko bolje kot nekdo, ki že 30 let živi pri nas, pa ne zna ali noče govoriti slovensko, op. avt.).

Lahko poveš polni imeni Lenin in Stalina?

Vladimir Iljič Lenin in Josip Visarionovič Stalin.

Zorman o sebi

Koliko ti pri igri pomaga po-

Ilicijska taktika?

Tega je že dolgo. Šest let je od policije (Uroš je končal srednjo policijsko šolo in dve leti delal kot policist, op. avt.). Pomaga? Niti ne. Skoraj nič. Morda kakšni prijemi v garderobi (smeh).

Si mad najbolj iskani gesli na internetu.

Ja, najbrž je v redu. Ne vem, zakaj so to iskali. Bi bilo še bolje, če bi sam imel kaj od tega (smeh).

Na lanskem evropskem prvenstvu proti Madžarski ste zadnji napad odigrali po tvojem predlogu. Kaj bi bilo, če ne bi zadel?

Če ne bi zadel? Ja, nič, šli bi naprej. Bi že trener kaj naredil. Sploh nisem razmišljal, da ne bi zadel. Saj je tako. Ena akcija gre »not«, druga ne. Lahko bi naredili drugo, pa ne bi šla »not«.

Še pripis: Seveda ni šlo brez dveh standardnih vprašanj. In sicer o ciljnih v naslednji sezoni in kaj bi spremenila v rokometu. Oba si želita čimveč zmag in lovov. Motijo pa ju sodniki (priznajte, da vas med gledanjem rokometna na malih zaslonih velikokrat prime, da sodnikov ne bi zgolj le pretepli, temveč ..., op. avt.).

A. Bedek, foto: N. Juhnov

Tiskovna konferenca KK Radenska Creativ Sobota

Cilj članskega moštva je peto mesto

Pred novo tekmovalno sezono 2005/2006 je predsednik upravnega odbora Košarkarskega kluba Radenska Creativ Sobota Slavko Domjan sklical tiskovno konferenco. Na njej je zbrane seznanil z vrsto aktualnosti o organizacijskih, kadrovskih in tekmovalnih zadevah.

Že konec tedna je bil v športni dvorani OŠ I v Murski Soboti mednarodni košarkarski turnir z udeležbo košarkarjev Fokusa iz Varaždina, Zagorja BZ, ŽKK Maribora in domačinov (o rezultatih posebej).

Brez pomoči sponzorjev in donatorjev ne bi šlo

Uvodoma se je klubski predsednik iskreno zahvalil za sodelovanje številnim sponzorjem, saj brez njihovih finančnih vložkov zastavljeni cilji nikakor ne bi bili uresničljivi. Prav tako se je zahvalil vrsti donatorjev, ki so na svoj način prispevali k urensičevanju načrtovanega v sezoni 2004/2005, še posebej Mestni občini Murska Sobota za razumevanje in podporo športnim dejavnostim, med njimi tudi košarki. Ta domuje v športni dvorani pri OŠ I, ki jo je zgradila mestna občina leta 1998. V njej je 800 sedežev in 700 stojšč, ima pa tudi deset slačilnic, dvorano za fitnes, bife, press sobo, sejno

sobo in TV-oder s šestimi komentatorskimi kabinami.

Še naprej ostajajo bistveni cilji kluba enaki. Ti so: prispevati k razvoju košarkarske dejavnosti, predvsem v ožjem okolju, kjer ima klub sedež, popularizirati košarkarsko igro med občani, zlasti med mladino, in skrbeti za najvišjo možno raven priprave igralcev ter vzgoje svojih članov v duhu ferpleja.

Angažiranje na petih področjih

Poglavitne cilje so opredelili s petimi sklopi aktivnosti. Najprej gre za organizacijo in izvedbo celoletne košarkarske šole z oblikovanjem novih vadbenih skupin in selekcioniranjem igralcev v klubske selekcije. Za njimi so že izvedba tabora poletne košarkarske šole in mednarodnega turnirja članskih ekip ter priprava klubskih selekcij za nastopanje v tekmovalnih Košarkarske zveze Slovenije. Kaj pričakujejo od nove sezone? Člansko moštvo, ki bo nastopalo v 1. B SKL, naj bi se uvrstilo do 5. mesta, od mladincev, kadetov in starejših dečkov (vsi v 1. SKL) pričakujejo uvrstitev do 14. mesta, medtem ko naj bi zasedli mlajši dečki v okviru Tekmovalne skupnosti Maribor eno od prvih štirih mest. Vse skupaj pa je povezano z zagotovitvijo potrebnih finančnih sredstev.

Prva deseterica ostaja nespremenjena

Začetek tekmovalne sezone 2005/2006 za člansko moštvo v slovenski košarkarski 1. B-ligi bo 8. oktobra. V konkurenci preostalih 13 moštev (Hopsi Polzela, Banex Slovenske Konjice, GD Hrastnik, Parklji Bežigrad, Gradišče Cerknica, Branik CP Maribor, Triglav Kranj, Rudar Trbovlje, Celjski KK, N. Gorica, Litija, Union Olimpija ml. in Kolpa Črnomelj) bodo skušali zasesti eno od prvih petih mest, kar ne bo lahka naloga.

Trener Dušan Ulaga in njegov pomočnik Primož Slavič bosta imela na voljo tole deseterico: Tadej Bratkovič, Roman Dominko (oba krilna centra), Aleš Novak, Robert Karlo (oba centra), Mitja Majc, Tomaž Novak, Matjaž Želj (vsi krilo), Davorin Pok, Robert Šuran in Marko Vöröš (branilci). V ozadiju bodo na svojo priložnost čakali mladi Bine Barbarič, Zdenko Bilič, Jernej Juteršnik, Smiljan Kuhar in Miha Lopert. O njihovi pripravljenosti se bo občinstvo lahko prepričalo že v 2. krogu tekmovalja v slovenski košarkarski 1. B-ligi, ko se bodo na domačem parketu pomerili s KK Hopsi Polzela. Tekma bo v soboto, 15. oktobra, ob 17.30. Že prej, 5. oktobra, bodo igrali v tekmovalju za pokal Spar s KK Pingvini Smartno.

Milan Jerše

Vodstvo in igralci KK Radenska Creativ Sobota

Kegljanje

Radenska klonila

V 1. krogu 1. slovenske A-lige za moške je Radenska z 0 : 8 izgubila na gostovanju pri hrastniškem Sinetu. Borovič (549), Šebjanič (524), J. Horvat (552), Emeršič (502), Harc (596) in Kovačič (551) so namreč svoje dvoboje izgubili. Popravni izpit bodo imeli že v soboto ob 17.30 na domačem kegljišču proti moštvu Proteus LIV. Drugi izidi: Slovan Ljubljana – Litija 5 : 3, Proteus LIV – Rudar 6 : 2, Konjice – Konstruktor 4 : 4. Izid 1. kroga 1. slovenske B-lige za ženske: Miroteks II – Radenska 6 : 2 (3151 : 2975). Zmagali sta Muršičeva (515) in Kaučičeva (514). Še 1. krog 3. slovenske lige vzhod moški. Radenska II – Interokno 6 : 2. Zmagali so Gjergvek (588) z najboljšim rezultatom kroga, Marinič (555), Kos (564) in Lesjak (559).

M. J.

Rolanje

Kopica prvih mest

Na Dunaju je bilo mednarodno tekmovanje v hitrostnem rolanju za pokal Alpe-Adria. Pomurski predstavniki so se izkazali s kopico visokih uvrstitev v svojih starostnih kategorijah. Zmagovalci so postali: Melisa Agič in Nikolaj Šeruga, oba na 500 in 1000, Tina A. Küplen (vsi Roller klub MS) na 500 m ter Tadeja Donko (Dokonca Lendava) na 1000 m. Drugi so bili: Ines Agič, Blaž Šeruga in Nuša Ivančič (vsi MS) na 500 in 1000 m ter Tina A. Küplen (MS) na 1000 m, tretji pa Timotej Šeruga (MS) na 500 in 1000 m.

F. B.

Namizni tenis

Mačku prvi turnir

Prvi državni odprti turnir za kadete in kadetinje v Izoli je zbral 105 igralcev in igralk iz 25 klubov, med njimi tudi 11 Pomurcev. Najboljši so bili spet Sobočani, saj sta se dva uvrstila v finale. Tam je bil boljši Dominik Maček, ki je s 3 : 1 premagal Jana Žibrata in tako prvič zasedel prvo mesto na odprtem državnem turnirju.

Med osmerico sta se uvrstila še Grega Nerat in Tomaž Pelcar, v finalno skupino pa Gorazd Horvat in Ervin Železen. Pri dekletih je bila najuspešnejša Ljutomerčanka Tina Matjašič z uvrstitvijo med 16 najboljših, Ula Vukan pa v finalno skupino.

M. U.

Šah

Povedla Gjuran in Buzeti

Prejšnji teden se je začelo 18. prvenstvo Pomurja v pospešenem šahu, na katerem sodeluje 27 šahistov. Po treh kolih sta v vodstvu Denis Gjuran in Jernej Buzeti s 3 točkami, sledijo pa Tomislav Gruškovnjak, Boris Kovač in Lea Števanec, ki so zbrali po 2,5 točke.

Zanimivejši izidi, 1. kolo: Gruškovnjak – Vida 1 : 0, Maja Vučko – Gjuran 0 : 1; 2. kolo: M. Kovač – Gruškovnjak 0 : 1, Gjuran – Gabor 1 : 0, Buzeti – D. Hari 1 : 0; 3. kolo: Gruškovnjak – B. Kovač remi, Režonja – Gjuran 0 : 1, Glavač – Buzeti 0 : 1, D. Hari – A. Kos 1 : 0.

M. J.

Šah – Zmaga v derbiju

V 4. kolu 2. slovenske lige vzhod je v derbi srečanju v Murski Soboti drugo moštvo Radenske – Pomgrad s 4 : 2 premagalo Velenje.

Za Sobočane so zmagali Radosavljevič, B. Hari in Buzeti (črtič zapored), remizirala pa sta Coklin in M. Kovač.

Skupno so zbrali 17,5 točke in z veliko prednostjo vodijo na lestvici.

V naslednjem kolu (8. oktobra) se bodo v gosteh pomerili s Framom.

M. J.

Rokoborba – Peče na čelu

Novi predsednik izvršnega odbora Rokoborske zveze Slovenije, ki je imela skupščino v Murski Soboti, je poslanec državnega zbora Sašo Peče. Po uvodnem poročilu dosedanjega predsednika Jožefa Kranjca so delegati z izvolitvijo novega vodstva prekinili dvotirnost delovanja. Sekretar bo Sobočan Stanko Šernek, člani pa Andrej Lipovec, Peter Vauptič (oba Križevci), Jožef Kranjec (MS), Tomo Jagarinc (Lenart) in Rudi Djaferović (Hoče).

M. J.

Badminton – Uspešni Lendavčani

Na EP kadetov v Brnu je Slovenija, nastopili sta Lendavčanka Nika Koncut in Iva Lukač, premagala Madžarsko s 6 : 1 ter izgubila s Turčijo (3 : 4) in Dansko (0 : 7) ter si deli 9. do 16. mesto. Na 1. pozivnem turnirju v Ljubljani je Miha Horvat s Plestenjakom (LJ) zmagal v dvojicah, Utroša/Pešehonov sta bila četrta, mešani par Miha Horvat/Natalija Pešehonova pa tretji. Na turnirju U-15 je bila dvojica Magyar/Roškar (Kungota) tretja, Sabina Magyar četrta, peta pa sta bila Mitja Sekereš in dvojica Bukovec/Sekereš.

F. B.

Strelstvo

Markoja in Hreščak državna prvaka

V avstrijskem St. Veitu je bilo državno prvenstvo s samostrelom na 30 metrov. Državni prvak je postal Robi Markoja (ŠK Turnišče) s 576 krogi. Drugi je bil Izidor Hreščak, 575, četrty pa Gorazd Kocbek (oba J. Jurkovič), 536. Markoja se je izkazal tudi na odprtem državnem prvenstvu Hrvaške v Zagrebu, saj je s samostrelom na 10 metrov zasedel

drugo mesto (578) za Kandarejem (582). Hreščak (578) je bil četrty, Gorazd Kocbek (oba J. Jurkovič) pa peti (577).

V Leskovcu pri Krškem pa je bilo državno prvenstvo s samostrelom na 10 metrov. Slavil je Izidor Hreščak (J. Jurkovič) s 589 krogi pred Robijem Markojo, 585, Gorazd Kocbek pa je bil šesti (566).

Milan Jerše

Košarka

Zmaga Zagorjanom

KK Radenska Creativ Sobotica je organiziral v športni dvorani OŠ I v Murski Soboti mednarodni košarkarski turnir. Nastopili sta dve prvoligaški ekipi, hrvaška Focus iz Varaždina in slovenska Zagorje ZB, drugoligaška ekipa ŽKK Maribor in domačini, ki igrajo v 1. slovenski B-ligi.

Po pričakovanju so zmagali košarkarji Zagorja, člani 1. slovenske A-lige, ki so v finalu premagali domačine z 98 : 88. Največ košev za Zagorjane so dosegli Zagorac, 20, Leban, 18, in Rituper, 17, za Sobočane, ki so se odlično upirali favoriziranemu gostu, pa Šuran, 18, A. Novak, 17, in Dominko, 15. V tekmi za 3. mesto je Focus iz Varaždina s 86 : 68 ugnal Mariborčane. Prvi dan turnirja je Zagorje premagalo Focus s 93 : 76, Radenska Creativ Sobotica (Dominko in T. Novak po 16) pa ŽKK Maribor s 96 : 73.

M. J., foto: J. Z.

Hokej

Pliva brez zmage v interligi

V 1. krogu inter lige so hokejisti Plive Lipovci, branilci naslova, ostali brez zmage. Rezultati: Pliva – Marathon 2 : 2 (B. Stanko, Štibilar), Pliva – Mladost 0 : 0, M. Toplice – Mladost 0 : 2, M. Toplice – Marathon 2 : 3 (Škerlak, Ciz).

1. krog inter lige – ženske: M.

Toplice – Zrinjevac 1 : 3 (N. Recek), M. Toplice – Info Data 10 : 0 (Reckova 5, Sambtova 3, U. Cipot in Domjanova 1). Triglav Predanovci – Info Data 4 : 0 (A. Cipot 2, D. Pavalec in D. Gomboc 1), Triglav – Zrinjevac 0 : 11.

3. krog slovenske lige: M.

T. G.

Strelstvo

Skupna zmaga Madžarov

V Zalaegerszegu je bil finale mednarodne MK-lige. Zraku kalibrsko puško je ekipno zmagal Zalaegerszeg s 817 krogi pred Nagykanizso, 802, in SD Štefana Kovača Turnišče, 787. Graničar Cankova (771) je bil četrty, Jezero Dobrovnik (688) sedmo, Rudar Presika (685) osmi. Posamežno: 1. Prapontik (Ormož), 279, 2. Havasi (Zalaegerszeg), 272, 3. Nagy (oba Madžarska), 272, Jože Šterman (Ljutomer) je bil deveti (265).

Skupna zmagovalka je Nagykanizsa z 81 točkami (7192 krogov) pred Zalaegerszegom, 76 (6871) in Središčem, 76 (6871). Graničar Cankova, 55 (6808), je peti, Turnišče, 54 (6832), Presika, 32 (5366), sedma, Jezero Dobrovnik, 31 (6374), osmo, Radgona, 25 (5537), pa Ljutomer Posamežno: 1. Havasi (Zalaegerszeg), 1925 krogov, 2. Šterman (Ljutomer), 1888, 3. Vath (Nagykanizsa), 1917, 4. Šterman (Ljutomer), 1888.

Na mednarodnem tekmovanju je zmagal z MK-puško na džar Gerencser, 187, P. Dob (Varstoj Lendava) je bil s 14 krogi 20. Zračno pištolo je bil prvi Nemeth, 191, 3. Horvat (Dobrovnik), 188, 4. Štolo velikega kalibra, 188, 5. Štolo velikega kalibra, 188, 6. Štolo velikega kalibra, 188, 7. Štolo velikega kalibra, 188, 8. Štolo velikega kalibra, 188, 9. Štolo velikega kalibra, 188, 10. Štolo velikega kalibra, 188, 11. Štolo velikega kalibra, 188, 12. Štolo velikega kalibra, 188, 13. Štolo velikega kalibra, 188, 14. Štolo velikega kalibra, 188, 15. Štolo velikega kalibra, 188, 16. Štolo velikega kalibra, 188, 17. Štolo velikega kalibra, 188, 18. Štolo velikega kalibra, 188, 19. Štolo velikega kalibra, 188, 20. Štolo velikega kalibra, 188, 21. Štolo velikega kalibra, 188, 22. Štolo velikega kalibra, 188, 23. Štolo velikega kalibra, 188, 24. Štolo velikega kalibra, 188, 25. Štolo velikega kalibra, 188, 26. Štolo velikega kalibra, 188, 27. Štolo velikega kalibra, 188, 28. Štolo velikega kalibra, 188, 29. Štolo velikega kalibra, 188, 30. Štolo velikega kalibra, 188, 31. Štolo velikega kalibra, 188, 32. Štolo velikega kalibra, 188, 33. Štolo velikega kalibra, 188, 34. Štolo velikega kalibra, 188, 35. Štolo velikega kalibra, 188, 36. Štolo velikega kalibra, 188, 37. Štolo velikega kalibra, 188, 38. Štolo velikega kalibra, 188, 39. Štolo velikega kalibra, 188, 40. Štolo velikega kalibra, 188, 41. Štolo velikega kalibra, 188, 42. Štolo velikega kalibra, 188, 43. Štolo velikega kalibra, 188, 44. Štolo velikega kalibra, 188, 45. Štolo velikega kalibra, 188, 46. Štolo velikega kalibra, 188, 47. Štolo velikega kalibra, 188, 48. Štolo velikega kalibra, 188, 49. Štolo velikega kalibra, 188, 50. Štolo velikega kalibra, 188, 51. Štolo velikega kalibra, 188, 52. Štolo velikega kalibra, 188, 53. Štolo velikega kalibra, 188, 54. Štolo velikega kalibra, 188, 55. Štolo velikega kalibra, 188, 56. Štolo velikega kalibra, 188, 57. Štolo velikega kalibra, 188, 58. Štolo velikega kalibra, 188, 59. Štolo velikega kalibra, 188, 60. Štolo velikega kalibra, 188, 61. Štolo velikega kalibra, 188, 62. Štolo velikega kalibra, 188, 63. Štolo velikega kalibra, 188, 64. Štolo velikega kalibra, 188, 65. Štolo velikega kalibra, 188, 66. Štolo velikega kalibra, 188, 67. Štolo velikega kalibra, 188, 68. Štolo velikega kalibra, 188, 69. Štolo velikega kalibra, 188, 70. Štolo velikega kalibra, 188, 71. Štolo velikega kalibra, 188, 72. Štolo velikega kalibra, 188, 73. Štolo velikega kalibra, 188, 74. Štolo velikega kalibra, 188, 75. Štolo velikega kalibra, 188, 76. Štolo velikega kalibra, 188, 77. Štolo velikega kalibra, 188, 78. Štolo velikega kalibra, 188, 79. Štolo velikega kalibra, 188, 80. Štolo velikega kalibra, 188, 81. Štolo velikega kalibra, 188, 82. Štolo velikega kalibra, 188, 83. Štolo velikega kalibra, 188, 84. Štolo velikega kalibra, 188, 85. Štolo velikega kalibra, 188, 86. Štolo velikega kalibra, 188, 87. Štolo velikega kalibra, 188, 88. Štolo velikega kalibra, 188, 89. Štolo velikega kalibra, 188, 90. Štolo velikega kalibra, 188, 91. Štolo velikega kalibra, 188, 92. Štolo velikega kalibra, 188, 93. Štolo velikega kalibra, 188, 94. Štolo velikega kalibra, 188, 95. Štolo velikega kalibra, 188, 96. Štolo velikega kalibra, 188, 97. Štolo velikega kalibra, 188, 98. Štolo velikega kalibra, 188, 99. Štolo velikega kalibra, 188, 100. Štolo velikega kalibra, 188, 101. Štolo velikega kalibra, 188, 102. Štolo velikega kalibra, 188, 103. Štolo velikega kalibra, 188, 104. Štolo velikega kalibra, 188, 105. Štolo velikega kalibra, 188, 106. Štolo velikega kalibra, 188, 107. Štolo velikega kalibra, 188, 108. Štolo velikega kalibra, 188, 109. Štolo velikega kalibra, 188, 110. Štolo velikega kalibra, 188, 111. Štolo velikega kalibra, 188, 112. Štolo velikega kalibra, 188, 113. Štolo velikega kalibra, 188, 114. Štolo velikega kalibra, 188, 115. Štolo velikega kalibra, 188, 116. Štolo velikega kalibra, 188, 117. Štolo velikega kalibra, 188, 118. Štolo velikega kalibra, 188, 119. Štolo velikega kalibra, 188, 120. Štolo velikega kalibra, 188, 121. Štolo velikega kalibra, 188, 122. Štolo velikega kalibra, 188, 123. Štolo velikega kalibra, 188, 124. Štolo velikega kalibra, 188, 125. Štolo velikega kalibra, 188, 126. Štolo velikega kalibra, 188, 127. Štolo velikega kalibra, 188, 128. Štolo velikega kalibra, 188, 129. Štolo velikega kalibra, 188, 130. Štolo velikega kalibra, 188, 131. Štolo velikega kalibra, 188, 132. Štolo velikega kalibra, 188, 133. Štolo velikega kalibra, 188, 134. Štolo velikega kalibra, 188, 135. Štolo velikega kalibra, 188, 136. Štolo velikega kalibra, 188, 137. Štolo velikega kalibra, 188, 138. Štolo velikega kalibra, 188, 139. Štolo velikega kalibra, 188, 140. Štolo velikega kalibra, 188, 141. Štolo velikega kalibra, 188, 142. Štolo velikega kalibra, 188, 143. Štolo velikega kalibra, 188, 144. Štolo velikega kalibra, 188, 145. Štolo velikega kalibra, 188, 146. Štolo velikega kalibra, 188, 147. Štolo velikega kalibra, 188, 148. Štolo velikega kalibra, 188, 149. Štolo velikega kalibra, 188, 150. Štolo velikega kalibra, 188, 151. Štolo velikega kalibra, 188, 152. Štolo velikega kalibra, 188, 153. Štolo velikega kalibra, 188, 154. Štolo velikega kalibra, 188, 155. Štolo velikega kalibra, 188, 156. Štolo velikega kalibra, 188, 157. Štolo velikega kalibra, 188, 158. Štolo velikega kalibra, 188, 159. Štolo velikega kalibra, 188, 160. Štolo velikega kalibra, 188, 161. Štolo velikega kalibra, 188, 162. Štolo velikega kalibra, 188, 163. Štolo velikega kalibra, 188, 164. Štolo velikega kalibra, 188, 165. Štolo velikega kalibra, 188, 166. Štolo velikega kalibra, 188, 167. Štolo velikega kalibra, 188, 168. Štolo velikega kalibra, 188, 169. Štolo velikega kalibra, 188, 170. Štolo velikega kalibra, 188, 171. Štolo velikega kalibra, 188, 172. Štolo velikega kalibra, 188, 173. Štolo velikega kalibra, 188, 174. Štolo velikega kalibra, 188, 175. Štolo velikega kalibra, 188, 176. Štolo velikega kalibra, 188, 177. Štolo velikega kalibra, 188, 178. Štolo velikega kalibra, 188, 179. Štolo velikega kalibra, 188, 180. Štolo velikega kalibra, 188, 181. Štolo velikega kalibra, 188, 182. Štolo velikega kalibra, 188, 183. Štolo velikega kalibra, 188, 184. Štolo velikega kalibra, 188, 185. Štolo velikega kalibra, 188, 186. Štolo velikega kalibra, 188, 187. Štolo velikega kalibra, 188, 188. Štolo velikega kalibra, 188, 189. Štolo velikega kalibra, 188, 190. Štolo velikega kalibra, 188, 191. Štolo velikega kalibra, 188, 192. Štolo velikega kalibra, 188, 193. Štolo velikega kalibra, 188, 194. Štolo velikega kalibra, 188, 195. Štolo velikega kalibra, 188, 196. Štolo velikega kalibra, 188, 197. Štolo velikega kalibra, 188, 198. Štolo velikega kalibra, 188, 199. Štolo velikega kalibra, 188, 200. Štolo velikega kalibra, 188, 201. Štolo velikega kalibra, 188, 202. Štolo velikega kalibra, 188, 203. Štolo velikega kalibra, 188, 204. Štolo velikega kalibra, 188, 205. Štolo velikega kalibra, 188, 206. Štolo velikega kalibra, 188, 207. Štolo velikega kalibra, 188, 208. Štolo velikega kalibra, 188, 209. Štolo velikega kalibra, 188, 210. Štolo velikega kalibra, 188, 211. Štolo velikega kalibra, 188, 212. Štolo velikega kalibra, 188, 213. Štolo velikega kalibra, 188, 214. Štolo velikega kalibra, 188, 215. Štolo velikega kalibra, 188, 216. Štolo velikega kalibra, 188, 217. Štolo velikega kalibra, 188, 218. Štolo velikega kalibra, 188, 219. Štolo velikega kalibra, 188, 220. Štolo velikega kalibra, 188, 221. Štolo velikega kalibra, 188, 222. Štolo velikega kalibra, 188, 223. Štolo velikega kalibra, 188, 224. Štolo velikega kalibra, 188, 225. Štolo velikega kalibra, 188, 226. Štolo velikega kalibra, 188, 227. Štolo velikega kalibra, 188, 228. Štolo velikega kalibra, 188, 229. Štolo velikega kalibra, 188, 230. Štolo velikega kalibra, 188, 231. Štolo velikega kalibra, 188, 232. Štolo velikega kalibra, 188, 233. Štolo velikega kalibra, 188, 234. Štolo velikega kalibra, 188, 235. Štolo velikega kalibra, 188, 236. Štolo velikega kalibra, 188, 237. Štolo velikega kalibra, 188, 238. Štolo velikega kalibra, 188, 239. Štolo velikega kalibra, 188, 240. Štolo velikega kalibra, 188, 241. Štolo velikega kalibra, 188, 242. Štolo velikega kalibra, 188, 243. Štolo velikega kalibra, 188, 244. Štolo velikega kalibra, 188, 245. Štolo velikega kalibra, 188, 246. Štolo velikega kalibra, 188, 247. Štolo velikega kalibra, 188, 248. Štolo velikega kalibra, 188, 249. Štolo velikega kalibra, 188, 250. Štolo velikega kalibra, 188, 251. Štolo velikega kalibra, 188, 252. Štolo velikega kalibra, 188, 253. Štolo velikega kalibra, 188, 254. Štolo velikega kalibra, 188, 255. Štolo velikega kalibra, 188, 256. Štolo velikega kalibra, 188, 257. Štolo velikega kalibra, 188, 258. Štolo velikega kalibra, 188, 259. Štolo velikega kalibra, 188, 260. Štolo velikega kalibra, 188, 261. Štolo velikega kalibra, 188, 262. Štolo velikega kalibra, 188, 263. Štolo velikega kalibra, 188, 264. Štolo velikega kalibra, 188, 265. Štolo velikega kalibra, 188, 266. Štolo velikega kalibra, 188, 267. Štolo velikega kalibra, 188, 268. Štolo velikega kalibra, 188, 269. Štolo velikega kalibra, 188, 270. Štolo velikega kalibra, 188, 271. Štolo velikega kalibra, 188, 272. Štolo velikega kalibra, 188, 273. Štolo velikega kalibra, 188, 274. Štolo velikega kalibra, 188, 275. Štolo velikega kalibra, 188, 276. Štolo velikega kalibra, 188, 277. Štolo velikega kalibra, 188, 278. Štolo velikega kalibra, 188, 279. Štolo velikega kalibra, 188, 280. Štolo velikega kalibra, 188, 281. Štolo velikega kalibra, 188, 282. Štolo velikega kalibra, 188, 283. Štolo velikega kalibra, 188, 284. Štolo velikega kalibra, 188, 285. Štolo velikega kalibra, 188, 286. Štolo velikega kalibra, 188, 287. Štolo velikega kalibra, 188, 288. Štolo velikega kalibra, 188, 289. Štolo velikega kalibra, 188, 290. Štolo velikega kalibra, 188, 291. Štolo velikega kalibra, 188, 292. Štolo velikega kalibra, 188, 293. Štolo velikega kalibra, 188, 294. Štolo velikega kalibra, 188, 295. Štolo velikega kalibra, 188, 296. Štolo velikega kalibra, 188, 297. Štolo velikega kalibra, 188, 298. Štolo velikega kalibra, 188, 299. Štolo velikega kalibra, 188, 300. Štolo velikega kalibra, 188, 301. Štolo velikega kalibra, 188, 302. Štolo velikega kalibra, 188, 303. Štolo velikega kalibra, 188, 304. Štolo velikega kalibra, 188, 305. Štolo velikega kalibra, 188, 306. Štolo velikega kalibra, 188, 307. Štolo velikega kalibra, 188, 308. Štolo velikega kalibra, 188, 309. Štolo velikega kalibra, 188, 310. Štolo velikega kalibra, 188, 311. Štolo velikega kalibra, 188, 312. Štolo velikega kalibra, 188, 313. Štolo velikega kalibra, 188, 314. Štolo velikega kalibra, 188, 315. Štolo velikega kalibra, 188, 316. Štolo velikega kalibra, 188, 317. Štolo velikega kalibra, 188, 318. Štolo velikega kalibra, 188, 319. Štolo velikega kalibra, 188, 320. Štolo velikega kalibra, 188, 321. Štolo velikega kalibra, 188, 322. Štolo velikega kalibra, 188, 323. Štolo velikega kalibra, 188, 324. Štolo velikega kalibra, 188, 325. Štolo velikega kalibra, 188, 326. Štolo velikega kalibra, 188, 327. Štolo velikega kalibra, 188, 328. Štolo velikega kalibra, 188, 329. Štolo velikega kalibra, 188, 330. Štolo velikega kalibra, 188, 331. Štolo velikega kalibra, 188, 332. Štolo velikega kalibra, 188, 333. Štolo velikega kalibra, 188, 334. Štolo velikega kalibra, 188, 335. Štolo velikega kalibra, 188, 336. Štolo velikega kalibra, 188, 337. Štolo velikega kalibra, 188, 338. Štolo velikega kalibra, 188, 339. Štolo velikega kalibra, 188, 340. Štolo velikega kalibra, 188, 341. Štolo velikega kalibra, 188, 342. Štolo velikega kalibra, 188, 343. Štolo velikega kalibra, 188, 344. Štolo velikega kalibra, 188, 345. Štolo velikega kalibra, 188, 346. Štolo velikega kalibra, 188, 347. Štolo velikega kalibra, 188, 348. Štolo velikega kalibra, 188, 349. Štolo velikega kalibra, 188, 350. Štolo velikega kalibra, 188, 351. Štolo velikega kalibra, 188, 352. Štolo velikega kalibra, 188, 353. Štolo velikega kalibra, 188, 354. Štolo velikega kalibra, 188, 355. Štolo velikega kalibra, 188, 356. Štolo velikega kalibra, 188, 357. Štolo velikega kalibra, 188, 358. Štolo velikega kalibra, 188, 359. Štolo velikega kalibra, 188, 360. Štolo velikega kalibra, 188, 361. Štolo velikega kalibra, 188, 362. Štolo velikega kalibra, 188, 363. Štolo velikega kalibra, 188, 364. Štolo velikega kalibra, 188, 365. Štolo velikega kalibra, 188, 366. Štolo velikega kalibra, 188, 367. Štolo velikega kalibra, 188, 368. Štolo velikega kalibra, 188, 369. Štolo velikega kalibra, 188, 370. Štolo velikega kalibra, 188, 371. Štolo velikega kalibra, 188, 372. Štolo velikega kalibra, 188, 373. Štolo velikega kalibra, 188, 374. Štolo velikega kalibra, 188, 375. Štolo velikega kalibra, 188, 376. Štolo velikega kalibra, 188, 377. Štolo velikega kalibra, 188, 378. Štolo velikega kalibra, 188, 379. Štolo velikega kalibra, 188, 380. Štolo velikega kalibra, 188, 381. Štolo velikega kalibra, 188, 382. Štolo velikega kalibra, 188, 383. Štolo velikega kalibra, 188, 384. Štolo velikega kalibra, 188, 385. Štolo velikega kalibra, 188, 386. Štolo velikega kalibra, 188, 387. Štolo velikega kalibra, 188, 388. Štolo velikega kalibra, 188, 389. Štolo velikega kalibra, 188, 390. Štolo velikega kalibra, 188, 391. Štolo velikega kalibra, 188, 392. Štolo velikega kalibra, 188, 393. Štolo velikega kalibra, 188, 394. Štolo velikega kalibra, 188, 395. Štolo velikega kalibra, 188, 396. Štolo velikega kalibra, 188, 397. Štolo velikega kalibra, 188, 398. Štolo velikega kalibra, 188, 399. Štolo velikega kalibra, 188, 400. Štolo velikega kalibra, 188, 401. Štolo velikega kalibra, 188, 402. Štolo velikega kalibra, 188, 403. Štolo velikega kalibra, 188, 404. Štolo velikega kalibra, 1

3. SNL vzhod Le remi Mure 05

7. krog: Železničar – Paloma 1 : 1, Omož – Pohorje 0 : 1, Jelenovci – Malečnik 1 : 0, Kovinčar – Beltinci (preložen zaradi smrti nogometaša Kovinarja Mura Mešinoviča), Stojinci – Zavrč 2 : 1, Veržej – Tišina 0 : 1, Smarje – Mura 05 1 : 1.

Derbi Tišini
Beltinci v Veržej, 150 gledalcev, sodnik Luk (LJ), strelec: 0 : 1 Po-
horič (70).
Veržej: R. Hanžekovič, Fras (Potrč, 88), Vidmar, Pučko, Rihtarič, Vogrničič, Košar, Zavec, Puhar (Uješ, 60), Sunčič.
Beltinci: Gregorič, Pučko, Serdt, Šnur, Šušteršič, Grah, Dravec (Bencak, 73), Vertan, Cotter (Flisar, 46), Poljak (Kuzma, 82), Kous.
Razloži kartoni: Sunčič, Kaučič, Šurber, Pučko, Kous.

Odranci zmagali
V Ljutomer, 100 gledalcev, sodnik Babnik (LJ), strelec: 1 : 0 Odranci (50).
Odranci: Pečelin, Lazar, Mauher, Vrag (Kolarič, 75), M. Balažič, Lacković, T. Horvat, Cigut (Karič, 40), Kulčar, Halas, D. Horvat.
Razloži kartoni: T. Horvat, Pečelin, Cigut, V. Mladenovič, Stašič, M. Mladenovič.

Buzeti za točko
V Šmartnem, 200 gledalcev, sodnik Tkalčič (MB), strelec: 1 : 0 Buzeti (40), 1 : 1 Buzeti (70).
Buzeti: Kamnik, Balažič, V. Horvat, V. Horvat, Pobjbič (Buzeti, 67), V. Horvat, Ivanič, 46), Š. Horvat, V. Horvat, Zlatar (Lebar, 46).

Kartoni: Mauher, Aslanaj, V. Horvat, Š. Horvat, Zlatar (Lebar, 46).

7	5	1	1	18	3	16
7	5	1	1	16	7	16
7	4	0	3	11	7	12
7	4	0	3	7	9	12
6	3	2	1	10	2	11
7	3	2	2	13	9	11
7	3	2	2	9	9	11
7	3	2	2	10	13	11
7	2	4	1	5	5	10
7	2	3	3	7	10	8
7	2	1	4	10	14	7
7	1	1	5	7	15	4
7	0	3	4	4	11	3
6	0	1	5	5	18	1

8. krog: Paloma – Pohorje, Malečnik – Omož, Beltinci – Jelenovci, Zavrč – Kovinar, Smarje – Stojinci, Mura 05 – Veržej, Veržej – Smarje pri Jelšah.

Nogomet – Mladi igralci Mure zastajajo

8. krog 1. slovenske mladinske lige: Mura 05 – Triglav 1 : 1, Vodi Maribor (21), 12. Mura 05 (4).
8. krog 1. kadetske lige: Mura 05 – Vodi Maribor (22), 12. Mura 05 (0).

9. krog 0-14 vzhod: Nafta – Radgona 1 : 3, Mura 05 – Železničar 1 : 2, Vodi Maribor (18), 11. Mura 05 (7), 12. Nafta, 13. Radgona (3).

10. krog 2. SNL vzhod: Zreče – Nafta 1 : 2, Vodi Maribor (21), 4. Mura 05 (12), 9. Radgona (7).
11. krog 2. SNL vzhod: Zreče – Nafta 1 : 2, Vodi Maribor (19), 3. Mura 05 (13), 10. Radgona (3).

12. krog 1. mladinske lige: Triglav Bakovci 4 : 0, Iža – Vojkovič 3 : 5, Beltinci – Zvezda 1 : 10, Čarda – Prosenjakovič 3 : 3, Vodi Maribor 1 : 2, Grad – Roma 3 : 3, Vodi Maribor 1 : 2, Vodi Maribor 1 : 2, Vodi Maribor 1 : 2.

13. krog 1. mladinske lige: Ljutomer – Kema 6 : 1, Slatina – Vojkovič 4 : 0, Bogojina – Vojkovič 2 : 0, ZMG – Gančani – Brattonci 3 : 1, Vodi Maribor 1 : 2, Vodi Maribor 1 : 2, Vodi Maribor 1 : 2.

Nogomet

Nesrečen poraz Nafta

Igrišče ŠRC Beltinci, 2.500 gledalcev, sodnik Darko Čeferin (Kranj), strelec: 0 : 1 De Souza (11).

Nafta: Luk, Dominko, Kožul, Sklepič (Srša, 55), Zemljič, Vogrinčič, Zore, B. Gerencer, Ristič, P. Gerencer (Benko, 35), Bunc (Matjašec, 78).

Domžale: Nemec, Jeseničnik (Kirm, 78), Kačičnik, De Souza, Ilić, Matić, Elsner, Raković (Junior, 93), Ljubijankič, Djuranović, Stevanović (Zavrč, 88).

Lendavčani so nastopili v derbiju kola brez Bukovca, odlične-

skušali s streli na vrata gostov (Sklepič, Zore, Benko), akcijo pa je končal Ristič s škarjicami, vendar je žoga zletela mimo desne stativ. Ponovilo se je v 45. minuti, ko je po Bunčevem predložitvi Benko slabo streljal v roke Nemca.

V drugem polčasu so Lendavčani zaigrali na vse ali nič in nizali priložnosti kot po tekočem traku. V 51. minuti so po predložitvi Dominka preko Benka celo dosegli zadetek, vendar ga je sodnik Čeferin razveljavil zaradi nedovoljenega položaja. Pet mi-

Pred vrati gostov je bilo večkrat vroče. Foto: J. Z.

ga igralca sredine. Prvi del srečanja je bil enakovreden. Gostje so se predstavili kot izjemno čvrsta ekipa, ki je upravičeno na vrhu lestvice. Prvi je zagrozil Ristič že v 3. minuti. Zore je lepo podal pred vrata, vendar je strel Rističa končal v rokah vratarja Nemca. Gostje so dosegli zadetek že v 11. minuti. Jeseničnik je izvajal prosti strel s kakih 20 metrov z desne strani. V gneči pred vrati je bil najvišji, povsem neoviran, De Souza, ki je z glavo spravil žogo v levi kot Lukovih vrat. Nato je igra v glavnem potekala med obema kazenskima prostoroma. Nekaj več razburljivosti je bilo ob koncu polčasa, ko so v 40. minuti Naftini nogometaši nekajkrat po-

nut kasneje je Benko po kotu Rističa zadel prečni. Izredno priložnost za zadetek so igralci Nafta zapravili v 61. minuti. Prosti strel Dominka s 16 metrov je Nemec izbil v kot. Omeniti moramo, da je prekršek nad Vogrinčičem Čeferin določil zunaj kazenskega prostora. V 67. minuti Benko ni izkoristil lepe podaje Srše. Lendavčani so na vso silo želeli izid izenačiti, vendar so bila Nemčeva vrata kot zakleta. Najpravičnejši izid srečanja bi bil neodločen, toda splet okoliščin je bil drugačen. Sodnik Čeferin je na izredno fer srečanju podelil kar deset rumenih kartonov.

Damir Rob, trener Nafta: »Zasluzili smo si točko, če ne tudi

Rezultati 10. kroga: Nafta – Drava 1 : 0 (1 : 0), Anet Koper – Bela krajina 2 : 1 (1 : 1), Rudar – Hit Gorica 1 : 2 (0 : 1), Primorje – CMC Publikum 1 : 0 (0 : 0), Maribor PL – Domžale 0 : 0). 11. krog: Nafta – Domžale 0 : 1 (0 : 1), Bela krajina – Hit Gorica 1 : 1 (0 : 1), Primorje – Anet Koper 2 : 0 (2 : 0), Maribor PL – CMC Publikum 0 : 2 (0 : 1), Rudar – Drava 0 : 0.

Domžale	10	6	4	0	27	4	22
Gorica	10	6	2	2	17	8	20
Nafta	10	6	0	4	15	8	18
Primorje	10	5	1	4	18	12	16
Maribor	10	4	3	3	11	9	15
Koper	10	3	3	4	13	15	12
Publikum	10	3	2	5	11	17	11
Drava	10	3	2	5	8	15	11
B. krajina	10	3	2	5	10	20	11
Rudar	10	1	1	8	5	27	4

Par 11. kroga: CMC Publikum – Nafta (sobota ob 18. uri), Drava – Hit Gorica, Anet Koper – Maribor PL, Domžale – Rudar, Primorje – Bela krajina.

več. Fantom nimam česa zameriti. Vidimo, kaj pomeni veliko prekmursko navijaško srce, saj so nas gledalci spodbujali vso tekmo. Sodnik Čeferin nas je oškodoval za čisto enajstmetrovko. S tem ne želim opravičevati zmage Domžal. Lahko pa z dvignjeno glavo potujemo na naslednje srečanje v Celje.»

Slaviša Stojanovič, trener Domžal: »Današnja tekma je bila izjemno težka. Odločila je nezbrana obramba. Vesel sem te zmage, saj smo jo dosegli po veliki borbi. Posebno dobro je igrala naša obrambna vrsta. Fantje so že nekoliko utrujeni, saj imajo za sabo veliko tekem.»

Franc Horvat M.

Nogomet

Minimalna zmaga Nafta

Igrišče v ŠRC Beltinci, 2.500 gledalcev, sodnik Damir Kosmina (Koper), strelec: 1 : 0 Ristič (3).

Nafta: Luk, Dominko, Celcar, Sklepič, Zemljič, Bukovec, Zore, B. Gerencer (Vogrničič, 63), Ristič, Benko (Srša, 83), Bunc (Matjašec, 78).

Drava: Dabanovič, Bosilj (Šmon, 46), Petek (Emeršič, 46), Mijatović, Zajc, Šterbal, Drevenšek (Toplak, 43), Kronaveter, Kelenc, Štromajer, Sladojevič.

Obe moštvi sta nastopili v nepopolnih postavah in prikazali povprečno predstavo. Lendavčani so imeli sicer nekoliko več od igre, vendar so bili gostje iz Puja izredno nevarni s protinapadi. Gostitelji so dosegli zadetek že v 3. minuti. Z leve strani je odlično centraliziral Bunc, na robu kazenskega prostora pa je z volejem v polno zadel Ristič. Že v 10. minuti so gostje zagrozili preko Kronavetra, vendar je njegov strel z golove črte izbil Bunc. Najidealnejšo priložnost za povišanje izida je v 20. minuti napravil Benko, ki mu je odlično podal Ristič, vendar je s 7 metrov zadel vratarja Dabanoviča. Gostje iz Puja so imeli še priložnosti v 22. (Zajc), 24. in 35. minuti (obakrat Kronaveter).

V drugem delu smo videli malo priložnosti. V 80. minuti je bila idealna priložnost za domače. Lep je bil predložek Matjašeca do Vogrinčiča, ki pa na izredno težkem igrišču ni najbolje zadel žoge.

Franc Horvat M.

Nogomet

Odranci pred Romo

7. krog pomurske lige: Zvezda – Diana Rakičan – Triglav Bakovci 4 : 1, Roma – Polana 3 : 1, Bistrica – Hotiza 1 : 1, Renkovci – Panonija Gaberje 3 : 1, Petišovci – Ižakovci 4 : 0, Grad – Odranci 0 : 2, Čarda – Tromejnik 2 : 1.

Odranci	7	6	0	1	25	9	18
Roma	7	5	1	1	23	11	16
Petišovci	7	5	1	1	17	5	16
Tromejnik	7	4	1	2	18	10	13
Bistrica	7	3	3	1	9	8	12
Čarda	7	3	2	2	9	7	11
Rakičan	7	3	1	3	12	9	10
Hotiza	7	2	2	3	10	15	8
Panonija	7	2	1	4	11	14	7
Ižakovci	7	2	1	4	11	14	7
Renkovci	7	2	0	5	7	16	6
Grad	7	2	0	5	7	17	6
Polana	7	1	2	4	7	18	5
Bakovci	7	1	1	5	7	20	4

Par 8. kroga: Triglav Bakovci – Bistrica, Polana – Zvezda – Diana Rakičan, Ižakovci – Roma, Grad – Petišovci, Panonija Gaberje – Čarda, Hotiza – Renkovci, Odranci – Tromejnik.

5. krog 1. MNL Murska Sobota: Bogojina – Šalovci 0 : 2, Ljutomer – Apače 2 : 2, Kema Puconci – Serdica Kl. Šinko 3 : 1, ZMG – Gančani – Brattonci 0 : 1, Slatina – Niroš Cankova 0 : 1, Dokležovje – Hodoš 0 : 6. Vrstni red: Šalovci, Gančani in Bogojina po 12, Kema 11.

5. krog 2. MNL Murska Sobota: ŠD Motvarjevič – Križevci 2 : 4, Goričanka Liv – Lipa 4 : 1, Pušča – ŠD Cven 1 : 3. Vrstni red: ŠD Cven, 12, Goričanka Liv in Lipa, po 9.

5. krog 1. MNL Lendava: Nedelica – Mostje 2 : 3, Dobrovnik – Turnišče 0 : 3, Kapca – Tip Tours Kobilje 4 : 1, Čentiba – Veterani Turnišče 3 : 1. Vrstni red: Turnišče, 15, Čentiba, 12, Kapca, 9.

5. krog 2. MNL Lendava: Olimpija Dolga vas – Nafta veterani 1 : 1, Žitkovci – Graničar 1 : 1, Lakoš – Dolina 5 : 0. Vrstni red: Olimpija Dolga vas, 11, Žitkovci, 10, Graničar, 9.

Mali nogomet

Vodi Suhi Vrh

5. kolo pomurske lige: Bulls – Suhi Vrh 0 : 4, Meteor – Lissa Dokležovje 7 : 1, Old Boys – Krajina Izolatem 10 : 2, Ledava – BTC Nemčavci 3 : 4, Videm – Mister Baby 2 : 1. Vrstni red: Suhi Vrh 13, Old Boys in Bulls po 12.

6. kolo veteranske lige: Nemčavci – Dokležovje 3 : 5, Sebeborci – Čermelavci 2 : 4, Mladost – Borejci 3 : 2, Rakičan – Cankova 6 : 2, Tešanovci – Noršinci 0 : 3, Rogoševci – Čarda 3 : 0. Vrstni red: Rakičan, 18, Čermelavci, 16, Cankova, 13.

5. kolo OZ KMN Puconci, skupina A: Košarovci – Šalamenci 2 : 0, Otovci – Breza 5 : 1, Puževci – Zenkovci 6 : 0, Vaneča – Poznanovci 6 : 3, Izvir – Triglav 2 : 6, Pečarovci – Prosečka vas 3 : 2. Vrstni red: Košarovci 15, Vaneča in Pečarovci po 10; skupina B: Beznovci – Dankovci 10 : 1, Strukovci – Moščanci 1 : 4, Radovci – Vidonci 2 : 2, Mačkoveci – Bodonci 2 : 1, Vadarci – Skakovci 0 : 2, Lemerje – Dolina 2 : 1. Vrstni red: Skakovci, 15, Beznovci, 12, Vadarci, 10.

5. kolo OLMN M. Toplice: Sebeborci – Noršinci 7 : 1, Tešanovci – Vučja Gomila 9 : 2, Čarda – Prosenjakovič 3 : 4, M. Toplice – Filovci 1 : 3, Trnje – Mlajtninci 5 : 4, Sveti Laszlo – Ivanci 2 : 7. Vrstni red: Trnje, 15, Mlajtninci, Prosenjakovič, Tešanovci in Vučja Gomila, po 9.

5. kolo MZ KMN Goričko: G. Petrovci – Srebrni breg Martinje 6 : 2, Trdkova – Nerađnovci 2 : 9, Stanjevci – Kereka Čepinci 3 : 4, Adrijanci – Dolenci 6 : 5, Šulinci – Domanjševci 2 : 8, Isyp Šalovci – Lucova 2 : 4, Pizzeria Kučan Križevci – Budinci 3 : 2, Dolci – Carioke Markovci 5 : 2. Vrstni red: Lucova in Dolci, po 15, G. Petrovci, 12.

5. kolo mednarodne veteranske lige: G. Slaveci – Matjaševci 2 : 2, Srebrni breg – Poznanovci 7 : 3, Stanjevci – Otovci/Vidonci 6 : 2, G. Senik – Slovenska ves 1 : 5, Tromejnik – Grad 2 : 1. Vrstni red: Stanjevci, 12, All Stars Monošter (-1), po 10.

4. krog MLMN Križevci: ŠD Bunčani – Zetor servis Vučja vas 2 : 6, ŠD LO-KO – ŠD Berkovci 4 : 4, Dama bar SNV – Frizerstvo Milena SNV 4 : 6, ŠD Ključarovi – Habitus Lukavci 0 : 2, Kalinovjak – Križevci 4 : 4. Vrstni red: Križevci, 10, Berkovci, 8, Vučja vas in Kalinovjak, po 7.

Judo – Dve zmagi in poraza Lendavčanov

Pričelo se je tekmovanje v 2. slovenski judo ligi. Rezultati: Lendava – Ljutomer 5 : 2 (50 : 20), za Lendavo so zmagali Dominik Dominko (do 60 kg), Tadej Česar (do 66 kg), Aleš Nedelko (do 90 kg), Blaž Mlinarič (do 100 kg) in Kristjan Balažič (nad 100 kg), za Ljutomer pa Mišmaš (do 73 kg) in Vrbanič (do 81 kg); Lendava – Duplek 5 : 2 (47 : 20), za Lendavo so zmagali Dominko, Česar, Nedelko, Mlinarič in Balažič; Ljutomer – Duplek 4 : 3 (40 : 30).

KBV Lendava – Šiška Ljubljana 2 : 5, zmagi Bogdana Lešnjaka (do 81 kg) in Ljudevita Štebiča (nad 100 kg); **KBV Lendava** – Železničar MB 1 : 6, zmaga Lešnjaka; Šiška – Železničar 4 : 3.

F. B.

Ženski nogomet

Slovenke ugnale Hrvatice

Slovenska ženska nogometna reprezentanca je v soboto odigrala zelo pomembno tekmo za nastop na svetovnem prvenstvu 2007 proti Hrvaški. V Slavon-skem Brodu je s 5 : 3 premagala gostiteljice. K pomembni zmagi so levji delež prispemale tudi po-

murske nogometašice. Med izbrankami selektorja Zorana Cirkvenčiča so bile Zverova, Glavačeva, Govekova, Niklova, Gaborjeva in Tibautova. Strelke za Sloverffjo: Vais, 3, Zver in Nikl, 1. S tem so Slovenke prevzele vodstvo v 6. kvalifikacijski skupini,

v kateri igrata še BiH in Malta. Slovenija ima šest točk (7 : 3), Hrvaška pa 3 (7 : 6).

Naslednjo kvalifikacijsko tekmo bodo igrale slovenske reprezentantke 4. novembra v Krškem proti Malti.

M. J.

Karate – Uspešni nastopi Radenčanov

V Šempetru pri Novi Gorici je bilo 6. odprto prvenstvo Slovenije, ki se ga je udeležilo 458 tekmovalcev iz 10 držav. Člani karate kluba Radenci so dvakrat zmagali, in sicer Filip Španbauer (ml. dečki, borbe do 38 kg) in Stanko Klemenčič (st. dečki, borbe do 50 kg). Druga sta bila Aleš Mir in Beno Žurman, tretja pa Jan Jurkovič in Dominik Perko. Odlično pripravljenost je potrdil tudi Aleš Preglej (TVD Partizan Ljutomer) s 3. mestom v kategoriji do 75 kg.

Mladi Radenčani so sodelovali na 1. turnirju seve-rovzhodne hrvaško-slovenske lige. Med 280 tekmovalci iz 14 klubov je zmagal Rok Pelcl (ml. dečki, borbe nad 40 kg), tretji pa so bili Tjaša Stanek, Veronika Klemenčič, Tea Škrjanec, Marko Tkaučič, Uroš Žurman, Žiga Mir in ekipa ml. dečkov v borbah (Simon Klemenčič, Rok Pelcl in Marko Tkaučič).

M. J.

Rokomet – Polovični izkupiček

V soboto se je začelo tekmovanje v 2. DRL za moške. V 1. krogu je Arcont Radgona na gostovanju pri Šmartnem 99 izgubil s 25 : 37 (14 : 18). Tekmo so bolje začeli domačini, Radgončani pa so izenačili v 13. minuti. Domačini so si pred odmorom priigrali štiri zadetke prednosti in v drugem delu povečali to prednost. Strelci za Arcont: Petraš in Đukič po 5, Zorko 4, L. Klun, Žinkovič in N. Klun po 3, Šijanec in Rauter 1. V soboto ob 19. uri bodo igrali v dvorani OŠ Apače z ekipo DRŠ Aleš Praznik iz Ljubljane. Preostala izida: DRŠ Aleš Praznik – Radeče 33 : 40, MRD Branik Maribor – MRK Drava Ptuj 31 : 25, Črnomelj je bil prost.

V 2. krogu 1. državne B-lige so rokometiške Mil-lenniuma od Sv. Jurija ob Ščavnici po porazu v Ajdovščini s Ketingom (23 : 31) premagale Loko kavo iz Škofje Loke s 23 : 20. Strelke: D. Jaušovec, 9, K. Karba, 5, M. Šijanec in S. Kurbus, po 3, B. Rajbar in L. Sever, 1. V 3. krogu gostujejo v Zagorju.

N. K., T. G.

Razpis fundacije PIF za dodelitev enkratne štipendije nadarjenim študentom v letu 2005

1. Podatki o razpisu

Pomurska izobraževalna fundacija Znanje za razvoj (PIF) podeljuje enkratno štipendijo nadarjenim študentom Pomurja, ki med študijem že sodelujejo s podjetji ali drugimi organizacijami iz Pomurja, so pripravljeni sodelovati pri projektnih nalogah, ki jih razpisuje PIF, in so se po končanem študiju glede na povpraševanje delodajalcev pripravljeni zaposliti v domači regiji.

Fundacija PIF ima za dodeljevanje denarne pomoči nadarjenim študentom iz Pomurja na podlagi tega razpisa v letu 2005 na voljo 2 milijona SIT.

2. Pogoji za prijavo in izbor prejemnikov štipendij

Na razpis se lahko prijavijo študenti univerzitetnega diplomskega študija in podiplomskega študija s stalnim prebivališčem v Pomurju, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

1.) študenti dodiplomskega univerzitetnega študija, ki:

- so vpisani vsaj v 3. letnik,
- imajo povprečno oceno vsaj 8,
- so mlajši od 25 let,
- so pripravljeni kot sodelavci sodelovati pri projektih, razpisanih s strani donatorjev,
- imajo vzpostavljeno sodelovanje s podjetji ali drugimi organizacijami iz Pomurja (obvezne študentske prakse, diplomske naloge, sodelovanje pri različnih projektih ali podobne druge oblike sodelovanja, primerne njihovi prihodnji izobrazbi);

2.) študenti podiplomskega študija, ki:

- imajo opravljenih več kot polovico študijskih obveznosti,
- imajo povprečno oceno vsaj 8,
- so mlajši od 35 let,
- so pripravljeni kot sodelavci sodelovati pri projektih, razpisanih s strani donatorjev,
- niso zaposleni izven Pomurja.

Prejemanje republiških, Zoisovih ali drugih oblik štipendij ni ovira za kandidiranje na razpisu, razen prejetja kadrovske štipendije od podjetij ali drugih organizacij s sedežem izven Pomurja.

Prioritetna lista prejemnikov štipendij se dovoli v skladu s pravili, opredeljenimi v posebnem Pravilniku (objavljeno na spletni strani: www.pif.si).

3. Prijava in rok

Prijava mora vsebovati izpolnjen prijavi obrazec št. 1 za diplomsko študente in prijavi obrazec št. 2 za podiplomske študente ter ustrezne priloge (objavljeno na spletni strani: www.pif.si).

Prijave prijavitelji lahko oddajo osebno ali pošljejo priporočeno po pošti v zaprti ovojnici s pripisom: »Prijava štipendije nadarjenim v letu 2005« na naslov: Pomurska izobraževalna fundacija, Lendavska 5 a, 9000 Murska Sobota. Rok za oddajo prijave je **21. 10. 2005**. Vloga se šteje za popolno, če je pravočasno oddana (šteje datum poštne žige na priporočeno poslani pošiljki) in če vsebuje vse zahtevane priloge.

4. Odpiranje prijav, obveščanje o rezultatih razpisa

Uprava ustanove bo obvestila kandidate o rezultatih razpisa 30 dni po izboru prejemnikov. Odločitev uprave Fundacije PIF je dokončna, pritožba ni mogoča.

Dodatne informacije v zvezi z razpisom lahko dobite po elektronski pošti pif@pif.si ali po tel. št.: 02 536 14 61 (Dunja Velner).

Doc. dr. Mitja SLAVINEC, predsednik uprave PIF

SPLOŠNA KMETIJSKA ZADRUGA ČRENŠOVCI, Z. O. O., Prekmurske čete 23, bo na podlagi SKLEPA Upravnega odbora SKZ Črenšovci z dne 20. 9. 2005 v nedeljo, 2. oktobra 2005, ob 9. uri na

JAVNI DRAŽBI prodala naslednja osnovna sredstva

1. TRAKTOR TORPEDO,	650.000,00 SIT
2. PRIKOLICA - DVOOSNA TEHNOSTROJ,	250.000,00 SIT
3. PRIKOLICA - DVOOSNA TEHNOSTROJ,	120.000,00 SIT
4. SEJALNICA - BECKER,	150.000,00 SIT
5. SEJALNICA - BECKER,	100.000,00 SIT
6. SEJALNICA - ŽITNA - IMT 2 M,	60.000,00 SIT
7. VILICAR, TRAKTORSKI,	80.000,00 SIT
8. VRTALNI STROJ Z ELEKTROMOTORJEM - STABILNI,	50.000,00 SIT
9. VARILNI APARAT,	15.000,00 SIT
10. STROJ ZA ČIŠČENJE BUČ,	130.000,00 SIT
11. AGREGAT (AJZEMAN),	50.000,00 SIT
12. MOPED,	15.000,00 SIT

V CENO JE VRAČUNAN TUDI 20 % DDV.

Interesenti morajo pred začetkom dražbe položiti 10 % varščino. Če se nakup ne opravi, se varščina vrne. Kupljeno blago se mora takoj plačati in šele takrat se lahko odpelje.

Blago se kupuje po načelu videno - kupljeno. Ogled strojev je možen v soboto, 1. oktobra 2005, od 8.00 do 12.00 pri skladišču v Črenšovcih.

Športni ribolov

Končano tekmovanje v Ligi mladih 2005

Po tekmah v Lastomercih in Podgradu je potekala tokrat v Lisjakovi strugi 4. (zadnja) tekma mladih radgonskih ribičev v Ligi mladih 2005 – v športnem ribolovu. Sodelovalo je okoli 20 (od več kot 30) mladih ribičev iz radgonske Temeljne enote RD Gornja Radgona, starih od 4 do 15 let.

Prizadevni mentor Dušan Hamler je skupaj s sodelavci iz vodstva enote spet uspel zbrati veliko mladih ribičev, kar kaže, da ribištvo na radgonskem območju ne bo zamrlo, saj ima redko katera enota toliko mladih članov in članic. Izmed številnih aktivnosti ribičev, kot so izobraževanje, ohranjanje in varovanje narave, je omenjeno tekmovanje čedalje bolj uveljavljeno in privlačno.

Ob podelitvi pokalov in lepih praktičnih nagrad sta spregovorila predsednik RD Radgona Andrej Vreča ter predsednik TE

Radgona Vlado Drvarič. V govoru nista mogla mimo tega, da so deževje in poplave v drugi polovici avgusta povzročile veliko škodo ribičem, še posebej v Lisjakovi strugi, ko je voda odnesla

velike količine rib. Na zadnji tekmi v Lisjakovi strugi sta si prvo mesto priborila Denis Belna in Matej Bratuš iz Aženskega Vrha s 1.500 g, tretje pa Sandi Adler s 1.200 g. Končni skupni

vrstni red za Ligo mladih 2005: prvo mesto David Veseli (Ljutomer), drugo Tomi Bratuš (Aženski Vrh), tretje Kristjan (Gornja Radgona).

Bratonci so iz leta v leto lepše urejeni

V TD Bratonci so se vključili v projekt Moja dežela lepa, čista, urejena. Na sklepni vaški prireditvi so tako javno razglasili najlepše urejeno domačijo in najlepše prenovljeno domačijo za letošnje leto.

5-članska ocenjevalna komisija, ki jo je vodila Gena Virag, je domačije v Bratoncih opazovala vse leto. Za najlepše urejeno domačijo je največ točk zbrala domačija Draga Kavaša, Bratonci 112. Hišna ograja je skrbno negovana, na oknih in balkonih se bohotijo cvetoče rože, dvorišče krasi okrasni vrt. Kljub obilici dela na polju in drugih obveznostih si najdejo čas za skrbno ureditev svoje domačije. Laskavi naslov za najlepše prenovljeno domačijo za letošnje leto je šel v roke domačiji Jožeta Zvera, Bratonci 135. Domačija Zver je dokaz, da lahko nastane iz starega s skrbno premišljenim pristopom novo na starih temeljih. Obe nagrajeni domačiji sta prejeli za spomin od TD Bratonci praktični spominski darili. Na posnetku so nagrajenci izbora za najlepše urejeno domačijo in najlepše prenovljeno domačijo ter komisija. - J. Ž.

Iščemo sodelavce
z znanji in izkušnjami
iz živilske tehnologije.

PROCONI

Če vas veseli delo,
povezano s procesno
tehnologijo, organizacijo
proizvodnih procesov
ali sistemom kontrole
kakovosti, pošljite kratek
življenjepis na naslov:

Proconi, d. o. o.
Staneta Rozmana 16
9000 Murska Sobota

na internetu:
www.vestnik.si

Podjetje za informiranje, d. d., Ul. a. Novaka 13, M. Sobota

Vinske kraljice pripravile »Prleško brotvo«

Klub Martina, kamor sodijo vinske kraljice Društva vinogradnikov in prijateljev vina Ljutomer, je pripravil v atriju Mestne hiše prvo »Prleško brotvo«, ki naj bi postala tradicionalna. Vinske kraljice Sonja Lipič, Mateja Štabuc, Mihaela Lipovec in Sabina Germšek ter aktualna vinska kraljica Društva vinogradnikov Mala Nedelja Mateja Krajnc so obrale skupaj z mestnim viničarjem Francem Žličarjem trto v Ljutomerski Mestni hiši, 19 grozdov sorte kerner pa so ob tej priložnosti tudi stisnili.

Mošt je imel visokih 98 Oeklov sladkorja. Številni navzoči so opravili degustacijo posebej izbranih 15 vzorcev vina, v kulturnem programu pa so sodelovali Ljutomerski oktet, rogisti Lovske družine Križevci, folklorna skupina turističnega društva Babinci in Zetor band. - N. Š.

Na kratko

Mala Nedelja

Gasilska zveza Ljutomer je pripravila pred kratkim ob sodelovanju Gasilskega društva Mala Nedelja 12. srečanje gasilskih veterank in veterank iz območja občin Ljutomer, Veržej in Razkrižje.

Srečanja pri Mali Nedelji se je udeležilo več kot 70 gasilskih veterank in veterank, starih nad 65 let. Domačini so jim pripravili bogat kulturni program ter jim razkazali gasilski dom in opremo. Zbrane je nagovoril v imenu GZ Ljutomer predsednik Franc Jurša, nam pa je predsednik GZ Slovenije Ernest Eory.

Najstarejši udeleženec gasilskega veteranskega srečanja je bil 92-letni Franc Novak iz GD Branoslovci.

motoma vozila

KARAMBOLIRAN AVTO, tudi totalka, mizeren, takoj, kupim. Uredim prepis in more. Tel.: 041 679 029, 041 726 236. m23070

MOTORNO KOLO Deili Deilstar prodam. Tel.: 041 909 839 ali 579 11 89. m23331

KARAMBOLIRANO VOZILO kupim, prodam za rezervne dele za avte. Tel.: 040 256 963. m23445

FIAT 50, 1.6 l, letnik 1995, FIAT PUNTO 1.1995, plug IMT, visok klirens, prodam. Tel.: 031 527 348. m23610

ALU ali ZASTAVO, registrirano, kupim, prodam, kupim vozila vseh znamk. Tel.: 041 532 054. m23629

živali

NESEČE, MLADE, HISEX, rjave, grahaste, opravičena vsa cepljenja, pesniš, prodaja Farma pri Močvirju, vse vrste vseh vrst nesnic. Na voljo imajo: gostilna Horvat Nedelica, tel.: 528 11 90, Franc Movrin, tel.: 546 15 05, gostilna Željko, tel.: 549 10 25, gostilna Kaiser Grad, tel.: 553 11 48, gostilna Nedelica, tel.: 573 51 23444

NESEČE, RJAVE, grahaste, pred ne-čustjo. Vse vrste nesnic Tibaot, Babinci, tel.: 582 14 01. m23505

NESEČE, rjave, cepljene, stare 14 tednov, prodam. 600 SIT/kos. Dostava na dom. Tel.: 792 35 71. m23599

MLADE OVČARJE, čistokrvne, brez črnih, cepljene, stare 8 tednov, prodam. Tel.: 571 13 45. m23605

poseti

APCI, v III. gradbeni fazi, na območju, 34 arov zemlje, prodam. Tel.: 5522 388 63. m23100

HIŠO v M. Soboti ali ožji okoli, do 30 let, kupim. Tel.: 031 17. m23585

PROSTORE, 40 m, v LJUBERU, center, damo v najem ali prodam. Tel.: 582 19 19. m23592-1

PARCELO, 22 arov, v Rintu, pri Gabi pri Ljutomeru, prodam. Tel.: 582 19 19. m23592-2

PROSTOR v M. Soboti, 80 m2, v I. mestu, prodam. Tel.: 041 685 235. m23592

HIŠO v CENTRU MURSKÉ SOBOTE prodajo. Tel.: 041 346 577. m23614

PROSTOR HIŠO z opremljeno kletjo in vinogradom, okrog 900 kv. m, vse skupaj na 70-arski parceli, v bližini Radenec, prodaja za okrog 69.000 evrov. Tel.: 582 11 11. m23617

HIŠO v Panovcih na Goričah, tel.: 041 969 392 ali 527 19 23619

HIŠO v CENTRU LENDAVE prodam. Tel.: 041 713 436. m23621

PROSTOR v Prekmurju, 10 in 22 arov, na lokaciji mimo okolje, prodam. Tel.: 577 10 32. m23628

kmetijska mehanizacija

TRAKTOR IMT, URSUS, ZETOR, PLUG, kosilnica, kose OLT in Dubravke, do 2000 plačilo. Tel.: 041 579 23479

TRAKTOR JOHN DEERE, 4 x 4, 74 KW, 6-leten, 1990, 5.000 delovnih ur, prodam. Tel.: 790 72 21 ali 823. m23582

POZORI! Kupimo traktorje in kmetijsko mehanizacijo. Plačilo. Tel.: 041 282 110. m23589

TRAKTOR IMT in viličar za okroge bale prodam. Tel.: 041 596 234. m23606

TROSILNIK HLEVSKEGA GNOJA, MOLZNI STROJ in novo kuhinjsko mizo prodam. Tel.: 031 384 525. m23600

STISKALNICO ZA GROZDJE Waslin knot 700 l, in vinogradniški traktor, 30 KM, Goldoni, prodam. Tel.: 564 85 03, zvečer. m23593

TRAKTOR IMT 560 deluxe, letnik 1983, generalno obnovljen in odlično ohranjen. Tel.: 041 911 872. m23603

RAZPRODAJO VSO KMETIJSKO MEHANIZACIJO. TELEFON 558 82 79. m23609

DVOBRAZDNI OBRAČALNI PLUG znamke Vogelnot prodam. Tel.: 041 543 684. m23611

OBRAČALNI TRIBRAZDNI PLUG, dvo- brazdni, stiskalnica za grozdje, 350-, 650-, 1000- in 1250-litrške, roto brano, 3 m, ter prikolico za grozdje prodam. Tel.: 031 550 988. m23612

DROBILNIK SIP za koruzo, zmo ali storž prodam. Tel.: 548 12 05. m23615

TROSILNIK GNOJA, HRIBOVSKI, in obračalnik SIP Šempeter 220 prodajo. Tel.: 557 14 73. m23616

TRAKTOR IMT 542 in TRAKTOR Tomo Vinkovič 821, letnik 1990, prodam. Tel.: 040 656 671. m23625

STISKALNICO, 200 l, za sadje, grozdje, GORENJE, prodam za 100.000 SIT. Tel.: 720 12 56, po 16. uri. m23627

TROSILNIK HLEVSKEGA GNOJA prodam. Tel.: 559 12 58. m23581

kmetijski pridelki

KAKOVOSTNO GROZDJE iz Lendavskih gor, sorte po izbiri, prodam. Cena 75 sit/kg, trgateg po dogovoru. Tel.: 576 12 50, 041 836 333. m23626

GROZDJE, ŠMARNICO IN LAŠKI RIZLING, prodam. Tel.: 579 16 59. m23579

GROZDJE, laški rizling, prodam. Sebe- borci 51 a, tel.: 548 16 76. m23580

JABOLKA, sortna, za ozimnico, 100 SIT/kg, prodam. Alojz Cigan, Ribiška 8, Odrianci, tel.: 570 11 73. m23587

GROZDJE prodam. Tel.: 548 13 16.

GROZDJE, ŠMARNICO z lastno trga- tvijo v Križevcih v Prekmurju prodam. Tel.: 031 365 970, 556 14 63. m23594

VINO IN GROZDJE iz Dobrovniških go- ric prodam. Tel.: 040 212 863 ali 031 820 972. m23601

BELO MEŠANO VINO iz Lendavskih go- ric, kakovostno, z analizo, prodam. Tel.: 041 649 209. m23607

BELO GROZDJE, cca 1000 kg, prodam ali menjam za dva. Križevci 38, tel.: 554 11 31. m23613

razno

PLINSKI GORILNIK, rabljen dve leti, in traktorsko jermenico prodam. Tel.: 576 13 66.

VITEL, 5-tonski, navadni, prodam. Tel.: 557 12 17. m23590

3 KOVINSKA OKNA, malo rabljena, 150 cm š. in 130 cm v., prodam. Tel.: 031 488 432, 553 10 23.

STARINSKO MOŠKO KOLO prodam. Tel.: 041 349 897. m23595

MAČEHE, 30 vrst, najkvalitetnejše no- ve sorte (mini, srednje, velike, viseče). Vrtnarstvo - cvetličarstvo, Barber, s. p., Gornji Petrovci 46, tel.: 556 14 09. m23596

CIMBALE (Schunda) prodam. Tel.: 031 547 543. m23620

storitve

ZA MLADE UPOKOJENCE, ZAPOSLENE IN ŠTUDENTE, KI IMATE RADI KOZME- TIKO, ponujamo možnost odličnega dodatnega zasluga. Ni akviziterstvo. Tel.: 040 791 094, Matija Zajšek. SVE- TOVANJE, Edita Wolf, s. p., Dvorjane 14 f, Spodnji Duplek. m23572

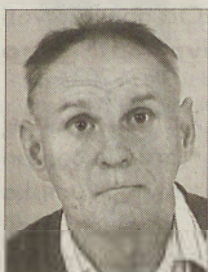
V 83. letu starosti je v bolečinah in trpljenju zaspal naš dragi oče in dedek

Jožef Madjar

iz Ropoče 60

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancom in prijateljem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje, sveče in za svete maše. Hvala g. župniku Vinkoviču za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Posebna zahvala gre nečakinji Marijani Čebular iz Škofje Loke.

Žalujoci vst njegovi

Srce tvoje več ne bije, bolečin več ne trpiš, nam pa žalost srce trga, solze lijejo iz oči, dom je prazen in otožen, ker te več med nami ni.

ZAHVALA

V 65. letu nas je po dolgi bolezni zapustil dragi mož, oče, tast, dedek in brat

Geza Küplen

iz Mlinske ul. 2 v Turnišču

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče in za svete maše, nam pa izrazili sožalje.

Hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevkam za odpete žalostinke in gospe Miri za besede slovesa ter pogrebništvu Banfi.

Žalujoci: Vsi njegovi

Glejte, že sonce zahaja, skoraj za goro bo šlo, z delom smo za vselej končali, v hišo očetovo odšli. Zvonovi zvonijo, premilo pojo, tebe, draga mama, pa domov več nikoli ne bo.

V SPOMIN

1. oktobra bodo minila tri žalostna leta od takrat, ko nas je zapustila draga žena, mama in babica

Cecilija Zadavec

iz Ulice Štefana Kovača 146 v Turnišču

... da ni mogoče pozabiti tega, kar dan za dnem boli, kot ni mogoče solz prekriti, ne pota videti v temi ...

Tolažbe naše več srce ne najde, v nebo uprto rosno je oko, nam žalost - grenka teža - bremeni telo in čas prišel bo pravi - saj kmalu k tebi pridemo ...

Iskre Bog plačaj vsem, ki se je radi spominjate, prižigate sveče in na grob položite cvetje.

Žalujoci vst tvoji najdražji

Cenik za osmrtnice in zahvale za fizične osebe:

- 2 kol x 7 cm - 16.520,00 sit
- 2 kol x 8 cm - 18.880,00 sit
- 2 kol x 9 cm - 21.240,00 sit
- 2 kol x 10 cm - 23.600,00 sit
- 2 kol x 11 cm - 25.960,00 sit

Naročniki Vestnika imajo 20 % popusta.

Dodatek za fotografijo 4.000,00 sit.

Vse cene so bruto in imajo vračunan 20-odstotni ddv.

Le srce in duša ve, kako boli, ko več te ni.

V SPOMIN

21. septembra mineva leto dni žalosti od takrat, ko nas je zapustila naša draga

Marjeta Gomboc

iz Tešanovec 51

Za vsako lepo misel, prižgano svečo na njenem grobu - iskrena hvala!

Njeni najdražji

Spomin je edini cvet, ki ne umre.

V SPOMIN

30. septembra bo minilo leto žalosti od takrat, ko nas je zapustila draga žena, mama in babica

Emilija Ficko

iz Vidonec 98

Iskrena hvala vsem, ki se je z lepo mislijo spominjate in prižgete svečo na njenem grobu.

Vsi njeni

Nešteto sveč je zagorelo, nešteto solz preteklo, a nič več te ne zbudi, samo vsak dan bolj boli, ker te več med nami ni.

V SPOMIN

30. septembra mineva pet žalostnih let od takrat, ko ni več med nami naše drage žene, mame, babice in prababice

Cecilije Koštrica

iz Mostja

Za vsako lepo misel, položen cvet in prižgano svečo na njenem grobu - najlepša hvala.

Njeni najdražji

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM. PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

DAMIR BANFI s. p., VEŠČICA 17, TEL.: 02 53 48 060, FAKS: 02 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti

Vladimir Hozjan, s. p. Šulinci 87 a Tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

KOMUNALA Javno podjetje, d. o. o., Kopaljska ul. 2, Murska Sobota

D. E. POGREBNIŠTVO telefon: 02 521 37 00

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE: UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km PRODAJ VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

UREDITEV DOKUMENTOV OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJAH UREJANJE ZELENIC PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041 631 443

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja

Tel.: 02 542 10 24, faks: 02 542 20 24, GSM: 031 876 949

KEB - kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p., Ribiška pot 1 a, 9231 Beltinci

O B V E S T I L O

OBČINA BELTINCI in STANOVANJSKI SKLAD RS sta na internetni strani www.beltinci.si in oglasni deski Občinske uprave, Mladinska ulica 2, Beltinci, objavila **javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem.**

Obrazce za prijavo na razpis in podrobnejše informacije o razpisu je mogoče dobiti v tajništvu občinske uprave.

Vloge za prijavo je treba poslati ali osebno oddati na občinski upravi vključno do 15. oktobra 2005. Kontaktni osebi: Venčeslav Smodiš, Lilijana Žižek, telefon 541 35 35.

MEDIAFIN KOM, d. o. o.,
Dunajska 21, Ljubljana

UGODNA GOTOVINSKA
POSJILA do 300.000,00
SIT do 12 OBROKOV

PE LENDAVA:
031 797 715, 031 589 448

UGODNI KREDITI (OD, pokojnina, 09 ...)!

Tudi za tiste s prihodki, nižjimi od 78.000 SIT!
Možnost odplačila obstoječih kreditov.

Informacije: 041 274 749

MM, Kmetijska Zveza, s.p., 13. letnik, 13. letnik, 13. letnik

VEDEŽEVANJE ASTROLOGIJA

090 54 07
priznane vedeževalke
090 142 603

54 05
090 142 602
02 320 57 37

GEO-VRTINA, D. O. O.,

Obrtna ulica 40, 9000 Murska Sobota, tel./faks: 02 530 06 70, GSM: 041 741 809

izdelava vrtin in vodnjakov za zajem podzemnih vod,
piezometričnih in pomikovalnih vrtin,
geomehanika, čiščenje vodnjakov

GOTOVINSKA POSOJILA IN ODKUPI POSOJIL

DO 950.000 SIT DO 36 MESECEV

NA OSNOVI OSEBNEGA DOHODKA, POKOJNINE IN VAŠEGA VOZILA

PE MURSKA SOBOTA, STANETA ROZMANA 16, TEL.: 02 521 30 00

Bonafin, d. o. o., Slovenska 27, 1000 Ljubljana

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Podjetje za informiranje, d. o. o., Ul. a. Nevke 13, Murska Sobota

Mercator Center

Piese 1, Murska Sobota

PRIDRŽITE V OKTOBRU 2005

Sobota, 1. oktober, ob 9.30 uri.

Lumpijada

Lumpiju se je začelo novo šolsko leto in za vas je pripravil cel kup novosti. Že tako dobra zabava bo zdaj še boljša, saj je Lumpi v goste povabil posebnega gosta. A Lumpi, nagajivček, nam noče povedati, kdo je to. Pridi tudi ti in odkrij, kdo je Lumpijev skrivnostni gost! Zabavno bo!

Ko je hudo, me pokliči!

telefon
080 1113

Nagradni igrišče, ki ga vodi Samaritan

Novi prostori, ugodne ponudbe

50

Nova KBM d.d.
Nova Kreditna Banka Maribor

Podružnica Pomurje - LLT od ponedeljka, 26. septembra, posluje v sodobno urejenih prostorih v središču mesta v Kocljevi ulici 11 v Murski Soboti.

Celovito bančno ponudbo za občane, podjetja in zasebnike dopolnjujemo s **storitvami borznega posredništva**, možnostmi sklepanja **življenjskih in turističnih zavarovanj** ter pristopa k **vzajemnim skladom KBM Infonda**.

Od dneva otvoritve **do 31. oktobra 2005 občanom ponujamo vrsto ugodnosti.**

Za komitente Paket zvestobe:

- ♦ brezplačen pristop k Moneti plačevanju z mobitelom
- ♦ identifikacijska kartica za elektronsko bančništvo Bank@Net po polovični ceni
- ♦ podarjamo enoletno članarino za eno od plačilnih kartic Activa, Activa MasterCard ali Visa
- ♦ višje obrestne mere za depozite
- ♦ ob najemu stanovanjskega kredita bomo obračunali le polovico stroškov odobritve kredita

Občane ob prenosu transakcijskega računa čaka Paket dobrodošlice!

Poslujemo vsak delavnik med 9. in 16. uro, naša telefonska številka je 02/530 47 80.

Nova KBM d.d., Podružnica Pomurje - LLT

Vsi govorijo, da "je treba poskrbeti za svojo prihodnost" ...
... zato smo v družbi KD Group d.d. pripravili brezplačno predstavitev različnih naložbenih možnosti.

KD Group d.d. vabi na brezplačna predavanja, na katerih vas bodo finančni svetovalci Skupine KD Group podrobneje seznanili s finančno družbo KD Group d.d. in različnimi naložbenimi možnostmi: varčevanje v uspešnih vzajemnih skladih KB, investiranje v podsklade (NOVO V SLOVENIJI) - investicijska družba s sedežem v Luksemburgu, ki jo upravlja družba KD BPD, d.o.o., predstavlja novo naložbeno možnost za vlagatelje, ki želijo svoja sredstva preusmeriti na mednarodne kapitalske trge), individualno upravljanje premoženja, možnost samostojnega nakupa in prodaje vrednostnih papirjev, FONDOPOLICA (življenjsko zavarovanje življenjske zavarovalnice SLOVENICA ŽIVLJENJE, vezano na vzajemne sklade KD), bančne storitve Deželne banke Slovenije ...

Vsi, ki boste obiskali eno izmed predavanj, boste sodelovali v nagradnem žrebanju - prva nagrada je osebni avtomobil.

Datum	Kraj	Lokacija predavanja	Naslov
19. 9. 2005	Koper	Kolosej	Verdijeva 4
21. 9. 2005	Postojna	Osnovnašola Miroslava Vilharja - Vilharjeva dvorana	Trg padlih borcev 1a
22. 9. 2005	Nova Gorica	močna obrtna zbornica Nova Gorica	Ulica Gradnikove trga 1a
26. 9. 2005	Novo mesto	Kulturni center Janeza Trdine - mala dvorana	Novi trg 5
27. 9. 2005	Celje	Kolosej - dvorana B	Opekarniška cesta 9
28. 9. 2005	Slovenj Gradec	Hotel Slovenj Gradec (bivši Kompas hotel)	Glavni trg 43
3. 10. 2005	Murska Sobota	Hotel Diana - salon Murske rep. bilika	Trg zmage 8
5. 10. 2005	Velenje	Hotel Paka - mala dvorana	Rudarska 1
6. 10. 2005	Krško	Kulturni dom Krško - mala dvorana	Trg Matije Gubca 2

Predavanja bodo potekala med 17. in 19. uro. Predhodna prijava ni potrebna.

Veselim se vašega obiska!

www.kd-group.si

Spored radia Murski val

UKV 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

30. september - 00.00 SNOP - 05.00 Dobro jutro - 06.00 Smešna, Marjan - 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matjaž - 08.15 Vrtnarski nasvet - 09.00 Poročila - 09.10 TV Relax - 09.45 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.00 Poročila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Zamurjenci - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 13.20 Predstava - 14.00 Poročila - 14.05 Od petka do petka - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Romskih 60 minut - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.40 Mali oglasi - 17.30 Murski val nagraduje - 18.00 MV DUR - 19.00 Poročila - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 Kak je indak fajn bilou, Milan Zrinski - 21.05 Nadaljevanje večerne oddaje - 24.00 SNOP

1. oktober - 05.00 Dobro jutro - 09.15 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Potovanja - 11.00 Poročila - 11.15 Potepajte se z nami - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Nagrada - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna: Buče, bučnice, olje (Milan Zrinski) - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 20.00 Pam pam, Bogdan Lemut, vici, karikaturni gost, zabava do ... - 24.00 SNOP

2. oktober - 05.00 Vedro v nedeljsko jutro! - 06.00 Poročila - 06.05 Odmevi, oddaja o porabskih Slovencih (Silva Eöry) - 08.00 Misel in čas, duhovna misel pomurskih duhovnikov - 08.30 Zamurjenci - 09.00 Izbor pesmi tedna - 10.00 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kulinjara: Powder Hunters, ekstremni smučarji (Dejan Fujs) - 11.00 Poročila - 11.15 Minute za kmetovalce (Silva Eöry) - 12.00 Poročila - 12.05 Cestitke, sport - Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 19.15 Furjanek (Kdo je Jože Činč?) - 24.00 SNOP

3. oktober - 05.00 Vedro v dobro jutro, Ana Posman - 07.40 Pismo iz Porabja, Marjana - 08.00 Internetna anketa - 10.00 Poročila - 10.05 Poročila - 10.15 Vaš sosed znanstvenik - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Oaj, kak san zlufto (Po ... in vročem gostovanju v Celju) - 12.00 Po

Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

SESTAVA NARODNOZABAVNE GLASBE

NAŠA NAŠA SRCA
- po domače - Čuki
- Kdo dom je Slovenija - Striel
- Kdo dom je Slovenija - Striel
- Kdo dom je Slovenija - Striel
- Kdo dom je Slovenija - Striel
- Kdo dom je Slovenija - Striel

SESTAVA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE

- Občutek za veter
- Boardwalk Casino
- D.O.M.
- Vem, da drugo ti imaš - Energy

SESTAVA HALGATO BAND

- Halgato Band
- Halgato Band
- Halgato Band
- Halgato Band
- Halgato Band

SESTAVA LINGVA

- Lingva
- Lingva
- Lingva
- Lingva
- Lingva

SESTAVA NAGRADE

- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man

SESTAVA NAGRADE

- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man

SESTAVA NAGRADE

- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man

SESTAVA NAGRADE

- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man

SESTAVA NAGRADE

- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man

SESTAVA NAGRADE

- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man

SESTAVA NAGRADE

- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man
- Nagrada (kaseto) glasbene založbe Man

ročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 MV DUR - 19.00 Poročila - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 Kak je indak fajn bilou, Milan Zrinski - 21.05 Nadaljevanje večerne oddaje - 24.00 SNOP

TOREK, 4. oktober - 05.00 Vedro v dobro jutro! (Vida in Bojan) - 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja - 08.00 Poročila - 08.15 Odmevamo - 09.00 Poročila - 09.15 Aktualni gost - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 Specialiteta tedna - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 - Kratki stik - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Sedem veličastnih, oddaja o domači zabavi glasbi, pogovori z najboljšimi - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojece (Anica Kološa, Bojan Rajk) - 18.40 Prebiranja, drugačen pogled pomurskih avtorjev - 19.00 Poročila - 19.15 Eti ta je muzika - 20.00 Jukeboks, Boštjan Rous - 24.00 SNOP

SREDA, 5. oktober - 05.00 Vedro v dobro jutro (Gabika in Duško) - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda - 08.15 Veterinarski nasvet - 08.45 Džoužijevo pismo - 09.15 Izzi Duška Radiča - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 Specialiteta tedna - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Brulc Šiftar, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Intervju - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Hop-top, lestvica tuje zabavne glasbe - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagraduje - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Panonski odmevi, ponovitev - 20.00 Mursko-morski val, Simona Špindler - 24.00 SNOP

ČETRTEK, 6. oktober - 05.00 Dobro jutro, Nataša in Dejan - 07.40 Zagrebško pismo, Nadežda Čačinović - 09.15 Kuharski nasvet - 10.00 Poročila - 11.00 Poročila - 11.15 Reporiča tedna - 11.45 Šport za vse - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Domača plošča, lestvica - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio (Maša, Anja) - 19.00 Poročila - 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) - 20.00 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade ... - 24.00 SNOP

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 29. septembra: ob 18.00 ameriška akcijska romantična komedija Gospod in gospa Smith (Brad Pitt, Angelina Jolie, Angela Bassett, Keith David, r.: Doug Liman), ob 20.00 francoska srhljivka Anthony Zimmer (Yvan Attal, Sophie Marceau, Daniel Olbrychski, r.: Jerome Salle)

Petek, 30. septembra: ob 18.00 Gospod in gospa Smith, ob 20.00 Anthony Zimmer

Sobota, 1. oktobra: ob 18.00 Gospod in gospa Smith, ob 20.00 slovenska predpremiere filma Norega se metek ogne (Uroš Potočnik, Petra Zupan, Ludvik Bagari, r.: Mitja Novljan) - Ob predpremiere se bo predstavila filmska ekipa!

Nedelja, 2. oktobra: ob 18.00 Norega se metek ogne, ob 20.00 Gospod in gospa Smith

Ljutomer

Sobota, 1. oktobra: ob 19.30 ameriška akcijsko-pustolovska komedija Herbie: 5 polnim gasom (Lindsay Lohan, Michael Keaton, Matt Dillon, r.: Angela Robinson)

Nedelja, 2. oktobra: ob 20.00 ameriška športna komedija Zaporniško dvorišče (Adam Sandler, Chris Rock, Burt Reynolds, Cloris Leachman, Nelly, r.: Peter Segal)

Gornja Radgona

Četrtek, 29. septembra: ob 19.30 ameriški znanstvenofantastični pustolovski film Vojna svetov (Tom Cruise, Dakota Fanning, Tim Robbins, Miranda Otto, r.: Steven Spielberg)

Sobota, 1. oktobra: ob 19.30 Vojna svetov

Napoved prireditev

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

- V Galeriji PAC je na ogled razstava del akademskega slikarja Radovana Jokića iz Novega Sada v okviru projekta Novi Sad v Murski Soboti.

- V Pokrajinskem muzeju sta na ogled stalna muzejska razstava in razstava ob 80-letnici Mure, d. d. Informacije: 527 17 06!

- V BTC-ju je od 3. do 8. oktobra na ogled razstava otroških izdelkov ob tednu otroka, ki jo pripravljajo vrtci iz Murske Sobotice.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

V župnijskem razstavnem prostoru je na ogled razstava Slovenski prevodi svetih pisem ob 450-letnici prvega natisnjenege dela Svetega pisma v slovenskem jeziku.

MORAVSKE TOPLICE

V hotelu Vivat je na ogled razstava Prekmurska vas (Fokovci) skozi čas.

LENDAVA

V sinagogi je na ogled razstava del Vladimira Potočnika st. in Vladimira Potočnika mlajšega.

BOGOJINA

V veroučnih učilnicah je do konca septembra na ogled razstava del likovne delavnice Likos.

TURNIŠČE

V cerkvi Marije pod logom je do 26. decembra na ogled razstava Mi zidamo Bogi na čast! marec 1914-december 1915, ki jo je pripravil Gorazd Bence, oblikovala pa Gordana Bence.

LJUTOMER

V muzeju je na ogled Grossmannova spominska soba.

KRPLIVNIK

V etnografskem muzeju je poleg stalne na ogled tudi razstava Kmečka opravila na fotografijah in značilna vinska klet s stiskalnico.

PTUJ

V pedagoški sobi na gradu je na ogled razstava Manice Stvarnik iz Murske Sobotice, diplomantke smeri Oblikovanje tekstilij in oblačil na Ljubljanski Naravoslovnotehniški fakulteti. Razstavo, ki nosi naslov V objemu mask, je pripravil Pokrajinski muzej Ptuj.

BISTRA PRI VRHNIKI

V Tehniškem muzeju Slovenije je do konca oktobra na ogled razstava Pokrajinskega muzeja iz Murske Sobotice Na prelomih tisočletij. Odprto od torka do petka od 8. do 16., v soboto od 8. do 17. ter ob nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure, v ponedeljek zaprto! Informacije: (01) 750 66 70 ali 750 66 72!

Prispevki za nakup opreme za ginekološki oddelek in novo porodnišnico

Bela Šiftar z družino iz Murske Sobotice namesto cvetja za pok. mamo Borisa Kukanje iz Murske Sobotice - 5.000; družina Gabor iz Noršinec namesto cvetja za pok. mamo Kristino Ščavničar iz Murske Sobotice - 5.000; PD Matica Murska Sobotica namesto cvetja za pok. mamo Borisa Kukanje - 10.000; Sindikat carinikov Slovenije, Nemčavci 1 d, namesto cvetja za pok. očeta sodelavca Štefana Vučkliča - 15.000; Sindikat carinikov Slovenije, Nemčavci 1 d, namesto cvetja za pok. mamo sodelavke Lidije Dimec - 15.000; bivše sodelavke Nade Rogan namesto cvetja za pok. očeta Gezo Šipliča - 12.000; sodelavke Nade Rogan namesto cvetja za pokojnega očeta - 15.000 sit.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Prispevke zbiramo na računu št. 01100-6030278282.

Splošna bolnišnica Murska Sobotica

Napoved prireditev

OTVORITEV

GORNJA RADGONA

- V četrtek, 29. septembra, ob 18. uri bo v avli Kulturnega doma otvoritev likovne razstave, ki jo pripravlja Likovno društvo Gornja Radgona.

- V nedeljo, 2. oktobra, ob 12. uri bo otvoritev Doma godbenikov.

BREZOVCI

V petek, 30. septembra, ob 17. uri bo v gasilskem domu otvoritev 5. razstave ročnih del, ki jo pripravlja Rokodelski krožek Brezovci. Razstava bo na ogled v soboto in nedeljo od 8. do 12. ure.

ZGORNJE KONJIŠČE

V soboto, 1. oktobra, ob 17. uri bo ob ribiškem domu turistično-rekreacijskega centra slovesna prireditev v povezavi z novo turistično zanimivostjo - Oče panonskih hrastov. Slavnostni govornik bo minister za okolje in prostor Janez Podobnik, v kulturnem programu pa bodo nastopili učenci osnovne šole Apače.

KONCERT

LENDAVA

V petek, 30. septembra, ob 19. uri bodo nastopili v gledališki in koncertni dvorani solisti iz Lucce z odlomki iz Puccinijevih oper.

KAPELA

V petek, 30. septembra, ob 19. uri bo v cerkvi sv. Marije Magdalene koncert klasične glasbe, kjer bodo nastopili Jože Vagner (orgle), Janez Vouk (trombenta) in Valerij Pravdič (trombon).

MURSKA SOBOTA

V soboto, 1. oktobra, ob 21. uri bo v MIKK-u koncert skupin DJ Poll A Rock (Ljubljana) in Mazoo (Pivka in okolica) v okviru Klubskega maratona Radia Študent 2005.

GORNJA RADGONA

V nedeljo, 2. oktobra, ob 11.15 bo promenadni koncert godbenikov Pihalnega orkestra Gornja Radgona.

DOGODEK

LENDAVA

V petek, 30. septembra, ob 11. uri bo v zidnici Miška Kranjca v Lendavskih Gorah delovni pogovor o rešitvi objekta v skladu z ugotovitvami študijskega krožka Lendava nekoč in danes.

GORNJI PETROVCI

V soboto, 1. oktobra, ob 9. uri bo pred pošto shod za izlet ob evropskem dnevu opazovanja ptic. Izlet k Veliki Krki vodita Željko Šalamun in Igor Kolenko.

ČRENŠOVCI

V soboto, 1. oktobra, ob 11. uri bo pri osnovni šoli gasilsko-vojaška vaja Pripravljenost 2005.

PUCONCI

V nedeljo, 2. oktobra, ob 11. uri bo v večnamenski dvorani otvoritev kulinarčne razstave. Istočasno bo na dvorišču pri občini začetek Dodolijade. Podelitev priznanj in zlate kijance bo v večnamenski dvorani ob 14. uri.

GORNJA RADGONA

V nedeljo, 2. oktobra, ob 11. uri bo položitev cvetja na grob dr. Antona Trstenjaka.

NEGOVA

V nedeljo, 2. oktobra, ob 13. uri se bo začel pri gasilskem domu 5. Kostonjev piknik, ki ga pripravlja TD Negova - Sp. Ivanjci.

MURSKA SOBOTA

- V soboto, 1. oktobra, bo v središču mesta Zvezda Oktoberfesti z velikim številom glasbenih izvajalcev.

- V torek, 4. oktobra, bo v mestnem parku predstavitev nordijske hoje, ki jo pripravlja Društvo za zdravje srca in ožilja Pomurja v sodelovanju z ZZV MS.

- V torek, 4. oktobra, ob 15. uri bosta v Pokrajinskem muzeju ogled muzeja in delavnica na temo Moj najljubši predmet v muzeju.

- V torek, 4. oktobra, ob 16.30 bosta v Pokrajinski študijski knjižnici bralna ura in likovna delavnica Vsak otrok ima pravico do drugačnosti.

- V sredo, 5. oktobra, ob 15. uri bo pred grajskim dvoriščem start izleta za otroke in starše na Bukovniško jezero.

GLEDALIŠČE

MURSKA SOBOTA

- V petek, 30. septembra, je zadnji dan vpisa v gledališki abonma 2005/06 za nove abonente. Vpis poteka pri blagajni soboškega kina ali v predprostoru grajske dvorane.

- V soboto, 1. oktobra, ob 11. uri bo v BTC-ju otroška predstava Poklic coprnice Mice v izvedbi čistilke Fate.

- V ponedeljek, 3. oktobra, ob 17. uri bo v grajski dvorani gledališka predstava za najmlajše Mali strah - Bav, Bav v izvedbi gledališke skupine OŠ Mačkovci.

LITERATURA

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 29. septembra, ob 18. uri bo v grajski dvorani predstavitev knjige še zdaj, na te sveti den, moreš prekinjati? in okrogla miza na temo Odi, ka ti poven ... grdo reč? Pogovor bo vodila Vida Toš, ki se bo pogovarjala z zbiralko in urednico Jelko Pšajd, publicistom Bernardom Nežmahom, slavistom Jožetom Ftičarjem in psihiatrom Jožetom Magdičem.

Delimo vstopnice za kino

Originalni naslov filma Učinek metulja je The Butterfly Effect. Našo nagrado dobi Miran Zrim, Lendavska 44, 9000 Murska Sobotica. Čestitamo! Naslednje nagradno vprašanje je:

Napišite rojstni kraj igralca Ludvika Bagarija!

Kupon št. 39 - Odgovore pošljite do torka, 4. oktobra, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobotica, ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

VESTNIKOV KOLEDAR

29. september, četrtek	MIHAEL
30. september, petek	SONJA
1. oktober, sobota	JULIJA
2. oktober, nedelja	BOGUMIL
3. oktober, ponedeljek	TEREZIJA
4. oktober, torek	FRANC
5. oktober, sredo	MARCEL

1. oktobra bo sonce vzšlo ob 7. uri, zašlo pa ob 18. uri in 42 minut. Dan bo tako dolg 11 ur in 42 minut. 3. oktobra ob 12. uri in 29 minut bo na nebu nastopil mlaj. Istega dne ob 11. uri in 32 minut se bo začel Sončev mrk.

Menjalniški tečaj tolarja v Banki Slovenije 28. septembra 2005

država	ozn. val.	šifra	enota	nakupni	srednji	prodajni
EMU	EUR	978	1	238,8546	239,5733	240,2920
Hrvaška	HRK	191	1	32,0748	32,1713	32,2678
Madž.	HUF	348	1	0,9667	0,9696	0,9725
Švica	CHF	756	1	153,3873	153,8488	154,3103
V. Brit.	GBP	826	1	351,0503	352,1066	353,1629
ZDA	USD	840	1	198,7805	199,3786	199,9767

VANAK in VICI

Menjava službe

Ginekolog se je naveličal svoje službe in se je prijavil za avtomehnika.

Na preizkusu mu mojster reče: »100 evrov ti dam, če boš znal razstaviti motor, in še 100 evrov, če ga boš znal sestaviti nazaj.« Ginekolog oboje dobro naredi, mojster mu da 300 evrov in pravi: »100 ker si ga razstavil, 100 ker si ga sestavil in še 100, ker si vse to naredil skozi izpušni lonec.«

Črnogorski rop

Črnogorca oropata banko in pobegneta. Plen vržeta na mizo in vključita televizor.

Eden pravi: »Ali bova štela ali pa raje počakava poročila, da povedo, koliko sva ukradla?«

Firma

Pri Horvatovih na vrata potrkva župnik. »Si ti, angelček moj?« vpraša Horvat.

»Ne ravno,« odgovori župnik, »sem pa iz iste firme.«

Spoštovani bralci, vabimo vas k sodelovanju. Šale, katerim ste se najbolj nasmejali, pošljite na dopisnicah s pripisom: VESTNIK, »Vanekovi vici«, Ulica arh. Novaka 13, 9000 M. Sobota. Vsak teden bomo objavljeno šalo nagradili.

Šofer avta spregledal vlak

V preteklih dvanajstih dneh je prišlo v Pomurju do štirih prometnih nesreč s smrtnim izidom. Zadnja se je zgodila v torek okrog 13. ure na nezavarovanem železniškem prehodu v Verzeju. 78-letni Franc Dobrajnsčak s Cvena pri Ljutomeru se je z osebnim avtom Ford Fiesta peljal po cesti Veržej-Krapje. Ko je pripeljal na železniški prehod, je po tirih iz smeri Murske Sobotice pripeljala kompozicija tovornega vlaka. Po silovitem trčenju se je vlak, ki je zaviral, ustavil šele po dobrih 300 metrih od mesta nesreče. Šofer avta je bil tako hudo ranjen, da je umrl. Na nezavarovanem prehodu v Verzeju je bilo v preteklosti več nesreč, ki so terjale človeška življenja. Sicer pa je že nekaj časa na prehodu vse pripravljeno za namestitve varnostnih zapornic. Pokojni Dobrajnsčak je letošnja 16. smrtna žrtev v prometu. - A. B., foto: N. J.

NAROČAM VESTNIK za najmanj eno leto (do preklica):

Ime
in priimek:

Kraj:

Ulica:

številka:

Poštna številka:

pošta:

Davčna številka:

Datum:

Naročnino želim plačevati (obkroži!):

a) po položnici - letno

b) po položnici - polletno

Pozornost novemu
naročniku, ki se na
časopis naroča PRVIČ:

majica

VESTNIK

c) po položnici - trimesečno

Tudi pomurski
možje postavje
žanjejo konopljo

Če ste lahko v medijih večkrat zasledili, kako možje postavje po Sloveniji vsake toliko časa najdejo in seveda zasežejo (beri požanjejo) nasad konoplje, se je minuli petek to pripetilo tudi pri nas, ko so petrovski policisti in soboški kriminalisti v nasadu konoplje prijeli 21-letnika z Goricekega. Da to ni njegov edini nasad in da ima doma v garaži 30 sadik, ki jih suši, je še priznal. Vsega skupaj so zasegli 208 sadik konoplje. Če bi se mladenič spustil v trgovanje, bi lahko zaslužil skoraj tri milijone tolarjev. Zoper 21-letnika sledi kazenska ovadba na tožilstvo. - A. B., foto: PU MS

Invalidski šport – Turnir v malem nogometu

Varstveno-delovni center Murska Sobota je bil organizator 2. turnirja v malem nogometu v okviru Specialne olimpiade Slovenije – lige vzhod, ki je bil v telovadnici OŠ III. Sodelovale so štiri ekipe. Soboška, ki so jo sestavljali nogometaši Roman Krapec, Tine Čuk, Franci Dervarič, Karli Cedula, Darko Cedula in Zvonko Fekonja ter trener Robi Šiplič, je zelo dobro odigrala vse tri tekme.

Rezultati: M. Sobota – Zagorje 4 : 1, Zagorje – Črna II 2 : 1, Zagorje – Črna I 2 : 0, M. Sobota – Črna I 2 : 0, Črna I – Črna II 5 : 1, M. Sobota – Črna II 1 : 0. Zaključni turnir, na katerem se pomerijo ekipe z vzhoda in zahoda Slovenije, bo oktobra v Kopru. Na posnetki so člani soboške ekipe. - M. J.

Policista rešila življenje

Boštjan Hren in Andrej Husar, policista iz skupine za varovanje državne meje na policijski postaji Lendava, sta v ponedeljek, 26. septembra, rešila življenje 47-letnemu moškemu, ki je v reki Muri želel storiti samomor.

Policista sta opravljala naloge varovanja meje, ko sta ob cesti blizu mostu čez reko Muro v Bistrici opazila več parkiranih avtov. Vprašala sta, kaj se dogaja. Ljudje so jima odvrnili, da pogrešajo moškega, za katerega mislijo, da je storil samomor. Prišla sta z iskanjem in postala pozorna na sledi, ki so vodile proti reki. Po pregledu 100-metrskega pasu obrežja sta v vodi videla moškega. Na njune klice se ni odzval. Zabredla sta v približno meter globoko vodo in 47-letnika potegnili na kopno. Ker je bilo njegovo življenje v nevarnosti, saj je bil močno podhlajen, sta mu dala prvo pomoč in poklicala reševalno vozilo. Po informacijah iz bolnišnice je moški še vedno v kritičnem stanju. Policista Hrena in Husarja, ki sta med reševanjem tvegala svoji življenji, je direktor soboške policije Aleksander Jevšek javno pohvalil.

A. B.

Rudi in mama na srečanju v Pristavi

Že 37 let v tujini

Nedavnega 2. srečanja Pristavcev, tradicionalne oblike druženja in obujanja spominov vseh, ki so bili rojeni v Pristavi, sta se udeležila tudi mama Justina (77) in sin Rudolf Šiško (55), ki že domala štiri desetletja živita v Avstriji.

»Rojen sem v Pristavi, v hiši s številko 2,« pričenja svojo pripoved Rudi. To je bila ena najstarejših, »cimpranih« in s slamo kritih hiš v Pristavi, ki je danes seveda ni več. Po uspešno končani osnovni šoli v Ljutomeru je končal triletno poklicno izobraževanje kovinarske dejavnosti v Mariboru in se takoj odločil za služenje kruha v tujini. Starša sta že v času njegovega šolanja delala v Avstriji, zato ga je pot vodila k njima. Enaka življenjska usoda je doletela tudi Rudičjevo sestro Ireno in brata Evgena. V novem okolju je Rudi odslužil vojaški rok in se zaposlil v svoji stroki. V letih od 1972 do 1995 je služboval v ameriški firmi Cyncynati na Dunaju. Zaradi težkih delovnih razmer (strupenih plinov in prahu) si je poiskal novo delovno mesto v banki, nazadnje pa je delal kot trgovski potnik. Sedaj pričakuje vso potrebno dokumentacijo o odločitvi za upokojitve, saj te dni napolnjuje 40 let dela v tujini (3-letno obdobje obiskovanja poklicne šole se mu šteje v delovno dobo). V Pristavi praktično nima nič, ne ožjih sorodnikov ne rojstne hiše, a svojo domačo vas običajno obišče enkrat letno. »Rad se vracam, saj me na Pristavo vežejo spomini na otroštvo in osnovnošolska leta. Tista najlepša, najbolj brezskrbna.« Po Rudičjevem razmišljanju ni daleč čas, ko ga bo pot znova zanesla bližje Prlekiji. Po dokončni upokojitvi namreč namerava svoje nepremičnine v Avstriji prodati in se podati v toplejše območje kraje na slovenski ali hrvaški obali.

N. Š.

Zgodnji jesenski čas pomeni tudi čas slovesa od pravnega. Tako se je v pozdrav jeseni desetlet letom starosti pripravo slavlje v Murski Soboti. Bili so sami domačini. Povabljeni po politični liniji so jubilejni občani središča »prešpricali«. Občani drugih občin pa so se lahko balli priti, saj se v svoji periferi skromnosti zavedajo, da bi spri hodom na kulturno prireditev mesta lahko oskubili že tako ali tako skromne proračune svojih občin, iz katerih naj bi se polna razlika v ceni. Kulturno bodo še nekako prežvečili, kako pa bo, ko bodo začele z delom mestne mirnice, se pa še ne ve.

Čas, ko je bil brat Pošter košarki v Beogradu, so izkoristili pri Darsu in kontrolovali dela za avtocestni odsek Lendava. Z njegovo odsotnostjo je bila namreč rana zahteva po postopni izbora izvajalca.

V Tumišču bo Ferencova zaradi izteka medenega leta parlamentarnega letnega je na senju rezervirala znano podjetje iz Ruma mešani lasti s solastvina Dobrovnik in Lendava tržilo znano blagovno Ciri. Tokrat ne gre za ampak bodo poskusili virati džem, pridelan brez zervansov.

V Lendavi so končno zasadi lopato na dotrajani gometnega igrišča. To pomeni, da se je gradnja novega stadiona začela.

Ob celi vrsti specializiranih komunalne aktivnosti so Računčani dočakali komunalno podjetje. Tega so nekoliko Morda pa bi ob tej obliži specializiranih podjetij in izkušenj na tem področju začeli razmišljati o komunalni univerzi.

Domači proizvajalci steti embalaže so nekoliko občeni, ker posel sestrsk zavave Radenske in Jamnice ji. Računali so namreč, da primeru sestrsk povezave spe lahko dela stesnilo iz Radensko, kateri del senja iz Lepe naše.

Buče so imele zbiranje donch. Na skupščini so ugotovile, da se je nekaj njih nasvetov le upoštevati dovoljne so tudi, ker se je uporabilo za kobilja jata. Tem so izrazile zadovoljstvo, so modreci končno ugotovili, njihova promocijska nisa vas ne more delovati, omejenostjo odgovornosti je dobro, da je dobila javna oblastila kot javni zavod.

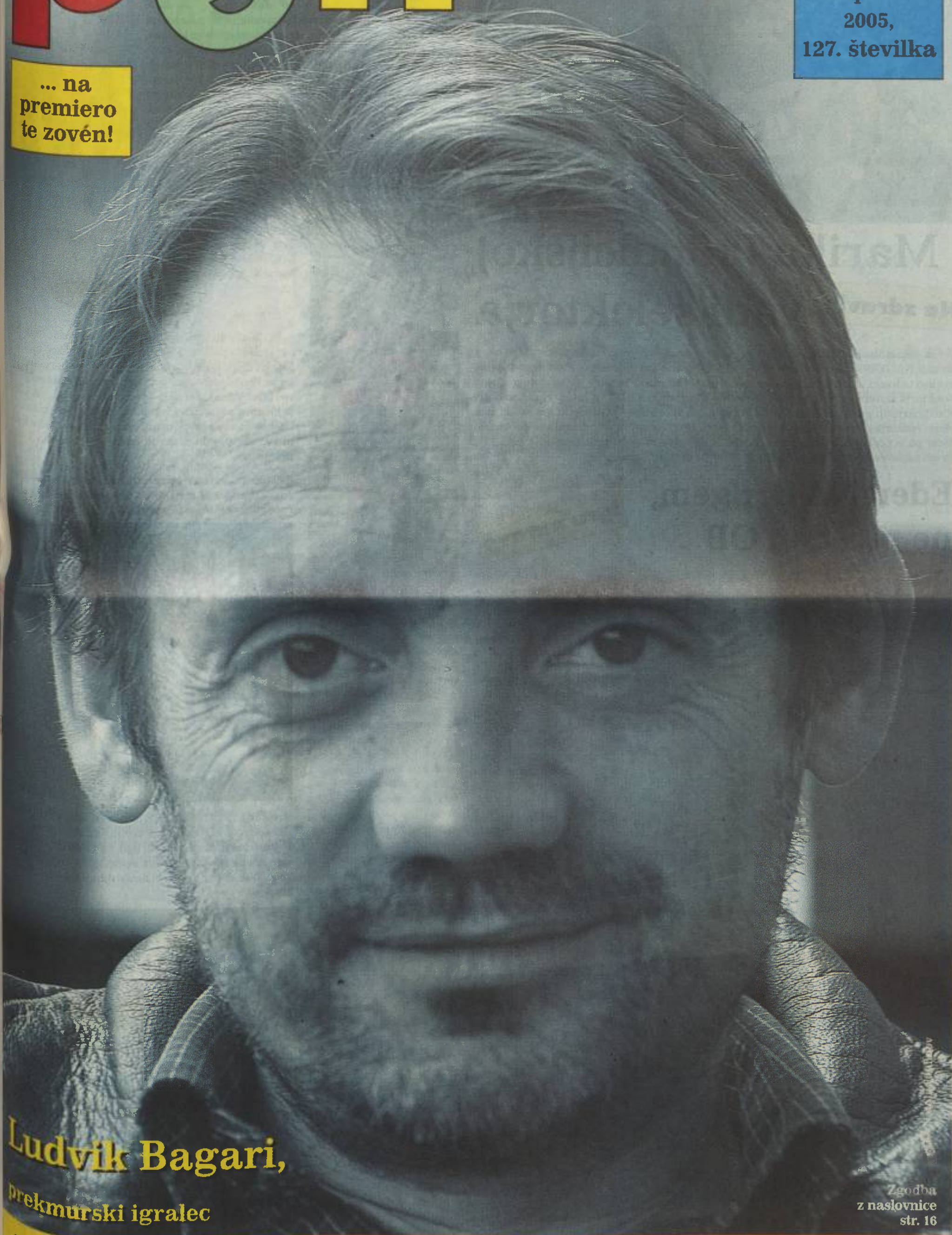
V soboto so družbo odšli led Keme, ki je imela dan odprtih vrat, trije veliki prireditelji, predsednik upokojenskega društva, predsednik socialnega mladka, predsednik socialnega v. v. Po ogledu so pri Arhivu pogrešali še enega, vendar ni bil bi bil še zmeraj pripravljen prijeteljskih vizi.

BESEDA NI KONJ

pen

... na
premiero
te zovén!

VESTNIKOV
MESEČNIK,
četrtek,
29. september
2005,
127. številka

Ludvik Bagari,
prekmurški igralec

Zgodba
z naslovnice
str. 16

Mureki nimamo preveč pogosto priložnosti gledati »svojega« celovečernega filma.
Mož z naslovnice je zato vreden podpore, če ne celo občudovanja – kot tudi
naslednji Pen, ko (če) 27. oktobra znova izide.

Nafta draga, Naftini nogometaši še dražji

Senzacije

Potem ko je Mura neslavno propadla in so na njenem pogorišču (uspešno!!!) začeli z novimi silami in novim klubom, vrzel v slovenski prvi ligi zapolnjuje druga ekipa, ki jo upravičeno štejejo za svojo vsi Pomurci (pa tudi nekateri drugi). V NAFTI je namreč veliko igralcev iz vse regije, domače tekme igrajo v Beltincih, obisk pa je praviloma odličen – v beltinski športni park pride vselej vsaj dva tisoč navijačev, kar je za sedanje razmere v prvoligaškem SLO-zogobrcu zelo veliko. In dejstvo je, da vsi še zdaleč niso zgolj iz Lendave. Sicer pa so rezultati fantov v modrih dresih presenetili prav vse, vključno z vodstvom. To je lahko kar veselo, da se nafta na svetovnih trgih draži, saj bodo imeli na ta način tudi pri lendavskem podjetju, ki je glavni pokrovitelj ekipe, dovolj denarja za premije uspešnim nogometašem. Sicer pa so Pentute prepričane, da cena nogometni Nafti narašča veliko še hitreje.

Zdaj mó pa ge fúčko!

Feri, priidi brati!

Pri Nafti je tudi trenutno poškodovani legendarni obrambni igralec iz SEBEBOREC, sicer nekoč tudi igralec Mure FERI CIFER. Za zdaj je sicer še na berglah, vendar pa so Pentute iz zanesljivih virov izvedele, da dolgo ne bo več tako. Vrlemu Feriju je dovolj prisilnega počitka, čeprav je njegova poškodba gležnja vse prej kot nedolžna. Če bo prej, se namerava spomladi vrniti na nogometne travnike in svoji ekipi pomagati do največjega uspeha v zadnjih desetletjih.

V beltinskem športnem parku se srečujejo tudi nekateri žogobrcarski asi, med katerimi sta dva, ki sta z različnim uspehom poskusila še trenerski kruh. Medtem ko...

strelcev ŠTEFAN ŠKAPER (očala za srajco) bolj ali manj nezadovoljen z rezultati svojih »žutih«
dečkov (ekipa Beltinec, ki nastopa v tretji ligi), pa DAMIR ROB, ideolog igre lendavske prvoligaške ekipe, nima razloga za slabo voljo. Dokler bodo njegovi fantje dihal kot eden, bodo tudi zmage!

Misliš, ka de letos teklo?

Marika (kondicijsko)

Na zdravje

vadi selektorja

Eno najzlahtnejših kapljic v naši regiji pridelujejo dobrovniški vinogradniki. Med njimi so tudi NAGYEVI oziroma KARDINARJEVI. Trgatev pri njih so poseben dogodek, saj pridejo tudi taki, ki jim tovrstna dejavnost ni najbolj domača. Pentute so tako fotografirale selektorja slovenske ženske reprezentance v kegljanju, LADA GOBCA. Na trgatev pri Kardinarjevih ga je »inštruirala«
naša najboljša športnica MARIKA, ki mu je zaupala vlogo »putarja«. Pravijo, da je svojo nalogo dobro opravil in ni omagal vse do konca. Sicer pa je posnetek le spomin na lansko in napoved za skorajšnjo letošnjo trgatev. Po prvih napovedih vina tudi v letniku 2005 ne bo primanjkovalo.

Frbo

Eden NA drugem, ne pa eden OB drugem

Igra narave

Glej, glej!

Gobarska sezona (vsaj za priložnostne gobarje) se počasi bliža h koncu, narava pa je tudi tokrat poskrbela, da ste si številni krajšali čas in si v gozdovih lajšali duše. EMINA nam je poslala zanimiv posnetek dvojnega gobana – siamska dvojčka sta našla NATAŠA in IVAN iz ROBADAJA. Pentute sicer vedo natančno, kateri od obeh, a naj ostane v dvojini, če sta tudi gobana tako usodno povezana!

Emina

Desetletje

Samo deževen in mrzel dan – bilo je v soboto, 17. septembra – je malo pokvaril prvo »okroglo«
praznovanje največje in edine pomurske mestne občine. Župan Anton Štihec je ob podpori pokroviteljev meščane in vse Pomurce povabil na gala koncert v Fazanerijo brez plačila vstopnine. Vsem, ki so zaradi 11 stopinj C in dežnih kapelj ostali doma, je lahko samo žal. Kontrabant in

Posodi mi jurja so ozračje okrog Fazanerije otoplili, Vlado Kreslin z Malimi bogovi pa je kar odprl letošnjo kurilno sezono. Publika se je s tribun umaknila podnje ter na igrišče in skupaj s Kreslinom so žgali krepko čez polnoč.

Spejvlimo vkuper!

Vse najboukše,

Zbrale so se nočne ptice (in ptiči)

Srečanja

Nacionalist za strpnost

Čeprav v slovenskih političnih krogih velja za manj strpnega, saj je pač snovalec in prvi človek stranke, ki ima v svojem nazivu »NA-

Snop

Stoletje

Zakoj pa té ponoči ne spijo?

Tu in tam nam kakšen prispevek pošljete tudi bralci (oziroma poslušalci). Tako smo dobili za posnetek srečanja nočnih ptic (ptičev) ali snopovcev. Gre za poslušalce nočnega slovenskih radijskih postaj, med katerimi je tudi Murski val. LOJZKA iz RADA nam je v imenu vseh udeležencev (TATJANA, MARIJA, FRANČEK, LIZIKA, IVAN, BOJAN, STANKO IN KARIN) poslala fotografijo s srečanja nočnih pri-gostilni Urška v Plitvici. Poleg druženja z jedačo in pijačo so si ogledali Ra-

Je l', Rade, pošto je mučkalica na Skadarliji?

Za tebe džabe, Zmago, ja častim!

ACIONALNA«, pa je ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI znan tudi po tem, da neguje stike z nekaterimi iz nek-danje države. Pentute so ga prestregle ob pristrčnem srečanju z RADETOM BAKRAČEVIČEM iz RA-DENEC (več las in bolj beli

brki), za katerega vemo, da je zaslužen za številna po-novno obnovljena srečanja in izmenjavo med njegovimi rodnimi srbskimi kraji in Slovenijo. Če k temu do-damo prava romanja, ki jih Slovenci uprizarjajo avgus-ta, ko je znameniti pihal-

noorkestrski festival BUČA, in smo jih tudi nedavno, ko je bilo v BEOGRADU ev-ropsko prvenstvo v košarki, potem se zdi, da sta naroda po nekajletni »ohladi« spet vsako leto v toplejših odnosih.

Tekal

Kaj piknik avtobus!

V zadnjih letih je moderno zblíževanje posameznih vasi, posebej pa ulic. Prirejajo družabna srečanja, piknik. Prebivalci JURKOVIČEVE ULICE v ADENCIH pa so stopili (ali bolje: se odpeljali) še korak naprej, kajti namesto piknika so si omislili pravi pravcati avtobus, s katerim so se popeljali na izlet. Vandrali so po državi, še najbolj pa se jim je vtisnilo v spomin s podobo kozoroga. Bravo, Jurkovičevke in Jur-

Tacko

Cela ulica nori

Izleti

Desetletje

Sobota!

V dolniagana Praznujmo skupaj! je župan s pokrovitelji in drugimi povabljeni nazdravil (na fotografijah so župan Andrej Gorenčer med klepetom s poslancema SDS - gostjo iz Ljubljane in domačim poslancem Jožefom Fickom - ter poslanec LDS dr. Mitja Slavinec, njegova partnerica in Niko Hochsteter) in vsem ponudil po en bolj ali manj enak velik kos jubilejne torte. Nov desetletje se bo po prijaznem dogodku v našem glavnem mestu lahko preprosto glasil

DELAJMO SKUPAJ!

Skupinska slika s čikošem. Na Bugacu je vse podrejeno komerciali. Še konj ve, kako se je treba postaviti v najlepšo pozo. Za romantično betyarsko-hajduško tradicijo zadošča nekaj konjev, čreda sivega goveda, noša, neskončna pusta, csali csarda, za spomin biči, sedla, rezbarije pa spreten menedžer in podjeten fotograf, ki za tisočaka po osebi izdela sliko in puszta turizmus cveti ...

Gorička okroglina na madžarski pusti

So dnevi, ki si jih velja zapomniti. Tak je 20. avgust, na koledarju posvečen spominu na madžarskega kralja Štefana I., Madžari z Goričkega pa so si ga izbrali za izlet po Madžarski. Nič posebnega torej, čeprav je bila tokrat njihov cilj madžarska pusta. Vendar pa je samo malo manjkalo, da bi postal zgodovinski: Tibor Vörös, šef madžarske manjšine v občini Moravske Toplice, dva dni ni smel izvajati nobene politične aktivnosti – tako so namreč s konsenzom odločili udeleženci. Dosežek so nameravali patentirati in dobro prodati vodstvu pomurske madžarske samouprave, županu občine, vladi, ambasadi in drugim interesentom, toda Tiborju so zavore v osrčju madžarske puste popustile: na salašu se je sestal z upornim gazdom in se skrivaj dogovoril za medregijski protestni pohod na Bruselj. S patentom je bilo tako konec, še preden so se izletniki vrnili domov. In vse obetavne kupčije so padle v vodo ... Prav zaradi tega in drugih doživetij so se imeli dva dni odlično in na popotovanje ostaja nepozaben spomin.

To je kortsčuvanje za volitve, smo pomislili za začetku poti, toda zaupniki so nam razložili, da Tibor Vörös kar tako, po dobri stari navadi na Goričkem streže domačo pečenko, gorički kruj in paradajs. Brez gvušne domače košče nemreš po sveti oditi, je njegova in skupna ugotovitev vseh izletnikov.

Bugac puszta je prastepa, ki je nikoli niso preorali. Pod nekaj centimetri rodne prsti je živi pesek, ki ga razpiha najmanjša sapica. Tu je doma sivo stepsko govedo z veličastnimi rogovi, ki je pred dva tisoč leti prispelo z Arpadovim ljudstvom. Preživelo je vse vojne in ujme. Danes se zaradi nezanimanja črede vedno bolj redčijo. Čikoš, gulyas – njihov pastir – pa postaja del lažne romantike. Pač vse ima svojo ceno ...

Dolga pot je skupino 35 izletnikov v dveh dneh, saj izlet brez prenočevanja sploh ni pravi izlet, vodila do Kecskemeta in Bugac puszte s postankom v Kiskörösu, rojstnem mestu Sandorja Petőfija, in v vinorodnem Hajosu, kjer so se poklonili bogu Bakhusu.

Kecskemet s svojo Cifra paloto (pisano palačo), močnimi cerkvami, živahno tržnico, čardami in njihovo futtyös palinko, pristava Pongrac s čikoši – pastirji s čredami sivega goveda – in ravnica, kjer krtina velja za goro, so prekmurske Madžare očarali. Na pristavi Tanya gazde Karolya Vörösmartyija (konspirativno mesto Tiborja Vörösa) je slišati veličastno zgodbo o iznajdljivosti bistrega kmeta, ki mu niti Evropska unija, še manj pa madžarska država ne moreta do živega. Pravi, da ni šel on v Evropo, temveč je ona prišla k njemu ...

Čeprav tistih nekaj tisoč evropskih turistov, ki jih agencije organizirano pripeljejo na njegovo domačijo na langas in deci rdečega vina, še ni cela Evropa, gospodarju res ni treba zapustiti petdeset hektarskega posestva, sredi katerega stojita hiška in skedenj. (Jo, koliko je po Goričkem takih osamljenih hišk in so celo bliže Evropi ...)

Na salašu ima vse svoj namen in svojo ceno. Ustrezale sem kriterijem puszta modli: na njej je kaj za prajati a vendar jo lahko vzameš pod bundo. Gazda se sicer pravi bolj kisló, a vseeno je za večno zvestobo ponudil 5 bivolo, 91 glav sive marhe (govedi) in 200 mangalic. In če pomislim, da sem se pred mnogi leti poročila iz gole ljubezni ...

Trenutku primerno: resni in dostojni pred rojstno hišo Sandorja Petőfija v Kiskörösu.

Tonček, ki se je močno trudil, da bi ga poleg soproge (ta je že tako ali tako na to obsojena) tudi druge imele rade, v tem trenutku – glede na resne obraze damskega zbora – ni bil najbolj uspešen. Potem pa se mu je sreča vseeno malo nasmehnila ...

Čeprav nikjer na pusti ni niti poštene krtine, še manj pa bregov, je vina v Hajosu, v vasi s 500 vinskih hramov za celo jezero. Potem pa začuden spoznaš, da namreč za pšenice in koruze na ravnici raste trta, pod peskom se so dva in več sto metrov dolgi rovi – kleti, kjer zori vino, ki ga prodajo do zadnje kapljice. V poprečju pridelajo vinogradnik 3 do 5 tisoč litrov, skupaj dva milijona litrov. Vse jim uspe prodati.

FOTO

Ekstremni padalec, ki je navdušil Lojzeta Slaka

Jože Veldin je star šele poltretje desetletje, pa je že skoraj 3.000-krat (tritisočkrat) poletel izpod neba. Za skakanje ga je navdušil oče, ki je bil padalec in je s takrat malim Jožekom veliko časa prebil na rakičanskem letališču. Sicer pa je Jože Veldin zapisan še eni tradiciji – poklicno je namreč strojevodja, kot sta bila oče in dedek oziroma tudi možje v ženini družini. A skakanje se je, kot pravi Jože, prelevilo v tak užitek, da brez njega ne more živeti.

Oče Jože in danes 16-letna hčerka Dorina pri skoku s tandemom. Podobno je poskusila tudi soproga Natalija, ki možjevo kariero podpira. Pravi, da se je navadila in je ni strah. Njegov komentar: »Ko se je odločila zame, je vedela, da jemlje Jožeta padalca in ne samo Jožeta!«

Te je bilo pred prvim skokom strah?

Ne, saj takrat ne veš natanko, za kaj pravzaprav gre. Strah pride šele pozneje, s tretjim, četrtnim skokom, ko ti je vse bolj jasno. Strah te je tudi, ko izvajaš kaj novega.

Ti si se »običajnega« padalstva naveličal.

Ja, če grem gor in skočim s 3 ali 4 tisoč metrov z navadnim padalom, se mi zdi enako, kot če se z avtom peljem v službo. Nobenega adrenalina.

Kako torej zdaj skačeš?

Ukvarjal sem se z vsemi padalskimi disciplinami – najprej skoki na cilj, potem skupinski likovni skoki pa deskanje po zraku, v zadnjem času pa še prosto letenje (free fly) in base jumping.

Kaj je najtežje?

Sky surf (deskanje, op. p.). To sem počel edini v Sloveniji, s kolegom snemalcem, ki je bil v moji ekipi, sva se že pripravljala na svetovno prvenstvo v Španiji leta 2001. A žal se mu je primerila tragična nesreča, po tem dogodku pa sem tudi nehal deskat. Nisem več našel pravega partnerja pa tudi motiva ne. Zdaj največ prosto letim – free fly je disciplina, sestavljena iz dveh padalcev in snemalca, osnovno pa je, da v prostem padu v 45 sekundah izvedeš čim več in čim boljše like – na primer stoji drug drugemu na glavi in podobno. Vse to pri hitrosti do 300 kilometrov na uro.

Ne bi bilo lepše imeti v ekipi ženske?

To žal ne gre, ker so ženske prelahke in ne moreš uskladiti hitrosti.

Ampak s prostim padom ni konec tvojih skakalnih norosti ...

Štirikrat sem poskusil tudi skok z mostu (base jump). In sicer v Vrsarju z višine 125 metrov. Pač skočiš in si v zadnjem delu leta odpreš padalo.

Ampak za kaj takega moraš biti malo nor!
Ne malo, fejš.

Ni to prenevarno?

Ne vem. Je pa res, da za base jumping potrebuješ posebno opremo in posebna padala. Šivajo jih tudi pri nas, v Škofji Loki.

Si bil kdaj v posebni nevarnosti?

Doslej nisem imel težav, ker padalci odpiranja rezervnega padala ne štejemo za resno nevarnost. Sem ga pa doslej moral uporabiti devetkrat.

Devetkrat si bil blizu smrti, saj bi se lahko

140 evrov ali 36 tisočakov.

Ni ob vsem tem dolgočasno biti strojevodja?

Ne, to je zanimiv poklic, ki ga opravljam že petnajst let. Še vedno mi ni žal, da sem zanj odločil.

Jože Veldin je edini Sloveniji, ki je jadral po zraku. Njegovo deskanje so uporabili v različnih spotih. Poleg Slaka je »videosurfal« tudi za skupino MI2, in sicer za pesem Ljubezen pod topoli. Sicer pa je sodeloval tudi v reklamnem filmu o Prekmurju, ko je skočil iz toplozračnega balona.

Sicer pa posebne nevarnosti pri padalstvu ni, razen če iz tega normalnega športa zganjaš ekstremizem.

Ampak prav ti to počneš!

Ja, malo že. A se moraš pri ekstremih zavedati, da nisi nikoli tako dober, da se ti ne bi moglo kaj zgoditi. Pozoren moraš biti na vse malenkosti.

zgodilo, da se tudi rezerva ne odpre. Kaj potem?

Potegneš vrstico, za katero je zataknen listič z napisom: »Več sreče prihodnjič!«

Veliko znanim in neznanim si zračne čare prikazal s tandemom?

Ja, na hitro se spomnim Tine Maze, Andreja Šifrerja, Lojzeta Slaka. Posebej zadnji je bil navdušen in z mano je skočil kar štirikrat. Vse skupaj zaradi snemanja videospota za njegovo pesem z naslovom Padalec.

Verjetno opašaš, da je navadne smrtnike strah, ko jih pelješ »gor«?

Ja, tandemi so zanimiva reč. Mnogi se pred odhodom v letalo »podkrepijo« s kakšno pijačo za pogum. Sicer pa v zraku čutim, da je moške bolj strah kot ženske – moški so totalno trdi, upirajo se, ženske pa so mehke in se prepustijo padalcu in zračnim tokovom.

Se da tvoje znanje unovčiti?

Ker gre za drag šport, se moram nekako znati. Ustanovil sem lasten klub SKERi fly v spomin na ponesrečenega prijatelja. Vodim nadaljevalne padalske tečaje, izvajam skoke s tandemom, imam nemško licenco za zlaganje rezervnih in vojaških padal ...

Koliko pa stane en skok s tandemom?

Lahko strojevodja prepreči nesrečo?
To skoraj ni mogoče. Če voziš potniški vlak s hitrostjo od 80 do 100 kilometrov na uro, se vlak ustavlja 300 metrov, tovorni pa cel kilometer. Doslej se mi je zgodilo ena nesreč, štirje ljudje so v njih umrli.

Logo **Jurij Zauneker**
Bojan Petek

Devet bratov in sester družine Šooš

Število devet naj bi bilo pravično. Vse zgodbe se namreč začnajo za devetimi gorami in za devetimi vodami. Toda številka iz naše zgodbe ni povezana z geografijo, saj Veščica, kjer so doma člani družine Šooš, le ni tako daleč od našega uredništva. Kljub temu pa je devetica tista, ki označuje število bratov in sester, ki so privekali na svet Karolini in Ludviku Šoošu. Danes so sicer že vsi odrasli in imajo svoje družine, toda še vedno se vsako leto ob družinskih praznikih in srečanjih zberejo na domačiji v Veščici, ko pa potrebujejo drug drugega, si vedno priskočijo na pomoč.

Pravljичno število

Življenje na majhni kmetiji

Šolevi otroci izhajajo iz družine, ki je v Veščici majhno kmetijo. Ker je bila stevilčna, majhen kos polja, nekaj in tri ali štiri glave goveje živine za preživetje, zato se je oče ukvarjal še s soboslikarstvom in pleskarstvom. Za gospodinjstvo in ob pomoči otrok skrbela mama Čeprav so bili tisti časi težki in bila premožna, sta oče in mama da otroci niso čutili pomanjkanja. fantje so morali vedno nositi starejših bratov in Oskar, ki je bil od sedmih dečkov pri hiši, je na vedno dobil obrabljene in ponošene

grafija je nastala leta 1966. Pred
objektiv so se postavili trije bratje družine
Oskar, Karlo in Ernest.

otroke vedno prinesel kakšen približek, za kuhinjo pa pridelek z njive in tudi nam pomagal pri poljskih opravilih. Ko smo jedli mi, se je na mizi znašlo dovolj hrane tudi za naše prijatelje ali sošolce. Četudi smo imeli včasih samo suh kruh, je bil najslajši tudi za otroke premožnejših kmetov,« se spominja Oskar. V spominu mu je ostal tudi dogodek, ko je bilo treba rešiti sosedovo deklico, ki je obenem sestrična bratov in sester Šooš. Darinka je želela videti mlade prašiče in pri tem padla v greznico. Oskar, ki je bil takrat še zelo majhen, jo je hotel rešiti. Stekel je k sosedovim in na ves glas pogumno zakričal: »Oče, bog pomagaj, Darinka je padla v gnojnico, hitro pridite in jo potegnite ven!« Sestrično so rešili, iz otroštva pa je ostalo še nekaj lepih spominov. Na primer na prvi šolski dan, ko je Oskarja brat Janez peljal na kolesu na prečki v prvi razred, brata Karlo in Ernest pa sta morala ob kolesu teči. Takrat so bili prvi štirje razredi osemletke še v Kupšincih, tako da na srečo pot ni bila dolga. Prav Oskar, Karlo in Ernest so bili tisti, ki so bili po letih najbližje skupaj. Velikokrat so kakšno ušpičili, zato so jih starejši bratje in sestre osteli, po drugi strani pa tudi vedno pomagali in jih branili, kadar je to bilo potrebno. Najstarejši brat Ludvik je čez dan delal kot soboslikar in zvečer ponavadi prišel utrujen domov. Že na vratih so bile njegovo prve besede: »Je poštar kaj prinesel? Otroci, spet razgrajate, bodite no tiho, kaj kričite.« Vse dokler mu mlajši bratje v svoji razigranosti nad vrata niso nastavili kozarca vode, ki ga je polila, ko je prišel domov. Tudi sestra Marta je bila tista, ki je ponavadi držala hrbet mlajšim bratom in občasno prevzela krivdo nase, saj so Oskar, Karlo in Ernest vedeli, da starši dekleta ne bodo tako kaznovali kakor bi fanti. Še posebno, če je šlo za sladkarije. Tega ni bilo v izobilju. Ko je oče vmes delal v Nemčiji, je prinesel domov kakšno vrečko z bomboni. Mama je dala vsakemu tri ali

Oskar Šooš je najmlajši.

V družini je bilo devet otrok.

štiri, preostale pa skrila. Koliko časa je trajalo, da so otroci našli skrivališče, si lahko le predstavljate.

Ljudje si moramo pomagati

Bratje in sestre so se že v otroštvu naučili, da je treba pomagati drugim ljudem. Danes priskočijo na pomoč vsakemu. Ko so na primer gradili hiše, so si med seboj pomagali. Vsak po svoji moči in s svojimi spretnostmi ter s svojim znanjem. Vsi se namreč dobro zavedajo, kako pomembni so medsebojni odnosi, pa tudi, kako pomembne so izkušnje in znanje. V mladosti so si bratje in sestre močno želeli, da bi dosegli čim višjo izobrazbo, obenem pa so vedeli, da jim starši ob svoji mali kmetiji in z očetovimi skromnimi dohodki iz obrti tega ne morejo omogočiti. Zato so se po končani osnovni šoli vpisali

dovoljenimi izhodi iz kasarne večkrat »pobegnil« na dirke. Če je bil rezultat tekmovanja slab, tega v vojašnici niso izvedli, če pa je bila njegova uvrstitev dobra, so o tem pisali časopisi. Na srečo je imel tolerantnega komandirja. Zgodba iz tistih časov je povezana tudi s tridnevno odsotnostjo. Po končani dirki v Opatiji so doživeli prometno nesrečo. »Karlo je moral nazaj v vojašnico, midva z bratrancem Gezom pa sva šla v hotel. Ker ni bilo telefonov, se nisva mogla oglasiti domačim, ki so bili v skrbeh, ker naju ni bilo domov, in so hoteli poklicati policijo. Na srečo se je vse dobro izteklo,« je opisal dogodek naš sogovornik.

Vedno se srečajo v Veščici

•Brata iz Kanade in Avstralije prihajata domov vsaka tri ali štiri leta. Preostali se

Ena od družinskih fotografij Šooševih iz bližnje preteklosti

v splošne srednje in poklicne šole. Postali so trgovci, avtomehaniki, pleskarji, končali ekonomsko šolo in šele, ko so se zaposlili, so nekateri ob delu nadaljevali šolanje. Oskar na primer je končal trgovsko šolo, nato še ekonomsko, se ob delu vpisal na študij na mariborski višji pravni šoli in nato še na pravni fakulteti ter na koncu opravil pravosodni oziroma pravni državniški izpit. Zdaj ima že šest let samostojno odvetniško pisarno v Murski Soboti. Ko so gradili binokšno cerkev, pa je vodil tudi večino del in njegovo opravilo ni bilo najlažje, saj so morali verniki tudi sami zbrati vsa finančna sredstva.

Oskar je treniral državne prvake, Karlo tekmoval z motorji

Med službo, študijem in družino je Oskar včasih našel čas tudi za šport. Bil je trener soboških judoistov, ki so v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja dosegali najboljše rezultate ter bili državni in balkanski prvaki. Šport je zapisan tudi v srce Karla Šooša. Njegova strast so bili motorji. Tekmoval je na motorističnih dirkah. »Večkrat smo ga šli gledat v Maribor, Ljubljano, Škofjo Loko, na Reko pa tudi v Opatijo. Bil je tudi državni prvak,« je povedal Oskar. Ko je bil Karlo v vojski v Liki, je med

srečujemo vsak dan, najmanj enkrat na leto pa pripravimo kakšno družinsko srečanje. Takrat moja žena in žene preostalih bratov ter sestre spečejo potice, moški pa ponavadi stopimo za žar. Najprej obujamo spomine. se smejemo iz tega, kako sem kot otrok večkrat zaspal za mizo, ali pogrešamo brata Ludvika, ki je žal že pokojni, na koncu, ko skorajda vse pojemo in popijemo, pa pristanemo pri pogovorih o vsakdanjih življenjskih stvareh in, kot je pač navada pri vsakem takem srečanju, še pri gospodarstvu ter na koncu politiki, čeprav nobeden od nas ni strasten politik, ali da bi se s tem kakorkoli obremenjeval,« smo izvedeli od Oskarja. Nazadnje so imeli piknik, ko je Oskarjev sin Timotej odhajal na študij v Združene države. Hčerka Karolina letos končuje četrty letnik gimnazije v Murski Soboti. Šooševi so prenesli svoje pozitivne izkušnje iz življenja na svoje hčere in sinove. Povedali so jim še o negativnih stvareh, ki jih lahko pričakujejo v življenju. Tudi o tem, kako je lahko slovo težko, saj so vsi zelo pogrešali brate, ki so se preselili na drugo stran oceanov. Po drugi strani pa slovo pomeni nova srečanja in naslednje srečanje Šooševih bo že ob prvem novembru, ko se bodo zbrali na domačiji v Veščici in ko bo sestra Marta spet spekla domače »jabolčnjače«.

LEGENDE

Joseph Maria R.

Začetki

Bogve koliko nazaj v zgodovino zaradi Dittrichov ne bomo šli in tudi raziskovali ne bomo, kako ali zakaj so se Dittrichi nekoč pojavili v Vršču v Srbiji, čeprav bi bilo morda tudi to zanimivo. Toda že ta skromni podatek nam pove, da niso bili zapečkarji. Morali so biti nemirnega duha, gnalo jih je v širni svet.

Tako lahko zapišemo, da se je Gustav, oče bratov Dittrich, Edija in Gustija, o katerih bo tukaj tekla beseda, rodil v Vršču leta 1870 in da ga je, bogve zakaj, nekoč zaneslo v naše kraje. V Beltincih je spoznal Ano, se z njo poročil in se nato preselil v Gradec v Avstriji. Moral je biti uspešen, saj se je tam prebil do delovodje v neki tovarni in nato postal učitelj praktičnega pouka na tamkajšnji poklicni šoli. Biti predavatelj na srednji šoli v Gradcu, pa že niso mačje solze. Dovzeten je bil za novosti s področja tehnike, ukvarjal se je tudi s politiko. Vendar – izbral je napačno stranko, socialnodemokratsko, katero so celo prepovedali, in je moral štajersko prestolnico zapustiti. Leta 1902 se je preselil v Mursko Soboto in odprl kleparsko delavnico. Malemu Ediju je bilo takrat štiri leta. Gustav Dittrich je sicer imel vsega skupaj devet otrok, vendar sta za mesto pomembna predvsem Gusti in Edi pa morda še Feri, ki je imel v mestu urarsko delavnico.

Prvi kino v mestu

Stari Gustav se je s kinematografsko tehniko seznanil že v Gradcu. Potem ko je kleparske posle spravil v tek, je začel razmišljati o kinu. Poskusno so zavrteli film v zadnji sobi gostilne Peterka. Leta 1912, zgodaj spomladi, je začel soboški kino uradno s predvajanjem, kar je zabeležil tudi takratni časopis Vasvarmegye. Dvorana je bila v bistvu uta iz desk za ograjo Turkove gostilne (danes nekje na dvorišču oziroma parkirišču za Šopingom). Da bi se gledalci udobno počutili, je Gustav dal sedeže oblažiti, dvorana pa je za tiste čase ustrezala požarnovarnostnim predpisom, kar je bilo v reklami za kino posebej poudarjeno. Kino je imel različna imena: Kino, Dittrich kino, pozneje Ton kino, Central kino i. p., meščani pa so v glavnem rekli, da gredo v Dittrichov kino. Projektor je bil v posebnem prostoru, ki je bil od gledalcev ločen z mavcem in pločevino. Prvi projekcijski aparat je bil na ročni pogon. V delovanje filmske predstave je bila praktično vključena vsa družina. Edi je bil operater, ena sestra je igrala na violino, druga je prodajala vstopnice itd. Filme je spremljala tudi glasba z gramofona, ki je bil v prostoru za predvajanje, velika trobenta, ki je takrat nadomeščala zvočnik, pa je gledala v dvorano. Nekdo je moral ves čas počasi vrteti gramofon in menjavati plošče. Včasih, ob posebnih priložnostih ali posebej znanem filmu, so glasbeno spremljavo opravili ciganski glasbeniki. Pozneje, ko so Gustavovi otroci že odrasli, so sami sestavili petčlanski orkester. Leta 1930 so se že modernizirali, saj so imeli za glasbeno spremljavo električni gramofon.

Predstave so bile v glavnem ob sobotah popoldne in redkeje zvečer, v nedeljo pa sta bili dve popoldanski predstavi in ena večerna. Od leta 1922 so bili podnapisi v nemščini in slovenščini. Pozneje je dobil Dittrichov kino konkurenco, saj je v mestu začel delovati še Grajski kino. Vendar ni bilo redko, da so si ljudje, željni zabave, najprej ogledali en film (po pripovedovanju Marije Rituper), nato pa so odhiteli in si ogledali še drugega. Kino je z delovanjem prenehal leta 1945, aparature pa je kupila občina Beltinci. Dittrichov kino je tako deloval polnih trintrideset let, Gustav, ustanovitelj firme, pa je umrl leta 1950.

Edi

Edvard Dittrich je bil najstarejši otrok v družini Dittrich. V delavnici ga je oče zaposlil že z enajstim leti – leta 1910. Spoznaval je skrivnosti očetovega poklica,

Začetniki soboške kovinsko-predelovalne industrije, ki je še dolgo po vojni dajala kruh številnim družinam.

proizvodnjo in storitve, in se z lahkoto učil. Prekrivali so strehe, med drugimi tudi bogojinsko cerkev, cerkev Sv. trojice v Gradišču v Slov. Gorici in cerkev sv. Nikolaja v Murski Soboti. Izdelovali so karbidovke, lavorje, zajemalke, kangle za zalivanje cvetja, otroška vedra in številno drugo kovinsko galanterijo. Za tržišče so proizvajali acetilen, ki se je potreboval ob varjenju. Prevoza ni bilo. Material so naložili na voziček in ga peš povlekli do cilja. Včasih so odšli na teren in se vrnili pozno v noč naslednjega dne. Mojstrov tistega časa ni bilo ravno na pretek, zato so opravljali praktično vsa dela, povezana s kovino in obdelovanjem. Pozneje so teren razširili, saj so jih za določena dela klicali celo iz Ljubljane. Ob tem je moral ves čas sodelovati tudi pri filmskih predstavah.

Po vojski, ki jo je odslužil v Budimpešti, je začutil, da je znanje, ki ga lahko pridobi doma, v očetovi delavnici, premajhno. Odšel se je učiti na tuje. Oče je še iz starih, dunajskih časov poznal mojstre, ki so ga radi sprejeli v uk. Delal je na Dunaju in v Gradcu. Spoznaval je nove, hitro razvijajoče se tehnologije, opremo in izdelke. Vedno se je vračal, prihajal z novimi idejami in spet odšel.

Edi je ljubil življenje. Sicer ne več rosno mlad si je leta 1930 privoščil prvi luksuz – kupil je avtomobil znamke Topolino.

Med vojno je odkupil sestreljeni ameriški bombnik Liberator, ki je padel na travnike za kopališčem. Material, predvsem aluminij, je uporabil za različne izdelke.

Imel je stike potomci grofa Szaparyja, ki so ga obiskovali še dolgo po vojni. Z njimi je še pred vojno večkrat šel na lov v lovišča v kraju Ivanc na Madžarskem.

Pred vojno se prvič poroči, ob koncu vojne se poroči drugič. Iz prvega zakona še živi hčerka (v Ljubljani), iz drugega zakona živijo še tri sestre (Muca, Elza in Pani).

Del hiše – od sestre Marike in Edija – niso nacionalizirali. Ob tem stanovanjskem delu je Edi po vojni zgradil novo majhno delavnico in v bistvu začel povsem na novo, tako pač, kot so takrat velevali in dopuščali povojni, komunistični časi.

Po vojni se je Edi začel še intenzivneje posvečati vodovodnim instalacijam, črpalkam, armaturam itd. Nekoliko pozneje pa si je uredil majhno livarno za barvne kovine (medenina in aluminij) in galvaniko – niklanje in cinkanje. Tudi litoželezni sesalni koši v studencih so ponekod še danes v uporabi. Tak sesalni koš je izpopolnil z injektorsko črpalko, ki je omogočila črpanje vode iz globine do 30 metrov. Navadna črpalka lahko potegne vodo v višino 7 do 8 metrov.

Vzporedno s tem se je ukvarjal s problemi prečrpavanja raznih snovi od umetnega gnojila do transporta gnojnice.

Doma v svoji hiši je montiral centralno kurjavo že takoj po vojni. Z zanesljivostjo lahko trdimo, da je bila med prvimi, če ne prva. Vse potrebne elemente za instalacijo in kotel je izdelal sam, v svoji delavnici. Treba je omeniti, da je sam izdelal termostat za avtomatično

G. Dittrich, proizvodnja limena, kovinske i
jakovane robe
Murska Sobota – Aleksandrova br. 23

Reklama iz Vodnika po Prekmurskem sejmu leta 1939

Oče in

Edijev 80. rojstni dan s soprogo Margito in hčerkami Pani, Muco in Elzo

dovajanje zraka v kotel (na ta način je kotel vzdrževal konstantno zeleno temperaturo). Ta dosežek je leta 1958 predstavil na Zagrebškem velesejmu in dosegel veli uspeh in zanimanje.

Nekako v tem času po letu 1956 je začel s proizvodnjo hidroforjev z živosrebrnimi avtomati za izklop črpalke. Skupaj s patentirano črpalko je ta izdelek prodajal pod nazivom Mura (v treh velikostih).

Ko govorimo o Edvardu Dittrichu, moramo omeniti črpalke. Bile so njegova specialnost, čeprav ni bil morda izraz ljubezen primernejši, vendar ni ne gre skupaj s tehniko. Verjetno ravno pri njej pride do izraza strokovnost, ki si jo je desetletja nabiral doma in na tujem. Leta 1957 je svoje znanje kronal s patentno Uprava za Patente FNRJ v Beogradu mu je 4. marca 1958 izdala Patentno listino pod št. 20777, s katero potrjuje, da je mehaniku in inštalaterju Edvardu Dittrichu iz Murske Sobote odobrila patent za izum Centrifugalna črpalka.

V obdobju, ko predelava plastičnih mas še ni bila aktualna, je za potrebe soboške in mariborske bolnišnice izdelal plastične kadi za razvijanje filmov. Plastične plošče je pripeljal iz Gradca, izdelati pa je moral posebno napravo za varjenje le-teh.

Okrog leta 1967 so Edija poklicali v sosednji Švabsdorf v Avstriji, kjer se danes polnijo mineralne vode. Zaupali so mu popolno izdelavo nove polnilnice od črpalke do traku za pranje in polnjenje steklenic.

Prospekti – znal je lepo tehnično risati in tudi vse fotografije za prospekte je naredil sam.

Edi je bil še tri mesece pred smrtjo v svoji delavnici in delal. Potem mu bolezen tega ni več dopustila. Umrl je oktobra 1980.

Ob Ediju moramo vsekakor omeniti tudi brata Gustija. Pravzaprav sta oba ves čas delala skupaj in nato tudi skupaj prevzela očetovo delavnico. Obrt in proizvodnja sta ves čas razvijala in širila (spomnim se, da je morda naša vodovodna pipe v kuhinji v Cankarjevi ulici dvajsetimi leti pisalo Brata Dittrich, op. p.), storitve in proizvode pa sta prodajala pod blagovno znamko Brata Dittrich. Posel sta si nekako razdelila tako, da je Gusti opravljal predvsem posle v zvezi s kleparstvom in proizvodnjo pločevinaste galanterije, Edi pa se je specializiral za vodovodne instalacije in pripadajoče naprave (pipe, črpalke, hidroforji itd.). Iz te delavnice nastala tovarna, ki je pod imenom Brata Dittrich delovala vse do konca vojne. Povojne oblasti so Gustija in Ferija izgnale na Madžarsko, njuno premoženje pa je nacionalizirale. Iz nacionaliziranega premoženja nastala znana in v Jugoslaviji priznana firma Pločevine, ki je še dolgo časa proizvajala povsem enak proizvod kot sta ga začrtala brata. Še danes ljudje uporabljajo njune kotle za žganjekuho, bakrene pralne in nahrbtnne škropilnice in kotle za kuhanje svinjske krvi. Izdelki so bili tako kvalitetni, da na njih do danes ni dneva proizvodnje ni bilo treba narediti nobene spremembe (le na nahrbtni škropilnici so leseni deli zamenjali s plastičnimi).

brata Dittrich

tekstna fotografija za avstrijsko tržišče

Marija in Vinko Lutar,

proga Vinka Lutarja st.,
voja vodovodne napeljave
centralne kurjave, in sin,
ki nadaljuje poklicno družinsko tradicijo

**Bil je naš
veliki prijatelj**

Natalija Juhnov

Marija: »Edija sem dobro poznala, saj smo bili družinski prijatelji. Moj mož se je pri njem izučil in tudi on ga je vedno spoštoval. Kot pomočnik je delal pri njem celo leta, oče mojega moža. Zato ni čudno, da je bil Edi bači pri nas kot član družine. Na vincerčevu, na Vinkov god, je vedno praznoval z nami. Bil je naš častni gost. Z avtomobilom smo šli ponj in ga pozno v noč ali proti jutru odpeljali domov. Bil je zanimiv sogovornik.«

Vinko: »Bil sem že pomočnik pri očetu, ko je gospod Dittrich poklical očeta, naj ga nekdo pelje v hotel v Ljubljano, ker tamkaj nekaj ni v redu s centralno kurjavo, ki je delovala na parno ogrevanje. Oče je določil mene. Bil sem brez besed ob ceveh. Na nekem mestu se je pojavil udaril nekajkrat z leseno prečko po cevi in mi rekel, kje naj cev podložim. Ugotovil je namreč, da je cev v tistem predelu nasprotni padec. Vse skupaj je delalo dobre pol ure in centralna kurjava je ponovno delala. Takoj je naredil obračun za opravljeno delo. Bil je zdel direktorju nekoliko previsok, saj je bilo, da je delal, delo opravljeno v slabi uri, poleg tega pa ni nobenega materiala. 'Koliko ste prejnjima dvema plačala?' Vidite, meni ne plačujete dela, samo znanje sem vam daroval, si je popravil očala in se zazrl v oči in rekel, ki je brez besed podpisal račun in naročil, da naj ga plačajo. Leta 1967 sem, na koncu tretjega letnika, delal na koncu tudi ocenil moje delo. Naredil sem eno instalacijo in vse pripravil za priključke in pipe. Bil je bil z delom očitno zadovoljen. Imel je posebno nagrado, ki je bila nekoliko manjša od premera cevi. Porinil je v odprtino in se počasi odpravil k zunanjemu svetlu. Bil je bil to pomenilo, da sem ob upogibanju zožil cevi ali drugo, kar bi lahko pozneje zamašilo odtok. In to je bila ocena? 'Dal bi ti petico, vendar za pet niti ne vem.' Dal mi je štirico in mi čestital.«

... Tudi v najhujših preizkušnjah druge svetovne vojne si ostal v duši prekmurski Slovenec. Dokazal si tudi s tem, da si v najhujšem času vojne nevihte upal v sredini Sobote, na tem pokopališču, na dan mrtvih, v posebnih posodah tvoje proizvodnje prižgati svečke anglo-ameriškim pilotom, ki so bili takrat tukaj pokopani. To bi te takrat lahko stalo glave ...

... kljub temu si opravil še skromno državljansko dolžnost, ko si v času okupacije odšel daleč v globino Slovenije, mimo nešteti tujih straž, in tako opravil določeno dolžnost v Kočevskem rogu. Za taka dejanja (skoraj junaška) nisi zahteval nobenih priznanj ali privilegijev, ki so ti bili še kako potrebni prav zdaj, v visoki starosti, ko si prejemal miloščino za mesečno pokojnino.

Iz nagrobnega govora
Ludvika Žalika - Žalusoja.
(Edi D. je med vojno popravljaval partizanom
orožje in po potrebi opravil za njih še kakšno
drugo strokovno delo, op. p.)

Štefan Štefanec,
tajnik obrtne zbornice v letih 1950-1969

**Bil je največji
strokovnjak**

»Edvard Dittrich je bil izredno izobražen, saj je na Dunaju končal višjo tehniško šolo, kar pomeni, kot da bi danes končal fakulteto. Za diplomu je naredil idejni načrt turbinske vodovodne črpalke za zasebne hiše, kar je veliko pozneje v Soboti uresničil. Dunaj je poznal skorajda bolj kot Soboto. Doma je imel izredno veliko tehnične literature iz vse Evrope.

Za potrditev njegove strokovnosti naj omenim, da mu je zaupal tudi takratni direktor Projektivnega biroja arh. Feri Novak, ki mu je za številno projektno dokumentacijo naročil izdelavo načrtov za elektroinstalacije. Bil je dober tehnični risar in imel je lepo tehnično pisavo. Tesno sva prijateljevala, ker je deloval v različnih zborničnih organih. Bil je na primer v odboru za pomoč pri strokovnem izobraževanju vajencev in pomočnikov. Bil je tudi član izpitnih strokovnih komisij. Vse to delo v zbornici, nekaj časa je bil njen podpredsednik, mu je vzelo ogromno časa, kar je v svoji delavnici nadomestil z delom v nočnih urah.

Ko so zbornico likvidirali, češ da je leglo zasebnega sektorja, sem začel z zasebno obrtjo in tako sva začela tudi poslovno sodelovati. Njemu sem lahko zaupal vzdrževanje strojev, v zameno pa sem mu izdeloval plastične dele za njegovo proizvodnjo. Skupaj sva službeno potovala po Evropi. Tako sva bila v Italiji, Nemčiji, Franciji pa tudi v Angliji zaradi poslovnih razgovorov ali sva obiskovala strokovne sejme. S svojo tehnično izobrazbo - nemško je znal odlično - se je bil sposoben enakovredno pogovarjati z vsakim strokovnjakom. S svojim znanjem je presenetil visoko izobražene direktorje v tovarni Fili Sandretto v Torinu, kjer sva se dogovarjala o nakupu specialnega stroja za izdelavo tehničnih artiklov. Uspešno sva sodelovala 25 let.

Bil je ustanovitelj obrtniškega sklada. Bil je inovator. Z lastno tehnologijo je obdeloval žlebove za hiše. S posebno idejo je rešil problem meteornih vod. Meter nad zemljo je v cevi naredil odprtino z lijakom in tako rešil marsikatero hišo pred poplavo. Če bi ta patent uporabljali v mestu še danes, bi bilo zanesljivo manj zalitih kleti. S starim Žalikom sta bila edina, ki sta v Cvetičevi in Šiftarjevi tovarni konfekcije znala popraviti šivalne stroje. Ravno tako v mesni industriji, za katero je Dittrich izdeloval stroje in orodja. Na različnih sejmih od Zagreba, Dunaja, Gradca, Ljubljane do Maribora in M. Sobote je dobil zlato medaljo, dve odlikovanji ter devet pohval in priznanj. Res, bil je kot Einstein.

Edvard Dittrich (1898-1980), kot se ga danes še spominja večina starejših Sobočanov.

Edvard Dittrich leta 1899 - star eno leto. To fotografijo objavljamo na željo hčerke Muce, ki nam je posredovala večino podatkov.

Pri Dittrichovih so imeli psička, lovskega terierja Dixija, ki je nenadoma začel šepati. Edi ga je odnesel k prijatelju, dr. Vrbnjaku, ki ga je dal na rentgen in ugotovil, da ima pes zlomljeno nogo. Skupaj sta ugotovila, kako naj izgleda opornica, da mu bo Edi lahko imobiliziral nogo. Poseg je bil uspešen, kar se je hitro izvedelo, saj se je pes, tudi z opornico, prosto gibal po mestu. Posledica tega »patenta« je bila, da se je pri Ediju na mizi vsaj enkrat na tri mesece znašel kakšen hišni ljubljencek, da so mu naravnali tačko. Celotno volčjaka z obmejne karavle so nekoč pripeljali z džipom.

MURA

Elektroavtomatična naprava za oskrbo hiše z vodo.

Povsod, kjer ni vodovoda ali je otežkočen dovod islega, nudi MURA avtomatična črpalka popolno nadomestilo, omogoči oskrbo hiše z vodo tako za kuhinjo, kopalnico, gospodarstvo pa tudi manjšo industrijo z ceneno svežo tekočo vodo.

MURA, elektroavtomatična črpalka je neposredno skupaj zgrajena, ter predstavlja v vsakem oziru lepo in praktično napravo, ki se po potrebi izdeluje v treh različnih velikostih

MURA I

MURA II

MURA III

Doluje popolno-
ma samostojno
brez vsake po-
strežbe.

Nadomestuje
popolno udob-
nost mestnega
vodovoda

MURA I

Del prospekta za črpalke s hidroforjem iz leta 1956. Izdelek je predstavil na Zagrebškem velesejmu ter dosegel izreden uspeh in zanimanje po vsej Jugoslaviji.

prosim?

Penova
akcija

Naju lahko fotografirate,

»Samo malo, ka biciklin naslonin,
ka se ne prevrne ...«

je rekla gospa, ki sva jo ustavili pri soboškem ribniku. Bila je prva, ki sva jo ujeli, a ker jo je na otroškem sedežu čakal otročiček, ki naju je radovedno opazoval, nisva hoteli biti preveč tečni. Prosila sem jo samo, če naju lahko le malo približa in poskusi znova, nakar je pozorno pripomnila, da nama bo v tem primeru morala »odrezati noge«. Ker je bila že prva sodelujoča tako ustrezljiva, nisva pričakovali, da se ljudje bojijo fotografiranja, četudi stojijo na drugi strani objektiv (se pravi, fotografirajo). Naslednjih nekaj poskusov se je torej izjalovilo. Nekaterim se je mudilo, drugi so se le obrnili stran, neka gospa pa je celo osorno odvrnila, da jo bolijo roke. Hvala torej najini prvi pomočnici, ki je kljub mnogim opravičljivim dejavnikom za zavrnitev vzela v roke najinega digitalca in zabeležila trenutek na fotografiji.

»Kje imate tisto trgovino,
kjer je vse po sto?«

Gospa iz Gorice naju je pozitivno presenetila, saj je dajala občutek, da fotografiranje obvlada. Sicer sva ji na začetku točno pokazali na kakšni razdalji naj stoji in pod kakšnim kotom naj drži fotoaparata, a je hitro vse osvojila. Tokrat nisva več dajali nadaljnjih navodil, ampak se je ona kar sama odločila, da naju posname iz različnih zornih kotov. Tako je nastalo kar nekaj fotografij, ker pa je ona naredila uslugo nama, je želela še povračilo. Vprašala naju je po trgovini, kjer imamo vse po sto. Vsa skupaj je izpadlo zelo smešno, saj je bila še z dvema prijateljicama, katerima so se oči kar iskriale, ko so izvedle, da so le nekaj deset metrov od trgovine.

Čeprav najin prvotni cilj ni bil to, da bi testirali, kako dobro se mimoidoči razumejo na sodobno digitalno tehniko, se je prav ta akcija izkazala kot dober preizkus.

Eni so namesto na zaslon gledali skozi objektiv, drugi so gumb za sprožitev držali prekratek čas, tretji so v objektiv ujeli vse, samo naju ne.

»Ges? Ges mo
v Vestnike?

Ja super!«

Tretji po vrsti je bil možakar, ki je nekoga čakal in se nama je zdel primeren, da bi si vzel minuto časa in naju fotografiral. Najprej je bilo gospoda treba naučiti osnov fotografiranja. Nikakor ni mogel dojeti, da se slika, ki jo skuša ujeti, prikaže na zaslonu in mu ni treba gledati skozi objektiv. Ko je uspel prvič pritisniti na gumb, smo morali seveda pogledati, ali je nastala dobra fotografija. Ampak te ni in ni bilo. Ne drugič ne tretjič. »Malo dalj časa morate držati in pritisniti na sprožilec,« sva dejali. Le še nekaj navodil in končno smo uspeli zabeležiti trenutek tako z najinim kot z Vestnikovim fotoaparatom.

»Iden prek ceste,
ka de se cejla stavba vidla.«

Fant, ki sva ga ustavili, je deloval neustrežljivo, a kaj hitro se je izkazalo ravno nasprotno. Seveda sva bili zelo zahtevni in sva najprej želeli, da naju fotografira od blizu. Nisva bili preveč zadovoljni in sva mu točno pokazali in namerili, kako naj drži fotoaparata. To je tudi storil, nato sva hoteli, da se vidi cela stavba za nama. Čakal je, da se odpelje avtomobili, pogledal na levo in desno in odšel na drugo stran ceste. Opravil je vse naloge, ki sva mu jih zadali, zato je tokratni zmagovalnik – tako v potrpežljivosti kot poznavanju in ravnanju s sodobno opremo.

»Na to tipko, največjo ...
samo malo.«

Tokratna akcija se je odvrtela v drugačno smer, kot sva pričakovali. Čakali sva nestrpnost sodelujočih ob najinih kapricah, naleteli pa sva na kup potrpežljivih ljudi, pri katerih sva imeli lep pregled nad že prej omenjeno tehnično pismenostjo. Digitalna tehnologija je mlajšim generacijam popolnoma samoumevna, medtem ko za starejše ljudi pomeni novo znanje, ki ga je šele treba usvojiti. Nekaterim je že uspelo, drugim še bo. Nič ni tako težko, da bi ne bilo mogoče ...

Za konec pa samo še nasvet. Odpravite se kdaj v mesto s fotoaparatom in prijatelji in skupaj ugotovite, koliko koticov je takšnih, ki bi bili vredni ovekovečitve. Iz vseh tujih krajev se vračamo z mnogimi fotografijami, medtem ko nas le redko katera spominja na domači kraj. In to ne zato, ker ne bi imeli nič, kar bi se dalo fotografirati ...

Redkobeseden gospod je potreboval le nekaj krajših potkov, da mu je uspelo, sicer ne v prvo, a mu vendarle je. Ker sva se postavili na malo nerodno pozicijo, ga nisva mogli pritisniti, da bi naju ujeli še takšno zanimivo stavbo, zato mu nisva povzročali pregleda. Trikrat je pritisnil na sprožilec in v tretjo mu je uspelo.

Staša Pavlovič
in Maja Prettner

Nataša Juhnov

Mura ob jubileju

Mura praznuje letos častitljiv jubilej. V njej so se kalile generacije delavcev, tovarna, ki je bila vselej povezana z okoljem, pa je dajala pečat tudi pokrajini. Številnih delovnih zmag, ki so jih na različnih področjih dosegali Pomurci, ne bi bilo, če ne bi bilo Mure. Tovarna je bila večkrat na preizkušnji, doživljala je vzpone in tudi padce, vendar ji je uspelo preživeti in doživeti osem desetletij.

Potovanje dolgo osemdeset let

Dvorano Slovenske filharmonije so napolnili predstavniki gospodarskega in političnega življenja.

Borut Meh med prekmurškimi poslanci. Manjkala je le poslanka.

Prijetno razpoloženje se je nadaljevalo tudi po uradnem delu prireditve. Upokojeni predsednik Murine uprave Božo Kuharič v klepetu s še aktivnimi gospodarstveniki.

Dogodek je zaznamovalo glasbeno delo, ki ga je posebej za to priložnost napisal komponist Jure Godler.

Sedanji in nekdanji predsednik Murine uprave v družbi z modno poznavalko Jožico Brodarič.

V preddverju so razstavili kolekcijo oblačil blagovne znamke Mura za jesen/zimo 2005/'06.

Da bo kravata prav zavezana.

Moderatorica Maja Šumej je med posameznimi glasbenimi deli predstavila Muro skozi čas in kolekcijo blagovne znamke Mura za jesen/zimo 2005/'06.

Kot je v katalogu, ki je ob tem jubileju, zapisal predsednik Murine uprave Borut Meh, tako visok jubilej praznujejo tudi zaradi svoje kreativnosti, s katero kljubujejo procesom globalizacije in se ob tem še spreminjajo. Prilagajajo se potrebam tistega, ki ga določajo kupci. V Muri, ki so vsi dvigujejo roke oblačilne industrije, v Muri vztrajajo. In to zato, ker verjamejo v svoje delo, verjamejo v svoje znanje in uspešnost svojih izdelkov. Vsega tega pa ne bi mogli pred njimi ne bi bile generacije, ki so ta posel razvile do popolnosti. Iz male obrtniške delavnice pred osemdesetimi leti se je Mura razvila v največjo oblačilno tovarno v Evropi, ki bo jutri postati uspešno modno podjetje. Takšni so naši cilji in verjamemo, da bodo praznovali še veliko še častitljivih jubilejev. V osrednji slovesnosti, ki so pripravili v Slovenski filharmoniji v Ljubljani in so nazvali Murafonija, so svojevrsten in domišljast način zaznamovali svoj jubilej. Murafonija je zaznamovalo glasbeno delo, ki ga je posebej za to priložnost napisal komponist Jure Godler, med posameznimi deli pa so obiskovalcem predstavili Muro skozi čas in kolekcijo blagovne znamke Mura za jesen/zimo 2005/'06.

Dogodek v Slovenski filharmoniji so se udeležili številni predstavniki gospo-

Na prireditvi so prišli številni gospodarstveniki.

Ludvik Kovač
Nataša Juhnov

Silva Zavašnik z družino, ujeta v objektiv na Kitajskem zidu

Spoznati nekaj »dru-
gačnega« in ne le tradi-
cionalno lenariti na hr-
vaški obali je bila letoš-
nja prva družinska odlo-
čitev, druga – prav tako
soglasna – pa izbira
med petimi možnostmi
(Izrael, Tunizija, Egipt,
Dubaj, Kitajska).

Že polet na Kitajsko in
deset ur lebdenja v zra-
ku sta bila za nas do-
živetje. Čeprav za no-
benega izmed štirih dru-
žinskih članov to ni bil
prvi polet, smo bili pre-
senečeni, ko je vsak pot-
nik dobil odejo, vzglav-
nik, nogavice, glavnik,
zobno pasto in krtačko,
osvežilne robčke, slu-
šalke ...

Popotovanje

Revna kuhinja prebivalcev hutonga ...

Stanovanjski bloki, v katerih živi več kot 1500 ljudi.

Tradicionalni prikaz priprave čajev je v čajnicah; na sliki je ujet jasminov cvet v odpiranju.

Po več kot desetih urah leta smo pričakovali podobno ozračje, kot je pri nas: nekaj toplega, vendar svežega. A vročina, sopara in smog so bili neznosni. Samo sto metrov, ki so nas ločili od avtobusa, je bilo čisto dovolj, da smo bili povsem mokri. Na avtobusu pa hlajenje in vsega 20 stopinj. Kamorkoli smo stopili, povsod je bila razlika med vročino in vlago zunaj ter klimatiziranimi prostori več kot 10 stopinj Celzija.

Ljudska republika Kitajska je najbolj naseljena država na svetu, saj v njej živi več kot 1.250.000.000 prebivalcev in je četrta največja država na svetu, od leta 1949 jo vodi Komunistična partija Kitajske, glavno mesto je Peking (Bejing) s 14 milijoni prebivalcev, največje mesto na Kitajskem pa Šanghaj.

To, da smo v krajih, kjer je vse drugače, nam je potrdil že pogled iz avtobusa. Napisi na avtomobilih so zapisani s kitajskimi pismenkami, cestninska postaja je tipično kitajska, tudi večina avtomobilov je za nas neznanih znamk, kolesarjev je na stotine, ljudje so v povprečju nižji, kot smo mi, jezik, ki ga govorijo, je za naša ušesa popolno čudo – okusiti Kitajsko je res pravo doživetje.

Mravljišče, kjer vsi hitijo in se nihče ne smeji

Na prvi pogled je Peking mesto med nebotičniki, mesto, kakršna poznamo iz ameriških filmov. Povsod se gradi, vse se pripravlja na olimpijske igre. In kot da bi novi nebotičniki tekmovali, kateri bo večji, kateri bo imel na sebi več stekla. Ulice so polne kot mravljišča, ljudje hitijo, nihče ne pozdravlja, na licih ni nasmeha, na prvi pogled so videti kot ljudje brez izraza. Vendar samo, dokler se jim ne približaš. Potem pa se majhna drobna usta razprejo, kot da jim je nekdo s čarobno palčico vdahnil življenje. Gostobesni, gestikulirajoči, nasmejani ...

Povsod so poceni bazarji in kramarji, povsod se baranta. Nikjer pa še nisem videla toliko frizerskih salonov kot na Kitajskem. To niso klasični saloni, ampak v njih ljudje počivajo na počivalnikih, frizerji pa jim masirajo lasišča.

Na vsakem koraku ti ponujajo kape, majice, dežnike, zmaje, vodo ... In če ie pogledaš prodajalca, bo ta šel za tabo tudi kilometer – dokler ne popustiš.

Za nas, ki smo navajeni nespremenljivih cen, nastane težava. Iz kakšnega Cangrada smo se navajeni, da se baranta za približno polovico vrednosti, včasih mogoče celo več. Na Kitajskem tega občutka ni. Ko vprašaš za ceno (ženski usnjeni čevlji), je izhodiščna 700 juanov (1 juan = 25 tolarjev), na koncu prislanes pri 120 juanih. In nazadnje se vedno vprašaš, kje je meja. V trgovinah, na bazarjih so prodajalke skoraj praviloma dekleta. Nasmejana in prijazna. Če samo vprašaš za ceno, ti pešajo. Primejo te za roko in te odpeljejo v trgovino, kjer ti ponudijo stol, čaj ... in te ne spustijo, dokler ne prideta do skupne cene. Sicer ročno poslikano spalno srajco so ponudili po 300 juanov, na koncu je bila prodajna cena 100 juanov. Slaba stran potovanja s turistično agencijo je ta, da imaš premalo časa za nakupe, ki so več kot ugodni. Dejstvo je, da na Kitajskem ne moreš kupiti niti kitajskega čaja v treh minutah, ampak je to procedura, ki te zavleče na najmanj 15 minut ... In na koncu vedno cena »samo za nas« tako zelo ceniš, da jo bomo (hvala bogu) vedeli nikoli ...

Šele na avtobusu smo ugotavljali, kdo je »preplačal«, kakšna je resnična cena, pa se bomo (hvala bogu) vedeli nikoli ... Občudovali smo kitajsko pisavo, jo poskušali vsaj malo razumeti, vendar je bilo to jalovalo početje. Kitajsko pisavo so uporabljali že 2000 let pred našim štetjem in Kitajci jo uporabljajo še danes. V enem besednjaku (slovurju) je naštetih 44.449 znamenj; za potrebe vsake danjega življenja Kitajca pa zadošča poznavanje okrog 5000 znamenj, izobraženci naj bi jih poznali okrog 10.000, znanstveniki in literarni pa kar okrog 15.000.

Najbolje prodajane kitajske znamenitosti

Ogledali smo si Trg nebeškega miru (Tian an men), katerega gradnjo je zasnoval Mao Zedong, ki je iz leta 1989 znan po pokolu, ko je vojska s tanki in orožjem krvavo zatrla proteste za demokracijo in človekove pravice.

Danes se na Trgu nebeškega miru poleg množice turistov zbirajo domačini, spuščajo zmaje, v središču trga pa je mavzolej s sarkofagom voditelja Mao Zedonga. Trg nebeškega miru obdaja kitajski parlament in Muzej kitajske revolucije.

Ena redkih Kitajk – prodajalk v prvih kitajskih oblačilih.

V poletni rezidenci cesarjev je bilo v senci dreves in ob pogledu na lokvanje prijetno hladno.

17 rikš med ozkimi uličicami je povzročilo pravi prometni kaos.

Stadion, ki ga gradijo prav za olimpijske igre Beijing 2008.

po predolimpijskem Pekingu

Vrata nebeškega miru – upodobitev najde-
mo na številnih izdelkih, ki so naprodaj kot
spominki – pa krasi zelo velik Mao Zedongov
portret.

Prijetno se je bilo sprehoditi po **Nebeškem**
templju, ki leži v parku, velikem 267 hek-
tara. Tu so znani okrogli oltar, zid odmevov,
velik dvorana. Nekaj kilometrov stran
samo se na obrobju Pekinga ustavi ob jezeru
Kunming, kjer je poletna rezidenca cesar-
skega dvora.

Poseben občutek je vstop v **Prepovedano**
mesto, nekdanjo cesarjevo rezidenco. To je
največji in najbolje ohranjeni kompleks
kitajskih prebivališč dinastij kitajskih ce-
sarjev Ming in Qing. Za navadne smrtnike je
mesto zaprto. Na območju Prepove-
danega mesta je več kot 800 poslopij, v njih
pa 990 sob in pol. Nenehno pa obnavljajo in
lesene dele, saj je vsakih 10 let treba
znova.

Kitajski zid pa je tisto, kar te
čepi. Čeprav pričakuješ nekaj velikega, je
vse še veliko večje. Ne samo po
dolžini (skupaj 6000 kilometrov), ampak tudi
in višini. Po hribu se vije kot kača,
včasih je enkrat, sicer pa je, kot je
Kitajski zid edino delo človeških rok,
ki ga da videti iz vesolja. A ta »mit«
so pred Kitajski ministri za šolstvo ukazali
iz vseh šolskih knjig. Kot kaže, sta
odločitev za spremembo zakona
pridobila polet prvega Kitajca Yang Liweia
in njegova ugotovitev, da iz vesolja
ni mogoče ugledati velikega Kitajskega zidu.
V kitajskem časniku Beijing Times je tako
citiral enega od ministrov za šolstvo,
ki je povedal, da morajo založniki iz šolskih
knjig nemudoma odstraniti besedilo, ki
na to neresnično trditev. Kaj je res
– ne vem. Vem samo, da je
Kitajski zid ob hoji po kitajskem zidu, kjer piha
in zee sonce, dober. Človek bi zajel sapo
in vpijal ... In ko se zaveš, da ga je zidalo na
tisoče ljudi, da to ni samo zid, ampak ima
trdnjavske stolpe, zobčaste nadzid-
be in mnogo vrat, si osupel, kaj so nekoč
mogli brez mehanizacije ...

Kitajski in sporazumevanje ...

V hotelu smo imeli televizor s satelitskimi
programi, vendar je od sedemdesetih samo
program angleški (CNN), vsi drugi so v
kitajščini, zato je verjetno tudi splošno znanje
kitajščine na moji ravni.

Doživetje izleta ...

Večerja v lastni režiji ...

Vsi štiri smo se odločili, da spoznamo tudi
mesto na ulicah. Žal smo tudi pri tem
gotovili slabost potovanja s turistično
agencijo, saj je bil to edini čas, ki smo ga lahko
preživeli sami.
Izšlo se je, ko smo v soparnem večeru
pri relativni zračni vlagi 130)
vrednosti na pot. Najprej po glavni ulici, ki je
presenetljivo čista, kjer so avtomobili

vozili ves čas v kolonah, mi pa smo morali
paziti na kolesarje, ki imajo sicer svoj pas ob
cesti, a ko prečkajo pločnik, so glavni oni.
Kmalu smo zavili z glavne ulice (štiri-
pasovnice) v za nas bolj »normalno ulico«.
Pred stanovanjskimi hišami so sedeli ljudje
na pručkah in igrali domine, karte, go,
skratka igre, ki so pri nas »za otroke«. Tam
pa moški in ženske, stari tudi 60, 70 let ... Imeli
smo občutek, da so bili vsi zunaj, na »svežem
zraku«. In potem pred blokom zagledamo
skupino ljudi. Približamo se. Opazujemo jih.
Ženske, stare do 60 let, so plesale na ulici, na
glasbo iz tranzistorja, drugi so jih opazovali.
Vse je bilo tako mirno, tiho in spokojno,
nobenega vreščanja, nobenega hitenja,
njihov ples je bil čuten. Kar sedela bi, jih
gledala ... že samo gledanje njihovega plesa
človeka umirja.

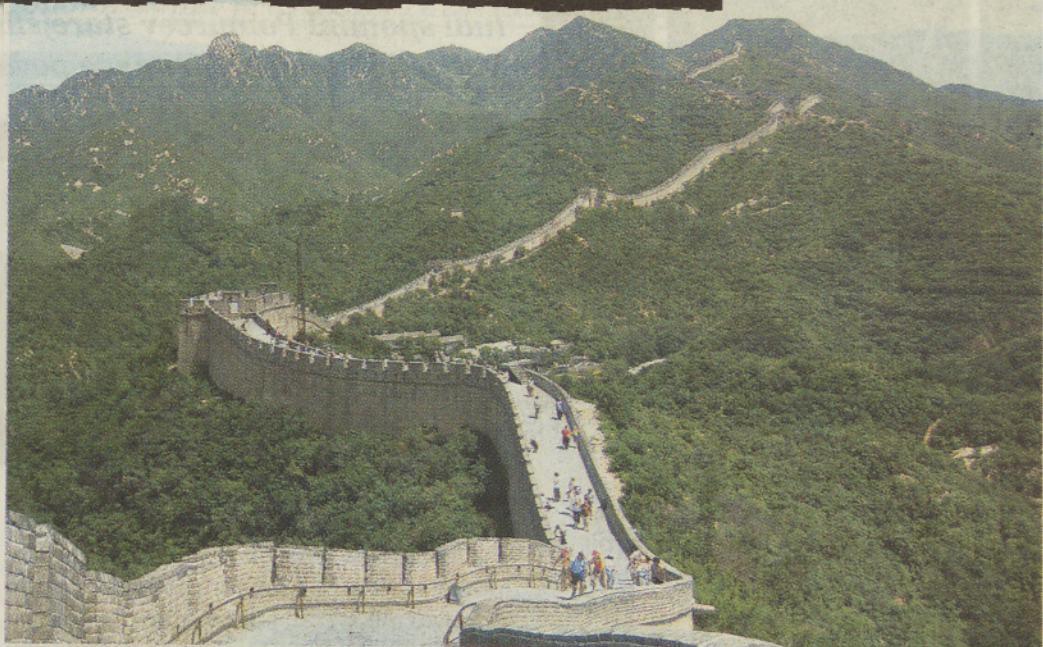
Veliko ljudi se je sprehajalo po ulicah s
kužli, vsi so bili majhni. Domačini so sedeli
pred hišami in jedli. Čeprav je to za nas
»nekulturno«, smo z zanimanjem gledali v
njihove krožnike, jedi so bile za naše oči nekaj
nevsakdanjega ...

Na tem dveurnem sprehodu smo ugotovili,
da nismo videli niti enega človeka, ki ne bi
bil azijske rase. Se pravi, da smo bili res v
okraju, kjer se zadržujejo bolj ali manj
»domačini«.

Restavracija. V njej je že sedelo šest
potnikov iz naše skupine in kar zabavali so
se, ko smo prispeli tudi mi. Zakaj? Ker je bilo
skorajda nemogoče naročiti. Nobene, prav
nobene angleške besede natakariji niso
razumeli. Bolj ko smo poskušali kaj naročiti,
bolj smo mahali z rokami, okrog naše mize
je bil že cel kup natakarij. Na koncu smo
uspešno dobili jedilni list s sličicami in vsak je
izbral eno sliko po načelu kar bo, pa bo.
Seveda je poglavar družine naročil zrezke
(po sliki sodeč), dobil pa je kuhan račji vrat,
namočen v poper in čili; sama sem dobila
stročji fižol, popečen v pečici s poprom in
sezamom, hčerka pečena jetra z zelenjavo,
sin pa koščke govedine v zelenjavi. Naročili
smo tudi 2 pivi in 2 vodi, vendar smo dobili
samo 1 pivo in 1 vodo in do konca večerje
dodatnega piva in vode (čeprav nas je zeeelo
žejalo) nismo uspeli dobiti. Kot nam tudi ni
uspelo dobiti 5-krat naročenega riža. Tik pred
odhodom sta prispela še dva Slovenca in tudi
pri naši mizi se je začela zabava. Želela sta
aperitiv, a ga nista dobila samo vsak po
kozarec (2 centilitra), ampak celo steklenico.
In po 10 minutah sta obupala in kupila celo
steklenico žganja. Kje je bila tu logika, mi še
danes ni jasno. Tudi za to, da sta naročila
hrano, sta potrebovala dobre pol ure.

Doživeti tak večer pa je bilo zabavno. Vsi
drugi obroki so bili veliko bolj podobni naši
»kitajski kuhinji«, ki ima s tisto »domačinsko«
zelo malo skupnega.

V pridelovalnici biserov so nam prikazali,
kako iz školjk pobirajo bisere, in presenetljivo
je, da v gojenih školjkah zraste tudi do 25
biserov, ki jih potem mlada dekleta ročno

Kitajski zid, ki se kot jara kača vije po obronkih hribov.

razvrstijo in tudi ročno nizajo
na vrvice. Izdelovalke
kitajskih vaz so me očarale z
natančnostjo lepljenja kovin-
skih okraskov na vaze in
natančnim ročnim barva-
njem. Pitje čaja v čajnici je
posebno doživetje, kjer si
vzameš čas, se umiriš in ohla-
diš. Doživeti klasično masažo
nog, kitajske artiste in večerj-
ati pekinško raco – to so do-
kazi, da smo bili res v kraju,
ki je drugačen.

Rikše in vožnja z rikšami
v hutonge, prvotna naselja
Kitajcev, so nam pokazali
Kitajsko v čisto drugačni luči,
kot smo si predstavljali do
tedaj. Osebo se me je ta del
Kitajske veliko bolj dotaknil
kot mesto. Hutongi so nizke
hiške (pri nas bi jim rekli
vrstne), kjer je dom družine
sestavljen iz notranjega vrta,
kuhinje in dveh sob (za starše
in otroke z njihovimi družina-
mi).

Imeli smo možnost, vstopi-
piti v tak »neturistični«
hutong in presenečena sem bila
nad revščino teh ljudi, kajti
mesto kaže čisto drugačno
podobo. In če bi ne doživela
tega, bi zapustila Kitajsko s
prepričanjem, da je zelo
bogata. Spoznavanje tuje
dežele s turistično agencijo je
preprosto, saj poskrbijo za
vstopnine, restavracije, pre-
voze ..., a še vedno me pre-
ganja vprašanje, kakšno je to
mesto tam, kjer ni turističnih
poti. Vem, da je Kitajska
drugačna, pa vendar ne vem,
kakšna.

Na kitajskem zidu je hčerko ustavila mlada Mongolka, ki se je želela fotografirati s svetlopolto in svetlolaso Evropejko. Ko jo je »oče«
poslikal, je prišel izza vogala cel razred Mongolk, ki so se menjavale kot na tekočem traku, nazadnje pa je k hčerki pristopil še »oče«, ki se je na koncu izkazal kot njihov šolski učitelj.

»Srečanje«
s cestninsko postajo je čisto drugačno kot pri nas.

Umetnost je nanašati barve na kitajske vaze.

P. S.: Čeprav vem, da je
zanje to izjemen dogodek in
velika čast, mi je osebno žal,
da Kitajci v želji, da bi
pripravili najolimpijske
igre, pozabljajo na svojo
drugačnost in posebnosti ...
In bojim se, da bo po igrah
Peking postal le še eno od
svetovnih velemest.

Poziranje v Prepovedanem mestu

Pred vročim soncem smo se turisti med sprehodom po Prepovedanem mestu zaščitili
s kapljicami dežnika.

Zmagovalci

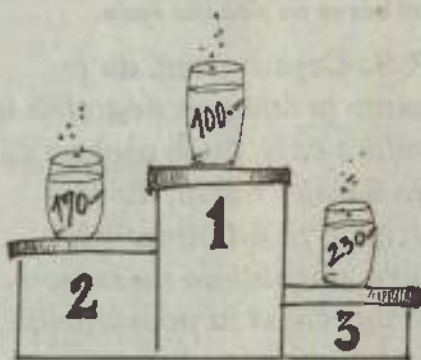
Biti Murek (človek, katerega korenine so ob reki Muri) je biti zmagovalec. Primeri so nazorni in dokazujejo, da so Slovenci (ljudje, katerih korenine niso ob reki Muri, a živijo v podalpski deželi) vse bolj naklonjeni pokrajini, ki v tem prostoru funkcionira bolj kot rezervat kot resna, po zakonih kapitala razvijajoča se regija.

Pridejo torej Mureki v Maribor in osvojimo vse možno na melodijah slovenskih narečij, na Veseli jeseni. Vprašanje je samo, ali bodo Slovenci bolj prepričali Jošar ali Strici. Pa še usodnejše, ali so izvirnejši cigani v Halgato bandu ali Langi. Da ne bo pomote: vsi so »oh« in »sploh« ter »naj«. Slovenci bodo le razmejili med njimi in piramidalno določili, kdo je bolj eksotično prekmurški, in si zato zasluži avreolo. Zmagovalci.

V teh dneh smo dokončno vstopili tudi v svet slovenskega Hollywooda. Konec tedenskega premiera celovečerca moža z naslovnice Ludvika Bagarija je zmaga.

Kot je tudi zmaga dogajanje, ki se je nedavno z obrobja Rakičana preselilo v osrčje Goričkega. Tam je z ekipo priznani slovenski režiser z bosanskimi koreninami, nekdanji novi primitivist Branko Djurić. Da snema film po motivih našega najbolj bránega in prodajanega pisatelja Ferija Lainščka, je zmaga, ki ji nismo bili priča vse od Kranjčevih časov. Takrat smo lahko na celuloidnem traku občudovali slovensko dojemanje prekmurških močvirij in poslušali bolj ali manj spakedrano domače narečje. Tokrat bo vse skupaj veliko bolj kozmopolitsko, saj bodo igralci poleg prekmurščine »šibali« še ciganiščino, madžarsščino, bosanščino. Pa še kaj. In namesto murških mrtvic z eksotičnimi lokvanji bomo občudovali prve gastarbajterske traktorje, mili zvok cimbal bo nadomestila trdo zveneča električna kitara.

Bog ne daj, da bi Mureki začeli bolj množično študirati in se izobraženi vračati v domače kraje, bog ne daj, da bi pri nas zraslo morje podjetij z veliko dodano vrednostjo, bog ne daj, da bi bilo manj kot devet tisoč brezposlenih (kar je desetina vseh v državi). In bog ne daj, da bi pokrajina dobila avtocesto. Kajti, če se bo vse to zgodilo, Slovenci ob obisku pri Murekih ne bodo več mogli zaviti v prvo gostilno na vogalu in si naročiti spricerja za sto (!!!) tolarjev. Kaj takega pa definitivno premorejo zgolj in samo – zmagovalci!

ured-nik

674

Vezi med Pomurjem in Vojvodino so še kako žive

Uspešna in odmevna kulturna izmenjava med Mursko Soboto in Novim Sadom, ki jo je pripravil Klub PAC s partnerji iz Vojvodine, je za nami. Vtisi so še sveži, očitno sveži in živi pa so tudi spomini Pomurcev starejših generacij, ki so (bili) z Vojvodino tako ali drugače povezani.

Murski Sad v Novi Soboti

O kulturni izmenjavi je že bilo precej povedanega in napisanega, na pobudo odgovornih v Podjetju za informiranje pa naj bi projekt predstavil v bolj neformalni obliki. Ko sem v mislih preletel dogodke zadnjih dveh, treh tednov, se je izluščilo veliko drobcov, ki jih bom še v največjem navalu senilnosti težko pozabil.

Več mesecev smo pripravljali program dogodkov, ki naj bi se v okviru izmenjave zvrstili v Novem Sadu in Murski Soboti, v tem času opravili nešteto telefonskih pogovorov, poslali in prejeli na kupe elektronske pošte, pa še vedno ni bilo nikjer nič videti. Kakor pri vsakem podobnem projektu. Nato pa so se tik pred izvedbo stvari začele dogajati s svetlobno hitrostjo. Zadnji avgustovski dan je že izkušen avtoprevoznik s kombijem odpeljal 21 Endrejevih slik v Galerijo Podrum v Novi Sad. Dva dni zatem se je na pot odpravilo še 16 živih slik: PAC-arji Rudi, Viktor, Zdenka, Ditka, Endre, Nina in Roman v prvem kombiju, balonarji Berta, Srečko in Štefan s pomočnikom Petrom in Tino ter strelec Robi v drugem kombiju, Slavko in Pavle z Dunjo v osebnem avtomobilu. Pot, polna pričakovanja in prešernega razpoloženja, nas je vodila po Avtocesti bratstva in enotnosti, nad katero smo na novo vzpostavljali nekoč že trden most. V Bački Palanki, na mejnem prehodu ob vstopu v SiCG, smo imeli nepredviden daljši postanek zaradi vnosa orožja (samostrelji) v državo, tudi zaradi prilagodljivosti policistov in carinikov pa smo le lahko nadaljevali pot. Navajenim vožnje in opogumljenim zaradi prijaznosti na carini pade ideja, da bi Endre lahko razstavljal še v Makedoniji, na kar odvrne: »Ob kelkih?«

Ob pol štirih končno Novi Sad, mesto z bogato zgodovino, s 300.000 prebivalci raznih narodnosti, z Donavo in Petrovaradinsko trdnjavo in – našimi prijatelji: Ješkom, Rito, Ismetom in Mino. Endrejeva nervoza glede postavitve razstave, ki jo je bilo le narahlo čutiti na zadnji sedežih prvega kombija, je jasno pokazala svojo razsežnost pravzaprav v svojem nasprotju – neizmerni razposajenosti in veselju, ki je Endreja preplavilo ob ogledu galerije. »Pa tou je super! Še san ne bi mogo boukše,« je bil navdušen, zadovoljstvo pa je izžareval tako na odprtju razstave kakor v številnih intervjujih z novinarji novosadskih TV in radijskih postaj ter časnikov

Navdušenje na osrednjem trgu, v neposredni bližini Galerije Podrum, pa so povzročili naši balonarji. Zaradi ogromnega zanimanja so morali otroke in odrasle postaviti v vrsto, kljub temu pa tudi 40 dvigov nekaj metrov visoko ni bilo dovolj. Po večerji – počitek. Za nekatere ...

Naslednji dan je imel sprva glavno besedo Robi, ki je na petrovaradinski trdnjavi skupaj s člani lokostrelskega kluba NS 2002 pripravil promocijsko tekmovanje v streljanju s samostrelom ter lokom in puščico. Navdušeni smo ugotovili, da lahko Robi na razdalji 10 metrov od 10-tih strelcov 10-krat zadene 10-ko, ki ni večja od zenice očesa. Robi je seveda zaposlen v slovenski vojski.

Po obisku in druženju na »salašu« z nepozabno hrano in glasbo v živo je sledil večerni koncert Vlada Kreslina, zadnji dogodek v prvi polovici izmenjave. Pred začetkom koncerta so balonarji s pilotom Berto ponovili »Bertalanici performans«, kakor so promocijo balonarskega športa

poimenovali prijatelji v Novem Sadu. Vrsta je bila še daljša kot dan poprej, dvigov pa še več. Vladov koncert, ki je bil hkrati prvi samostojni koncert Vlada Kreslina s svojo skupino v Novem Sadu, je navdušil tisoče domačinov in navzočo peščico Pomurcev. Spokojno nedeljsko jutro na osrednjem trgu – dolgo slovo od prijateljev, nato pa vožnja proti domu. Skozi Vukovar ...

Slaba dva tedna kasneje sledi drugi del projekta kulturne izmenjave, in sicer nas poleg že omenjene četverice prijateljev, s katerimi smo pripravili projekt, obiščejo še Radovan s Svetlano in Stevan z Marijo. Prinesejo krasna darila, med katerimi je nepozabna umetniška slika z upodobljenim balonom na Trgu svobode in s podpisanim otrokom, ki so se v Novem Sadu z Berto dvignili nekaj metrov nad glave čakajočih.

Radovan, navdušen nad Galerijo PAC, sam pozicionira slike za razstavo, medtem ko se drugi sladkamo s »privlačno« torto, ki smo jo kot presenečenje pripravili za Ismetov rojstni dan. V četrtek, 15. 9. 2005, zvečer sledi odprtje razstave, na katerem ob koncu uradnega programa postrežemo še s torto v obliki mostu in jo po uvodnih skup-

nih rezih župana Mestne občine M. Sobota Antona Štilca in ministra za kulturo mesta Novi Sad Radovana Jokica razdelimo med obiskovalce.

V petek se na teniškem turnirju za poslovne partnerje soboške enote Zvezne rovalnice Triglav prijatelji iz Novega Sada ne pričakovano odlično odrežejo v spornih ljevalnih igrah. Še posebej nepričakovano je zmaga Stevana in tretje mesto Mino v »hokeju«, to je v natančnosti udarjanja ploščka s hokejsko palico v majhen hokej-

ski gol. Tudi v streljanju s samostrelom so osvojili stopničke, saj je bil Radovan tretji v malem finalu pa je celo postavil rekord (45 krogov od 50 možnih). Zvečer je v Galeriji PAC fantastičen koncert Juvana Brass Quinteta, ki bo prihodnje leto nastopil tudi na NOMUSU v Novem Sadu.

Sobota je pomenila vrhunec Bogdana izmenjave s koncertom Zvonka Bogdana s Tamburaškim orkestrom Janike Balala. Drži, kar govorijo Vojvodinci, da je Zvonko Bogdan človek, ki zna nositi klobuk in ne sprejema napitnine, saj je izredno ugoden in prijazen gospod. Čeprav je prisel v orkestrom in spremljevalci v hotel šele malo pred tretjo popoldan, je uspel opraviti tonsko vajo, telefonski intervju z Borom na Murskem valu, odgovoriti na številna vprašanja v zvezi s koncertom, z možnostjo snemanja in fotografiranja, z drugimi intervjuji, z obiski posameznikov, ki bi radi pozdravili ... Ob vsem tem je ostal razposajen in hkrati miren in skromen. Svoj nastop je hotel začeti s »rehodom skozi kinodvorano do odra, pa to ni bilo mogoče. Dvorana je bila nabita polna, obiskovalci so napolnili še pred dverje kina. Koncert naj bi trajal uro in pol, a je že pred njegovim nastopom, ob izhodu v dvorani, ki ga je bilo mogoče čuti v zaodre, dejal: »Mislim, da bo koncert malo daljši. Kaki dve uri.« Ganiho ga je vendarle ganilo so ga solze obiskovalcev, ki so se njegovih pesmih spominjali svojih mlajših let, svojih prijateljev, sorodnikov. »Publika je je trajal skoraj dve uri in pol – na bila fantastična! Reagirali so na vse – na vezni tekst, tamburaše, besedila, glasbo. Na vse,« je bil tudi sam navdušen po koncertu.

Navdušen in ponosen, da sem del vsega tega, sem tudi sam. Zato dogovorim in odprta za naslednjo, še širšo izmenjavo že samo Vsi, ki pripravljamo dogodke v klubu PAC in prijatelji iz Novega Sada, ki se trudijo v svojem okolju, se že veselimo prihodnjega projekta, prihodnjega Murskega Sada in Nove Sobote.

Roman Huzeti

YU-arhivi še nedostopni pen jih je odprl

Marjan Dora, odgovorni urednik Murskega vala IX.

Je najstarejša. Spominja pa me na srečanja, ki smo jih nekoč, letnic pa v teh spominih ne boste našli, redno imeli s kolegi novinarji iz Győra na Madžarskem. In dejstva, da je takrat dokaj uspešno deloval pomurski aktiv Društva novinarjev Slovenije. Na zgodovinski sliki smo: takratna urednica radia Murska Sobota Irma Benko (s svojo barvo las), dopisnik Dela Ivan Gerenčer (s svojimi lasmi), oblikovalec Endre Gönter (dokaz, da se bolje ohraniš kot umetnik, kot če bi bil novinar) in jaz, dopisnik Večera (že takrat v ozadju).

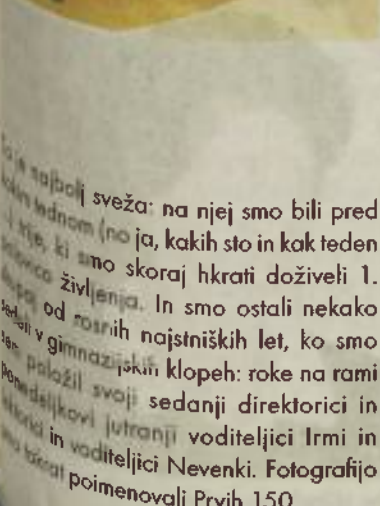
Bili so festivali radijskih postaj Slovenije. Slika je z desolega v Celju. Kot na vseh smo zmagovali tudi na tem. Po podelitvi priznanj smo se po gasilsko posedli po stopnicah celjskega Narodnega doma. Videl je, kot če bi jim dirigiral, svojim vodilcem. Gre pa samo za to, da je prišel pritisnil prej, kot smo se namestili. Prišli so ukinili. Zlobneži pravijo, da ni nikomur v Sloveniji uspelo priti na Murskega vala. Na sliki sta nekdanja sodelavka, priljubljena Baranja, levo zgoraj, in zdajšnji Tednika Matjaž Frangež, desno stisnjene levce. Bojan Peček pa jo ložaju, kot da vstaja in odhaja na radio televizijo ...

Na svoj domočiji v Otovcih je Vlado Smodiš organiziral žganjekuho. Med opravila pri zabavi sodi tudi kartanje šnopsa. V ospredju sva s Ferijem Lajnškom. Z desolega je Stefan Smodiš, ravnatelj kmetijske šole, pa balonar Pišek Bertalanč, Majda Rudičeva žena, čeprav so po tradiciji pri takem kartanju sodelovali samo moški. Ampak Majda ni samo sodelovala! Ob organizatorju Vladu stoji z mapo Boštjan Rous.

Na zelo obiskanih koncertih hišnega voditelja Geze smo organizatorji vedno pod stopnicami telovadnice III. soboške osnovne šole. Z leve: Gvetka Juhnov, fotografinja, gospa, ki je ne poznam, moja gospa, moja malenkost, in seveda Irma in Dejan, prometnik na teh koncertih (zato ima v naročju mapo z vrstnim redom nastopajočih). Pod stopnicami smo zato, ker v dvorani ni prostega sedeža.

Pisalo se je leto 1945. Širom po Sloveniji se je razvedelo, da bodo v Murski Soboti 12. avgusta ob 11. uri dopoldne odkrili spomenik zmage. Mladenica Mirko in Leon Čepič iz Maribora sta začela obujati spomine na otroštvo, preživeto v Soboti. In odpeljala sta se s kolesi na proslavo v Mursko Soboto. Vojna je družino razselila, razredčila.

Uresničila se je Leonova slutnja

Življenje v soboški graščini

O spominih na Soboti in o težavnem življenju družine Čepič mi je pripovedoval najmlajši sin Mirko, ki mu je danes 78 let. Živi v Novem Polju, ki je predmestje Ljubljane. Ta slovenska družina se je priselila v Mursko Soboto leta 1932 iz Beograda. Soboški podjetnik Benko je namreč potreboval uslužbenca in prijavil se je Mirkov oče. Starša sta se sicer že v Beogradu ločila, a sta znova poskušala zaživeti skupno, družinsko življenje. Skrbeti je bilo namreč treba za tri sinove. Najstarejši je bil Maks, drugi Leon in zadnji Mirko.

Čepičevi so sprva stanovali v pritličju soboške graščine. Njihovi dokaj veliki prostori so bili tam, kjer je danes grajska restavracija. Življenje v tistih časih je bilo tu skromno. Njihove sanitarije so bili laboriji in nočna posoda. Stranišče »na štrbunk« je bilo skupno in na drugem koncu gradu. Pitno vodo so si prinašali iz skupnega vodnjaka. Svetili so si s petrolejko. A spomini so za Mirka vseeno lepi. Otroci so se igrali v slikovitem grajskem parku. Odkrivali so skrivnosti življenja.

Senco na otroško brezskrbnost je vrgel leto po priselitvi v Soboti očetov odhod. Nekega dne se je enostavno izgubil v neznanu. Po rodu je bil Mariborčan. Njegov značaj je bil nemiren. Po nekaj mesecih dela je menjaval službe. A ker sta bila starša že uradno ločena leta 1929, za družino ni več čutil nobene odgovornosti. Mirko je zadnjič videl očeta, ko mu je bilo deset let.

Brezpravnost ločene učiteljice

Do očetovega odhoda je mama Mara le gospodinjila, skrbela za otroke. Živeli so od očetovih dohodkov. Po očetovem odhodu je nastala praznina, pomanjkanje. Ločena učiteljica v tistih časih ni dobila poklicne zaposlitve. Na srečo je odlično obvladala tuje jezike in igranje klavirja. Zasebno je začela poučevati nemščino, francoščino in nekatere druge jezike ter igranje na klavir.

Mamin življenjski nazor se ni ujemal z obstoječo politiko tistega časa. Bila je levicarka. V Soboti se je družila s prekmurskimi komunisti, tudi s poznejšim herojem Stefanom Kováčem. Njega je poznal tudi Mirko.

Leta 1936 so se Čepičevi morali izseliti iz gradu. Odslej so živeli na takratni Aleksandrovi cesti (Slovenska cesta) pri nekem obrtniku, ki je izdeloval posodo iz pločevine. To je bilo nekako nasproti sedanjega hotela Zvezda. Miro se danes spominja takratne Aleksandrove ceste kot območja polnega blata, prahu ... Tam, kjer je sedaj Blagovnica, je bila nekoč nizka stavba osnovne šole. Pri učenju Mirko ni imel težav. Živo pa mu je ostal v spominu dogodek, ko ga je učitelj zaradi tega, ker ga ni pozorno gledal v oči, naklestil po konicah prstov z debelim šolskim metrom.

Na začetku leta 1937 je začela mami nagažati soboška policija. Oblast je prepovedala, da bi ji starši še naprej pošiljali v uk svoje otroke. Tako je ostala brez dohodka.

Selitev v Maribor in mamina aretacija

V Mariboru sta živela mamina starša. Oče je bil upokojeni oficir avstro-ogrske vojske. Po rodu je bil Dolenjec. Njegova žena je bila Gorenjska. Čepičevi so se preselili k njima, a so kmalu dobili svoje stanovanje. Stari oče se je takrat ukvarjal s prodajo tujih časopisov. To delo je odslej zaupal hčerki Mari, in to je bil njen glavni vir dohodka. Življenje je potekalo dokaj normalno do leta 1941.

Z začetkom druge svetovne vojne so se začeli za Čepičeve fante težki časi. Nemški okupatorji so avgusta 1941. mamo zaprli v mariborske zapore. Tam je ostala do novembra 1941. Stanovanje so okupatorji zaplenili. Svojci so s strahom vsakodnevno brali sporočila o ustreljenih v zaporih. A kmalu zatem so Čepičevo mamo odpeljali v koncentracijsko taborišče Rawensbrück, kjer je bila do konca vojne.

Brat Maks padel v nepojasnjenih okolicih

Kmalu po začetku vojne so Nemci zaprli Mirkovega najstarejšega brata Maksa. Avgusta so ga transportirali v koncentracijsko taborišče Mathausen. Izpuščen je bil marca 1942. leta. Naslednje leto se je odpravil k partizanom na Pohorje. Tam je 1944. nepojasnjeno izgubil življenje. Takrat je med partizani veljalo prepričanje, da so izpuščeni interniranci okupatorjevi ovađuhi. Partizani jim niso verjeli, čeprav se je v tistem času vrnilo iz taborišča več kot 150 Slovencev.

Brata Leo in Mirko sta nekaj časa živela skupaj pri starih starših.

Brat Leo poslan v taborišče Buchenwald

Mirkov brat Leo se je januarja leta 1944 znašel v mariborskih zaporih. Bilo mu je 16 let. Avgusta tega leta ga je okupator transportiral v koncentracijsko taborišče Buchenwald. Pozneje je pripovedoval Mirku, kako ga je bilo v mariborskih zaporih strah, da ga bodo ustrelili. Ob jutrih je paznik odpiral celico, s pogledom osorno preletel zaprte in si zamrmral: »Ne, ta pa ni pravil!« In tako so zaporniki v strahu čakali drugega dne, ko bi lahko pokazal na katerega od njih. Izbrane so čez eno uro ustrelili na dvorišču zaporov.

Leo se je vrnil iz taborišča Buchenwald v začetku avgusta 1945.

Nekdanji taboriščniki so po cele tedne potovali proti Jugoslaviji. Leonov transport je pripeljal celo v Vojvodino. In od tam je pripotoval v Maribor. Mirko se spominja tistega snidenja: »Bil sem nadvse srečen, ko sva se srečala. Bil je živ. Od aprila leta 1945 o njem nismo vedeli ničesar ...«

Taboriščniki so lahko mesečno pošiljali svojem pisma. Napisana so morala biti v nemščini. In Leon je cenzorjem vedno podtaknil kakšno slovensko besedo.

Leon je bil po vojni učitelj na eni od mariborskih šol.

Na otvoritev spomenika v Mursko Soboto

Mirko in Leon sta z veseljem sprejela novico, da bodo v Murski Soboti 12. avgusta odkrili spomenik zmage. Obudila sta spomin na tamkajšnje sošolce, znance. Bilo je nekaj dni po Leonovi vrnitvi s kraja smrti. Brata sta bila zdaj srečna, prevzeta od novega časa, obdobja brez vojne, strahu. Zelo bridek pa je bil spomin na mamo, ki se še vedno ni vrnila iz taborišča.

Zgodaj zjutraj, 12. avgusta, sta sedla na stari kolesi. Tri ure sta se brez prestanka vozila do Soboti. Gričevje sta morala premagovati peš, saj sta bili kolesi brez prestav. V Soboti je steklo obujanje spominov.

Istega dne in v istem času se je vrnila mama

Brata sta se udeležila v Soboti otvoritve spomenika in potem je Mirko predlagal bratu, da bi ostala na veselici. A Leo mu odgovori: »Meni se zdi, da se je mama vrnila iz taborišča. Mene običajno občutek ne vara. Odpeljiva se rajši takoj domov.«

V mesto ob Dravi sta se vrnila ob 17. uri. V času, ko so v Murski Soboti odkrivali spomenik zmage, se je mama vrnila po štirih letih mučeništva v taborišču k otrokoma, staršem. Srečanje je bilo ganljivo, prežeto z najglobljimi občutki sreče. Mami je bilo takrat 50 let, Leonu 19 in Mirku še ne 18 let.

Mirko ni bil v partizanih. Gestapo mu je zagrozil, da če to stori, mu bodo zaprli stare starše. Proti koncu vojne in še po njej je delal v Metalni. Sprva je bil pomožni ključavničar, nato pomožni tehnični risar. To je trajalo do junija 1945. Sledilo je izobraževanje. V Beogradu je končal leta 1952 Visoko novinarsko diplomatsko šolo. Več kot 20 let je bil novinar pri dnevniku Večer v Mariboru. Štiri leta je bil republiški sekretar za informiranje. Zadnjih 12 let pred upokojitvijo je bil na Radiu Ljubljana pomožnik programskega direktorja za stike s tujino.

Mirko se je leta 1970 priselil v tastovo hišo v Novo Polje pri Ljubljani. Žena Metka je magistra sociologije. Imata sina Zdenka, ki je doktor zgodovinskih znanosti. Zaposlen je na ljubljanskem inštitutu sodobne zgodovine. Mirkova mama je umrla v Ljubliji leta 1982 v starosti 87 let. Oče je po vojni migriral v Trst in tam umrl leta 1956. Na nekdanjo družino je povsem pozabil.

Foto: Franček Štefanec

Ludvik Bagari

dramski in filmski igralec

5. september 1965

Rojen v Murski Soboti okoli 21. ure v nedeljo takoj po tomboli. Po materi Goričanec iz Bodonec, po očetu Sobočan iz Turopolja. Do služenja vojaškega roka je živel v Murski Soboti, kjer je obiskoval Osnovno šolo Karla Destovnika Kajuha in Ekonomsko srednjo šolo. Že v tistem času je bil aktiven v Klubu mladih pri gledališki dejavnosti in kaže tudi zanimanje za literaturo, s sošolci uredijo nekaj številke šolskega glasila in zbira pesmi starega narodnega izročila. Na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani ga zanima bolj filmski medij, v II. letniku naredi prvo vlogo pri celovečernem filmu Kavarna Astoria. Diplomira na temo filmske igre. Po AGRFT pridobi status samostojnega kulturnega ustvarjalca in ustvarja vloge po vseh slovenskih gledališčih. Zanimajo ga bolj resne teme in ne sodeluje z estradno ali marketinško sceno. Na filmu mu prilepijo pečate negativca, brutalnega nasilneža, policaja ali čudaka in odigra mnogo vlog kot antagonist. Tudi v gledališču velja za divjaka, kateremu ni težko prijeti v roko meč ali pištolo. Sabljanje in akrobatiko je na AGRFT opravil z odliko. Predvsem ne velja za blaziranega, napudranega gospoda. To dokazuje s svojimi vlogami, od katerih nekatere posegajo v najbolj temačne globine človeške duše. Nekateri mu celo očitajo misticizem. Zadnjih nekaj let se s prijatelji ljubiteljsko lotevajo antropoloških

To je on

Zgodba z naslovnice

in etnoloških raziskovanj navad in običajev staroslovenskih priseljencev na ozemlje Slovenije. Posebno ga zanimajo ohranjene narečne jezikovne prvine in njihovo izvirno deblo, zato rad sodeluje pri vsem, kar je povezano z narodnim izročilom. Še posebej so mu bile pri srcu vloge Karamazovih v Bratje Karamazovi, Kastelc v nadaljevanju Prešeren in domači teksti, naredi pa tudi ogromno filmskih prispevkov v celovečernih filmih, študentskih etudah, v filmih in nadaljevankah (Kavarna Astoria, Veter v mreži, Carmen, Halgato, Odgrobadogroba, Pesnikov portret z dvojnikom, Triptih Agate Schwarzkobler, Peter in Petra, Ho zaprem oči, Sabajev, Prostor (po)gleda, Matura, Triangel, Hot dog, Mokuš, Svobodna si. Odloči se, Pet majskih dni, Carpe diem, Indus. Mat, Naj ostane med nami, Noč v hribu, Križišče, Vrvohodec, Sine).

Leta 2000 se odloči, da sodeluje tudi kot asistent režije pri snemanju in se izuči za pristop k filmski produkciji tudi izza kamere. Za kratek čas obišče Ameriko in ugotovi, da je možno tudi pri nas delati filme v neodvisni produkciji. Čez tri leta ustanovi zavod Filmografski in se loti snemanja celovečernega filma NOREGA SE METE OGNE na svojo roko kot producent, soavtor scenarija in tudi igralec. V tem trenutku končuje promocijsko okoliščino in začenja z distribucijo filma po Sloveniji, načrtuje pa tudi za tujino.

Zgodbe

ki jih piše
življenje

Večno vračanje v kraj

Življenjska zgodba Ildi in Aniko Póth, sester, rojenih v Motvarjevcih in živečih v Vojvodini, je polna vzponov in padcev, edina konstanta so vračanja v vas najlepših prijateljev in spominov.

Čudovita in nenavadna prijateljstva se sklepajo naključno ali so dana že ob rojstvu. Zdaj bi mi Ildi rekla, da spet blazno filozofiram, ker ti v življenju ničesar ni naklonjeno, za vse se moraš boriti, truditi, navsezadnje trpeti in potem tudi v tistih redkih trenutkih zadovoljstva te počasi načenja strah, da je sreča le iluzija, varljiva fatamorgana. Aniko, ki je v svoji duši bolj optimistične narave, poskuša v sestrskem, družinskem, prijateljskem in sploh v odnosu do širše okolice ublažiti Ildino ostrino, kalvinsko trmo. Če obstaja prototip za »trdega kalvina«, potem dr. Ildi Póth to zagotovo je, in to ne le po pripadnosti, ampak so v njenih genih ohranjeni vsi tisti faktorji, ki so v poltisoočletnem boju protestantom pomagali preživeti...

Sestri Póth, Ildi in Aniko, sta politični paradoks iz druge polovice 20. stoletja. Rojeni sta v Sloveniji madžarskim staršem iz Vojvodine, preživeli poveljno taborišče v Hrastovcu, bežali na Hrvaško, od tam k stari materi v Novi Sad, se solali, delali, rojevali otroke, preživeli srbsko morijo in sedaj stanujeta v madžarski Kanjiži v Vojvodini, vsaka v svojem stanovanju, a neločljivo skupaj.

Vsaka postaja na sedemdesetletni poti dr. Ildi Póth Kovács je zgodba za roman. Starša, mlad kalvinistični duhovnik Károly Póth iz okolice Vrbasa in njegova žena, učiteljica iz Novega Sada, sta 1936. leta sprejela vabilo kalvinistične skupnosti v Sloveniji in se naselila v Motvarjevcih, kjer sta se rodili hčerki Aniko in Ildi.

»Stanovali smo v šolski zgradbi, v stanovanju za duhovnika. Moji prvi spomini so vezani na to dvorišče, na tukajšnje prijatelje. Mama, ki je bila zelo inteligentna ženska, je opravljala namesto očeta vsa administrativna dela, skrbela za družino, zasebno pa je doživljala svojo osebno tragedijo ob nemirnem, avanturističnem, a zelo razgledanem možu... Šele pozneje sem spoznala, da sta starša, potisnjena na rob, zelo težko doživljala odmaknjenost in njun zakon se je po petnajstih letih, takrat že na Hrvaškem, končal z razvezo. Potem sem postala brezdomka. Mojega otroštva je bilo konec in zato se tako krčevito oklepam Motvarjevcev, Kocánovih, saj me na njih vežejo najljepši spomini. Žal mi je, da smo prodali parceli, ki nam ju je v vasi podarila naša botrica, a takrat smo živeli v skupni državi in nihče ni mislil, da bom nekoč sem prihajala s tujim potnim listom,« pripoveduje Ildi o tem, kako se vse v življenju obrne. Dolgo pripoveduje o bridki usodi svojih staršev, ki sta bila kot ogenj in voda, ter o tem, kako so 1946. leta, verjetno tudi zaradi očetove domneve

Na obisku pri družni dr. Eve in Geze Kocán Koltaja

vpletenosti v nekatere obmejne dogodke, mater s tremi otroki, Aniko, Ildi ter z enoletno Imolo, odpeljali v taborišče v Hrastovec. Najmlajša ni preživela in je pokopana na motvarjevskem pokopališču. »Spominim se, da smo hodili po dolgi poti. Trmasta, kot je vedno bila, je obsedela v jarku in ni hotela dalje. Vlekla sem jo, ji vse obljubljala, a ona le je govorila, da hoče umreti... Pomislite, osemletni otrok hoče umreti! Na pol sem si jo oprtala in odvela v taborišče,« se spominja Aniko. Ko so 1947. leta morali na Hrvaško, kjer je oče dobil novo službo, sta dekletki le kratek čas ostali s starši; nato pa ju je mati poslala k stari materi v Novi Sad, po ločitvi pa se je tudi ona vrnila tja. Sledila so težka leta siromaštva: oče je šel svojo pot, spet se je poročil, si ustvaril družino in končno pristal v Nemčiji, s hčerkama in prvo ženo, ki so se preživljale z babičino borno pokojnino in s prodajo ročnih del, pa ni imel stikov. Pozneje so jima štirje očetovi bratje Póth, vsi izšolani, iz trdne kalvinistične družine priskrbeli pomoč iz sklada za šolanje duhovniških otrok pri svetovni kalvinistični zvezi. Ildi je po gimnaziji ob delu v bolnici končala medicino,

specializirala ginekologijo, Aniko pa je postala profesorica. Njuni poti sta se ločili: vsaka si je ustvarila družino. Aniko si je vzela zdravnika in rodila dva otroka, od katerih je eden v Budimpešti, drugi v domačem kraju. Ko je ovdovela, se je preselila v Kanjižo, kjer je v isti zgradbi kot sestra kupila stanovanje in velikokrat potuje k enemu ali drugemu sinu, da popazi vnuke.

Ildi je delala po raznih ambulantah in bolnicah po Vojvodini, z možem ekonomistom je imela grenke izkušnje in, kot pravi, vrednost iz tega zakona sta sinova. Eden je nadaljeval družinsko tradicijo in postal kalvinistični duhovnik, se odselil na Finsko, se poročil z domačinko in na daljnem severu je še ne dolgo od tega opravljal poklic protestantskega pastora. Trenuto je v mirovni misli in za Balkan in iz Sarajeva pogosto obišče svojo mater v Vojvodini.

»Drugi sin še išče svoj prostor pod soncem. Prav ima, današnji časi so zelo nemurni. Jaz sem preživela dve vojni eno kot otrok, drugo že odrasla, ko sem dojela, da lahko za vedno izgubim del svoje mladosti, najlepše, kar sem imela. Tudi med vojno sva prihajali v Motvarjevce. Letno sem dvakrat, letos sva tu že celo trikrat, pa morda še enkrat prideva. Sem prihajam, da se nadiham zraka, da si naberem moči, da v nekaj dneh obiščem pol vasi. Nujna postojanka je pri Vilmosu in Margiti Kocán, toda lahko me najdete kjerkoli v vasi. Ne morem iz svoje kože, rada obiskujem starejše in bolne. Tu je razvejan Kocánov rod, s katerim smo si tudi v botrini, ki je velikokrat trdnejši vez od sorodstva. Pravijo, da ti je sorodstvo dano, prijateljstvo pa si izbereš sam,« še pove svojo izkušnjo in potem se dolgo pogovarjamo o pomenu prijateljstva. Ona so jih sklepali največ v Prekmurju.

Ildi in Aniko Póth z Margito Kocán. Med njimi se je stkala posebna vez.

Kdo pa so ti mladi fantje?

Gibalo kulturnega in prosvetnega življenja v kraju sta bila nekoč učitelj in duhovnik, saj sta bila običajno tudi edina izobraženca na vasi. Prav na pobudo učiteljev se začnejo na prelomu prejšnjega tisočletja po vaseh ustanavljati gasilska društva, ki postanejo kmalu nosilci razvoja na vasi.

Selanski gasilci nadaljujejo tradicijo

Po neuradnih podatkih naj bi bilo gasilsko društvo v Selu ustanovljeno leta 1910, o čemer priča ohranjen zapisnik z občnega zbora iz leta 1935, kjer je zapisano, da je to že 25. redni občni zbor gasilskega društva. Drugih pisnih dokazov o delovanju gasilskega društva v vasi ni, razen pa sta dve ročni dvokolesni ročni brizgalni iz tega obdobja. Ljudsko

Otroštva

Po vrnitvi iz taborišča jim je veliko pomagala gospa Voglerjeva. Neka po- vez se je stakala med dekleti in novimi, tudi z dr. Evo Koltaj Kocan, ena strokovna kolegica, pa skoraj ni družinami na dolnjem koncu varjevec ...

lo prijateljstvo s sestrama Poth se začelo pred tremi leti, ko sem med raziskovanjem kalvinizma v naših krajih našel na ime Károlya Potha, drugega varjevcih živečega in delujočega duhovnika. Ker v bornem cerkvenem risem našla skoraj nič podatkov razen nekaj zapisov v matrikulah učarski knjigi, sta me Gyula Nemes Poth opozorila, da se hčerki redno vata v svoj rojstni kraj ... Nekaj telefonskim pogovorom je sledilo prvo srečanje. Od tistega trenutka nastaja čvrsta vez in ob vsakem pomembnem snidenju dodajam nove kamence v veličastni življenjski mozaik Ildi, v katerem je v zadnjem desetletju vedno bolj prisotna tudi podoba matre Ani. Občudujem Ildino trmo, razdvojenost, ravno držo, pa naj jo življenje biča, odprtost in povezanost dveh

Po njunem odhodu sem vedno potrta, nastane velika praznina. gresam nerganje, pripombe, pogovori smeh, pripovedovanje, skrb ... Zanimivo je opazovati, a težko je opisati razmerje med Morda gostiteljica niti pravi izraz, saj nista gostji, ampak prijateljica z domovinsko pravico, na koncu kot na pomlad priletijo lastovke v tuj kraj.

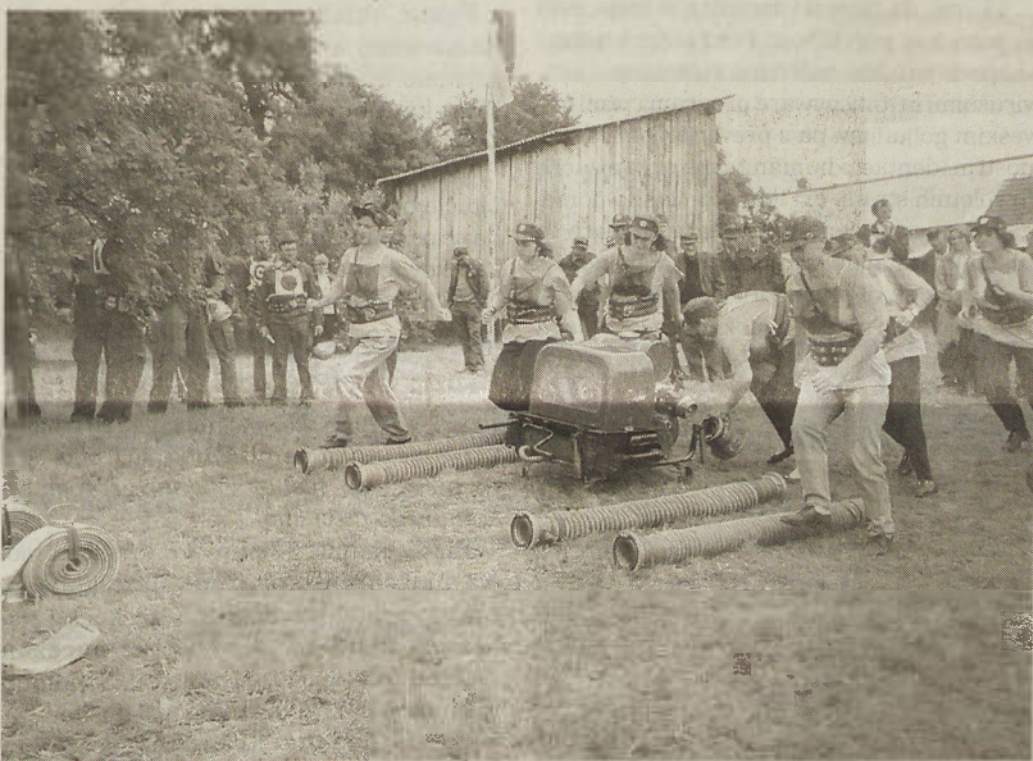
troci so odrasli, sva upokojeni, in čeprav je zadosti, da na pismo napišeš le dr. Ildi Poth, Kanjiža, me celo novi prijatelj, imam širok krog znancev, a pomagam vedno bolj osamljena in zapeta med svojo rojstno vasjo, čeprav sem preživela le osem let, ki pa so bila vendarle in med Vojvodino. Morda pa je da te neke lastovičji nagon žene k rojstni izvori ... In tako lahko imaš dva seeno postaneš brezdomec in s tem stanovanjem, hišno številko in

Ella Pivar

izročilo pravi, da so imeli selanski gasilci pred tem še enobratno ročno brizgalno, ki so jo uporabljali ob gašenju požarov.

Do prve svetovne vojne so gasilci uspešno sodelovali pri gašenju požarov tudi v okoliških krajih, z uspehi, ki so jih dosegali, pa so uživali ugled med krajanji. Z izbruhom vojne je delo v društvu zamrlo, saj so bili člani vpoklicani v vojsko in mnogi se po končani vojni niso vrnili.

Za ponovno ustanovitev in oživitev

V okviru društva danes uspešno deluje tudi ženska ekipa, ki je leta 1995 (na fotografiji) zmagala na sektorskih vajah, leta 2001 pa se je uvrstila na državno prvenstvo v Novem mestu, kjer je zasedla 17. mesto.

VANEKOV KOUT

September je za nami. Kurilna sezona de se začela. Benzin je že tak dragi, ka je liter benzina dražši od litra olja za pohanje. Kama se tou pela? Ne ven. Naš ati se še izda do drugoga sousida pela z avtojon. Kurilno smo že tuj kumpili - mama ga je zela na čeke. Samo je te ati pravo ka de nan letos na 18 stopinj kujro. Bajca nan že sen štrikance štrikajo. Kak bou bou. Nekak že bou. Še sigdar je bilou, ka je nekak bilou.

Pa je sefele bilou septembra. Še delnice so odavali Mercatorove. Državniva KAD pa SOD sta oudala Mercatorove delnice Laškomi pa Istrabenzi. Pa ka te pravli? Pa nika. Ka je se tou bole po balkansko šlo, pa tak nikomi nika. Nikšoga razpisa, nika. Samo puf, pa so šle milijarde. Država se umika iz gospodarstva, sakši den čujemo. No ka de se ležej meknola, pa dotečas f sakše podjetje nastavljo svoje nadzornike pa predsednike upraf. Ge tou ne razmin. Inda je bilou ka si nej mogo biti direktor če si nej bil f partiji. Te je prišla demokracija. Pa je za en čas tak naraji tuj skoro f sakšen podjetji v državnoj lasti bil direktor član vladajoče koalicije. No pa ka zgodovina sigdar ponavlja, je zaj pa tak. Pa je meni nej jasno f kon je te zaj finta med socializmon pa demokracijof. Sigdar si ovi ka so gori, tak napravijo, ka so ovi, ka so pod njimi,

Fotografija prikazuje člane Gasilskega društva Selo leta 1926. Fotografija je iz arhiva GD Selo.

gasilskega društva v Selu se je zavzel leta 1924 takratni šolski upravitelj šole v Fokovcih Aladar Verteš, ki je 10. oktobra skupaj z Jožefom Hackom sklical ustanovni občni zbor društva. Za predsednika gasilskega društva v Selu je bil takrat izvoljen Aladar Verteš, poveljniško funkcijo je prevzel Jožef Hack, tajnik pa je postal Karel Vaš. Društvo se je leta 1925 včlanilo v gasilsko župo Križevci, štel je 24 članov, v okviru društva pa so orga-

nizirali tudi pevski zbor, ki ga je vodil Aladar Verteš. Kljub začetnim težavam in nekaterim kadrovskim zamenjavam so v društvu skrbeli za usposabljanje svojih članov, s pomočjo vaščanov so kupili gasilske uniforme, uspešni pa so bili tudi na požariščih. Večina hiš v teh krajih je bila takrat krita s slamo, imele so črne kuhinje in požari so bili zelo pogosti. Tudi podtaknjenih požarov ni manjkalo in selanski gasilci so imeli največ dela z gašenjem v letu 1936, ko je v Selu zagorelo kar osemindvajsetkrat.

Društvo je takrat še uporabljalo obe ročni brizgalni, je pa že načrtovalo nakup prve motorne brizgalne, kar je preprečila druga svetovna vojna. Po vojni leta 1945 delo društva ponovno zaživi, ustanovijo mladinski odsek, leta 1957 pa se društvo odloči za gradnjo novega gasilskega doma. Ta je bil s pomočjo krajanov dograjen leta 1960, tega leta pa društvo nabavi prvo motorno brizgalno Savica, zmogljivosti 300 litrov vode v minuti. Po tem času beležijo številne uspehe in nove pridobitve in danes se gasilci iz Sela poleg dveh ročnih brizgaln muzejske vrednosti ponašajo še s tremi motornimi brizgalnami, orodnim gasilskim vozilom in gasilsko cisterno, že kmalu pa bodo dobili še novo vozilo za prevoz moštva in opreme.

V društvu, ki šteje 65 članov in mu že od leta 1998 predseduje Zlatko Balajc, ki je bil pred tem šest let poveljnik društva, deluje poleg članske A- in B-desetine še pionirska in ženska desetina.

Ludvik Kovač

mijnolo, pri nas še pa izda ne vej, što je koga brano, što je koga izdal pa šteri so gvinali. Pa na sakše kvatre najdejo še kakše grobišče. Žrtve povojnih pobojev. Pa što je kriřf? Pa što je nej kriřf? Ati je pravo, ka so v sej evropski državaj gor prišli, što je prvi začo. Pa što se je te prouti ten boril, pa što je z njimi pajdašivo. Pa so si tej, ka so na enoj strani, pa ovi, ka so na drugoj strani, bilij objasnili pa razjasnili, zakoj se je šlo. V Evropi seveda. Pri nas pa nas sigdar znouva kaj preseneti. Še samo srbi tak radi lekar kak mij slovenci te kosti mrtvi tak radi iščejo pa sepata nosijo. Od sprave se gučij že od tistoga mal kak je slovenija gratala kapitalistična demokracija. Pa san ge nej razmo. Sprava?

Mogoče se ide za tou, ka si je štoj spravo. Boukše povedano v novoj državi pod sebe skopo. No pa smo pa pri kopanji. Tou ge nemo tak friško razmo, pa san gvušen, ka vij tuj nej.

Pa ka bi se sekejrali, vej pa pomali do bratve. Pa fajn berte grožde. Pa ga prejšajte.

Pa te mošt pijte. Ovo dale ne vüplen napisati zavolo ministra za zdravje. Pa tak znate, zakoj se ide.

P. S. (pozabo san): Velka aktivnost naši domači poslancof se viji f ton, ka se trgajo še za svetek.

Od priključitve Prekmurja takratnoj SHS. Vište, eni si delo najdejo, če ga že vači nemajo.

VANEK

Svet
digitalnih
tehnologijGoljufiva huma-
nitarna pomoč
na internetu

Kaj vse se lahko skriva za pomočjo, ki jo ljudje iščejo in ponujajo po internetu, se je pokazalo tudi ob nedavni veliki katastrofi, ko je orkan Katrina pustošil po jugu ZDA. Na žalost se vedno najdejo ljudje, ki stisko ljudi izkoristijo za lastno okoriščenje.

Orkan Katrina še tedne po svojem prvem udarcu povzroča pustošenje tudi po internetu. Prevare v zvezi s to katastrofo se pojavljajo po elektronski pošti in spletnih straneh ter prežijo na nič hudega sluteče ljudi dobre srca, na tiste ranljive in tudi na pohlepne. Prevare vključujejo prevzem oz. krajo identitete, trojanske konje, lažna vlaganja in goljufije s kreditnimi karticami. Strokovnjaki celo opozarjajo pred prihajajočo ponudbo avtomobilov iz prizadetih območij, ki jih oglašujejo kot avtomobile v dobrem stanju, čeprav so večinoma očitno zelo poškodovani.

Najpogostejša prevara je poskus pridobitve številke kreditne kartice. Elektronska pošta vas usmeri na lepo urejeno spletno stran, ki je podobna stranem legalnih humanitarnih organizacij, in od vas prosi za prispevek preko vaše kreditne kartice. Nekatere teh strani (katrinahelp.com, katrinafamilies.com, katrinarelief.com, katrinarelieffund.ipd.) so ustrezni organi že prepovedali in vložili ovadbe proti odgovornim osebam.

Sumljive strani s pomočjo za žrtve Katrine so zelo pogoste. Inšpektorji opozarjajo na prevarante, ki izkoriščajo katastrofo za goljufanje ljudi. Po preverjanju so odkrili, da je okrog 60 odstotkov od okrog 2000 preverjenih strani s pomočjo žrtvam v lasti ljudi zunaj ZDA. To že kaže na možnost prevare. Od avgusta je bilo registriranih več kot 2500 strani, med njimi 450 takšnih, ki imajo v svojem imenu besedo Katrina. Večina jih je še v izgradnji.

Precej elektronskih sporočil vsebuje povezave na sumljive strani, ki poskušajo skrito namestiti na vaš računalnik trojanskega konja. To je prikrit program, ki nato lahko prevzame nadzor nad računalnikom.

Nekateri prevaranti poskušajo s prepričevanjem v vlaganje v delnice, povezane z razmerami po orkanu Katrina. Izdano je bilo svarilo pred goljufijami z vlaganjem v delnice energijskih podjetij. Špekulacije se nanašajo

na obljubljene visoke dobičke v vsega nekaj dneh zaradi posledic vpliva orkana na cene energije. Goljufije se nanašajo tudi na vlaganje v obnovo in čiščenje prizadetih območij. Med drugim se pošiljajo sporočila preko faksa, ki vabijo k hitremu vlaganju z obljubo velikih dobičkov.

Strokovnjaki avtomobilske industrije tudi opozarjajo, da je pričakovati na internetu ponudbo 250.000 do 500.000 avtomobilov, ki so bili dlje časa v vodi. Brezvestni preprodajalci jih očistijo, posušijo in ponudijo nevesčemu kupcu. Ta kupi avto, ki bo imel zelo verjetno električne in motorne težave zaradi korozivne morske vode, ki lahko vsebuje tudi ostanke strupenih snovi.

Prevaranti preko elektronske pošte ponujajo lažno iskanje pogrešanih za denarno nagrado in s tem izkoriščajo željo družinskih članov po ponovni združitvi. Zaradi vsega naštetega so oblasti v ZDA že oblikovale posebno skupino za boj proti takšnim prevaram. Ljudje lahko prijavijo goljufije na njihovi strani <http://www.usdoj.gov/fraud.htm>.

Vidimo, da človeški domišljiji ni meja, zato je potrebna previdnost. Pred elektronskimi »napadi« se lahko zaščitimo z ustreznimi antivirusnimi in antispyware programi, proti človeškim goljufijam pa s preverjanjem resničnosti in identitete humanitarne organizacije in spletnih strani. Pri tem nam lahko pomagajo že uveljavljene in poznane domače in tuje humanitarne organizacije. V pomoč so nam lahko tudi preverjene spletne strani, ki ponujajo informacije o možnostih legalnega vključevanja v pomoč, kot sta <http://www.give.org> in <http://www.guidestar.org>.

Dr. Matej Gomboš

Z našega štedilnika

Juha iz stročjega fižola
in ostrigarjev

600 g stročjega fižola, 200 g ostrigarjev, 30 g moke, 50 g olja, 100 g čebule, 3 stroki česna, 1 žlica rdeče paprike, 1 l vode ali jušne osnove, sol, poper, lovorjev list, ščep majarona, ščep narezanega drobnjaka

Stročji fižol očistimo in narežemo na kratke palčke. Ostrigarje očistimo in narežemo na lističe.

V kozici segrejemo olje, prepražimo sesekljano čebulo, in ko zarumeni, dodamo narezane gobe, fižol in česen. Vse skupaj nekaj minut pražimo in zalijemo z vodo ali jušno osnovo. Solimo, začínimo in kuhamo toliko časa, da se fižol zmehča.

Iz polovice olja in moke naredimo svetlo prežganje, dodamo mlet rdečo papriko in vse skupaj stresemo v juho. Na koncu juho po želji še začínimo in potresemo z narezanim drobnjakom.

Piščančja bedra v skorji iz
mandeljnov in pšeničnih kalčkov

8 spodnjih delov piščančjih beder, 2 dl navadnega jogurta, 80 g pšeničnih kalčkov, 80 g sesekljanih mandeljnov, 2 žlički posušenih kaprovih semen, sol, poper, olje za pečenje

Pekač obložimo s folijo za peko in namažemo z oljem. Piščančja bedra očistimo in osušimo. V plitvi posodi zmehčamo kalčke, mandeljne, kaprova semena, sol in poper.

V drugo posodo stresemo jogurt. Piščančja bedra namočimo v jogurt, pustimo, da se odcedijo, ter jih pavaljamo v mešanici kalčkov in mandeljnov.

Bedra zložimo v pripravljen pekač in pečemo v ogreti pečici približno 50 minut.

Rizota z artičoko in paradižnikom

100 g riža, 100 g vložene artičoke, 80 g pora, 2 srednje velika paradižnika, 40 g olja, 80 g trapista, sol, ščep origana, ščep sesekljane peteršilja

Riž skuhamo v slani vodi in odcedimo. Na maščobi prepražimo na kolobarje narezan por ter dodamo na kocke narezane artičoke in na kocke narezan očiščen in olupljen paradižnik. Solimo in začínimo, pokrijemo in počasi dušimo.

Zatem dodamo kuhan riž, sesekljan peteršilj in nariban sir. Narahlo premešamo in ponudimo s piščančjimi bedri.

Danijel Kozar,
vodja kuhinje
v hotelu Ajda
Terme 3000

Špinačna solata
s slanino in lisičkami

250 g mladih špinačnih listov, 150 g močanke, 250 g očiščenih lisičk, 3 žlice olivnega olja. Solatni preliv: 3 žlice olivnega olja, 1 žlica gorčice, ščep sladkorja, ščep narezane bazilike, sol, mleti poper

Špinačne liste dobro operemo, odcedimo in naložimo na primerne solatne krožnike. Slanino narežemo na tanke rezance, lisičke pa na tanke lističe. Rezine slanine pražimo na olivnem olju, dodamo rezine gob in nekaj časa pražimo. Na vsak krožnik pripravljeno solato zalijemo s pripravljeno preliv, ki smo ga pripravili iz naštetih sestavin, dodamo pražene gobe in slanino ter takoj postrežemo.

Kutinova in hruškova strjenka
z jabolčnim pirejem

Kutinova in hruškova kaša: 300 g kutin, 300 g hrušk, 120 g sladkorja, 3 dl belega vina. Kremna strjenka: 2 rumenjaka, 70 g sladkorja, 4 listi želatine, 0,5 dl hruškovega žganja, 2,5 dl sladke smetane. Jabolčni pire: 4 jabolka, 2 dl belega vina, 2 žlici limonine soka, 80 g sladkorja, cimetova skorja

Priprava kaše: Kutine operemo, operemo na četrtine in odstranimo peščice. Hruške olupimo, narežemo na četrtine, prav tako odstranimo peščice. Vse skupaj damo v kozico, prav tako sladkor in vino. Pokrijemo in skuhamo do mehkega. Sestavine zmeljemo z mešalnikom in še prelijemo skozi gosto cedilo.

Strjenka: Rumenjake s sladkorjem stepemo v penasto kremo. Sadno kašo pogrejem in ji dodamo namočeno in ožeto želatino. Še enkrat stepemo in ji dodamo hruškovo žganje in sladko smetano. Kremo napolnimo v poljubni model ali v manjše porcijske modelčke. Postavimo v hladilnik, da se strdi. Ko se strdi, jo stresemo iz modelov in ponudimo na krožniku skupaj z jabolčnim pirejem.

Ni lahko sprejemati kritike

Če vas nekdo neupravičeno kritizira, si zastavite vprašanje o dejstvih, ki se jih kritika dotika, in svojih odnosih do drugih, vendar ne postavljajte pod vprašaj svoje celotne osebnosti.

Christian Weisbach in Ursula Dachs

Vsak od nas se pogosto znajde v položaju, v katerem mora sprejeti kritiko. V tem primeru lahko ravnamo tako, da predstavimo cilje, preverimo poti in se dogovorimo o skupnem ravnanju.

Kadar se kritika, ki smo je deležni, nanaša na konkretno zadevo ali je žaljiva, se večinoma poskušamo braniti. V takšnih primerih situacije ni več mogoče obvladovati in rezultati so večinoma uničujoči, ozračje pri obeh sogovornikih pa nekonstruktivno. Vsak od nas, ko je deležen kritike, in čeprav od nesramnega in žaljivega sogovornika, mora ohraniti mirno kri in preusmeriti pogovor. V takšni situaciji niste več soočeni na stvarni, ampak osebni ravni.

Če nekdo s svojo kritiko ne ostaja pri dejstvih in je neupravičen, namreč veliko pove o svojem odnosu do drugega in o sebi. V takšnih okoliščinah se je treba dobro obvladati, da bi se nam uspelo živeti v osebo, ki nas je prizadela. V takšnih trenutkih si vsak lahko zastavi vprašanja:

- Kaj se dogaja z njim?
- Kaj se skriva za njegovo kritiko?
- Kaj v najinem odnosu šepa?

Zavedati pa se moramo, da je v vsaki situaciji samo od

nas odvisno, na kateri ravni se bomo odzvali, saj sami odločamo o tem, katero sporočilo izjave bomo prepoznali, naš odziv pa bo vplival tudi na vedenje sogovornika. Da bi zavestno izbirali vaše odzive, smo v nadaljevanju pripravili neka običajnih izjav in učinkov, ki jih le-te

izzovejo pri sogovorniku. Videli boste, da če boste namesto izjav levega stolpca uporabljali izjave desnega, da boste z njimi hitreje dosegli svoj cilj.

Mag. Simona Šarotar Žitnik

Izjava z napadom in brez napada

Izjava z napadom na ravni odnosa

Da mi ne bo treba znova ponavljati ...

Tega nisem mislil!

Tole morate upoštevati ...

Niste na pravi poti!

Napačno ste me razumeli.

Moram vas popraviti.

To je razumljivo.

Ne glede na to dejstvo ...

To mi je vseeno.

Teoretično imate prav, toda ...

To ni v skladu z dejstvi

Zelo preprosto.

Učinek na sogovornika

Smo v šoli?

Tega sam nikoli ne bi ugotovil

Sploh mi ni treba!

Ti tudi!

Sem mar bebec?

A ja? Kaj sem torej naredil narobe?

To pomeni, da nimam logičnih argumentov?

Kakšen drobnjakar!

Meni tudi.

To mi govori kot praktik?

Torej lažem?

Ojoj, sem pa res neumen.

Izjava brez napada

(preprosto črtati)

Menim ...

Prosim, upoštevajte ...

(preprosto črtati)

Očitno sem se napačno izrazil.

Po mojem mnenju ...

Sam gledam na to takole ...

(preprosto črtati)

Prosim, odločite se sami.

Še vedno ne razumem, kako ...

To slišim prvič.

Predlagam, da bi ...

Vir: Christian Weisbach in Ursula Dachs: »Kako razvijemo čustveno inteligenco«, DZS, Ljubljana, 1999, str. 124.

Umetniki na meji

MEJART

Plesi v krogu v Murski Soboti

Art Center je od 10. do 25. septembra izvajal projekt izmenjave mladih umetnikov iz petih različnih držav Evropske unije. Ta projekt, imenovan MEJART, je bil del programa Gibanice in je plod sodelovanja med Art Centrom in organizacijami v Italiji (Mediatore).

Franciji (CEPAS), Španiji (Oficina de Accion Solidaria y Cooperacion, Centra d'Art i Natura) in Portugalskem (CENTA) kot tudi različnimi mladinskimi organizacijami: M.I.K.K. (Murska Sobota), Infopeka (Maribor), DZMP (Kreko), MC Brežice, ŠMOČ (Laško). Večji del projekta je podprla Program Mladina Akcija 1 Sodelovanje je okrog 25 umetnikov z različnih področij umetnosti v skupini po pet v naslednjih držav: Slovenija, Francija, Španija in Portugalska. Projekt je edinstvena priložnost za mlade umetnike, da se izmenjajo izkušnje

in znanja, da skupaj ustvarjajo in sodelujejo z lokalnim prebivalstvom Goriškega. MEJART se je zato nagibal h kulturni in umetniški izmenjavi med mladimi ljudmi, k razumevanju in spoštovanju različnega v mirni večkulturni Evropi in spoštovanju podeželske skupnosti in okolja.

Tema projekta so bile meje (od tod ime MEJART) kot povod za razpravo o istovrstnosti in različnosti v kulturi, umetnosti in družbi ter ustvarjalnem in vsakodnevem življenju. Udeleženci so imeli proste roke pri umetniškem ustvarjanju in oblikovanju posameznikov ali skupin. Končni izdelek je bila skupinska prireditev v soboto, 24. septembra. Organizatorji so priredili tako imenovano veselico, ki je potekala med slovensko in madžarsko mejo (Hodoš-Bajánsénye), in s katero so skušali simbolično premagati meje med umetniki in lokalnim prebivalstvom, mestnim in

Umetniški performans Osobodite me iz košar

podeželskim načinom življenja, različnimi kulturami in narodi. Na programu so bile umetniške predstave z narodno glasbo, lokalnim pevskim zborom, glasbenimi skupinami in glasbeno zasedbo Mejart pa tudi tradicionalna hrana in pijača. Lokalna atmosfera se je tako zlila z inovativnimi ustvarjalnimi navdihi – pripravljena pa je bila tudi začasna galerija na mestu nekdanje Kompasove brezcarinske prodajalne.

S. S., T. K.

T. K.

Dogodek, ki zbližuje, in kjer je vsak zaželen.

Vaše pesmi

Mavrica ljubezni

Razlila bom barve,
da mavrica nastane,
nato jo bom od mojega
do tvojega okna raztegnila,
da bova po njej hodila.
To bo najina mavrica ljubezni,
na sredi nje jaz in ti
in vse tiste sladkosti,
ki jih poznajo le zaljubljeni.

Sonja

Kje si?

Daleč so tiste steze,
po katerih hodiš ti.
Dolge so, a vendar kratke,
zato obuj lahke copatke.
Obljubljaš to in ono,
pa vendar iz vsega
ne nastane nič,
ampak saj ti ne zamerim,
vem, da midva nisva še zanič.
Vrni se torej
meni v objem,
ne odhajaj v neznano,
saj veš, da je tam zaspano.

L. K.

Adriana

Ljutomerski gimnazijci »zgodovinarji« so se predstavili

dijakinji sta obdelali zgodovinske dogodke po koncu prve svetovne vojne, ko se je general Rudolf Maister - Vojanov skupaj z borci za severno mejo boril, da bi čim več slovensko govorečega ozemlja pripojil k Sloveniji. Čeprav mu vse

to ni uspelo, je kljub temu uspel priključiti velik del slovenskega ozemlja k tedanji Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je nastala po razpadu avstro-ogrske monarhije. Njemu gre zasluga, da je ostal Maribor slovenski. Maja Fras,

Katja Horvat in Damjan Vučko pa so pod mentorstvom Danila Obala izdelali raziskovalno nalogo z naslovom Maistrovi sodelavci in borci iz Prekmurja ter njihova prizadevanja za priključitev Prekmurja h Kraljevini SHS. Predstavitev so se udeležili številni gostje: sedanji ravnatelj Zvonko Kustec, nekdanji ravnatelj Ozvald Tučič in dr. Ivan Rihtarič, ki je kot zgodovinar in predsednik Zgodovinskega društva Gornja Radgona pohvalil delo dijakov. Pohvale sta izrekla tudi predsednik Zveze društev generala Maister Ljubljana mag. Milan Lovrenčič in predstavnik slovenske vojske iz Vojaškega muzeja stotnik Zvezdan Marković. Okroglo mize so se udeležili tudi člani Zgodovinskega društva Ormož in drugi, ki jih zanima zgodovina Slovencev.

Dijaki ljutomerske gimnazije na okrogli mizi

raziskovalna naloga dijakov Ljutomerske gimnazije na temo generala Rudolfa Maistra in Maistrovih borcev

V okviru praznovanja 7. občin praznika Občine Križevci pri razstavu so pripravili okroglo mizo in razstavo o generalu Maistrovi in dijakih Gimnazije Franca Ljutomer ob sodelovanju Križevci, ustanove dr. Anja Trstenjaka in društva generala Maistra. Razstavo o generalu Maistrovi in dijakih Gimnazije Franca Ljutomer ob sodelovanju Križevci, ustanove dr. Anja Trstenjaka in društva generala Maistra. Razstavo o generalu Maistrovi in dijakih Gimnazije Franca Ljutomer ob sodelovanju Križevci, ustanove dr. Anja Trstenjaka in društva generala Maistra. Razstavo o generalu Maistrovi in dijakih Gimnazije Franca Ljutomer ob sodelovanju Križevci, ustanove dr. Anja Trstenjaka in društva generala Maistra.

Madona v mavcu

Madona se je ponesrečila v začetku avgusta, na proslavljanju svojega 47. rojstnega dne. Padla je s konja, si večkrat zlomila levo roko in natrla tri rebrne kosti.

»Soproga je dobro, hvala za vprašanje. Zdravniki so ji sicer prešteli osem zlomov kosti, vendar je preveč trmasta in samosvoja, da bi jo to na kakršenkoli način motilo ali oviralo. Ne samo da se je potrudila in prišla z mano sem v Kanado, tukaj vsak dan redno telovadi in se razgibava!« je povedal britanski poslovnež in režiser Guy Ritchie. S svojo popularno soprogo, ki je prejšnji mesec padla s konja, sta se mudila na filmskem festivalu v Torontu. Ritchie je tukaj, v sredini septembra, predstavljaj svoj novi film Revolver z mladim hollywoodskim zvezdnikom Rayem Liottom v glavni vlogi. Madonne ni bilo veliko na spregled in se je v glavnem skrivala pred fotografii. Kljub temu so jo paparazzi uspeli posneti, ko se je vračala iz studia za fitnes.

Zvezda filma Evita je znana po tem, da zagnano in disciplinirano skrbi za svoje telo in kondicijo in je zdaj komaj dočakala, da so ji zdravniki dovolili vrnitev v športno dvorano. To novico so z veseljem sprejeli tudi v vodstvu Motorole, s katerimi je podpisala pogodbo o snemanju reklamnih filmov. Bali so se že, da bo večji del milijonskega honorarja šel po zlu. Prvi zdravniški izvidi so bili dokaj hudi in kazalo je, da ne bo zmogla zahtevnega snemanja.

Dela za slavo

Giulietta Revel na trgu Piazza Navona v Rimu, kjer živi že 14 let. »Ko si uspešen, vse opravljaš z lahkoto. To je čudovit občutek. Če bi bila še srečno zaljubljena – kje bi bil konec moji sreči!«

«Vsi mi igralci delamo, da bi postali slavni, zdi pa se mi, da je najlepše, če pride uspeh v zrelih letih,» je povedala italijanska igralka Giulietta Revel (36), kateri se to z vlogo v popularni italijanski TV-seriji Čarovnija očitno zdaj dogaja. Prej so jo poznali Italijani bolj kot igralko kot prvo žensko, ki je v Italiji odslužila vojaški rok in ki se je zavzemala, da bi tudi pripadnice nežnega spola lahko bile vojakinje. V življenju so jo zanimali samo ples, koreografija in režija, vendar je na očetovo željo diplomirala iz političnih znanosti. Igralka je postala po naključju. »Z

mamo nistem v idiličnih odnosih. Nikoli se nisva dobro razumeli. Oče je bil moj vzornik, zelo sem trpela, ko je umrl, zdaj razstavljam svoje zasebno življenje.« Očitno se prava Giulietina kariera res šele začneja, zdelo se je, da snema biografski film Papež Ivan Pavel II. Pravi, da ji je vloga papeževe prijateljice iz mladostnih dni v veliko veselje. Film, ki ga snemajo v koprodukciji ameriškega TV postaja CMS in italijanske RAI, bo končan 1. novembra, hkrati pa ga bodo premierno predvajali v ZDA, Italiji, Franciji, Španiji in Veliki Britaniji.

Pravočasno

Justin Timberlake. Da bi bil njegov nežni obraz videti nekoliko okrutnejši, so mu levo lice »okrasili« z veliko brazgotino.

Ameriška javnost je precej nezadovoljna z reševanjem in odpravljanjem posledic jih je v New Orleansu povzročil orkan Katrina. Očitno so ameriški filmarji pri svojem delu dovtetnejši in uspešnejši kot zvezne oblasti, saj je v Santa Barbari že steklo snemanje filma Southland Tales. Navdih za film so dobili ravno ob zadnjih dogodkih, ki jih je povzročilo katastrofalno neurje. Glavno vlogo v grozljivki bo imel igralec z otroškimi obrazom, Justin Timberlake (24). Zgodba v filmu je aktualna: po naravni nesreči v Los Angelesu mora vojska ponovno vzpostaviti red v mestu. Justin, trenutno fant hollywoodske zvezde Cameron Diaz, igra v filmu vojaka, ki se spopada s tatpisci kriminalcev na ulicah razritega in zapuščenega mesta.

Kdor lahko, lahko!

Tu in tam smo Slovenci vseeno lahko še na kaj ponosni. Tudi na našo firmo Gorenje, na primer. Ta blagovna znamka je očitno v Evropi bolj prodorna, kot to lahko slišimo doma, kjer na naslovnih in v poročilih v glavnem prevladujejo

Catherine Deneuve in predsednik uprave Gorenja

teme o gospodarskem in političnem kriminalu. V začetku seveda nima na promociji nove knjige Gorenja v Moskvi med drugimi prisostvovala tudi se vedno aktivna francoska filmska diva Catherine Deneuve. V zgodovinskem dvorcu Novi Managere vodstvo Gorenja predstavilo pod blagovno znamko Gorenje Pinifarina - svoje izdelke, vse od hladilnikov, štedilnikov do pralnih strojev in zamrzovalnikov. V drugi predsednica uprave Gorenja Pininca Bobinca in Paola Pinin, direktorja italijanske dizajnerske hiše, je sedela francoska zvezda. Si v nekem trenutku prizgala o gareto, čeprav je to v tej stvari prepovedano. V hupu se je pred njo znašel pepelnik, vsi pa so se obnašali, kot da je vse normalno.

Dekle meseca

Za dekle meseca smo izbrali Victorio Luci, Angležinjo, ki živi v Ameriki. Tam ji pravijo, da je Barbika za velike fante, ona pa pravi, da živi v Ameriki zaradi vsakdanjega kruha, vse prijatelje pa da ima v Angliji, v Sheffieldu, kjer je leta 1982 zagledala luč sveta. Odbijajo jo tipi s poraščenimi prsmi in moški, ki porabijo pred ogledalom več časa kot ona. Sicer pa je povedala o fantih tole: «Včasih sem padala na poredne fante, mišičaste, zagorele, tetovirane. Zdaj iščem takega, ki bo skrbel zame in me vedno postavljaj na prvo mesto.» Bi se v pokrajini okrog Mure našel primeren?

Popoln par

Nihče ni pričakoval, da bo zakonski par Andre Agassi (36) in Steffi Graf (36) tako dolgo vzdržal brez škandala. In ne samo to, še manj bi si kdo mislil, da sta slavna igralca ob vsem še zelo srečen in ljubeč par. Tako sta vsaj nedavno izjavila drug o drugem. Teniški junak: »Ona je dokaj v pravem pomenu besede. Se ne pretvarja. Tako kot govori, tako tudi dela in se tako obnaša. Je ženska visokega standarda, ne glede na to, ali igra tenis ali je v vlogi matere.« Graf, o kateri se ni vse jasno, kaj je nekoč imela z očetom: »Andrej je čudovit. V vsako stvar, ki jo počne, vnese čar in dostojanstvo.« Tako je pač to. Pri nas previdneži njunih izjav ne bi vzeli dobesedno. »Tu se nekaj kuha,« bi verjetno dodali.

On že ve, kako se dela

Takoj je nov izraz za poslovneže, ki so hitro in na moč razgledani in pri katerih še zdaj ni jasno, ali v njihovem poslu obstaja kriminalna dejanja, zaradi katerih bodo morali sedeti, če se jim seveda kaj dokaže. Takšnih milijardskih bogatašev je tudi pri v Pomurju kar nekaj. Med drugim vključeni letalski prevoznik, afška hiša, hotelska mreža in restavracije, se je spustil v posel. Ukvarjal se bo tudi z vinarstvom. Za začetek je promovirati svoj beli chardonnay iz kalifornijskih vinogradov z etiketo Virgin Vines. Za promocijo si je izbral modro tedne mode, kjer tudi sam uspešno sodeluje z modno kolekcijo. »Vino je kot življenje, v njem je treba znati uživati,« je povedal na promociji in dodal, da so njegova vina predvsem mladim ljubiteljem vina.

Brez pijače, da se razumemo!

V četrtek, 15. septembra, je princ Harry slavil svoj 21. rojstni dan. Proslavljanje naj bi potekalo brez kakšne hišne zabave za prijatelje in prijateljice in naj ne bi bilo družinskega kosila ali skupne večerje v nekem dobrem lokalu. Tako vsaj je svetoval (verjetno zapovedal) svojemu sinu prestolonaslednik princ Charles. Mladi kraljevič se je moral potolažiti s poljubčkom svoje izbranke, Južnoafričanke Chelsy Davy, in z drago uro Rolex Yachtmaster, ki mu jo je izročila na zasebnem proslavljanju rojstnega dneva v začetku septembra v Botswani. Že prej je od očeta, kot se je izvedelo, dobil konja, fant namreč izredno rad igra polo.

Takšna stroga prepoved sicer ni nikogar presenetila. Vsi vedo, da Harry rad popije več, kot lahko »nosi«. Posledica tega so številni ekscesi. Med drugim je letos že pretepel fotografa in se na neki zabavi pokazal z rjavo srajco s kljukastim križem, kar je njegove angleške podanike izredno razjezilo in tudi užalilo.

Vse pa seveda ni bilo tako skromno. Prinčevo polnoletnost je proslavila tudi država. Kraljevska kovnica v Južnem Walesu je za to priložnost izdala 10.000 srebrnikov, na katerih je njegov lik, ki ga je izdelal fotograf George Bodnar. Na drugi strani pa je reliefni portret njegove babice, kraljice Elizabete.

Harry je trenutno kadet. Vojaških veščin se uči na vojni akademiji Sandhurst.

Srebrnik za rojstni dan. To mu pripada ob polnoletnosti kot članu kraljevske družine.

Poročni zvonovi pa zvonijo, zvonijo

Sara Buys in Tom Parker Bowles, oba novinarja, sta se poročila 10. septembra v vaški cerkvi v Rotherfield Greysu nedaleč od Londona.

Točno pet mesecev po materini poroki je tudi sin stopil pred oltar. Mati Camilla se je poročila že drugič (kot vemo z britanskim prestolonaslednikom Charlesom), fant Tom Parker Bowles (31) pa je prvič dahnil »da«. Tom je novinar pri mesečniku Tatler in piše predvsem o gastronomiji. Tudi mladoporočenka je po poklicu novinarka. Leto starejša Sara Buys je urednica britanskega Voguea. Poročila sta se v cerkvi sv. Nikolaja, 65 km oddaljeni od

Londona. Za nevestino obleko je poskrbel dizajner Aleksander McQueen, k oltarju pa jo je pripeljal očka William Buys. Kar se očetov tiče, je bil Tom na boljšem, saj je imel ob sebi kar dva očeta. Pravega, Andrewa Parkera Bowlesa, nekdanjega moža lady Camille, in očima Charlesa, ki je Tomu sicer krstni boter. Mladi par se je spoznal pred petimi leti prek skupnih prijateljev na romantičnem vikendu, v Benetkah letos spomladi pa jo je Tom uradno zaprosil.

Čas gre svojo pot ...

Monaški knez Albert
1959–2005

1959 1971 1988 1998 2005

Vidimo, da je fant kar hitro začel izgubljati lase, vendar ga to nikoli ni motilo, in tudi žensk, s katerimi se je družil, ne. Takrat je bil še princ, in če ni ravno treniral boba – v tej zimski športni disciplini je kot član monaške reprezentance nastopil tudi na olimpijskih igrah – je bil na kakšni hišni zabavi. Pri 47 letih je postal knez in moral se je zresniti. Zdaj pritiskajo nanj, da bi se poročil. Otroke že ima (dva otroka z dvema ženskama), o ženi pa trenutno še razmišlja.

Stefka Jurkovič iz Boračeve

Bralci Péna se predstavljajo

Precej mlajša, kot je
slišati na Murskem valu

»Pa kdo je ta Štefka?« se mi je večkrat postavljalo vprašanje, ko sem jo slišal na Murskem valu, ko je kaj odgovarjala, predlagala ... Po glasu sodeč bi ji prisodil blizu sedemdeset let, po hitrih in večkrat pravih odgovorih pa sem sklepal, da je bila morda učiteljica ali kakšna druga izobraženka. Včasih je omenila tudi, da si krajša čas s kvačkanjem prtov, košaric, angelčkov in drugih izdelkov, da rada kuha in peče sladke dobrote pa tudi kruh, dela na vrtu in pri kozicah, kadar je treba, pa gre tudi v gorice. To je bilo vsekakor dovolj razlogov, da sem jo pred kratkim poklical in predlagal srečanje, da bi jo nekoliko bolj »razkril«. Bila je za.

Padla v mlako, splezala na omaro

Motil sem se tako glede njene starosti kot izobraženosti. Pa mi tega ni zamerila, ko sem ji priznal. Pravzaprav sem takoj videl na lastne oči, da je veliko mlajša, kot sem sodil po glasu.

Tiste dni, ko sem praznovala 50. rojstni dan, sem si želela tudi jahati konja. In želja se mi je uresničila.

»Žensk se sicer po navadi ne sprašuje po letih, a če ste res tako radovedni, naj vam izdam, da sem abrahama srečala šele pred štirimi leti. Rodila sem se namreč leta 1951 na Janževem Vrhu v viničarski družini. Tam sem tudi preživljala težko, a zelo zanimivo otroštvo. Spominjam se, da smo morali hoditi po vodo v studenec pod hribom. Nekega zimskega dne sva šli ponjo s sosedovo prijateljico. Meni je bilo okrog pet, njej pa osem let. Ko sva prišli na tisto mesto, mi je naenkrat spodrsnilo, tako da sem z vrči vred padla v bližnjo mlako. Prijateljica me je uspela potegniti iz vode in blata, vrči pa so ostali notri. Prijateljica je morala posredovati tudi nekega dne, ko sem ušla babici, zaklenila hišo in splezala na omaro. Tam so bili v škatli bomboni. Babica mi je govorila, naj splezam dol,

jaz pa nisem upala in tudi hotela. Zato so porinili skozi okno eno od deklet, ki je potem lahko odklenila hišo od znotraj. Ali sem jih dobila kaj po riti, pa se več ne spomnim. Torej ni moglo biti nič hujšega.«

Sosedov Ivan je bil
najvztrajnejši pri dvorjenju

Obiskovala je kar tri osnovne šole – v Orehovcih, na Kapelskem Vrhu in Radencih. Med šolskimi predmeti je imela najraje gospodinjstvo, ker so se učili kuhati in peči. Želela se je izsolati vsaj za kuharico, a je starši niso pustili, ker ji tega tudi niso mogli omogočiti. Tako sem torej tudi narobe sklepal, da je učiteljica ali kaj podobnega. Ampak izobrazbena stopnja ni edini pokazatelj, koliko nekdo

Takole sem pozirala v parku v Radencih, ko sem imela kakšni dve leti.

sva se tudi poročila. No, že nekaj mesecev pred sklenitvijo zakonske zveze me je odpeljal na dom svojih staršev, kjer sva začela skupaj zvezi. Obljubil mi je tudi, da bova, čimprej bo možna, imela lastno hišo. Čez čas smo jo res začeli graditi, in to večinoma v lastni režiji, s pomočjo sorodnikov. Leta 1972 sva že lahko šla na novo dom.

Je tudi »šefica«, a ne povsod

Preden so jo invalidsko upokožili, bila je zaposlena v Radenski in Elradu, zdaj pa je enajst let doma. Čas si krajša, kot že omenjam, s kvačkanjem, rada kuha in peče, posveti se na vrtu, pri kozah in zajčkah; ima tudi papagaja, grlico in psa. Včasih gre v močvirje, tudi v vinograd. Tam je seveda on glasni, če se je Štefice, kot jo ljubkovalno kličejo neke znanci, oprijel tudi naziv »šefica«.

»Pred kratkim sem bila prvič na ekonomskem dopustu v toplicah v Lendavi. To sem bila poklonila svojemu dedku, kot ključem v roko Ivana. Pred kratkim so tudi njega upokožili, nama je lepo in sklenila sva, da bova še nekaj let šla kam na dopust za več dni. Na izlet sem namreč že velikokrat kam hodila. Tako sem letos tudi na Krvavcu z vaščani Boračeve, Aktivom kmečkih žena in deklet Gorjanskega Radgona, kjer sem članica eno leto, pa sem potovala na Gradiščansko v Avstrijo.«

In njene želje?

»Moja velika želja je, da bi se nekega leta zbudila in lahko vstala s postelje kot 17-letno dekle, torej brez bolečin v križu. Tako bi lahko še bolj uživala, ko bova z mojim dedkom spet šla v kakšne toplice. Obljubil mi je, da se bo, če ne prej, to zgodilo takrat, ko bo prejel svoj pokojninski regres.«

JOŽEF G. BISTRJAK

ve in zna. Štefka si je očitno pridobila veliko znanja tudi s samoizobraževanjem, z branjem, poslušanjem radia, gledanjem televizije.

»Po končani osnovni šoli sem torej ostala doma. No, pravzaprav sem kmalu dobila priložnost za zaslužek kot sezonska delavka v kombinatu, predvsem v sadjarstvu. Moram priznati, da me je to delo tudi veselilo, ker nas je bilo več mladih in smo se tudi kaj zabavali. Poleg tega sem se počutila bolj odrasla. Tako sem lahko imela tudi fanta. Najbolj vztrajen pri osvajanju je bil kar sosed Ivan Jurkovič, ki je pet let starejši od mene. Ko mi je bilo sedemnajst let, to je leta 1968, me je zasnubil in kmalu nato

Pred dvema letoma sem si s pravih odgovorom v oddaji Zdravo, sosed, zdravo! na Murskem valu, ki jo vodi Bojan Rajk, prislužila konektedenski paket na Otočcu. Tako sem lahko občudovala tudi viteze, ki so sodelovali v poročnih obredih.

Prijatelja zaradi zgodovine

Bilo je pred nedavnim, ko je potekal 1. spominski spust po reki Muri v počastitev priključitve Prekmurja leta 1919 k matični Sloveniji. Tako rekoč ves čas sta sedela skupaj v čolnu, na brodu in kopnem. Njega mnogi gotovo poznate. Seveda je to starosta med prekmurškimi duhovniki Ivan Camplin. Mladenka pa je Vladka Smodiš iz Otovec, ki pripravlja diplomu iz zgodovine o prekmurških izseljencih v Južni Ameriki. Tudi župnik Camplin je bil nekoč izseljenec v Franciji. Vladka občuduje njegovo poznavanje preteklosti, delo med porabskimi Slovenci, skromnost ...

FOTO

JOG

Nekaj najinih pridelkov s kmetije in vrta sva razstavila pred domačijo za okras. Ivan, ki se je pred kratkim upokožil, skoraj pa je delal trideset let kot vilicinar v lesnopredelovalnem obratu Marles za kolnico.